ໂລກອຸດຣ ຠິກຂຸ

ອະນຸຕຕະຣັງ ປຸຎຎັກເຂຕຕັງ ໂລກັສສະ
ເປັນເນື້ອນາບຸຎຂອງໂລກ ໄມ່ມີນາບຸຎອື່ນຍິ່ງກວ່າ

Unavailable

คำบูชาพระรัตนตรัย

อิมินา สักกาเรนะ ตัง พุทธัง อะภิปูชายะมิ
อิมินา สักกาเรนะ ตัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ
อิมินา สักกาเรนะ ตัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา
พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ
สฺวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม
ธัมมัง นะมัสสามิ
สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
สังฆัง นะมามิ

ปุพพภาคนมการ

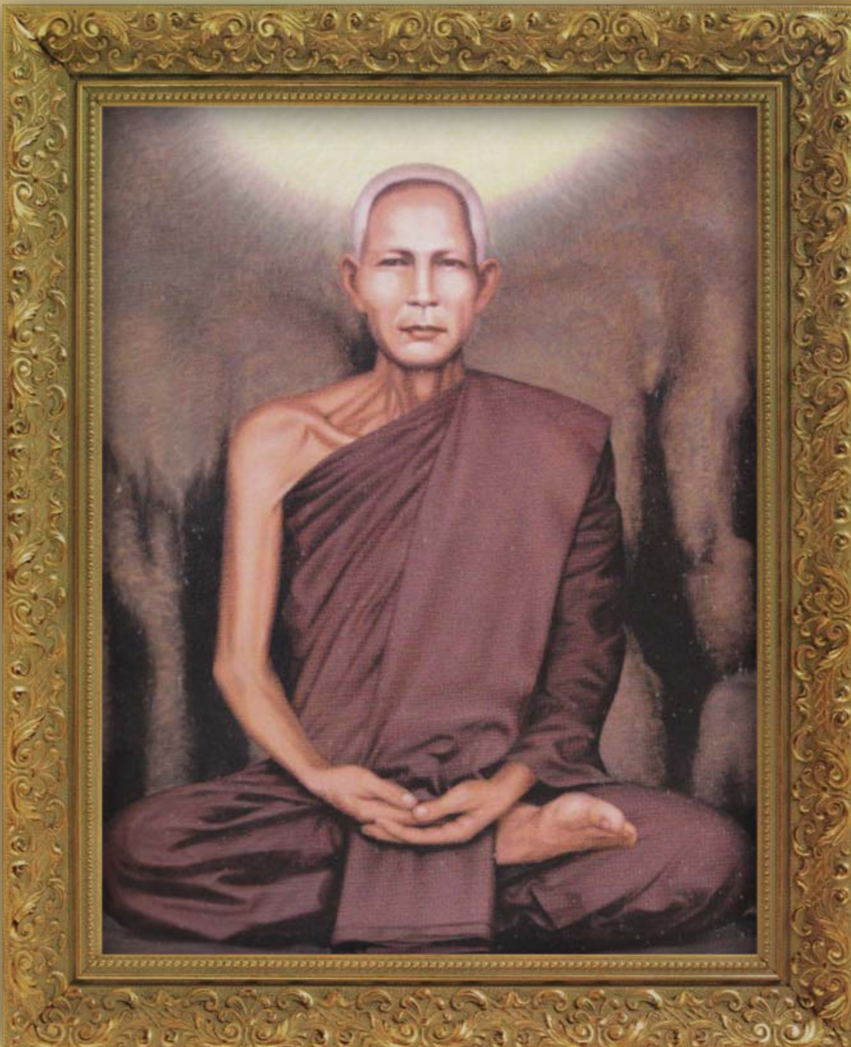
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

ไตรสรณาคมน์

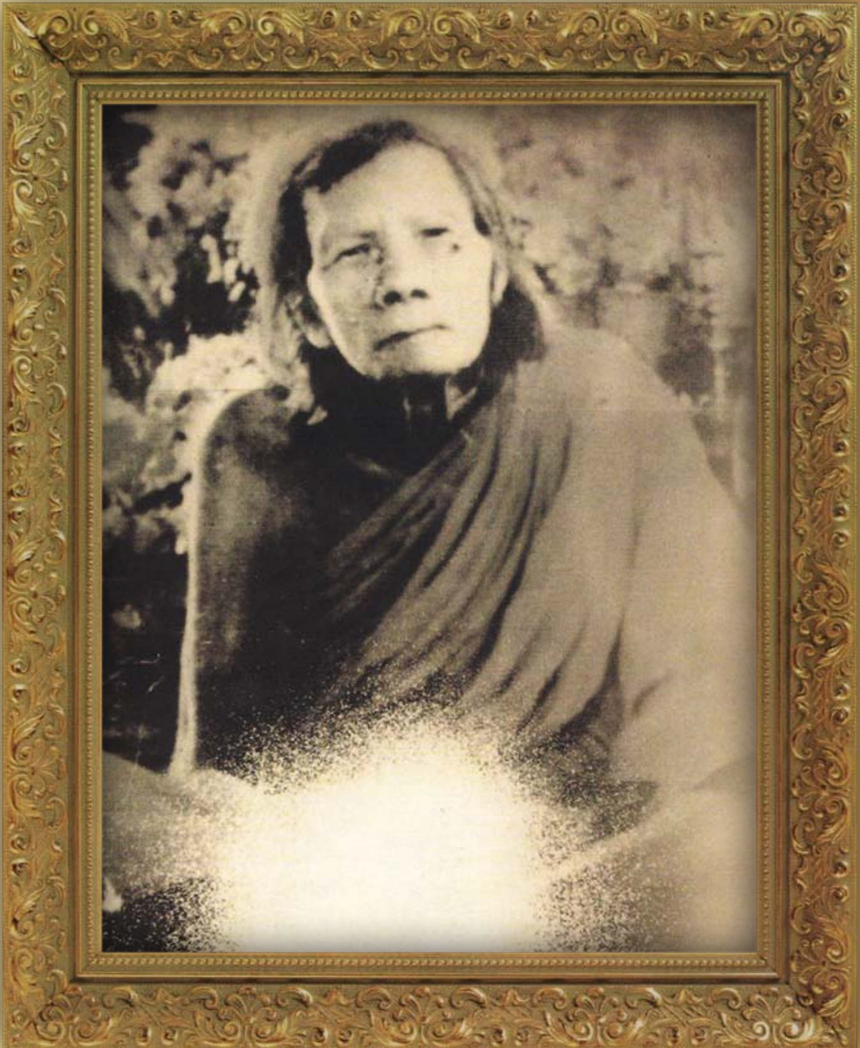
พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิเต (เม) โหตุ สัพพะทา
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิเต (เม) โหตุ สัพพะทา
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิเต (เม) โหตุ สัพพะทา

หลวงปู่บรมครูเทพโลกอุดร

หลวงปู่สิงขร

พระธรรมฐิติญาณ

อนุโมทนาบุญ

พระสงฆ์ คือสาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นผู้นำพระธรรมคำสั่งสอนของพระบรมศาสดามาศึกษาปฏิบัติ และนำออกเผยแพร่เพื่อประกาศศาสนา ให้แก่เวไนยสัตว์ทั้งหลาย ได้เข้าใจในหลักธรรมคำสั่งสอนของพระองค์ เพื่อให้ดำรงคงไว้ในอายุของ พระศาสนา ๕๐๐๐ พระพรรษา ตามที่พระพุทธองค์ทรงตั้งมั่นไว้ ดังพุทธวจนที่ทรงตรัสว่า "พระสงฆ์เป็นเนื้อนาบุญของโลก" พระสงฆ์ทั้งสองฝ่ายคือ ฝ่ายคันถธุระและฝ่ายวิปัสสนาธุระก็ได้ทำหน้าที่ในการเผยแพร่พระศาสนาตามหน้าที่ของตน แม้ยุคสมัยจะเปลี่ยนแปลงไป มีความเจริญก้าวหน้าในเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว แต่ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติธรรมก็จะเห็นได้ว่าพระธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ได้ทรงตรัสไว้เมื่อ ๒๖๐๐ ปีที่ผ่านมายังคงใช้ได้ทุก ๆ ยุคสมัย จวบจนปัจจุบัน

หลวงปู่ต้นบุญ ติกขปัญโญ ท่านก็เป็นพระสงฆ์อีกรูปหนึ่ง ที่ได้ดำเนินตามรอยพระบาทของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยศรัทธาที่แน่วแน่ นับตั้งแต่ท่านได้รับมอบหมายให้มาพัฒนาวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช ท่านได้มีปณิธานที่มุ่งมั่น ทุ่มเทแรงกายแรงใจ ในการอบรมสั่งสอน เผยแพร่ในพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธองค์และดำเนินการสร้างถาวรวัตถุเพื่อสืบสานพระพุทธศาสนา ด้วยความวิริยะอุตสาหะโดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก แม้จะมีอุปสรรคที่มากมายนานัปการ ท่านก็ยังคงก้าวสู่ความสำเร็จ นำความเจริญในทุก ๆ ด้านมาสู่ท้องทุ่งกุลาร้องไห้แห่งนี้ อาตมาขออนุโมทนาในบุญกุศลที่ท่านทั้งหลายได้ร่วมกันบำเพ็ญมา ขอจตุรพิธพรชัยจงบังเกิดแก่ทุก ๆ ท่าน ให้ได้มนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ จนเข้าถึงนิพพานสมบัติทุกประการ

พระธรรมฐิติญาณ

เจ้าคณะภาค ๑๐ (ธ) เจ้าอาวาสวัดบึงพระลานชัย พระอารามหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

พระครูศรีวิริยโสภณ

มหาบารมี

พระสงฆ์เป็นผู้สืบทอดพระศาสนา เป็นผู้เผยแพร่พระธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นผู้ที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ งดงามไปด้วยศีล สมบูรณ์ไปด้วยคุณธรรม มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด แม้ในปัจจุบันจะมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่เจริญก้าวหน้าไปอย่างมาก แต่พระสงฆ์ทั้งหลายก็ยังคงดำเนินรอยตามพระธรรมคำสั่งสอนแห่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สืบทอดต่อ ๆกันมา

นับตั้งแต่ได้รู้จัก หลวงปู่ต้นบุญ ติกขปัญโญ และมีโอกาสได้เข้าร่วมพิธีทางศาสนาต่าง ๆ ทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลง การพัฒนา วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราชแห่งนี้ จากวัดที่รกร้าง กลายเป็นวัดที่เจริญอย่างรวดเร็วและสวยงาม นอกจากนี้ท่านยังอบรมศีลธรรม จริยธรรม ให้กับเยาวชนเป็นจำนวนมาก เพื่อให้เติบโตเป็นคนดีของสังคม จนเป็นที่ประจักษ์อย่างชัดแจ้งถึงศีลาจริยวัตร ที่มีความมุ่งมั่น ในการปฏิบัติงานเพื่อพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง ด้วยกำลังแห่งมหาศรัทธา ด้วยปัญญา และมหาบารมีของท่าน แม้จะมีความเหน็ดเหนื่อยยากลำบาก ไม่ว่าจะหนักหนาสาหัสเพียงใด ท่านก็ไม่เคยย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง

อาตมาภาพขออนุโมทนาในการสร้างบุญกุศล สร้างบารมีกับท่านทั้งหลาย และขอให้ท่านทั้งหลายเจริญด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ เจริญด้วยปฏิภาณ ธนสารสมบัติ เกิดดวงตาเห็นธรรม สำเร็จมรรคผลแห่งนิพพานเทอญ.

พระครูศรีวิริยโสภณ

เจ้าคณะอำเภอเมืองร้อยเอ็ด (ธ)

วัดบึงพระลานชัย พระอารามหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

คำปรารภ

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตรัสรู้อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณอันประเสริฐ และทรงได้โปรดสั่งสอนเวไนยสัตว์ทั้งหลาย

ทรงประกาศพระศาสนาของพระองค์ไว้ ๕,๐๐๐ ปี ประมวลพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ได้ ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ บัดนี้กาลเวลาล่วงเลยสิ้นแล้ว ๒๕๕๖ ปี เราทั้งหลายก็ได้รับทราบข้อมูลในเรื่องราวจากทางประวัติศาสตร์ แต่ท่านทั้งหลายทราบหรือไม่ ว่ากาลเวลาผ่านมาช้านานจนล่วงเลยมาถึงปัจจุบันนี้ เหตุใดรากฐานแห่งพระพุทธศาสนาถึงยังดำรงคงอยู่ พระธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ได้ถูกบันทึกไว้เพียงเพื่อให้มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ หรือเพียงแค่ศึกษาทางวิชาการเท่านั้น แต่เราต้องลงมือปฏิบัติตามเท่านั้น จึงจะเห็นผลอันยิ่งใหญ่มหาศาล เพราะพระธรรมที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงตรัสสอนไว้ เป็นสิ่งที่เห็นได้อย่างชัดแจ้ง สามารถทำการพิสูจน์ได้ว่ามีอยู่จริง เช่น ความจริงอันเที่ยงแท้สี่ประการ หรือ อริยสัจสี่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

กาลเวลาที่หมุนเวียนเปลี่ยนไป มนุษย์เมื่อสมัยสองพันกว่าปี กับมนุษย์ในปัจจุบัน ยังคงมีทุกข์ มีอวิชชาเหมือนกัน แม้ความเจริญในด้านต่าง ๆจะก้าวหน้าไปไกลเพียงใดก็ตาม แต่ความเชื่อ ความศรัทธาที่แตกต่างกัน การ

ยอมรับของแต่ละบุคคลไม่เท่ากัน ความเข้าใจในพระธรรมย่อมไม่เท่ากัน เมื่อพระพุทธศาสนาอุบัติขึ้น พระธรรมคำสั่งสอน ควรแก่การสดับฟัง ควรแก่การปฏิบัติตาม พิสูจน์ได้ด้วยตนเอง ถ้าจิตเปิดรับพิจารณาธรรมทั้งหลาย ความสำเร็จก็จะบังเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน ดังพุทธวจนที่ตรัสว่า "โลกไม่เคยว่างจากพระอรหันต์" นั้น เป็นเรื่องที่ยืนยันว่า การปฏิบัติเพื่อความหลุดพ้น เป็นเรื่องที่แม้จะยาก แต่ทุกคนสามารถทำได้ไม่ว่ายุคสมัยใด โดยการปฏิบัติให้รู้แจ้งในเหตุและผลด้วยตนเอง ดังนั้นการจะหยั่งรากฐานของพระพุทธศาสนาให้ดำรงสืบต่อไปได้นั้น ก็เปรียบเสมือนการปลูกต้นไม้ ต้องมีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ คัดเลือกภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อม จากนั้นจึงเพาะปลูกเมล็ดพันธุ์แห่งพระพุทธศาสนา รอรากฐานเจริญเติบโตจนมั่นคง แล้วแตกหน่อ แผ่กิ่งก้าน ออกดอกผลต่อไป

หนังสือ "โลกอุดรภิกขุ" นี้ นำเสนอ จริยวัตรอันงดงาม ความศรัทธาที่ยิ่งใหญ่ ปณิธานที่มั่นคงในการบำเพ็ญเพียร เพื่อวิถีแห่งการหลุดพ้น เพื่อเข้าสู่กระแสธรรมอันวิมุติสุข จนสำเร็จอรหันตผล ของหลวงปู่บรมครูเทพโลกอุดร ผู้เปรียบเสมือนเป็นเมล็ดพันธุ์พุทธศาสนาอันสำคัญยิ่ง ซึ่งสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงปลูกไว้ เพื่อทำหน้าที่สืบต่อพระศาสนาของพระองค์ ให้แผ่กิ่งก้านสาขา แผ่ร่มเงาของพระพุทธศาสนา นำพามวลมนุษยชาติเข้าถึงกระแสแห่งบารมีธรรม สำเร็จมรรคผลนิพพานสืบไป

พร้อมกันนี้ยังนำเสนอภาพความก้าวหน้าของโครงการต่าง ๆ ทางด้านศาสนสถาน ภายในวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช รวมถึงศาสนกิจที่จัดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๕

อาตมาขออนุโมทนาในบุญกุศลทั้งหลายทั้งปวงที่ท่านทั้งหลายได้กระทำมา และขอให้ทุกท่านจงเจริญทั้งทางโลกและทางธรรม บารมีมากล้น เกิดดวงตาเห็นธรรม จนสำเร็จมรรคผลนิพพานในอนาคตกาลด้วยเทอญ.

หลวงปู่ต้นบุญ ติกฺขปัญโญ

เพื่ออะไร

ภาวะของจิต...
ที่ดิ้นรนขวนขวายในโลกนี้
ช่างน่าเวทนาเหลือเกิน
เรามิปลดปล่อยตัวเรา
แต่เรากลับกักขังตัวเราเองไว้
ทุกข์มีไว้ให้พิจารณาค้นหา
มิใช่มีไว้เพื่อทุกข์เพียงอย่างเดียว

สารบัญ

วิถีธรรม ของหลวงปู่บรมครู เทพโลกอุดร

เรียบเรียงโดย...ธุลีรองบาท

เรื่องของหลวงปู่ใหญ่บรมครูเทพโลกอุดร เป็นเรื่องที่ลึกลับ มีที่มาที่ไปต่างกันอย่างมากมาย

แม้ในโลกนี้จะมีเรื่องราวต่าง ๆ ที่ลึกลับซับซ้อน ที่ยังคงเป็นปริศนารอการพิสูจน์ แต่ก็มีครูบาอาจารย์หลาย ๆ ท่าน บุคคลอีกหลาย ๆ คนที่ได้เกี่ยวข้อง สัมผัส หรือประสบพบเจอหลวงปู่ใหญ่บรมครูเทพโลกอุดร

เรื่องหลวงบรมครูเทพโลกอุดร หรือหลายท่านจะเรียกว่า หลวงปู่ใหญ่ นี้เป็นเรื่องที่กล่าวได้ว่าเป็น ‘ปัจจัตตัง’ คือรู้ได้เฉพาะตนเท่านั้น เฉกเช่นเดียวกับเรื่องลึกลับทั้งหลายที่เป็นตำนาน เช่น เรื่องพญานาค เป็นต้น เรื่องราวอัตชีวประวัติของหลวงปู่ใหญ่ ได้มีผู้รวบรวมไว้อย่างแพร่หลายพอสมควร ตามที่แต่ละท่านได้ประสบ

พบกันมา เรื่องราวของหลวงปู่ใหญ่เป็นเรื่องราวที่น่าติดตาม น่าค้นหา และน่าศึกษาอย่างยิ่ง บางท่านอาจได้เคยอ่านเรื่องราวของหลวงปู่ใหญ่ใน 'สามเณรน้อยเที่ยวธุดงค์' หรือ "มรรคาปาฏิหาริย์' แต่ในประวัติของหลวงปู่ใหญ่ที่ได้เคยจัดทำไปนั้น ยังมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนกันอยู่พอสมควร เนื่องจากการแกะเทปผิดพลาด การสื่อสารที่คลาดเคลื่อน

ในสมัยก่อนอุปกรณ์ไม่ทันสมัย หรือข้อมูลไม่เพียงพอ บางครั้งผู้จัดทำหรือผู้ให้ข้อมูลอ้างอิงเชื่อถือแต่ข้อมูลทางหนึ่งทางใดมากเกินไป บางฝ่ายก็อ้างอิงหรือเชื่อแต่สิ่งที่จับต้องไม่ได้ บางฝ่ายก็อ้างแต่หลักฐานทางวิชาการ แต่เรื่องราวที่ท่านทั้งหลายกำลังจะได้รับรู้ต่อไปนี้ จะเป็นเรื่องราวของหลวงปู่ใหญ่ในแง่มุมที่ท่านไม่เคยได้อ่านมาก่อน

ผู้เขียนได้เพียรพยายามค้นคว้าทั้งทางจิตวิญญาณ ทางวิทยาศาสตร์ และทางประวัติศาสตร์โบราณคดี ทั้งของไทย ลาว เขมร บันทึกจากสมุดข่อย หนังสือใบลานโบราณของอาณาจักรล้านช้างที่คัดลอกต่อกันมานับพันปี หลักศิลาจารึกของอารยธรรมลุ่ม

แม่น้ำโขงโบราณ บันทึกบางส่วนที่รอดพ้นจากการถูกทำลายของนาลันทา และพระไตรปิฎก

ที่สำคัญ ข้าพเจ้าได้รับการถ่ายทอดเรื่องราวส่วนสำคัญทั้งหลายอย่างละเอียดโดยตรงจากหลวงปู่ต้นบุญ ติกฺขปัญโญ ประธานสงฆ์ วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด

โดยหลวงปู่ต้นบุญเมื่อครั้งท่านบรรพชาเป็นสามเณร ท่านได้รับใช้ใกล้ชิดแทบเบื้องบาทหลวงปู่ใหญ่และได้เรียนรู้สรรพวิชาจากหลวงปู่ใหญ่ท่านเป็นระยะเวลาเกือบ ๓ ปี จึงเป็นการสัมผัสจากประสบการณ์ตรงในชีวิตจริง ไม่ใช่เพียงเรื่องเล่าจากนิมิตหรือจากตำนานปากต่อปาก สายสัมพันธ์ระหว่างครูบาอาจารย์และศิษย์นี้ได้สืบสานมาจนทุกวันนี้

เรื่องราวหลายบทหลายตอนของหลวงปู่ใหญ่ ที่ผู้เขียนได้รวบรวมและนำมาเรียบเรียงไว้นี้ อาจถือได้ว่ามีรายละเอียดที่สมบูรณ์ชัดเจน มีหลักฐานยืนยันได้จริงตามประวัติศาสตร์มากที่สุดเท่าที่จะรวบรวมได้ในปัจจุบันนี้ และเนื้อหาที่ได้นำมาพิมพ์นี้จะเป็นเพียงตอนหนึ่งในช่วงชาติภพแรกของหลวงปู่ใหญ่ทั้งสามเป็นส่วนใหญ่

ท่านทั้งหลายจะได้อ่านเรื่องราวของหลวงปู่ใหญ่ในเนื้อหาที่สมบูรณ์ได้ในโอกาสต่อไป

ที่มาแห่งหลวงปู่ใหญ่ บรมครูเทพโลกอุดร

หลวงปู่ใหญ่บรมครูเทพโลกอุดร ท่านเป็นพระสุปฏิปันโนที่ยิ่งใหญ่ในยุคของพระสมณโคดม มีอายุยืนยาวมาสองพันกว่าปี ท่านมีสรรพวิชาและบารมีธรรมที่แกร่งกล้าสามารถ ดำรงคงอยู่ได้ด้วยกำลังแห่งการเจริญอิทธิบาทสี่

ถึงแม้ท่านจะทรงอภิญญาสมาบัติและมีความสามารถเหนือโลก แต่ท่านก็ไม่เคยจะทนงตนว่าท่านยิ่งใหญ่ ท่านปฏิบัติตนเป็นปกติธรรมดา ดำเนินกิจวัตรแห่งสงฆ์ และสืบสานรับใช้พระศาสนาอย่างเต็มกำลังบารมีของท่าน

เมื่อจะกล่าวความถึงชาติภูมิอัตชีวประวัติ การกำเนิดของหลวงปู่ใหญ่นั้น ผู้เขียนจึงต้องขอเรียบเรียงเรื่องราวของหลวงปู่ใหญ่ก่อน ว่าหลวงปู่ใหญ่มีความเป็นมาอย่างไร เพื่อความชัดเจนของเนื้อเรื่องนี้

หลวงปู่ใหญ่ หรือที่เราเรียกกันว่าหลวงปู่บรมครูเทพโลกอุดรที่แท้จริงนั้นมี ๓ องค์ คือพระพุทธรักขิต พระธรรมรักขิต และพระสังฆรักขิต (โดยหลวงปู่ต้นบุญจะเรียกหลวงปู่ใหญ่ทั้ง ๓ ว่าหลวงปู่ใหญ่ทั้งหมด แต่องค์ที่หลวงปู่ต้นบุญไปอยู่ด้วยคือ พระธรรมรักขิต) และความสัมพันธ์ของหลวงปู่ใหญ่ทั้งสามองค์นั้นมีความเกี่ยวเนื่องกันมาก่อน ผู้เขียนจะกล่าวถึงชาติภูมิอัตชีวประวัติการกำเนิดของหลวงปู่ใหญ่ทั้ง ๓ องค์ รวมทั้งสิ้นสองชาติด้วยกัน

ชาติที่ ๑

คือภพชาติสมัยพุทธกาลที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังดำรงพระชนม์ชีพอยู่ และได้เสด็จมายังดินแดนแถบแหลมทองสุวรรณภูมิแห่งนี้ โดยในชาตินั้นทั้งสามท่านเกิดเป็นกษัตริย์ ชื่อ

๑. พญาอินทปัฐ ๒. พญาสุวรรณภิงคาร ๓. พญาคำแดง

โดยพญาทั้งสามท่านได้เข้าเฝ้าสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ได้เสด็จมาในครั้งนั้น ซึ่งเป็นช่วงก่อนที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานราว ๑๐ ปี และหลังจากสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานล่วงได้ ๘ ปี (พ.ศ.๘) พญาทั้งสามได้สร้างพระธาตุพนมร่วมกัน และได้อธิษฐานขอให้ได้บวชในพระพุทธศาสนาและสำเร็จเป็นพระอรหันต์

ชาติที่ ๒

คือพญาทั้ง ๓ กลับชาติมาเกิดใหม่หลังพุทธกาล ๑๗ ปี (พ.ศ.๑๗) เป็นลูกกษัตริย์ทั้งสามท่าน ต่อมาทั้งสามท่านได้บวชกับพระมหากัสสปเถระ และบรรลุเป็นพระอรหันต์ จึงเป็นต้นกำเนิดของหลวงปู่ใหญ่ทั้งสามองค์คือ

๑. หลวงปู่พระพุทธรักขิต

๒. หลวงปู่พระธรรมรักขิต

๓. หลวงปู่พระสังขรักขิต

อัตชีวประวัติชาติที่หนึ่ง

ในภพชาติสมัยพุทธกาล คือในช่วงก่อนที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใกล้จะเสด็จปรินิพานนั้น พระพุทธองค์ทรงแผ่ข่ายแห่งพระโพธิญาณ ทรงได้ทราบในพุทธประเพณีแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย และทรงตรวจดูอุปนิสัยของเวไนยสัตว์พิจารณาแล้วว่าพญาทั้งห้าพระองค์จะได้บรรลุธรรมในกาลอันใกล้ และจะเป็นผู้จรรโลงพระศาสนาให้ยั่งยืนครบห้าพันปีสืบไป

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงเสด็จมาสู่แหลมทองสุวรรณภูมิแห่งนี้ (เอกสารฝ่ายโบราณคดีสันนิษฐานใกล้เคียงกันว่าก่อนปรินิพพานราว ๑๐ ปี) แม้แต่ในตำนานอุรังคธาตุก็ได้มีการกล่าวไว้ว่า

“สมัยหนึ่งในปัจฉิมโพธิกาล พระพุทธเจ้าพร้อมทั้งพระอานนท์ได้เสด็จมาทางทิศตะวันออกโดยทางอากาศ ได้มาลงที่ดอนกอนเนา แล้วเสด็จไปหนองคันแทเสื้อน้ำ (เวียงจันทน์) ได้พยากรณ์ไว้ว่า ในอนาคตจะเกิดบ้านเมืองใหญ่ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธศาสนา

จากนั้นได้เสด็จไปตามลำดับ ได้ทรงประทานรอยพระพุทธบาทไว้ที่ โพนฉัน (พระบาทโพนฉัน) อยู่ตรงข้ามอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย แล้วเสด็จมาที่ พระบาทเวินปลา ซึ่งอยู่เหนือเมืองนครพนมปัจจุบัน ได้ทรงพยากรณ์ที่ตั้งเมืองมรุกขนคร (นครพนม) และได้ประทับพักแรมที่ภูกำพร้าหนึ่งคืน

วันรุ่งขึ้นเสด็จข้ามแม่น้ำโขง ไปบิณฑบาตที่เมืองศรีโคตบูร พักอยู่ที่ร่มต้นรังต้นหนึ่ง (พระธาตุอิงฮังเมืองสุวรรณเขต) แล้วกลับมาทำภัตกิจ (ฉันท์อาหาร) ที่ภูกำพร้าโดยทางอากาศ พญา

อินทร์ (พระอินทร์) ได้เสด็จมาเฝ้า และทูลถามพระพุทธองค์ ถึงเหตุที่มาประทับที่ภูกำพร้า

พระพุทธองค์ได้ตรัสว่า เป็นพุทธประเพณีของพระพุทธเจ้าทั้ง ๓ พระองค์ [๑] ในภัทรกัปป์ที่นิพพานไปแล้ว บรรดาสาวกจะนำพระบรมสารีริกธาตุ มาบรรจุไว้ที่ภูกำพร้า พระพุทธองค์เมื่อนิพพานแล้ว พระมหากัสสป ผู้เป็นสาวก ก็จะนำเอาพระบรมสารีริกธาตุมาบรรจุไว้ ณ ที่นี้เช่นกัน จากนั้นพระพุทธองค์ก็ได้ทรงปรารภถึงเมืองศรีโคตบูร และมรุกขนคร แล้วเสด็จไปหนองหารหลวง ได้ทรงเทศนาโปรดพญาสุวรรณภิงคาร และพระเทวี ประทานรอยพระพุทธบาทไว้ ณ ที่นั้น แล้วเสด็จกลับพระเชตวัน หลังจากนั้นก็เสด็จปรินิพพานที่เมืองกุสินารา

รูปการฟ้อนรำบวงสรวงองค์พระธาตุพนม
จากเว็บชมรมศิลปวัฒนธรรมอีสาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

[๑] สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ได้ตรัสรู้แล้วในอดีตทั้ง ๓ พระองค์คือ ๑. พระกกุสันโธพุทธเจ้า ๒. พระโกนาคมโนพุทธเจ้า ๓. พระกัสสปะพุทธเจ้า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพุทธโคดมองค์ปัจจุบันของเราทั้งหลาย ทรงเป็นองค์ที่ ๔ ในภัทรกัปนี้

ในภพชาตินั้นหลวงปู่พระพุทธรักขิต กำเนิดเป็นพญาอินทปัฐ หลวงปู่พระธรรมรักขิต กำเนิดเป็นพญาสุวรรณภิงคาร หลวงปู่พระสังฆรักขิต กำเนิดเป็นพญาคำแดง และในพุทธกิจครานั้น สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้เสด็จมาโปรดพญาทั้ง ๕ เรียงลำดับกันทีละเมือง ตามลำดับดังนี้

เมืองที่เกิดร่วมสมัยมี ๕ เมือง คือ

๑. เมืองโคตปุระ หรือเมืองศรีโคตบูร ในยุคนั้นอยู่ใต้ปากเซบั้งไฟ มีพญานันทเสนเป็นผู้ปกครอง (ยุคหลังย้ายมาอยู่ฝั่งตะวันตกของพระธาตุพนม ณ ดงไม้รวก เปลี่ยนชื่อใหม่ว่ามรุกขนคร)

๒. เมืองจุลณี คือดินแดนแถบตังเกี๋ย เมืองเว้ เมืองดานัง ที่ประเทศเวียดนามในปัจจุบัน มีพญาจุลณีพรหมทัตเป็นผู้ปกครอง

๓. เมืองอินทปัฐนคร คือ ดินแดนขอมโบราณ คือแถบเมืองเขมรเสียมราช มีพญาอินทปัฐเป็นผู้ปกครอง

๔. เมืองหนองหารหลวง คือ บริเวณที่จังหวัดสกลนคร มีพญาสุวรรณภิงคารเป็นผู้ปกครอง

๕. เมืองหนองหารน้อย คือ บริเวณอำเภอหนองหาร อำเภอกุมภวาปี เขตจังหวัดอุดรธานี มีพญาคำแดงเป็นผู้ปกครองพญาสุวรรณภิงคารและพญาคำแดงทั้งสองเป็นพี่น้องกันโดยสายเลือด โดยพญาสุวรรณภิงคารเป็นพี่ชายและพญาคำแดง เป็นน้องชาย

พระพุทธเจ้าเสด็จสู่แหลมทองสุวรรณภูมิ

ในตำนานพระอุรังคธาตุได้กล่าวไว้ว่า “...ครั้นแล้วพระพุทธองค์ก็เสด็จมาทางอากาศ ประทับที่ดอยกปณคิรี คือภูกำพร้า ในราตรีนั้นวิสสุกรรมเทวบุตรลงมาอุปัฏฐากพระองค์อยู่ตลอดรุ่ง กาลนั้นพระองค์ทรงผ้าแล้วเอาบาตรห้อยไว้ที่หง่าหมากทัน (กิ่งพุทรา) ไม้ป่าแป้งต้นหนึ่ง เบื้องทิศตะวันตกแล้วเสด็จลงไปสู่ริมแม่น้ำที่นั้น

บัณฑุกัมพลศิลาอาสน์ของพระอินทร์ก็กระด้างแก่นแข็ง พระอินทร์เห็นเหตุดังนั้น ก็เสด็จลงไปสู่ป่าหิมพานต์ นำเอาน้ำแต่สระอโนดาตและไม้สีฟันมาถวาย พระพุทธองค์ทรงชำระพระบาทแล้วก็ทรงบาตร ผินพระพักไปสู่ทิศตะวันออก เสด็จไปประทับอิงต้นรังต้นหนึ่ง อยู่ใต้ปากเซ ทรงทอดพระเนตรเมืองศรีโคตบูรเพื่อจะเข้าไปบิณฑบาตในเมืองนั้น

ครั้งนั้นพญาเจ้าเมืองศรีโคตบูรนั้นเป็นผู้ได้ทรงบำเพ็ญบุญสมภารกตาธิการมาแต่หนหลังเป็นอันมาก เหตุนั้นจึงได้เสวยราชสมบัติในบ้านเมืองในชมพูทวีปเป็นครั้งที่ ๓ เพื่อจักได้โชตนาพระพุทธศาสนา จึงได้เชื่อว่าพญาศรีโคตบูร พญาเห็นพระศาสดาเสด็จมาดังนั้น จึงทูลอาราธนาให้พระองค์ไปรับบิณฑบาตในพระราชฐาน

เมื่อพระองค์ทรงรับข้าวบิณฑบาตแล้ว ก็ส่งบาตรให้พญาศรีโคตบูร แล้วก็เสด็จมาประทับต้นรังดังเดิม ส่วนพญาเมื่อรับ

เอาบาตรจากพระพุทธองค์แล้วก็ยกขึ้นเหนือพระเศียรทำความปรารถนาแล้วจึงนำบาตรไปถวายพระองค์ที่ประทับอยู่ พุทธองค์ทรงรับเอาบาตรแล้วก็เสด็จกลับมาทางอากาศประทับที่ภูกำพร้าดังเก่า

พญาศรีโคตบูรเมื่อทอดพระเนตรเห็นพระพุทธเจ้าเสด็จมาทางอากาศดังนั้น ก็ทรงยกพระหัตถ์ขึ้นประนมและทอดพระเนตรพระศาสดาพร้อมคำนึงในพระทัยปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่ง ดังนี้แล้วจึงเสด็จกลับคืนสู่พระราชนิเวศน์...”

ทรงพยากรณ์พญาศรีโคตบูร (พญานันทเสน)

“...ในกาลนั้น พระพุทธองค์จึงทรงพยากรณ์ให้แจ้งแก่พระอานนท์ว่า

ดูราอานนท์ พญาศรีโคตบูรองค์นี้จักจุติไปเกิดในเมืองสาเกตนคร อันอยู่ทิศตะวันตกของเมืองศรีโคตบูร จักมีพระนามว่า “สุริยกุมาร” เมืองศรีโคตบูรนี้ จักย้ายไปตั้งที่ป่าไม้รวก มีนามว่า “เมืองมรุกขนคร” เมื่อตถาคตนิพพานไปแล้ว สุริยกุมารจักได้เป็นใหญ่กว่าท้าวพญาทั้งหลาย และจักได้สืบทอดพระพุทธศาสนาไว้ในเมืองร้อยเอ็ดประตู เมืองสาเกตนครนั้นจักเสื่อมสูญไป ตั้งแรกแต่นั้นไปพระพุทธศาสนาจึงรุ่งเรือง เสมอกับเมื่อพระตถาคตยังมีชีวิตอยู่นั้นแล ครั้นสุริยกุมารจุติไป จักได้มาเป็นพญาสุมิตตธรรมวงศา มรุกขนครจักได้อภิเษกพ่อนา เป็นพญาจันบุรีหนองคันแทเสื้อน้ำ (เวียงจันทน์) และตั้งพระพุทธศาสนาในที่นั้น

ดูราอานนท์ พญาสุมิตตธรรมวงศาองค์นี้จักได้ฐาปนาอุรังคธาตุของตถาคตไว้ในภูกำพร้าที่นี้ (ในประวัติท่านได้กลับชาติมาเกิดและเป็นผู้บูรณะปฏิสังขรณ์พระธาตุพนมเป็นครั้งแรกช่วง พ.ศ.๕๐๐) แล้วจักได้กลับไปโชตนาพระพุทธศาสนาในเมืองสาเกตร้อยเอ็ดประตู จนตลอดอายุของตนนั้นแล...”

ครั้นพระพุทธองค์ทรงพยากรณ์ดังนี้แล้ว จึงผินพระพักตร์สู่เมืองจุลณีพรหมทัตและเมืองอินทปัฐนคร...”

พญาจุลณีพรหมทัต

เมื่อพระพุทธองค์เสด็จถึงเมืองจุลณี พญาจุลณีพรหมทัตได้มีโอกาสฟังพระธรรมเทศนาจากสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว เกิดความปิติยินดียิ่งนัก จึงได้ตั้งความปรารถนาในพระทัยที่จะเป็นพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งในอนาคตกาลเบื้องหน้า

พญาอินทปัฐ

จากนั้นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จไปยังเมืองอินทปัฐนคร โดยพญาอินทปัฐเมื่อได้เข้าเฝ้าและฟังพระธรรมเทศนาจากพระศาสดาแล้ว ก็บังเกิดความศรัทธาเลื่อมใสอย่างยิ่ง จึงได้ตั้งจิตอธิษฐานขอบรรลุอรหันต์ในยุคสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นี้

ขณะนั้นพระอานนท์มีความสงสัย จึงกราบทูลถามว่า เมื่อพระพุทธองค์เสด็จจากที่นี้แล้วจะเสด็จไปที่ใด สมเด็จพระสัมมาสัม

พุทธเจ้าจึงตรัสว่า จากที่นี้แล้ว เราตถาคตจักไปประทับรอยบาทที่หนองหารหลวงนั้นก่อน ในเมืองหนองหารหลวงนั้นมีพญาองค์หนึ่งนามว่า “พญาสุวรรณภิงคาร” เสวยราชสมบัติอยู่ในเมืองนั้น

รอยพระพุทธบาท

เมื่อสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จจากที่นั้นแล้ว ก็เสด็จไปสู่เมืองหนองหารหลวง พญาสุวรรณภิงคาร เห็นพระศาสดามาดังนั้น จึงทูลอาราธนานิมนต์ให้เสด็จไปฉันภัตตาหารที่หอปราสาท เมื่อสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงทำภัตกิจสำเร็จแล้ว ก็เทศนาสั่งสอนพญาสุวรรณภิงคาร แล้วจึงเสด็จลงจากปราสาทประทับรอยพระบาทในที่นั้นต่อหน้าพญาสุวรรณภิงคาร แล้วทรงแสดงปาฏิหาริย์ให้ดวงแก้วมณีพวยพุ่งออกจากพระโอษฐ์หนึ่งดวง แล้วทรงทำปาฏิหาริย์ให้แก้วออกจากพระบาททั้ง ๒ พระบาท ๆ ละลูกโดยลำดับ เมื่อพญาสุวรรณภิงคารทอดพระเนตรเห็นดังนั้น ก็บังเกิดอัศจรรย์ใจยิ่งนักว่า เหตุใดหนอ แก้วจึงออกมาจากพระโอษฐ์และพระบาทสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ดังนี้

พุทธประเพณี

ในขณะนั้น พระพุทธองค์จึงตรัสว่า ดูรามหาราช สถานที่นี้เป็นที่ประดิษฐานรอยพระบาทของพระพุทธเจ้าทั้ง ๓ พระองค์ แก้วจึง

ออกมาจากที่นี้ ๓ ลูก คือ รอยพระบาทของพระพุทธเจ้ากกุสันโธ รอยพระบาทของพระพุทธเจ้าโกนาคมโน และรอยพระบาทของพระพุทธเจ้ากัสสปะ

พญาสุวรรณภิงคารได้กราบทูลถามพระพุทธเจ้าว่า พระพุทธเจ้าทั้ง ๓ พระองค์นี้ได้เสด็จไปรับบิณฑบาตในเมืองศรีโคตบูร แล้วมาฉันภัตตาหารที่ภูกำพร้าจึงเสด็จมาประดิษฐานรอยพระบาทไว้ด้วยเหตุอันใด

พระพุทธเจ้าตรัสว่า ดูรามหาราช ที่เป็นบ้านเป็นเมืองตั้งพระพุทธศาสนาอยู่นั้น แม้มีเหตุควรไว้รอยพระบาท พระพุทธเจ้าทั้งหลายก็ไปไว้ อันเป็นพุทธประเพณีด้วยเหตุเป็นที่หวงแหนแห่งหมู่เทวดาและพญานาคทั้งหลาย และบ้านเมืองเสื่อมสูญ พระพุทธเจ้าทั้งหลายย่อมไว้ยังรอยพระบาทไกลบ้านเมือง พระพุทธศาสนาก็จักตั้งอยู่ท้ายเมืองและหัวเมือง เมื่อพระพุทธเจ้าได้ไว้จิตแก้ว คือรอยพระบาทที่ท้ายเมืองทิศใต้นั้น พระพุทธศาสนาจักตั้งรุ่งเรืองในเมืองนั้นก่อน แล้วจึงย้ายห่างมาใต้ตามรอยพระบาท เมื่อไว้จิตแก้วหัวเมือง พระพุทธศาสนาก็จักรุ่งเรืองในหัวเมืองนั้น แล้วจึงย้ายห่างไปทางเหนือ ที่รอยพระบาทอันพระพุทธเจ้าได้ประดิษฐานไว้นี้ก็ได้ตั้งเมือง คนทั้งหลายจึงจะตั้งอยู่เป็นปกติ

ส่วนเมืองหนองหารหลวงนี้ เมื่อพระพุทธเจ้าได้มาประทับ

รอยพระบาทไว้สมัยพญาองค์ใดเสวยราชสมบัติ แสดงว่าพญาองค์นั้นได้สร้างบุญญาธิการตั้งแสนกัลป์มาแล้วทุก ๆ พระองค์ ถึงเมืองหนองหารน้อยก็ดุจเดียวกัน และทั้งสองเมืองนี้เมื่อตั้งก็เกิดพร้อมกัน ด้วยเหตุที่เสด็จมาแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

ครั้นสิ้นพญาทั้งสอง เมืองนี้เทวดาและนาคทั้งหลายที่รักษาหนองหารหลวงและหนองหารน้อย ก็จะกระทำให้น้ำไหลนองเข้ามาหากัน ท่วมรอยพระบาทและบ้านเมือง คนทั้งหลายจะได้แยกย้ายกัน ไปตั้งในราชธานีใหญ่ ที่พระพุทธศาสนาตั้งรุ่งเรืองอยู่นั้น

เมื่อพระพุทธเจ้าทั้งหลายเสด็จเข้าสู่นิพพานไปแล้ว พระอรหันต์ทั้งหลายจักได้นำเอาพระธาตุพระพุทธเจ้ามาประดิษฐานไว้ริมแม่น้ำธนนที ราชธานีบ้านเมืองพระพุทธศาสนาจะรุ่งเรืองไปตามริมแม่น้ำอันนั้น เมืองฝ่ายเหนือกลับไปตั้งอยู่ฝ่ายใต้ ฝ่ายใต้กลับไปตั้งอยู่ฝ่ายเหนือ เมืองที่ตั้งอยู่ท่ามกลางนั้นจะประเสริฐมีอานุภาพยิ่งนัก ท้าวพญาทั้งหลายที่มีบุญญาธิการจะได้เสวยราชสมบัติในบ้านเมือง จะอุปถัมภ์ค้ำชูพระพุทธศาสนาแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

ครั้นสิ้นพระพุทธศาสนาแล้ว ราชธานีบ้านเมืองจะย้ายกลับมาที่เดิม เป็นต้นว่า เมืองศรีโคตบูรก็กลับมาตั้งอยู่ที่เมืองราชธานีเก่า เมืองหนองหารก็กลับมาตั้งอยู่ริมหนองหารดังเก่า เพื่อรอพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ครั้งนั้น ท้าวพญาทั้งหลายที่มีบุญสมภารก็บังเกิดขึ้นตามราชธานีนั้น ๆ อันนี้หากเป็นจารีตประเพณีสืบ ๆ มาแห่งแม่น้ำธนนที พระพุทธศาสนาก็จักตั้งอยู่แต่ทิศเบื้องเหนือและ

ทิศเบื้องใต้และทิศตะวันตกและทิศตะวันออก ไปตามริมแม่น้ำอยู่เป็นปกติ

เมื่อพญาสุวรรณภิงคาร ได้ทรงสดับรัตนปัญหาดังนั้น ก็ทรงโสมนัสซาบซึ้งในพระขันธสันดานยิ่งนัก และมีพระทัยปรารถนาจะตัดพระเศียรบูชารอยพระพุทธบาท

ทันใดนั้น พระนางเจงเวงเทวีผู้เป็นมเหสีได้ทูลห้ามไว้ โดยให้เหตุผลว่า เมื่อมหาราชยังมีพระชนม์อยู่ จักได้สร้างพระราชกุศลเพิ่มเติมต่อไป ไม่ควรที่พระองค์จะมาทำเช่นนี้ เมื่อพญาสุวรรณภิงคารได้ทรงสดับถ้อยคำพระนางเทวีห้ามดังนั้น จึงถอดมงกุฎออกบูชาพระศาสดา พระศาสดาตรัสเทศนาโปรดซ้ำเป็นครั้งที่ ๒ เพื่อให้พญาสุวรรณภิงคารมีศรัทธาอาจหาญในธรรมยิ่งขึ้น

สร้างพระธาตุเชิงชุม

พญาสุวรรณภิงคารพร้อมด้วยพระราชเทวี ได้ทรงสดับพระธรรมเทศนาพระบาทลักษณ์และอปริหานิยธรรม (ธรรมเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อม ๗ ประการ คือ

๑. หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ ๒. เมื่อประชุมก็พร้อมเพรียงกันประชุม เมื่อเลิกประชุมก็พร้อมเพรียงกันเลิก และพร้อมเพรียงช่วยกันทำกิจที่สงฆ์จะต้องทำ ๓. ไม่บัญญัติสิ่งที่พระพุทธเจ้าบัญญัติขึ้น ไม่ถอนสิ่งที่พระองค์ทรงบัญญัติไว้แล้ว สมาทานศึกษาอยู่ในสิกขาบท ตามที่พระองค์บัญญัติไว้ ๔. ภิกษุเหล่าใด เป็น

ผู้ใหญ่เป็นประธานในสงฆ์ เคารพนับถือภิกษุนั้น เชื่อฟังถ้อยคำของท่าน ๕. ไม่ลุอำนาจแก่ความอยากที่เกิดขึ้น ๖. ยินดีในเสนาสนะป่า ๗. ตั้งใจอยู่ว่า เพื่อนภิกษุสามเณรซึ่งเป็นผู้มีศีล ซึ่งยังไม่มาสู่อาวาสขอให้มา ที่มาแล้วขอให้อยู่เป็นสุข ผู้ปฏิบัติธรรมนี้จะเป็นไปเพื่อความเจริญทั้งฝ่ายบ้านเมืองและฝ่ายสงฆ์)

อันพระศาสดาตรัสเทศนา ดังนั้น ก็ทรงปิติปราโมทย์ยิ่งนัก แล้วทรงสร้างอุโมงค์ด้วยหิน ปิดรอยพระพุทธบาทพร้อมทั้งถวายมงกุฎทองคำนั้นเป็นพุทธบูชา เหตุนั้นจึงเรียกว่า “พระธาตุเชิงชุม” มาจนทุกวันนี้

พระศาสดาตรัสเทศนาแก่พญาสุวรรณภิงคารว่า “ที่ใดตถาคตได้ลงจากอากาศและสถิตอยู่ได้เห็นเหตุอันใดอันหนึ่ง แล้วตรัสทำนายนั้นเป็นจิตแก้วอันหนึ่ง และที่ต้นไม้อันตถาคตฉันท์ข้าวนั้น ก็เป็นจิตแก้วอันหนึ่ง พงศ์ทั้งสองนี้เรียกว่า “โชติกเจดีย์” พระพุทธศาสนาจะรุ่งเรืองในที่นั้น

ที่ตถาคตได้ไสยาสน์และบิณฑบาตมาฉัน ที่นั้นเป็นพุทธประเพณีแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย เสมอด้วยดอยสิงคุตร (ธาตุย่างกุ้ง หรือชเวดากอง) ที่ตถาคตยืนทรงบาตรยืนอิงต้นไม้นั้นเป็นพงศ์อันหนึ่ง และเมื่อว่าตถาคตได้หมายจิตแก้วที่ใด ต่อไปภายหน้าโพ้นโชติกเจดีย์บังเกิดขึ้นในที่นั้น ดูรามหาราช เจดีย์ที่ก่อโลมบาทเชิงชุมนี้ “ปัจจุบันอัปปเจดีย์” จะรุ่งเรืองภายหน้า”

ครั้นพระพุทธองค์ ทรงเทศนาแก่พญาสุวรรณภิงคารดังนั้นแล้วจึงเสด็จขึ้นดอยลูกหนึ่ง (ภูเพ็ก) ข้างในเป็นห้อง ๆ คนทั้งหลายขึ้นไปดอยลูกนั้น มองเห็นหนองหารหลวงและหนองหารน้อย มองเห็น

พระธาตุพนมองค์เก่า

เมืองศรีโคตบูรและภูกำพร้า พญาสุวรรณภิงคารให้สังวาลย์ทองคำหนัก ๓๐๐,๐๐๐ (สามแสน) เป็นทานแก่คนทั้งหลายที่มีกำลังก่อแท่นด้วยหินมุกเป็นปัจจุบันโดยพลัน

เมื่อนั้นพระพุทธองค์เสด็จขึ้นพระแท่นทรงระลึกถึงพระมหากัสสปเถระ พระมหากัสสปเถระทราบวาระจิตแห่งพระบรมศาสดาก็มาเข้าเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ ที่แห่งนั้น พระศาสดาจึงทรงตรัสรับสั่งแก่พระมหากัสสปเถระ เป็นภาษาบาลีว่า

“อุรงฺคธาตุกสฺสป กปรคิริ อปฺปตฺตรา”

ดังนี้ แล้วจึงผินพระพักตร์เฉพาะซึ่งภูกำพร้า ตรัสว่า

“ดูรากัสสปะ เมื่อตถาคตนิพพานไปแล้ว เธอจงนำอุรังคธาตุตถาคตมาไว้ที่ภูกำพร้า อย่าได้ละทิ้งคำตถาคตสั่งไว้นี้เสีย”

พระมหากัสสปเมื่อได้ยินดังนั้น ก็ชื่นชมยินดียกอัญชลีขึ้นว่า สาธุ สาธุ สาธุ ดังนี้ และก็กลับไปสู่ที่ของตน”

พระมหากัสสปมหาเถระ

ก่อนจะกล่าวถึงหลวงปู่ใหญ่ทั้งสามต่อไปนั้น ผู้เขียนขอกล่าวถึงท่านพระมหากัสสปเสียก่อน เพราะท่านเป็นอาจารย์ของหลวงปู่ใหญ่ทั้งสามโดยตรง พระมหากัสสปท่านได้เป็นผู้อบรมสั่งสอนสรรพวิชาให้แก่หลวงปู่ใหญ่ทั้งสาม เพื่อสืบทอด จรรโลงพุทธศาสนาสืบไป

สถานะเดิม

พระมหากัสสปเถระ ชื่อเดิมว่า ปิปผลิ เป็นชื่อที่บิดาและมารดาตั้งให้ แต่มักเรียกกันตามโคตรว่า กัสสปะ บิดาชื่อ กปิละ มารดาชื่อ สุมนเทวีพราหมณี เป็นวรรณะพราหมณ์ ตระกูลท่านร่ำรวยมหาศาล เชื้อสายกัสสปโคตร ท่านเกิดที่หมู่บ้านพราหมณ์ ชื่อมหาติตถะ ตั้งอยู่ในเมืองราชคฤห์ ภายหลังสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จอุบัติขึ้นประมาณ ๑๓ ปี

ชีวิตก่อนบวช

ปิปผลิมาณพ เป็นบุตรของพราหมณ์ที่มีทรัพย์ร่ำรวยมหาศาล บิดาและมารดาจึงต้องการผู้สืบเชื้อสายวงศ์ตระกูล เมื่อปิปผลิมาณพ มีอายุ ๑๗ ปีแล้ว บิดามารดาต้องการให้มีครอบครัว แต่บุตรชายบอกว่า อยากจะปฏิบัติบิดามารดาไปจนตลอดชีวิต เมื่อบิดามารดาล่วงลับไปแล้วก็จะออกบรรพชา ต่อมาบิดามารดาก็

อ้อนวอนอีก ปิปผลิมาณพก็ปฏิเสธอย่างนั้นอีก เมื่อทนการรบเร้าของบิดามารดาไม่ไหว ท่านจึงได้ออกอุบายให้ช่างทองหล่อทองคำเป็นรูปหญิงสาวคนหนึ่ง ให้นุ่งผ้าสีแดง แต่งตัวด้วยดอกไม้สีต่าง ๆ และเครื่องประดับนานาประการ แล้วบอกกับมารดาว่า ถ้าหาผู้หญิงได้เหมือนกับรูปหล่อทองคำนี้ ก็ยินดีจะแต่งงานด้วย

มารดาของท่านเป็นผู้มีปัญญาได้ดำริว่า บุตรของเราเป็นผู้สร้างสมบุญบารมีมาดีแล้ว เมื่อกระทำบุญคงไม่ได้กระทำแต่ผู้เดียว หญิงที่ทำบุญร่วมกับบุตรของเรา ซึ่งมีรูปร่างอย่างรูปทองคำนี้จักมีเป็นแน่ จึงได้เชิญพราหมณ์ ๘ คน ให้นำรูปทองคำขึ้นบนรถพร้อมกับมอบสิ่งของมีเงินและทองเป็นต้น เพื่อไปเที่ยวแสวงหาหญิงที่มีลักษณะงดงามพร้อมทั้งมีฐานะเสมอกันด้วยสกุลของตน

พราหมณ์ทั้ง ๘ คนนั้นรับสิ่งของทองหมั้น แล้วเที่ยวไปได้บรรลุถึงสาคลนคร ก็ได้ตั้งรูปทองคำไว้ที่ท่าน้ำ แล้วพากันไปนั่งอยู่ในที่แห่งหนึ่ง

คราวนั้นพวกพี่เลี้ยงของนางภัททกาปิลานีได้พากันไปอาบน้ำที่ท่าน้ำ ครั้นได้เห็นรูปทองคำนั้นก็เข้าใจว่าเป็นนางภัททกาปิลานี

พวกพราหมณ์เห็นเช่นนั้น จึงได้ออกมาไต่ถามว่า ลูกสาวเจ้านายของเธอเหมือนรูปนี้หรือ

พี่เลี้ยงจึงตอบว่า พระแม่เจ้าของเราสวยกว่านี้ เพราะสว่างไปด้วยรัศมี

พราหมณ์ได้ยินดังนั้น จึงให้นางนำไปที่บ้านของโกสิยโคตรพราหมณ์ พร้อมทั้งแจ้งความประสงค์ของตน เมื่อเจรจาเป็นที่ตกลงกันแล้ว จึงได้ส่งข่าวไปถึงกปิลพราหมณ์

"นางผู้เจริญ จงหาคู่ครอง ที่มีสกุล มีฐานะทัดเทียมกับ นางเถิด เราจะออกบวช เธอ อย่าเสียใจต่อภายหลัง"

ส่วนปิปผลิมาณพเมื่อได้ทราบดังนั้น ด้วยความที่ตนไม่อยากจะแต่งงานด้วย จึงได้เขียนจดหมายบอกความประสงค์ของตนให้แก่นางภัททกาปิลานีทราบว่า "นางผู้เจริญ จงหาคู่ครองที่มีสกุล มีฐานะทัดเทียมกับนางเถิด เราจะออกบวช เธออย่าเสียใจต่อภายหลัง"

ฝ่ายนางภัททกาได้ทราบว่า บิดามารดาจะยกตนให้แก่ปิปผลิมาณพ จึงเขียนจดหมายไปบอกความประสงค์ของตนเช่นเดียวกัน ต่อมาคนถือจดหมายทั้งสองคนมาพบกันในระหว่างทาง ต่างได้ถามความประสงค์ของกันและกันแล้ว จึงฉีกจดหมายออกอ่าน แล้วทิ้งจดหมายทั้ง ๒ ฉบับนั้นเสียในป่า และเขียนจดหมายขึ้นมาใหม่ โดยมีเนื้อความแสดงความพอใจซึ่งกันและกัน แล้วนำไปส่งให้แก่คนทั้งสอง

จนด้วยบุพเพสันนิษวาสแต่หนหลัง ทั้งคู่จึงต้องแต่งงานกัน แต่เพราะทั้งคู่จุติมาจากพรหมโลก และบำเพ็ญเนกขัมมบารมีมา จึงไม่

ยินดีเรื่องกามารมณ์ เห็นโทษของการครองเรือนว่า ต้องคอยเป็นผู้รับบาปจากการการกระทำของผู้อื่น

ตอนเข้านอน ทั้งคู่ได้วางพวงดอกไม้กั้นไว้ระหว่างกันในขณะที่นอนบนเตียงนั้น นางภัททกากล่าวว่า ดอกไม้ข้างตัวของใครเหี่ยว เราจะรู้กันได้ว่า ผู้นั้นเกิดราคะจิตแล้วจึงไม่ควรจับต้องพวงดอกไม้นี้

คนทั้งสองจึงนอนไม่หลับตลอดคืน เพราะกลัวถูกต้องตัวกัน ถึงเวลากลางวันก็ไม่ได้มีการยิ้มแย้มต่อกันเลย ทั้งสองจึงอยู่แบบไม่ได้เกี่ยวข้องกันฉันท์สามีภรรยา

จวบจนกระทั่งบิดามารดาสิ้นอายุแล้ว จึงมีความเห็นพ้องกันว่า ผู้อยู่ครองเรือนต้องคอยนั่งรับบาป เพราะการงานที่ผู้อื่นทำไม่ดี มีใจเบื่อหน่าย จึงพร้อมใจกันจะออกบวช

เหตุแห่งการออกบรรพชา

วันหนึ่ง ปิปผลิมาณพขึ้นม้าพร้อมด้วยบริวารไปยังที่ทำงาน ยืนอยู่ปลายนา เห็นพวกนกมีกาเป็นต้น คุ้ยเขี่ยสัตว์มีไส้เดือนเป็นต้น จากรอยไถเอามากิน จึงถามว่า “ท่านทั้งหลาย สัตว์เหล่านี้กินอะไร?”

เหล่าบริวารตอบว่า “นายท่าน มันกินไส้เดือน”

มาณพถามว่า “บาปที่สัตว์เหล่านี้ทำตกอยู่แก่ใคร?”

เหล่าบริวารตอบว่า “นายท่าน บาปเป็นของท่าน”

มาณพคิดว่า ถ้าบาปที่สัตว์เหล่านี้กระทำตกเป็นของเราเช่นนี้ ทรัพย์ ๘๗ โกฏิ จะมีประโยชน์อันใด การงาน ๑๒ โยชน์ เหมือง

น้ำ ๖๐ แห่ง หมู่บ้านทาส ๑๔ แห่ง จะมีประโยชน์อันใด เราจะมอบทรัพย์สมบัติทั้งหมดนี้แก่ภัททกาปิลานี แล้วออกบวช

ส่วนนางภัททกาปิลานีพร้อมกับเหล่าพวกแม่นมนั่งห้อมล้อมอยู่ นางให้หว่านเมล็ดงา ๓ หม้อ ลงในไร่ เห็นพวกกากินสัตว์ในเมล็ดงา จึงถามว่า “ท่านทั้งหลาย สัตว์เหล่านี้กินอะไร?”

พวกแม่นมตอบว่า “แม่เจ้า พวกมันกินสัตว์”

นางถามว่า “อกุศลจะเป็นของใคร?”

พวกแม่นมตอบว่า “เป็นของแม่เจ้า”

นางคิดว่า ก็ถ้าอกุศลนี้จะเป็นของเรา ชีวิตเราก็ต้องวนเวียนอยู่ในวัฏฏะตั้ง ๑,๐๐๐ ภพ เมื่อลูกเจ้าพอมาถึง เราจะมอบทรัพย์สมบัติทั้งหมดแก่ลูกเจ้านั้นแล้วออกบวช

ปิปผลิมาณพ และนางภัททกาปิลานีเมื่อกลับมาแล้วก็อาบน้ำขึ้นปราสาท รับประทานอาหารแล้ว ปิปผลิมาณพกล่าวกะนางภัททกาปิลานีว่า

“แม่ภัททกาปิลานี ทรัพย์ที่เธอนำเอามา เมื่อจะมาเรือนนี้จำนวนห้าหมื่นห้าพันเล่มเกวียนนั่น กับทรัพย์ของเรา ๘๗ โกฏิในเรือนนี้ และสมบัติอื่นๆ ทั้งหมด เราขอมอบแก่เธอ เราจะออกบวช”

นางภัททกาปิลานีจึงกล่าวว่า “เราก็จะบวชเช่นกัน”

การบรรพชาในพระพุทธศาสนา

ทั้งสองคนจึงไปแสวงหาผ้ากาสายะและบาตรดินจากร้านตลาด ได้ปลงผมซึ่งกันและกัน แล้วนุ่งห่มผ้าย้อมน้ำฝาดนั้น ถือ

ในเวลาที่ท่านทั้งสองนั้น แยกทางกัน มหาปฐพีนี้ ได้สะเทือนเลื่อนลั่น

เพศบรรพชิต ตั้งใจบวชอุทิศต่อพระอรหันต์ในโลก แล้วได้สะพายบาตรเดินลงจากปราสาทหลีกไป

บรรดาทาสหรือกรรมกรทั้งหลายในเรือนก็ไม่มีใครจำได้

ปิปผลิเดินหน้า นางภัททกาปิลานีเดินตามหลัง พอไปถึงทางสองแพร่งจึงแยกออกจากกัน เพราะเกรงผู้อื่นจะคิดว่าทั้งสองคนนี้บวชแล้วก็ยังไม่อาจพรากจากกันได้

ก่อนจะแยกจากกัน นางภัททกาได้ทำประทักษิณถึง ๓ รอบ กราบสามีลงในที่ทั้ง ๔ คือ กราบลงข้างหน้า ข้างหลัง ข้างซ้าย และข้างขวา แล้วประนมมือขึ้นกล่าวว่า “ความรักใคร่สนิทสนมกัน ซึ่งได้มีแก่เราทั้งสองตลอดกาลนาน ประมาณแสนกัปป์มาแล้ว จะแตกกันในวันนี้ ฉันชื่อว่าเป็นมาตุคาม มีชาติเบื้องซ้าย ทางซ้ายสมควรแก่ฉัน แล้วเดินทางไปทางเบื้องซ้าย

ในเวลาที่ท่านทั้งสองนั้นแยกทางกัน มหาปฐพีนี้ได้สะเทือนเลื่อนลั่น เหมือนจะพูดว่า เราสามารถรองรับทุกอย่างได้ แต่ไม่อาจ

รองรับคุณความดีทั้งสองของพวกท่านได้

ในอากาศมีเสียงเหมือนฟ้าผ่า ภูเขาจักรวาลก็โอนโน้มลง ส่วนในอากาศก็มีสายฟ้าแลบฉวัดเฉวียน ด้วยอำนาจบารมีธรรมของคนทั้งสองนั้นบันดาลให้เป็นไป

พระพุทธองค์ทรงโปรด

องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าซึ่งประทับอยู่ในพระคันธกุฎีที่พระเวฬุวันมหาวิหาร ได้ทรงสดับเสียงแผ่นดินไหวก็ทรงพิจารณาดูว่าแผ่นดินไหวด้วยเหตุอันใด ก็ทรงทราบว่าปิปผลิมาณพกับนางภัททกาปิลานีได้สละทรัพย์สมบัติอันหาประมาณมิได้ ออกบรรพชาโดยตั้งใจเฉพาะต่อเรา

แผ่นดินไหวนี้มีขึ้นด้วยกำลังแห่งคุณธรรมของบุคคลทั้งสองในขณะที่จะแยกจากกัน ถึงแม้ว่าเราก็ควรจะสงเคราะห์บุคคลทั้งสองนั้น แล้วจึงเสด็จออกจากพระคันธกุฎี ทรงถือเอาบาตรจีวรด้วยพระองค์เอง โดยไม่บอกแก่พระสาวกทั้งหลายให้ทราบ

จึงได้เสด็จไปประทับนั่งที่โคนต้นพหุปุตตนิโครธ ระหว่างเมืองราชคฤห์กับเมืองนาลันทา ครั้นเสด็จถึงใต้ร่มไทรต้นหนึ่งต้นไทรนั้นมีลำต้นสีขาว ใบสีเขียว ผลสีแดง ในระหว่างกรุงราชคฤห์กับเมืองนาลันทาต่อกัน พระพุทธองค์ทรงประทับนั่ง แล้วทรงเปล่งพระรัศมีไปตลอด วิ่งฉวัดเฉวียนไปทางโน้นทางนี้ ป่านั้นจึงมีแสงสว่างเหมือนกับมีดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ขึ้นตั้งพันดวงฉะนั้น

ปิปผลิเห็นพระพุทธองค์แล้วคิดว่า ท่านผู้นี้ จักเป็นศาสดาของเรา เราจักบวชอุทิศพระศาสดาองค์นี้

วิธีบวช

ปิปผลิมานพจึงน้อมตัวลงเดินเข้าไปหาพระพุทธองค์ กระทำอัญชลี ๓ ครั้ง แล้ว กราบทูลว่า "ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าจงเป็นศาสดาของข้าพระองค์ ข้าพระองค์เป็นสาวก"

พระศาสดาตรัสว่า "กัสสปะ ถ้าเธอพึงทำความเคารพนับถือนี้แก่แผ่นดิน แผ่นดินนั้นก็ไม่สามารถจะรองรับได้ ความเคารพนับถืออันเธอผู้รู้ความที่ตถาคตเป็นผู้มีคุณมากอย่างนี้กระทำแล้ว ย่อมไม่ทำแม้ขนของเราให้ไหวได้ เธอจงนั่งลงเถิด กัสสปะ ตถาคตจะให้ทรัพย์มรดกแก่เธอ"

ลำดับนั้น พระศาสดาได้บวชให้ท่านด้วยทรงประทานโอวาท ๓ ข้อ คือ

๑. เพราะเหตุนั้นแล กัสสปะ เธอพึงศึกษาอย่างนี้ว่า เราจักเข้าไปตั้งความละอาย และความเกรงไว้ในภิกษุทั้งที่เป็นผู้เฒ่า ทั้งที่เป็นผู้ใหม่ ทั้งที่เป็นผู้ปานกลาง อย่างแรงกล้า, เธอพึงศึกษาอย่างนี้แหละ กัสสปะ

๒. เพราะเหตุนั้นแล กัสสปะ เธอพึงศึกษาอย่างนี้ว่าเราจักฟังธรรมอันใดอันหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยกุศล เราเงี่ยหูลงฟังธรรมนั้นทั้งหมด ทำในใจให้สำเร็จประโยชน์ รวบรวมไว้ทั้งหมดด้วยใจ เธอพึงศึกษาอย่างนี้แล กัสสปะ

๓. เพราะเหตุนั้นแล กัสสปะ เธอพึงศึกษาอย่างนี้ว่า ก็สติที่เป็นไปในกายของเรา ซึ่งประกอบด้วยความสำราญ จักไม่ละเราเสีย เธอพึงศึกษาอย่างนี้แล กัสสปะ

วิธีบวชอย่างนี้เรียกว่า "โอวาทปฏิคคณูปสัมปทา" แปลว่า การ

บวชด้วยการรับโอวาท

ครั้นบวชให้ท่านเสร็จแล้ว ก็เสด็จออกจากโคนต้นไทร มีพระมหากัสสปเป็นผู้ตามเสด็จ พระสรีรกายของพระพุทธเจ้างามด้วยลักษณะมหาบุรุษ ๓๒ ประการ ส่วนร่างกายของพระมหากัสสปงามด้วยลักษณะมหาบุรุษ ๗ ประการ

พระมหากัสสปนั้นได้เดินตามรอยพระบาทของพระพุทธองค์ไป เปรียบเหมือนกับเรือน้อยพ่วงท้ายเรือใหญ่ ซึ่งสำเร็จแล้วด้วยทองคำฉะนั้น

องค์สมเด็จพระภควันต์เสด็จไปได้หน่อยหนึ่ง จึงทรงแวะออกจากทาง ทรงแสดงอาการจะประทับนั่งที่ภายใต้ร่มไม้ต้นหนึ่ง

พระเถระทราบดังนั้น จึงปูผ้าสังฆาฏิอันเป็นแผ่นผ้าผืนเก่าของตน เป็น ๔ ชั้น ที่โคนต้นไม้แห่งหนึ่ง

พระศาสดาประทับนั่งบนสังฆาฏินั้น เอาพระหัตถ์ลูบผ้าพลางตรัสว่า “กัสสปะ สังฆาฏิอันเป็นแผ่นผ้าเก่าผืนนี้ของเธออ่อนนุ่ม”

พระเถระรู้ความประสงค์จึงกราบทูลว่า "ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าจงทรงห่มผ้าสังฆาฏินี้เถิด พระเจ้าข้า"

พระศาสดาจึงตรัสถามว่า "แล้วเธอจะห่มผ้าอะไร"

พระเถระกราบทูลว่า "ขอพระองค์โปรดพระราชทานผ้าของพระองค์ให้ข้าพระเจ้าได้ใช้แทน"

พระศาสดาแจ้งเหตุดังนั้นจึงทรงแลกเปลี่ยนผ้าสังฆาฏิกับพระมหากัสสปเถระ

ผ้าบังสุกุลพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ในกาลนั้น ผ้าบังสุกุลจีวรบังเกิดแก่พระบรมศาสดา เมื่อครั้งพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสด็จโปรดชฎิล ๓ พี่น้อง พระองค์เสด็จพระพุทธดำเนินไปซักผ้าบังสุกุล ซึ่งห่อศพนางปุณณทาสีที่ทอดทิ้งอยู่ในอามกสุสานะป่าช้าผีดิบ

เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นกษัตริย์อุภโตสุชาติเสด็จจากขัตติยราชสกุลอันสูงด้วยเกียรติศักดิ์ ทรงตรัสรู้อนุตตรสัมโพธิญาณเป็นพระสัมพุทธเจ้า เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ เป็นโมลีของโลกเห็นปานนี้แล้ว ยังทรงลดพระองค์ลงมาซักผ้าขาวที่ห่อศพนางปุณณทาสี ที่ทอดทิ้งอยู่ในป่าช้า เพื่อทรงใช้เป็นผ้าจีวรทรงเช่นนี้ เป็นกรณียะที่สุดวิสัยของเทวดาและมนุษย์ซึ่งอยู่ในสถานะเช่นนั้นจะทำได้ มหาปฐพีใหญ่ก็กัมปนาทหวั่นไหวเป็นมหัศจรรย์ถึง ๓ ครั้ง

ตลอดระยะทาง ทรงพระดำริว่า ตถาคตจะซักผ้าบังสุกุลนี้ในที่ใด

ขณะนั้น ท้าวสหัสนัยอมรินทราธิราชทรงทราบในพุทธปริวิตก

สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงห่มผ้าของพระมหากัสสป ส่วนพระเถระก็ห่มผ้า ของพระพุทธองค์

จึงเสด็จลงมาขุดสระโบกขรณีด้วยพระหัตถ์ในพื้นศิลา สำเร็จด้วยเทวฤทธิ์ให้เต็มไปด้วยอุทกวารี แล้วกราบทูลพระชินศรีให้ทรงซักผ้าบังสุกุลในที่นั้น

ขณะที่ทรงซักก็ทรงพระดำริว่า จะทรงขยำในที่ใดดี ท้าวโกสีย์ก็เอาแผ่นศิลาใหญ่เข้าไปถวาย ทรงขยำด้วยพระหัตถ์จนหายกลิ่นอสุภ แล้วก็ทรงพระดำริว่าจะห้อยตากผ้าบังสุกุลจีวรในที่ใดดี ลำดับนั้นรุกขเทพยดาซึ่งสิงสถิตอยู่ ณ ไม้กุ่มบก ก็น้อมกิ่งไม้ลงมาถวายให้ทรงห้อยตากจีวร ครั้นทรงห้อยตากแล้วก็ทรงพระจินตนาว่าจะแผ่พับผ้าในที่ใด ท้าวสหัสนัยก็ยกแผ่นศิลาอันใหญ่มาทูลถวายให้พับผ้ามหาบังสุกุลนั้น

ในเหตุนั้น สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงห่มผ้าของพระมหากัสสป ส่วนพระเถระก็ห่มผ้าของพระพุทธองค์ ในคราวนั้นแผ่นดินอันใหญ่ซึ่งไม่มีจิตวิญญาณก็ได้หวั่นไหวทั่วสามแดนโลกธาตุ ปานประหนึ่งจะกราบทูลว่า การที่พระองค์ไม่เคยทรงประทานผ้า

ของพระองค์ให้แก่พระสาวกนี้ ชื่อว่าได้กระทำสิ่งที่กระทำได้ยาก แผ่นดินนี้จึงไม่อาจทรงคุณความดีของพระองค์ไว้ได้ฉะนั้น

ท่านพระมหากัสสปมิได้ทำความทนงตนว่า เราได้จีวรเครื่องใช้สอยของพระพุทธเจ้า แต่คิดว่า ตั้งแต่นี้ไปเราจะทำอะไรให้ดีกว่านี้อีก จึงได้สมาทานธุดงค์ ๑๓ ข้อในสำนักพระศาสดา หลังจากบวชได้ ๘ วัน ก็ได้บรรลุพระอรหัตพร้อมด้วยปฏิสัมภิทา

ธุดงค์ ๑๓ ข้อ คือ

๑. บังสุกุลิกธุดงค์ ถือผ้าบังสุกุลใช้แต่ผ้าเก่าที่คนเขาทิ้งเป็นวัตร

๒. เตจีวริกธุดงค์ ใช้ผ้า ๓ ผืน คือ ไตรจีวรเป็นวัตร

๓. บิณฑบาติกาธุดงค์ บิณฑบาตบริโภคอาหารเฉพาะที่ได้มาจากการรับบิณฑบาตเท่านั้นเป็นวัตร

๔. สัปปทานจาริกธุดงค์ บิณฑบาตตามลำดับเป็นวัตร

๕. เอกาสนิกธุดงค์ ฉันในอาสนะเดียวเป็นวัตร นั่งฉันเพียงครั้งเดียว บริโภคอาหารเพียงวันละครั้งเดียว

๖. ปัตตบินฑิกธุดงค์ ฉันในบาตร นำอาหารทุกชนิดมารวมกันในบาตรเป็นวัตร

๗. ขลุปัจฉาภัตติกธุดงค์ ห้ามภัตที่ถวายภายหลังเป็นวัตร คือ รับบาตรมาแล้ว ไม่รับอะไรอีกแล้ว แม้หลังจากนั้นจะมีผู้ถวายอะไรอีก ก็จะไม่รับแล้วแม้จะถูกใจก็ตาม

๘. อารัญญิกธุดงค์ อยู่ป่าเป็นวัตร

๙. รุกขมลิกธุดงค์ อยู่โคนไม้เป็นวัตร

๑๐. อัพโภกาสิกธุดงค์ อยู่กลางแจ้ง ไม่เข้าสู่ที่มุงบังใด ๆ เลย

เป็นวัตร

๑๑. โสสานิกธุดงค์ อยู่ในป่าช้าเป็นวัตร

๑๒. ยถาสันตติกธุดงค์ ถือการอยู่ในเสนาสนะที่เขาจัดไว้ให้เป็นวัตร ใครขอให้สละที่พักนั้น ก็พร้อมสละได้ทันที

๑๓. เนสัชชิกธุดงค์ ถือการนั่งเป็นวัตร จะอยู่ใน ๓ อิริยาบถ คือ ยืน เดิน นั่ง ไม่เอนตัวลงให้หลังสัมผัสพื้นเลย

งานประกาศพระศาสนา

พระมหากัสสปเถระ เป็นพระเถระที่สันโดษมักน้อย ถือธุดงค์เป็นวัตร ธุดงค์ ๓ ข้อ ที่ถืออยู่ตลอดชีวิต คือ ๑. ทรงผ้าบังสุกุลเป็นวัตร ๒. เที่ยวบิณฑบาตเป็นวัตร ๓. อยู่ป่าเป็นวัตร การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของท่านจึงไปในทางเป็นแบบอย่างที่ดีของคนรุ่นหลังมากกว่าการแสดงธรรม ท่านได้แสดงคุณแห่งการถือธุดงค์ของท่านแก่พระศาสดา ๒ ประการคือ

๑. เป็นการอยู่เป็นสุขในปัจจุบัน

๒. เพื่ออนุเคราะห์คนรุ่นหลัง จะได้ถือปฏิบัติตาม

พระศาสดาทรงประทานสาธุการแก่ท่าน แล้วตรัสว่า “เธอได้ปฏิบัติเพื่อประโยชน์และความสุขแก่ตนแก่ชนเป็นอันมาก” ทรงสรรเสริญท่านว่า เป็นผู้มักน้อย สันโดษ ตรัสสอนภิกษุทั้งหลายให้ถือเป็นแบบอย่าง ดังนี้

๑. กัสสปะ มีธรรมเป็นเครื่องอยู่เสมอด้วยตถาคต เป็นผู้มักน้อยสันโดษภิกษุทั้งหลายควรถือเป็นแบบอย่าง

๒. กัสสปะ เข้าไปสู่ตระกูล ชักกายและใจออกห่างประพฤติตน

แต่งานประกาศพระศาสนา ที่สำคัญที่สุดของพระมหากัสสปเถระ คือเป็นประธานการทำสังคายนา พระธรรมวินัยครั้งแรก

เป็นคนใหม่ ไม่คุ้นเคยอยู่เป็นนิตย์ ไม่คะนองกายวาจาใจ จิตไม่ข้องอยู่ในสกุลนั้น เพิกเฉย ตั้งจิตเป็นกลางว่า ผู้ใคร่ลาภจงได้ลาภ ผู้ใคร่บุญ จงได้บุญ ตนได้ลาภมีใจฉันใด ผู้อื่นก็มีใจฉันนั้น

๓. กัสสปะ มีจิตประกอบด้วยเมตตา แสดงธรรมแก่ผู้อื่น

๔. ทรงสั่งสอนภิกษุให้ประพฤติดีประพฤติชอบ โดยยกท่านพระมหากัสสปเป็นตัวอย่าง

แต่งานประกาศพระศาสนาที่สำคัญที่สุดของพระมหากัสสปเถระ คือ เป็นประธานการทำสังคายนาพระธรรมวินัยครั้งแรก

เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว ท่านได้ปรารภถ้อยคำของสุภัททวุฑฒบรรพชิต กล่าวกับภิกษุทั้งหลายว่า “พวกเราพ้นพันธนาการจากพระสมณโคดมแล้ว ต่อจากนี้ไป อยากทำอะไรก็ทำ ไม่อยากทำก็ไม่ต้องทำ”

หลังจากถวายพระเพลิงพระบรมศพของพระพุทธเจ้าแล้ว ท่านได้แจ้งเรื่องนั้นให้พระสงฆ์ทราบ แล้วตกลงกันว่าต้องสังคายนาพระ

ธรรมวินัย เพราะเป็นวิธีที่ดีที่สุดอันจะทำให้พระศาสนาดำรงมั่นคงอยู่ได้ชั่วกาลนาน

พระสงฆ์ได้มอบให้ท่านเป็นประธานคัดเลือกพระภิกษุผู้จะเข้าร่วมสังคายนา ท่านคัดเลือกพระอรหันต์ ๔๙๙ รูป ล้วนแต่บรรลุอภิญญา ๖ และปฏิสัมภิทา ๔ จากนั้นได้เดินทางไปยังถ้ำสัตตบรรณคูหา ข้างภูเขาเวภาระ โดยได้รับราชูปถัมภ์จากพระเจ้าอชาตศัตรู แห่งแคว้นมคธ

ปฐมสังคายนานี้ มีความสำคัญมากได้ช่วยรักษาคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ดำรงมั่นคงมาจวบถึงทุกวันนี้

เอตทัคคะ

พระมหากัสสปเถระ ได้รับการสรรเสริญจากพระศาสดาเป็นต้นว่า เปรียบเสมือนด้วยพระจันทร์ เข้าไปยังตระกูลทั้งหลายไม่คะนองกาย ไม่คะนองจิต เป็นผู้ใหม่อยู่เป็นนิตย์ ไม่เย่อหยิ่ง

วันหนึ่ง เมื่อประทับนั่งในท่ามกลางหมู่พระอริยเจ้า ทรงตั้งพระเถระไว้ในตำแหน่งผู้เลิศแห่งภิกษุทั้งหลาย ผู้ทรงธุดงค์ และกล่าวสอนธุดงค์ว่า “ภิกษุทั้งหลาย กัสสปะนี้ เป็นผู้เลิศแห่งภิกษุสาวกทั้งหลายของเรา ผู้ทรงธุดงค์และกล่าวสอนธุดงค์”

การตั้งความปรารถนา

นับย้อนหลังไปแสนกัปป์แต่กัปป์นี้ พระพุทธเจ้าทรงพระนามว่า ปทุมุตตระ ได้เสด็จอุบัติในโลก พระมหากัสสปเถระนี้ได้เกิดเป็นกุฎุมพีนามว่า เวเทหะ ในพระนครหังสวดี นับถือรัตนตรัย ได้

เห็นพระสาวกผู้เลิศทางธุดงค์นามว่า มหานิสภเถระ เลื่อมใสในปฏิปทาของท่าน จึงนิมนต์พระปทุมุตตรพุทธเจ้า พร้อมพระสงฆ์มาถวายภัตตาหาร แล้วตั้งความปรารถนาตำแหน่งนั้น

พระพุทธเจ้าทรงตรวจดูด้วยพุทธญาณเห็นว่า ความปรารถนาของเขาจะสำเร็จแน่นอน จึงทรงพยากรณ์ว่า "ในอนาคตกาลประมาณแสนกัปป์ พระพุทธเจ้า พระนามว่าโคดม จักอุบัติขึ้น ท่านจักเป็นสาวกที่ ๓ ของพระพุทธเจ้านั้น มีชื่อว่า มหากัสสปเถระ"

อุบาสกนั้น ได้ฟังคำนั้นแล้ว รู้สึกเหมือนดังว่าความปรารถนานั้น ประดุจจะสำเร็จได้ในวันพรุ่งนี้ จึงได้กระทำบุญกรรมต่าง ๆ มาตลอดหลายพุทธันดร ในชาติสุดท้ายได้มาเกิดเป็นพระมหากัสสปเถระ ตามคำพยากรณ์ทุกประการ

สืบสานพุทธกิจ

พระมหากัสสปเถระ ได้รับการสรรเสริญจากพระศาสดาในเรื่องการถือธุดงค์เป็นวัตร แม้พระศาสดาตรัสสรรเสริญพระเถระ แต่ท่านก็ไม่ได้ทนงตนว่าจะเลิศกว่าผู้อื่น ท่านก็ได้ออกโปรดเวไนยสัตว์อยู่เสมอ ท่านเป็นที่เคารพและยกย่องอย่างสูงในหมู่ภิกษุ หมู่เทพเทวดา และมนุษย์ทั้งหลาย

ในหลาย ๆ ครั้ง แม้เทพเทวดาก็ยังมาอุปัฏฐากท่าน ดังเรื่องที่ถูกจารึกไว้ในพระไตรปิฎกจนเป็นธรรมวาทะของท่านพระมหากัสสป ท่านได้ถือธุดงควัตร ออกสั่งสอนเทศนาธรรม เผยแพร่พระศาสนาโปรดพุทธบริษัท แม้เทพเทวดาก็ยังอยากให้ท่านโปรด

ครั้งหนึ่งท่านพระมหากัสสป อยู่ที่ปิปผลิคูหา เข้าฌานแล้ว ออกในวันที่ ๗ เมื่อออกจากฌานแล้วท่านได้พิจารณาด้วยทิพยจักษุ เพื่อพิจารณาบุคคลที่ควรโปรด เห็นหญิงรักษานาข้าวสาลีคนหนึ่ง เด็ดรวงข้าวสาลีทำข้าวตอกอยู่ ท่านได้เห็นว่าหญิงนี้มีศรัทธาจึงได้เดินทางไปโปรด

นางกุลธิดาพอเห็นพระเถระก็มีจิตเลื่อมใส จึงได้นำข้าวตอกไปถวายพระเถระแล้ว ไหว้ด้วยเบญจางคประดิษฐ์และได้ทำความปรารถนา ขอเป็นผู้มีส่วนแห่งธรรมที่ท่านเห็นแล้ว

ในระหว่างนางเดินทางกลับ นางได้นึกถึงทานที่ตนได้ถวายไป เกิดจิตเป็นกุศลอยู่ แต่บนทางที่นางเดินทางกลับนั้น นางได้ถูกงูพิษร้ายกัด และถึงแก่ความตาย ณ ที่นั้นเอง

ด้วยจิตอันเป็นกุศลก่อนที่จะตาย นางจึงได้ไปเกิดในวิมานทองในภพดาวดึงส์ ประดับเครื่องอลังการ แวดล้อมด้วยนางอัปสร ๑ พัน ที่ประตูวิมานอันประดับด้วยขันทองคำ เต็มไปด้วยข้าวตอกทองคำห้อยระย้าอยู่

นางเทพธิดานั้นต้องการจะทราบว่าตนทำกรรมเช่นไรจึงได้สมบัตินี้ เมื่อพิจารณาแล้วจึงได้รู้ว่า สมบัตินี้ได้มาเพราะผลแห่งข้าวตอกที่ถวายพระมหากัสสปเถระ นางจึงคิดว่า สมบัติที่นางได้เช่นนี้เป็นเพราะได้กระทำกรรมไว้เพียงนิดหน่อย นางไม่ควรประมาท ควรจะกระทำการปฏิบัติแก่พระมหาเถระนั้น เพื่อทำสมบัตินั้นให้ถาวร

นางจึงไปยังที่พำนักของพระมหาเถระ แล้วไปปัดกวาดบริเวณที่พำนักของพระเถระ แล้วตั้งน้ำฉันน้ำใช้ไว้แต่เช้าตรู่

พระเถระเห็นเช่นนั้น สำคัญว่าภิกษุหนุ่มหรือสามเณรบางรูปทำให้ท่าน ในวันรุ่งขึ้นนางก็ได้ทำเช่นเดียวกันอีก ฝ่ายพระเถระก็เข้าใจเช่นเดิม จนกระทั่งในวันที่ ๓ พระเถระได้ยินเสียงไม้กวาดของนาง และเห็นรัศมีของนางฉายเข้าไปทางช่องลูกดาล ท่านจึงเปิดประตูออกมาถามว่า "นั่นใคร?"

นางเทพธิดาจึงตอบ แล้วเล่าเรื่องความประสงค์ของตนให้พระเถระฟัง พระเถระจึงห้ามมิให้นางกระทำต่อไป

ธรรมวาทะ

โดยท่านได้กล่าวว่า "ดูก่อนนางเทพธิดา เธอจงหลีกไป เธออย่าทำให้เราต้องถูกพระธรรมกถึกทั้งหลายในภายหน้า นั่งถือพัดอันวิจิตรพูดว่า มีนางเทพธิดาผู้หนึ่งมาทำวัตรปฏิบัติ เข้าไปตั้งน้ำฉันน้ำใช้ถวายพระมหากัสสปเถระ ตั้งแต่นี้ไปเธออย่ามา ณ ที่นี้อีก จงกลับไปเสีย"

ผู้ใดไม่มีความเคารพในเพื่อนพรหมจรรย์ ผู้นั้นย่อมอยู่ห่างพระสัทธรรม เหมือนแผ่นดินที่อยู่ห่างจากฟ้า ผู้ที่มีหิริและโอตตัปปะประจำใจตลอดเวลา ประพฤติพรหมจรรย์ย่อมงอกงาม ภพใหม่ย่อมไม่มี ภิกษุผู้ฟุ้งซ่านง่อนแง่น ถึงจะห่มผ้าบังสุกุลก็ไม่งาม ไม่ต่างจากลิงห่มหนังเสือ ภิกษุผู้ไม่ฟุ้งซ่านมั่นคง มีปัญญา สำรวมอินทรีย์ ห่มผ้าบังสุกุล ย่อมงามเหมือนราชสีห์ บนยอดขุนเขา"

นางเทพธิดาจึงอ้อนวอนในความประสงค์ของตนซ้ำแล้วซ้ำอีก

พระเถระเห็นว่านางเทพธิดาดื้อดึงไม่ยอมฟังถ้อยคำ จึงปรบมือขึ้น ด้วยเสียงปรบมือขับไล่ของพระมหาเถระดังกล่าว นางเทพธิดา

**ด้วยเสียงปรบมือขับไล่ของ
พระมหาเถระดังกล่าว นางเทพธิดา
ไม่อาจอยู่ในที่นั้นได้ จึงเหาะขึ้นในอากาศ
ยืนประนมมือร้องไห้คร่ำครวญอยู่**

ไม่อาจอยู่ในที่นั้นได้ จึงเหาะขึ้นในอากาศ ยืนประนมมือร้องไห้คร่ำครวญอยู่

พระศาสดาประทับนั่งในพระคันธกุฎี ทรงสดับเสียงนางเทพธิดานั้นร้องไห้ จึงทรงแผ่พระรัศมีดุจประทับนั่งตรัสอยู่ตรงหน้านางเทพธิดา ตรัสว่า

"เทพธิดา การทำความสังวร (ในสมณจริยา) เป็นหน้าที่ของกัสสปะผู้บุตรของเรา แต่การกำหนดว่า นี้เป็นประโยชน์ของเรา แล้วมุ่งกระทำแต่บุญ ย่อมเป็นหน้าที่ของผู้ที่ต้องการบุญ เพราะว่าการทำบุญทำให้เกิดสุขแต่อย่างเดียว ทั้งในภพนี้ ทั้งในภพหน้า"

ดังนี้เมื่อจบพระเทศนาของพระพุทธองค์ นางเทพธิดานั้น จึงได้บรรลุโสดาปัตติผล

นิโรธสมาบัติ

ครั้งหนึ่งพระมหากัสสปเถระได้เข้านิโรธสมาบัติ เป็นเวลา ๗ วัน เมื่อท่านออกจากสมาบัติแล้ว จึงดำริที่จะออกเที่ยวบิณฑบาต

ตามลำดับตรอกในกรุงราชคฤห์ เพื่อโปรดคนยากไร้ ด้วยเหตุว่าการถวายทานแด่พระภิกษุที่ออกจากสมาบัตินั้นจะได้รับผลบุญในปัจจุบันโดยฉับพลันทันตา

ขณะนั้น นางอัปสรประมาณ ๕๐๐ ผู้เป็นบริจาริกาของพระอินทร์ เกิดความปรารถนาที่จะได้บุญเช่นนั้น จึงตระเตรียมบิณฑบาต ๕๐๐ ที่ แล้วถือมายืนอยู่ในระหว่างทาง กล่าวนิมนต์ท่านพระมหากัสสปเถระ

พระเถระได้ปฏิเสธ โดยกล่าวว่าท่านประสงค์จะสงเคราะห์แก่คนเข็ญใจ เหล่านางเทพธิดาจึงได้อ้อนวอนอีก พระเถระเห็นว่านางเทพธิดาดื้อดึงจึงดีดนิ้วไล่นางเทพธิดาเหล่านั้นให้ไปเสีย นางเทพธิดาเหล่านั้น เมื่อพระเถระดีดนิ้วไล่ก็ไม่อาจอยู่ได้ จึงเหาะกลับไปยังเทวโลกตามเดิม ท้าวสักกะจึงตรัสถาม นางเทพธิดาก็เล่าเนื้อความให้แก่ท้าวสักกะฟังพระองค์ฟังแล้วก็เกิดความต้องการอยากใส่บาตรขึ้นมาด้วยเหตุที่ว่า

องค์อัมรินทร์อินทราธิราชท้าวสักกะจอมเทพ

ครั้งหนึ่ง พระอินทร์หรือท้าวสักกเทวราชเสด็จออกมานอกวิมาน ทรงพบกับเทพบุตร ๓ องค์พาบริวารมาเล่นนักขัตฤกษ์ เทพบุตร ๓ องค์นั้นมีรัศมีทิพย์สว่างผ่องใสจนข่มรัศมีของท้าวสักกเทวราชให้หมองลง ท้าวสักกเทวราชจึงรีบเสด็จกลับเวชยันต์ปราสาททันที ด้วยความอายว่าพระองค์เป็นถึงจอมเทพ แต่รัศมีสว่างสู้เทพบริวารไม่ได้

พระองค์ทรงพิจารณาว่า ทำอย่างไรดีหนอรัศมีของพระองค์

จึงจะสว่างรุ่งเรืองขึ้น เมื่อทอดพระเนตรเห็นพวกนางอัปสรบาทบริจาริกากลับมาจากเมืองมนุษย์ จึงตรัสถามว่าพวกเธอไปไหนกันมา นางอัปสรกราบทูลว่าไปใส่บาตรพระมหากัสสปเถระที่เพิ่งออกจากนิโรธสมาบัติ แต่พระเถระไม่รับบาตร บอกว่าอานิสงส์การใส่บาตรพระที่เพิ่งออกจากนิโรธสมาบัตินั้นสูงมาก ท่านจะใช้สงเคราะห์พวกคนเข็ญใจ

ท้าวสักกเทวราชได้ฟังดังนั้น เกิดความคิดว่าจะต้องไปใส่บาตรพระเถระให้จงได้ จึงเสด็จมาเมืองมนุษย์พร้อมกับพระนางสุชาดา ที่เป็นพระเทวี ท้าวสักกะจำแลงเพศเป็นช่างหูกชรา ฟันหัก ผมหงอกหลังโกง ส่วนพระนางสุชาดาก็แปลงเพศเป็นหญิงชราดุจเดียวกันทั้งสองเนรมิตเรือนเก่า ๆ ดักอยู่กลางทางที่พระมหากัสสปจะมาบิณฑบาต

ฝ่ายพระมหากัสสปเถระ เมื่อออกจากนิโรธสมาบัติแล้วก็เดินบ่ายหน้าเข้าเมือง หวังจะสงเคราะห์พวกคนเข็ญใจ ครั้นผ่านเรือนของช่างหูกจำแลงนั้น ก็เห็นช่างหูกชรากำลังขึงหูก ภรรยาช่วยกรอด้าย พระเถระไม่ได้คาดคิด จึงไม่ได้ใช้ญาณตรวจดู ท่านคิดเพียงว่าสองคนนี้แก่แล้วยังต้องลำบากทำงานกันอยู่ ในเมืองนี้คงไม่มีใครเข็ญใจมากกว่านี้อีกแล้ว พระเถระจึงหยุดอยู่หน้าเรือนรอรับบิณฑบาต

ฝ่ายสองสามีภรรยานั้นทำเป็นตาฝ้าฟางเหมือนไม่เห็น ทำงานของตนต่อไปอยู่ครู่หนึ่ง แล้วชายชราจึงเดินกระย่องกระแย่งออกจากเรือนมาดูใกล้ ๆ พอเห็นพระเถระก็แสร้งทำดีใจบอกภรรยาว่า “นี่เธอ เป็นบุญหายากยิ่งนักที่พระมหากัสสปเถระมายังประตู

ใครก็ตามที่ได้ใส่บาตร อาตมาภาพในวันนี้ เขาจะพึงได้ ตำแหน่งเสนาบดีหรือตำแหน่ง เศรษฐีอย่างแน่นอน”

กระท่อมของเรา เรามีอะไรพอจะใส่บาตรได้บ้างไหม”

หญิงชราทำเป็นกุลีกุจอดูในครัว แล้วตอบว่า มี แล้วก็คดข้าวสุกในหม้อออกมาใส่บาตรจนเต็ม แต่ข้าวที่ใส่บาตรนั้นเป็นข้าวทิพย์ จึงส่งกลิ่นหอมขจรขจายไปทั่วทั้งพระนคร

พระเถระฉุกคิดว่าสองสามีภรรยานี้เป็นคนยากจน แต่อาหารนี้กลับมีกลิ่นหอมราวกับอาหารของท้าวสักกะ

สองสามีภรรยานี้เป็นใครกันหนอ

พอพิจารณาดูด้วยญาณก็รู้ว่าทั้งสองคนนี้คือท้าวสักกเทวราชและพระนางสุชาดา พระเถระจึงกล่าวว่า “พระองค์เป็นท้าวสักกเทวราช เหตุใดจึงมาแย่งสมบัติที่ควรแก่คนเข็ญใจเสียเล่า ใครก็ตามที่ได้ใส่บาตรอาตมาภาพในวันนี้ เขาจะพึงได้ตำแหน่งเสนาบดีหรือตำแหน่งเศรษฐีอย่างแน่นอน”

ท้าวสักกเทวราชตรัสตอบว่า “คนเข็ญใจยิ่งกว่าข้าพเจ้านี้ไม่มีอีกแล้วพระคุณเจ้า”

พระเถระจึงถามว่า “พระองค์เสวยทิพย์สมบัติในเทวโลก จะเป็นคนเข็ญใจได้อย่างไร”

ท้าวสักกะทรงตอบว่า “ข้าพเจ้าทำบุญไว้มากจึงได้ทิพย์สมบัติทั้งหลาย แต่บุญเหล่านั้นก็มีอานิสงส์เพียงน้อยนิด เพราะเป็นบุญที่ทำไว้ครั้งโลกว่างจากพระศาสนา บัดนี้มีพระพุทธศาสนาบังเกิดขึ้นแล้ว เทพบุตร ๓ องค์ คือจูฬรถเทพบุตร มหารถเทพบุตร และอเนกวัณณเทพบุตร ได้ทำบุญในพระศาสนาจึงได้อานิสงส์มาก เมื่อไปอุบัติในเทวโลก เขาเหล่านั้นจึงมีรัศมีรุ่งเรืองมาก ถมทับรัศมีของข้าพเจ้าจนหมด จนข้าพเจ้าไม่อาจสู้หน้าต้องหลบเข้าวิมาน จะหาใครเข็ญใจเท่าข้าพเจ้านี้ได้อีกเล่า”

พระกัสสปเถระจึงบอกว่า “ต่อไปพระองค์อย่าไปแย่งสมบัติของพวกคนจนอีกเลย”

ท้าวสักกเทวราชและพระนางสุชาดาอภิวาทพระเถระ ทรงทำประทักษิณ แล้วเหาะกลับสู่เทวโลก ทรงเปล่งอุทาน ๓ ครั้ง ในอากาศกลางหาวว่า “โอ ทานที่เป็นทานอย่างเยี่ยม เราได้ตั้งไว้ดีแล้วในท่านพระกัสสปะ”

พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับยืนอยู่ในพระวิหาร ได้ทรงสดับเสียงของท้าวสักกะนั้น จึงตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายมาแล้ว ตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงดูท้าวสักกะผู้เป็นจอมแห่งเหล่าเทพเจ้า ทรงเปล่งอุทาน เสด็จไปทางอากาศ”

ภิกษุเหล่านั้นจึงทูลถามเรื่องราว พระศาสดาจึงตรัสว่า “ท้าวเธอลวงถวายบิณฑบาตแก่กัสสปะผู้บุตรของเรา ครั้นถวายบิณฑบาตนั้นแล้ว ดีพระทัย จึงทรงเปล่งอุทานไป”

ภิกษุจึงถามว่า ท้าวสักกะทราบได้อย่างไรว่า "ถวายบิณฑบาตแก่พระเถระเป็นสิ่งสมควร พระพุทธเจ้าข้า?"

พระศาสดาจึงตรัสว่า "ภิกษุทั้งหลาย ทั้งเหล่าเทพเจ้า ทั้งเหล่ามนุษย์ย่อมพอใจภิกษุผู้ถือการเที่ยวบิณฑบาตเป็นวัตร เช่น กัสสปะบุตรของเรา"

ดังนี้แล้ว แม้พระองค์เองก็ทรงเปล่งอุทานแล้ว ด้วยพระโสตธาตุอันเป็นทิพย์ หมดจด ล่วงเสียซึ่งโสตของมนุษย์ครั้งนั้นแล

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงทราบเนื้อความนั้นแล้ว ทรงเปล่งอุทานนี้ ในเวลานั้นว่า "เทวดาและมนุษย์ ย่อมพอใจ แก่ภิกษุผู้ถือการเที่ยวบิณฑบาตเป็นวัตร ผู้เลี้ยงตัวเอง มิใช่เลี้ยงผู้อื่น ผู้มั่นคง ผู้เข้าไปสงบแล้ว มีสติทุกเมื่อ"

ทรงเปล่งอุทานนี้แล้ว จึงตรัสว่า "ภิกษุทั้งหลาย ท้าวสักกะผู้เป็นจอมแห่งเหล่าเทพเจ้า ได้เสด็จมาถวายบิณฑบาตแก่บุตรของเรา เพราะกลิ่นศีล"

ดังนี้แล้ว ตรัสพระคาถานี้ว่า กลิ่นหอมทั้งหลาย เช่นกลิ่นหอมจากดอกไม้ กลิ่นหอมจากแก่นไม้ที่มีกลิ่นหอมเป็นต้น ย่อมหอมไปตามลมเท่านั้น ไม่สามารถหอมทวนลมได้ เทียบไม่ได้เลยกับกลิ่นของศีล กลิ่นของคุณความดี กลิ่นของศีล กลิ่นของคุณความดี เป็นสิ่งที่เลิศ เป็นสิ่งที่ประเสริฐ ย่อมฟุ้งไปโดยรอบ

กลิ่นของผู้มีศีลทั้งหลาย เป็นกลิ่นชั้นสูง ย่อมหอมฟุ้งไปในเทพเจ้าและเหล่ามนุษย์ แม้แต่ท้าวสักกะ ผู้เป็นจอมแห่งเทพในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ก็ประสงค์ที่ถวายทานพระมหากัสสปเถระ ก็เพราะกลิ่นศีล เพราะกลิ่นความดี ของพระมหากัสสป

อปฺปมตฺโต อยํ คนฺโธ ยฺวายํ ตครจนฺทนี โย จ สีลวตํ คนฺโธ วาติ เทเวสุ อุตฺตโม

ความว่า ส่วนกลิ่นศีลของผู้มีศีลทั้งหลายใด กลิ่นศีลนั้น หาเป็นกลิ่นเล็กน้อย เหมือนกลิ่นในกฤษณาและจันทน์แดงไม่ คือ เป็นกลิ่นอันโอฬาร แผ่ซ่านไปเหลือเกิน ด้วยเหตุนั้นแล กลิ่นศีลจึงเป็นกลิ่นสูงสุด คือประเสริฐ เลิศ ฟุ้งไปในเหล่าเทพเจ้าและเหล่ามนุษย์

เมื่อสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาเกิดประโยชน์แก่มหาชนแล้วในเวลาจบเทศนา ชนเป็นอันมากบรรลุอริยผลทั้งหลาย มีโสดาปัตติผลเป็นต้น เทศนาเกิดประโยชน์แก่มหาชนแล้ว ดังนี้แล

พระมหากัสสปกับเด็ก ๕๐๐ คน

วันหนึ่งพระศาสดามีภิกษุ ๕๐๐ เป็นบริวารพร้อมด้วยพระอสีติมหาเถระ เสด็จเข้าไปกรุงราชคฤห์ เพื่อบิณฑบาต ได้ทอดพระเนตรเห็นเด็ก ๕๐๐ คน ยกกระเช้าขนมออกจากเมืองแล้วไปสวนในวันมหรสพวันหนึ่ง เด็กเหล่านั้นก็เพียงแต่ถวายบังคมพระศาสดาแล้วก็หลีกไป ไม่ปวารณาเพื่อถวายขนมแก่ภิกษุแม้สักรูปหนึ่ง

พระศาสดาตรัสถามกับภิกษุทั้งหลาย ในกาลที่เด็กเหล่านั้นไปแล้วว่า “ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลาย จักฉันขนมไหม”

ภิกษุทูลถามว่า “ขนมที่ไหนพระพุทธเจ้าข้า”

พระศาสดาตรัสว่า “เธอทั้งหลายไม่เห็นพวกเด็กถือกระเช้าขนมเดินผ่านไปแล้วหรือ?”

ภิกษุตอบว่า “พวกเด็กนั้น ไม่ถวายขนมแก่ใคร ๆ พระพุทธ

เจ้าข้า”

พระศาสดาตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย เด็กเหล่านั้นไม่นิมนต์เรา หรือพวกเธอด้วยขนมก็จริง ถึงกระนั้น ภิกษุผู้เป็นเจ้าของขนม ก็กำลังมาข้างหลัง เราทั้งหลายฉันขนมเสียก่อนแล้วจึงไป”

ตามธรรมดาแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ย่อมไม่มีความริษยาในบุคคลใด ๆ เลย เพราะฉะนั้นพระศาสดาจึงตรัสคำนี้แล้ว จึงพาภิกษุสงฆ์ไปประทับนั่งใต้ร่มเงาโคนไม้ต้นหนึ่ง

ต่อมา พวกเด็กเมื่อเห็นพระมหากัสสปเถระเดินมาข้างหลัง ก็บังเกิดความรัก และเลื่อมใสพระมหาเถระขึ้นอย่างเต็มเปี่ยม จึงวางกระเช้า ไหว้พระเถระด้วยเบญจางคประดิษฐ์ แล้วยกขนมพร้อมทั้งกระเช้าถวายแก่พระเถระ

พระเถระจึงกล่าวแก่เด็กเหล่านั้นว่า “นั่นพระศาสดาพาพระภิกษุสงฆ์ไปประทับนั่งแล้วที่โคนไม้ พวกเธอจงถือไทยธรรมไปแบ่งส่วนถวายภิกษุสงฆ์เถิด”

พวกเด็กจึงกลับไปพร้อมกับพระเถระ ถวายขนมพระบรมศาสดาและหมู่ภิกษุสงฆ์ แล้วได้ถวายน้ำ

หลังจากฉันขนมเสร็จ ภิกษุทั้งหลายได้พูดออกไปว่า “พวกเด็กถวายภิกษาเพราะเห็นแก่หน้าพระมหากัสสปเถระ ในครั้งแรกไม่ต้อนรับพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือพระมหาเถระอื่นทั้งหลายด้วยขนม ต่อเมื่อเห็นพระมหากัสสปเถระแล้ว จึงถือเอาขนมพร้อมด้วยกระเช้านั่นมาถวาย”

พระศาสดาทรงสดับถ้อยคำของภิกษุเหล่านั้นแล้วจึงตรัสว่า

“ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้เช่นกับมหากัสสปะผู้บุตรของเรา ย่อม

พวกเด็กถวายภักษาเพราะเห็นแก่หน้าพระมหากัสสปเถระในครั้งแรกไม่ต้อนรับพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เป็นที่รักของเหล่าเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ย่อมทำบูชาด้วยปัจจัย ๔ แก่เธอโดยแท้”

แล้วตรัสพระคาถาแสดงแก่เหล่าเด็กทั้ง ๕๐๐ คนนั้น ในกาลจบพระธรรมเทศนา เด็กเหล่านั้นทั้งหมด ก็ได้บรรลุโสดาปัตติผลดังนี้

หญิงเข็ญใจ

สมัยนั้น ในกรุงราชคฤห์มีครอบครัวหนึ่งเป็นอหิวาตกโรค คนในครอบครัวนั้นตายกันหมด เหลือหญิงคนหนึ่ง หญิงนั้นได้ทิ้งเรือนหนีไปพึ่งเรือนของคนอื่น อาศัยอยู่ด้านหลังเรือนของเขา พวกผู้คนในเรือนนั้นคิดสงสาร ให้อาหารที่เหลือในหม้อข้าวแก่นาง นางเลี้ยงชีวิตอยู่ด้วยอาหารของผู้คนเหล่านั้น

วันนั้นท่านพระมหากัสสป เข้านิโรธสมาบัติ ๗ วัน เมื่อออกจากนิโรธนั้นแล้ว พิจารณาหาผู้ที่สมควรจะอนุเคราะห์ ได้เห็นหญิงนั้น

ถึงวาระใกล้ตาย และเห็นกรรมในอดีตของนางจะนำไปสู่นรก แต่ก็ยังเห็นโอกาสที่นางจะได้ทำบุญ ท่านได้พิจารณาว่า เมื่อเราไปยังบ้านนั้น หญิงคนนี้จักถวายอาหารที่ตนได้มา และผลบุญนั้นนางจะได้ไปเกิดในเทวโลกชั้นนิมมานรดี

ดังนั้นในเวลาเช้า ท่านจึงเดินมุ่งหน้าไปยังที่อยู่ของนาง แล้วจึงยืนอยู่ข้างหน้าเรือนของหญิงนั้น

นางเห็นพระเถระแล้ว คิดว่าพระเถระนี้เป็นพระเถระผู้ใหญ่ ในที่นี้ก็ไม่มีของกิน หรือของเคี้ยว ซึ่งควรที่จะถวายแก่พระเถระนี้ จะมีก็เพียงเศษอาหารอันจืดเย็นไม่มีรส เต็มไปด้วยหญ้าและผงธุลี ซึ่งอยู่ในภาชนะสกปรกนี้ เราไม่อาจจะถวายแก่พระเถระเช่นนี้ได้

นางจึงกล่าวว่า “ขอท่านจงโปรดสัตว์ข้างหน้าเถิด”

แต่พระเถระยังคงยืนนิ่งในที่นั้น ผู้คนอยู่ในเรือนนำภักษาเข้าไปถวาย พระเถระก็ไม่รับ

หญิงเข็ญใจนั้น จึงรู้ว่าพระเถระประสงค์จะรับเฉพาะอาหารของเรา จึงมาในที่นี้ก็เพื่ออนุเคราะห์เราเท่านั้น นางจึงมีจิตใจเลื่อมใสเกิดความเอื้อเฟื้อ ก็เกลี่ยข้าวตังนั้นลงในบาตรของพระเถระ

พระเถระแสดงอาการว่าจะฉันเพื่อเพิ่มความเลื่อมใสของนางให้มากขึ้น ผู้คนปูอาสนะแล้ว พระเถระก็นั่งบนอาสนะนั้น ฉันข้าวตังนั้น ดื่มน้ำ แล้วชักมือออกจากบาตร ทำอนุโมทนาแก่หญิงเข็ญใจนั้นแล้วก็ไป

ในคืนนั้น นางก็สิ้นชีวิต ก็ไปบังเกิดร่วมกับเหล่าเทพในสวรรค์ชั้นนิมมานรดี

เกิดร่วมสมัยกับพระโพธิสัตว์

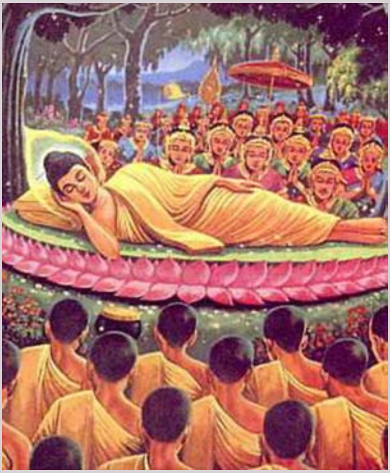
ท่านได้เกิดร่วมชาติกับพระโพธิสัตว์อยู่หลายชาติ ดังที่ปรากฏในชาดกต่าง ๆ เช่น

- เกิดเป็นพระสูระ ครั้งพระพุทธองค์เสวยพระชาติเป็นพระเจ้าจันทราช ใน จันทกุมารชาดก

- เกิดเป็นน้องชายหนึ่งใน ๖ คน ครั้งพระพุทธองค์เสวยพระชาติเป็นมหากัญจนดาบส ใน ภิงสจริยาชาดก

- เกิดเป็นทุกูละดาบส ครั้งพระพุทธองค์เสวยพระชาติเป็นสุวรรณสาม ใน สุวรรณสามชาดก

- เกิดเป็นบิดาของมาณพผู้เสาะหาวิชา ครั้งพระพุทธองค์เสวยพระชาติเป็นอาจารย์ ใน อสาตมันตชาดก

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จปรินิพพาน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จโปรดสัตว์และแสดงพระธรรมเทศนา ตลอดระยะเวลา ๔๕ พรรษา ทรงสดับว่า อีก ๓ เดือนข้างหน้าจะปรินิพพาน จึงได้ทรงปลงอายุสังขาร ขณะนั้นพระองค์ได้ประทับจำพรรษา ณ เวฬุคาม ใกล้เมืองเวลาสี แคว้นวัชชี

โดยก่อนเสด็จดับขันธ์ปริ นิพพาน ๑ วัน พระองค์ได้เสวยสุกรมัททวะที่นายจุนทะทำถวาย แต่เกิดอาพาธลง ทำให้พระอานนท์

โกรธ แต่พระองค์ตรัสว่า “บิณฑบาตที่มีอานิสงส์ที่สุด มี ๒ ประการ คือเมื่อตถาคตเสวยบิณฑบาตแล้วตรัสรู้ และปรินิพพาน”

และมีพระดำรัสว่า “โย โว อานนท ธมม จ วินโย มยา เทสิโต ปญฺญตฺโต โส โว มมจฺจเยน สตฺถา”

อันแปลว่า “ดูก่อนอานนท์ ธรรมและวินัยอันที่เราแสดงแล้ว บัญญัติแล้วแก่เธอทั้งหลาย ธรรมวินัยนั้น จักเป็นศาสดาของเธอทั้งหลาย เมื่อเราล่วงลับไปแล้ว”

พระพุทธเจ้าทรงประชวรหนัก แต่ทรงอดกลั้นมุ่งหน้าไปยังเมืองกุสินารา ประทับ ณ ป่าสาละ เพื่อเสด็จดับขันธ์ปรินิพพาน โดยก่อนที่จะเสด็จดับขันธ์ปรินิพพานนั้น พระองค์ได้อุปสมบทแก่พระสุภัททะปริพาชก ซึ่งถือได้ว่า “พระสุภภัททะ” คือสาวกองค์สุดท้ายที่พระพุทธองค์ทรงบวชให้

ในท่ามกลางคณะสงฆ์ทั้งที่เป็นพระอรหันต์ และปุถุชนจากแคว้นต่าง ๆ รวมทั้งเทวดา ที่มารวมตัวกันในวันนี้ ในครานั้น พระองค์ทรงมีปัจฉิมโอวาทว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราขอบอกเธอทั้งหลาย สังขารทั้งปวงมีความเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา พวกเธอจึงทำประโยชน์ตนเอง และประโยชน์ของผู้อื่นให้สมบูรณ์ด้วยความไม่ประมาทเถิด” (อปปมาเทน สมปาเทต)

จากนั้นได้เสด็จดับขันธ์ปรินิพพาน ใต้ต้นสาละ ณ สาลวโนทยาน ของเหล่ามัลลกษัตริย์ เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ รวมพระชนม์ ๘๐ พรรษา และวันนี้ถือเป็นการเริ่มต้นของพุทธศักราช

ถวายพระเพลิงสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

พิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพมีขึ้นในวันที่ ๘ หลังจากพระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จปรินิพพานใต้ต้นสาละในราตรี ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ โดยพวกกษัตริย์มัลละจัดบูชาด้วยของหอม ดอกไม้ และเครื่องดนตรีทุกชนิด ที่มีอยู่ในเมืองกุสินาราตลอด ๗ วัน แล้วให้กษัตริย์มัลละ ๘ องค์ ซึ่งทรงเป็นประธานแก่กษัตริย์ทั้งปวง สรงเกล้า นุ่งห่มผ้าใหม่ อัญเชิญพระสรีระไปทางทิศตะวันออกของพระนคร เพื่อถวายพระเพลิง

พวกกษัตริย์มัลละถามถึงวิธีปฏิบัติพระสรีระกับพระอานนท์เถระ แล้วทำตามคำของพระเถระนั้นคือ ห่อพระสรีระด้วยผ้าใหม่แล้วซับด้วยสำลี แล้วใช้ผ้าใหม่ห่อทับอีก ทำเช่นนี้จนหมดผ้า ๕๐๐ คู่ แล้วเชิญลงในรางเหล็กที่เติมด้วยน้ำมัน แล้วทำจิตกาธานด้วยดอกไม้จันทน์ และของหอมทุกชนิด จากนั้นอัญเชิญ พวกเจ้ามัลละซึ่งทรงเป็นประธานแก่กษัตริย์ทั้งปวง ๔ คน สระสรงเกล้าและนุ่งห่มผ้าใหม่ พยายามจุดไฟที่เชิงตะกอน แต่ก็ไม่อาจให้ไฟติดได้ จึงสอบถามสาเหตุกับพระอนุรุทธะ (พระเอตทัคคะผู้เลิศทางทิพยจักษุญาณ คือมีตาทิพย์)

พระอนุรุทธะเถระ จึงแจ้งแก่คนทั้งปวงว่า “เพราะ เทพ เทวดามีความประสงค์ให้รอพระมหากัสสป และภิกษุหมู่ใหญ่ ๕๐๐ รูป ผู้กำลังเดินทางมาเพื่อถวายบังคมพระบาทเสียก่อน ไฟก็จะลุกไหม้”

ก็เทวดาเหล่านั้น เคยได้อุปัฏฐากพระเถระ และพระสาวกผู้ใหญ่มาก่อน จึงไม่ยินดีที่ไม่เห็นพระมหากัสสปอยู่ในพิธี

และเมื่อภิกษุหมู่ ๕๐๐ รูปโดยมีพระมหากัสสปเป็นประธาน เดินทางมาพร้อมกัน ณ ที่ถวายพระเพลิงแล้ว ครั้นถึงเชิงตะกอน พระมหากัสสปเถระกระทำจีวรบังเฉียงพระอังสาเบื้องซ้าย ถวายอัญชลีเหนือเศียรเกล้า ทำประทักษิณาวัตร เข้าสู่เบื้องพระบาท ทำสัจจะอธิษฐานบารมีว่า

“ข้าพเจ้าเป็นผู้เดียวที่ได้ร่วมพุทธบริโภค (ใช้ผ้าสังฆาฏิร่วมกับพระพุทธเจ้า) และข้าพระองค์เคารพรักเทิดทูนพระพุทธองค์เหนือเศียรเกล้า ข้าพระองค์จักสืบทอดพระศาสนาให้ดำรงค์ไว้ตามพุทธบัญชา ขอให้พระบาทอันประดับด้วยจักรรัตนจงออกจากหีบทองรองรับอภิวาทบังคมจากหัตถ์ทั้งสองแห่งข้าพเจ้า”

ขณะนั้นพระศาสดาทรงกระทำพระปาฏิหาริย์ให้พระบาททั้งสองยื่นแทรกผ้า ๕๐๐ ชั้นออกมาจากพระหีบทอง เพื่อให้พระมหากัสสปเถระกระทำสักการะ จากนั้นพระบาทก็คืนกลับเข้าสู่หีบทองไฟจึงลุกโชนขึ้นเองโดยไม่ต้องมีใครจุด

ทันใดนั้น พระอุรังคธาตุที่หุ้มห่อด้วยผ้ากัมพลก็แสดงปาฏิหาริย์

เสด็จออกจากพระหีบทอง มาประดิษฐานอยู่เหนือฝ่ามือเบื้องขวาแห่งพระมหากัสสปเถระอัครสาวก

ขณะนั้น เตโชธาตุก็บังเกิดลุกเป็นเปลวขึ้นทำลายพระสรีระของพระศาสดา

ส่วนพระบรมธาตุส่วนศรีษะนั้น ฆฏิการพรหมอัญเชิญไปประดิษฐานไว้ในพรหมโลก

พระธาตุ พระเขี้ยวแก้ว โทณพราหมณ์ได้อัญเชิญซ่อนไว้ที่มวยผม พระอินทร์อัญเชิญไปประดิษฐานไว้ในชั้นดาวดึงส์ พระธาตุพระรากขวัญนั้น พญานาคอัญเชิญไปประดิษฐานไว้ในเมืองนาค พระบรมธาตุที่ออกพระนามมาข้างบนนี้ มิได้เป็นอันตรายด้วยเพลิงยังปกติอยู่ตามเดิม

ส่วนพระบรมธาตุนอกนั้นย่อยยับไปเป็น ๓ ขนาด ขนาดใหญ่เท่าเมล็ด ถั่วแตก ขนาดที่สองเท่าเมล็ดข้าวสารหัก ขนาดที่สามเท่าเมล็ดพันธุ์ผักกาด พระเจ้าอชาตศัตรู นำเอาไปประดิษฐานไว้ในถ้ำสัตตปัณคูหา

หลังจากที่พระเพลิงเผาซึ่งเผาไหม้พระพุทธสรีระดับมอดลงแล้ว บรรดากษัตริย์มัลละทั้งหลาย จึงได้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุทั้งหมดลงในหีบทองแล้วนำไปรักษาไว้ภายในนครกุสินารา ส่วนเครื่องบริขารต่าง ๆ ของพระพุทธเจ้าได้มีการอัญเชิญไปประดิษฐานตามที่ต่าง ๆ อาทิ ผ้าไตรจีวร อัญเชิญไปประดิษฐานที่แคว้นคันธาระ บาตรอัญเชิญไปประดิษฐานที่เมืองปาตลีบุตร เป็นต้น

และเมื่อบรรดากษัตริย์จากแคว้นต่าง ๆ ได้ทราบว่าพระพุทธเจ้าได้เสด็จดับขันธปรินิพพานที่นครกุสินารา จึงได้ส่งตัวแทนไปขอ

แบ่งพระบรมสารีริกธาตุ เพื่อนำกลับมาสักการะยังแคว้นของตน แต่ก็ถูกกษัตริย์มัลละปฏิเสธ จึงทำให้ทั้งสองฝ่ายขัดแย้งและเตรียมทำสงครามกัน

แต่ในสุดเหตุการณ์ก็มิได้บานปลาย เนื่องจากโทณพราหมณ์ได้เข้ามาเป็นตัวกลางเจรจาไกล่เกลี่ย เพื่อยุติความขัดแย้งโดยเสนอให้แบ่งพระบรมสารีริกธาตุออกเป็น ๗ ส่วนเท่า ๆ กัน ซึ่งกษัตริย์แต่ละเมือง ทรงสร้างเจดีย์ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ตามเมืองต่าง ๆ ดังนี้

๑. กษัตริย์ลิจฉวี ทรงสร้างเจดีย์บรรจุไว้ที่เมืองเวสาลี

๒. กษัตริย์ศากยะ ทรงสร้างเจดีย์บรรจุไว้ที่เมืองกบิลพัสดุ์

๓. กษัตริย์ถูลิยะ ทรงสร้างเจดีย์บรรจุไว้ที่เมืองอัลลกัปปะ

๔. กษัตริย์โกลิยะ ทรงสร้างเจดีย์บรรจุไว้ที่เมืองรามคาม

๕. มหาพราหมณ์ สร้างเจดีย์บรรจุไว้ที่เมืองเวฏฐทีปกะ

๖. กษัตริย์มัลละแห่งเมืองปาวา ทรงสร้างเจดีย์บรรจุไว้ที่เมืองปาวา

๗. พระเจ้าอชาตศัตรู ทรงสร้างเจดีย์บรรจุไว้ที่เมืองราชคฤห์

๘. มัลลกษัตริย์แห่งกุสินารา ทรงสร้างเจดีย์บรรจุไว้ที่เมืองกุสินารา

๙. กษัตริย์เมืองโมริยะ ทรงสร้างสถูปบรรจุพระอังคาร (อังคารสถูป) ที่เมืองปิปผลิวัน

๑๐. โทณพราหมณ์ สร้างสถูปบรรจุทะนานตวงพระบรมสารีริกธาตุ ที่เมืองกุสินารา (ทะนานตวงพระบรมสารีริกธาตุแจก, คำว่า ตุมพะ แปลว่า ทะนาน, บางทีเรียกสถูปนี้ว่า ตุมพสถูป)

สำหรับกรณีของกษัตริย์เมืองโมริยะนั้น ได้ส่งผู้แทนมาหลังจากที่โทณพราหมณ์แบ่งพระบรมสารีริกธาตุให้ทั้ง ๗ เมืองไปแล้ว จึงได้อัญเชิญพระอังคารไปแทน

ส่วนโทณพราหมณ์ ก็ได้สร้างสถูปบรรจุทะนานที่ใช้สำหรับตวงพระบรมสารีริกธาตุสำหรับตนเอง และผู้คนได้สักการะดังที่ได้กล่าวไป

พระเกียรติคุณของท่านพระมหากัสสปเถระ

พระมหากัสสปเถระ ได้รับการยกย่องให้เป็นพระเถระชั้นผู้ใหญ่ของพระพุทธองค์ ว่าโดยลำดับแล้วก็จัดอยู่ในลำดับที่สามของหมู่พระมหาสาวก รองจากพระสารีบุตร และพระโมคคัลลานะ ซึ่งเป็นพระอัครสาวกเบื้องขวาและเบื้องซ้าย สมดังที่ท่านได้รับพุทธพยากรณ์จากพระปทุมุตตระพุทธเจ้า ว่าท่านจะเป็นพระสาวกที่ ๓ ของพระโคดมพุทธเจ้า

แต่ในทางปฏิบัติ ในสมัยพุทธกาลนั้น พระอัครสาวกทั้งสองต่างก็ได้นิพพานไปก่อนพระพุทธองค์ทั้งสิ้น ส่วนพระมหากัสสปมีอายุต่อมาหลังพระพุทธเจ้าปรินิพพาน จึงนับได้ว่าท่านเป็นประธานของเหล่าภิกษุหลังพระพุทธปรินิพพาน

ท่านได้รับการยกย่องจากพระพุทธองค์เป็นอันมาก รวมทั้งการสถาปนาเป็นเอตทัคคะ เป็นยอดของภิกษุผู้ทรงธุดงค์ ๑๓ ซึ่งตามอรรถกถาได้กล่าวไว้ว่า โดยปกติมหาสาวกผู้จะได้รับการแต่งตั้งเป็นเอตทัคคะทางด้านใดด้านหนึ่งนั้น ก็ย่อมจะต้องได้มาด้วยเหตุ ๔ ประการคือ

เว้นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสีย สาวกอื่นผู้เสมอเหมือนพระมหากัสสป ด้วยธุดงคคุณ ๑๓ ไม่มี

๑. โดยเหตุเกิดเรื่อง

๒. โดยการมาก่อน

๓. โดยเป็นผู้ช่ำชองชำนาญ

๔. โดยเป็นผู้ยิ่งด้วยคุณ

ในเหตุ ๔ อย่างนั้น พระเถระบางรูป ย่อมได้ตำแหน่งเอตทัคคะโดยเหตุอย่างเดียว บางรูปได้โดยเหตุ ๒ อย่าง บางรูปได้โดยเหตุ ๓ อย่าง บางรูปได้ด้วยเหตุ ทั้ง ๔ อย่าง ท่านพระมหากัสสปเถระก็เป็นท่านหนึ่งที่ได้ตำแหน่งดังกล่าวด้วยเหตุครบทั้ง ๔ อย่าง

๑. โดยเหตุเกิดเรื่อง เรื่องที่เป็นเหตุก็คือ เรื่องพระศาสดาทรงทรงเปลี่ยนจีวรกับพระมหาเถระ ด้วยทรงพิจารณาว่า อันว่าจีวรที่เก่าเนื่องเพราะใช้ของพระพุทธเจ้าทั้งหลายนี้ ถึงเก่าแล้วคนที่มีคุณเพียงนิดหน่อยไม่อาจครองได้ จีวรเก่าดังกล่าวนี้ เฉพาะบุคคลผู้อาจสามารถในการบำเพ็ญข้อปฏิบัติ ผู้ถือผ้าบังสุกุลมาแต่เดิมเช่นพระมหาเถระจึงจะควรรับเอา และไม่เคยมีการประทานจีวรที่ทรงห่มแล้วแก่พระสาวกองค์ใดเลย

๒. โดยการมาก่อน ก็คือ ท่านพระเถระนี้มิใช่เป็นผู้ทรงธุดงคคุณมาก แต่ในปัจจุบันเท่านั้น ถึงในอดีต แม้ท่านบวชเป็นฤาษี ท่านก็เป็นผู้บำเพ็ญบารมีในทางทรงธุดงคคุณมาก มาถึง ๕๐๐ ชาติ

๓. โดยเป็นผู้ช่ำชองชำนาญ ก็คือ เมื่อท่านอยู่ท่ามกลางบริษัท ๔ เมื่อแสดงธรรม ย่อมไม่ละเว้นที่จะแสดงกถาวัตถุ ๑๐ ซึ่งเป็นธรรมที่ชักนำให้พุทธบริษัท มีความปรารถนาน้อย มีความสันโดษ มีความสงัดกาย สงัดใจ ชักนำให้ไม่คลุกคลีด้วยหมู่ ชักนำให้ปรารภความเพียร ฯลฯ ซึ่งเป็นคุณของการทรงธุดงควัตรทั้งสิ้น

๔. โดยเป็นผู้ยิ่งด้วยคุณ ก็คือ เว้นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสีย สาวกอื่นผู้เสมอเหมือนพระมหากัสสป ด้วยธุดงคคุณ ๑๓ ไม่มี เพราะฉะนั้นพระเถระได้โดยยิ่งด้วยคุณอย่างนี้

นอกจากจะได้รับการสถาปนาเป็นเอตทัคคะแล้ว ท่านยังได้รับการยกย่องจากพระพุทธองค์อีกหลายประการ ดังที่ท่านได้ปรารภเมื่อครั้งสุภัททะภิกษุกล่าวจาบจ้วงพระพุทธองค์ เมื่อทราบข่าวการเสด็จดับขันธปรินิพพาน และปรารถนาจะกระทำสังคายนาว่า

“ทรงยกย่องเราเป็นกายสักขี (มีวิหารธรรมเสมอด้วยพระองค์) ทรงมอบความเป็นสกลศาสนทายาท ๓ ครั้ง” (พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค เล่ม ๒ ภาค ๑) ตัวเราอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูก่อนกัสสปะ เธอจักห่มได้หรือไม่ ซึ่งผ้าป่านบังสุกุลที่ใช้เก่าแล้วของเรา ดังนี้ ทรงอนุเคราะห์ด้วยสาธารณบริโภคในจีวร และด้วยการสถาปนาไว้เสมอกับพระองค์ในธรรมอันยิ่งของมนุษย์ต่างโดยอนุปุพพวิหาร ๙ และอภิญญา ๖ เป็นต้น โดยนัยเป็นต้นอย่างนี้ว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราต้องการละจากกาม ทั้งหลาย ละ

จากอกุศลธรรมทั้งหลาย เข้าถึงปฐมฌานอยู่เพียงใด ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย แม้กัสสปะต้องการละจากกามทั้งหลาย ละจากอกุศลธรรมทั้งหลาย เข้าถึงปฐมฌานอยู่เพียงนั้น ดังนี้ (พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค เล่ม ๑ ภาค ๑)

ยิ่งกว่านั้นยังสรรเสริญ ด้วยความเป็นผู้มีจิตไม่ติดอยู่ในตระกูล เหมือนสั่นมือในอากาศ และด้วยปฏิปทาเปรียบด้วยพระจันทร์ว่า

"ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย กัสสปะเปรียบเหมือนดวงจันทร์ เข้าไปหาตระกูล ไม่คะนองกายไม่คะนองจิต เป็นผู้ใหม่เป็นนิตย์ ไม่ทะนงตัวในตระกูล" (พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย เถรคาถา เล่ม ๒ ภาค ๓ ตอน ๔)

และในพระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย เถรคาถา เล่ม ๒ ภาค ๓ ตอน ๔ พระพุทธองค์ทรงตรัสแก่พราหมณ์ว่า "ในหมู่มนุษย์ทั้งปวง ผู้ใดเป็นกษัตริย์ หรือเป็นพราหมณ์สืบวงศ์ตระกูลมาเป็นลำดับ ๆ ตั้ง ๑๐๐ ชาติ ถึงพร้อมด้วยไตรเพท ถึงแม้จะเป็นผู้เล่าเรียนมนต์ เป็นผู้ถึงฝั่งแห่งเวท ๓ การกราบไหว้ผู้นั้นแม้บ่อย ๆ ย่อมไม่ถึงเสี้ยวที่ ๑๖ ซึ่งจำแนกออก ๑๖ ครั้ง ของบุญที่ไหว้พระกัสสปะนี้เพียงครั้งเดียวเลย"

เป็นประธานในการทำปฐมสังคายนา

ท่านพระมหากัสสป ผู้เป็นสังฆเถระของภิกษุประมาณเจ็ดแสนรูปที่ประชุมกันในวันแบ่งพระบรมสารีริกธาตุของพระผู้มีพระภาคเจ้า มาระลึกถึงคำของสุภัททะกล่าวเมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จปรินิพพานได้ ๗ วัน และดำริของท่านที่จะกระทำปฐมสังคายนา

จึงได้แสดงดำรินั้นต่อสงฆ์ทั้งหลาย

ภิกษุทั้งหลายกล่าวว่า ถ้ากระนั้น ขอพระเถระจงคัดเลือกภิกษุทั้งหลายเถิดขอรับ

ครั้งนั้น ท่านพระมหากัสสปเถระ จึงคัดเลือกพระอรหันต์ได้ ๔๙๙ รูป หย่อน ๕๐๐ รูปอยู่องค์หนึ่ง เหตุที่พระมหากัสสปเถระทำให้หย่อน ๕๐๐ อยู่รูปหนึ่ง อรรถกถากล่าวไว้ว่า เพื่อไว้ให้โอกาสแก่ท่านพระอานนท์เถระ

เพราะพระมหาเถระได้พิจารณาว่า การกระทำสังคายนานั้น มีเหตุทั้งไม่ควรเลือก และเหตุที่ควรเลือกพระอานนท์เข้าร่วมกระทำสังคายนา เหตุที่ไม่ควรเลือกก็เพราะว่าพระอานนท์นั้นเป็นพระเสขะ (ยังไม่บรรลุพระอรหันต์ในขณะวันคัดเลือก) ยังมีกิจที่ต้องทำอยู่ จึงไม่ควรเลือก

แต่ถ้าเว้นท่านพระอานนท์เสียก็ไม่อาจทำสังคายนาธรรมได้ด้วยธรรมทั้งหลายข้อใดข้อหนึ่ง ซึ่งพระพุทธองค์ทรงแสดงแล้ว ไม่มีธรรมข้อใดที่พระอานนท์ไม่ได้รับฟังต่อพระพักตร์ของพระผู้มีพระภาคเจ้า (ด้วยเหตุที่ท่านขอพรต่อพระศาสดาก่อนที่จะรับเป็นพุทธอุปัฏฐาก ว่าถ้าพระพุทธองค์ไปทรงแสดงธรรมในที่ซึ่งพระอานนท์ไม่ได้อยู่ด้วย พระพุทธองค์จะต้องแสดงธรรมนั้นต่อพระอานนท์อีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากพระอานนท์เกรงข้อครหาของผู้ที่จะกล่าวว่า เป็นพระพุทธอุปัฏฐาก ใกล้ชิดพระพุทธเจ้าแต่ไม่เคยได้ยินธรรมข้อนั้นข้อนี้) ฉะนั้น จึงไม่อาจเว้นเสียได้ เพราะว่า ท่านพระอานนท์นั้นแม้เป็นเสขะอยู่ แต่ก็น่าที่พระมหากัสสปเถระจะเลือก เพราะเป็นผู้มีอุปการะมากต่อการทำสังคายนาธรรม แต่ที่พระมหากัสสปเถระ

ตัดสินใจไม่เลือกพระอานนท์เถระ ก็เพราะจะหลีกเลี่ยงการตำหนิติเตียนจากบุคคลที่ไม่เข้าใจ

อันที่จริงแล้ว ท่านพระมหากัสสปเถระมีความสนิทสนมอย่างเหลือเกินกับท่านพระอานนท์ ดังเช่น ถึงท่านพระอานนท์จะมีผมบนศีรษะหงอกแล้ว พระมหากัสสปเถระก็ยังสั่งสอนท่านพระอานนท์เถระ ด้วยวาทะเหมือนหนึ่งว่าท่านพระอานนท์ยังเป็นเด็กอยู่ เช่นว่า "เด็กคนนี้ไม่รู้จักประมาณเสียเลย" เป็นต้น (ด้วยความสัมพันธ์กันกับพระอานนท์ในหลายภพชาติ และพระมหากัสสปได้บรรลุอรหันตผลพร้อมปฏิสัมภิทาแล้ว แม้พระอานนท์จะอายุมากกว่า และเป็นสหชาติของพระศาสดา พระอานนท์ก็ยังเคารพเชื่อฟังพระมหากัสสป)

อีกประการหนึ่ง ท่านพระอานนท์นี้เกิดในตระกูลศากยะ เป็นพระอนุชาของพระตถาคต เป็นโอรสของพระเจ้าอา ในการคัดเลือกพระอานนท์ ภิกษุทั้งหลายจะสำคัญว่าท่านลำเอียง เลือกเพราะรักจะพึงตำหนิติเตียนว่าพระมหากัสสปเถระ ละเว้นเหล่าภิกษุผู้บรรลุอรหันต์ปฏิสัมภิทาองค์อื่นไปเสีย แล้วไปเลือกพระอานนท์ ผู้ยังไม่บรรลุอรหัตผล

พระเถระเพื่อจะหลีกเลี่ยงคำตำหนิติเตียนนั้น จึงคิดว่า "ถ้าเว้นพระอานนท์เสีย ก็ไม่อาจทำสังคายนากันได้ แต่เราจะเลือกก็ต่อเมื่อภิกษุทั้งหลายอนุมัติเท่านั้น" ดังนี้จึงไม่เลือกเอง

ครั้งนั้น ภิกษุทั้งหลายพากันร้องขอพระเถระ เพื่อให้ท่านเลือกอานนท์เสียเองเลย ดังนั้น ท่านพระมหากัสสปเถระ จึงได้เลือกท่านพระอานนท์ด้วยดังนี้ พระเถระจึงได้มีจำนวนครบ ๕๐๐ รวมทั้ง

ถ้าเว้นพระอานนท์เสีย ก็ไม่อาจทำสังคายนากันได้ แต่เราจะเลือก ก็ต่อเมื่อภิกษุทั้งหลายอนุมัติเท่านั้น

ท่านพระอานนท์ ที่พระเถระเลือกโดยอนุมัติของภิกษุทั้งหลาย ด้วยประการฉะนี้

เลือกสถานที่ทำสังคายนา

เมื่อเลือกได้พระสงฆ์ครบทั้ง ๕๐๐ รูปแล้ว พระเถระทั้งหลายปรึกษากันว่า พวกเราควรจะสังคายนาพระธรรมและพระวินัยที่ไหนดีหนอ ครั้นแล้วเห็นพ้องต้องกันว่า พระนครราชคฤห์ มีโคจรคามมาก มีเสนาสนะเพียงพอ สมควรที่พวกเราจะอยู่จำพรรษาในพระนครราชคฤห์ สังคายนาพระธรรมและพระวินัย

ภิกษุพวกอื่นไม่ควรเข้าจำพรรษาในพระนครราชคฤห์ ด้วยเกรงว่าเพราะจะมีวิสภาคบุคคลบางคนเข้าไปสู่ท่ามกลางสงฆ์ซึ่งกำลังทำสังคายนาอยู่ แล้วจะคัดค้านถาวรกรรมของพวกท่านนี้เสีย

ครั้งนั้น พระมหากัสสปเถระพิจารณาว่า นับแต่วันที่พระตถาคตปรินิพพานมา จนถึงบัดนี้ เป็นอันล่วงไปแล้วกึ่งเดือน บัดนี้ฤดู

ในการสังคายนานั้น มีพระมหากัสสปเถระเป็นประธาน มีหน้าที่ซักถามเกี่ยวกับ พระธรรมวินัย

คิมหันต์ยังเหลืออยู่เดือนครึ่ง ดิถีที่จะเข้าจำพรรษาก็ใกล้เข้ามาแล้ว จึงชักชวนหมู่พระสงฆ์ที่จะทำสังคายนาให้เดินทางไปยังกรุงราชคฤห์ แล้วก็ได้พาเอาภิกษุสงฆ์กึ่งหนึ่งเดินทางไปทางหนึ่ง

ส่วนพระอนุรุทธเถระก็พาเอาภิกษุสงฆ์กึ่งหนึ่งเดินไปอีกทางหนึ่ง ท่านพระอานนท์เถระนั้นถือเอาบาตรและจีวรของพระผู้มีพระภาคเจ้า พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์ ที่มีความประสงค์จะเดินทางผ่านกรุงสาวัตถีไปยังกรุงราชคฤห์ ก็หลีกจาริกไปทางกรุงสาวัตถีสมัยนั้น

ในกรุงราชคฤห์มีวัดใหญ่อยู่ ๑๘ วัด ทุกวัดมีขยะที่เขาทิ้งตกเรี่ยราดเต็มไปหมด เพราะในช่วงเวลาที่พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จปรินิพพาน ภิกษุทั้งหลายต่างก็ทอดทิ้งวัดและบริเวณไปกันหมด

ครั้งนั้น พระเถระทั้งหลายคิดกันว่า เราจะช่วยกันปฏิสังขรณ์วิหารที่ชำรุดทรุดโทรมในตลอดเดือนแรกแห่งพรรษา เพื่อบูชาพระพุทธดำรัส และปลดเปลื้องคำตำหนิติเตียนของพวกเดียรถีย์ ด้วยว่าพวกเดียรถีย์พากันติเตียนว่า พวกสาวกของพระสมณโคดมเมื่อศาสดายังมีชีวิตอยู่ ก็ช่วยกันทะนุบำรุง ครั้นศาสดาปรินิพพานแล้ว ก็พากันทอดทิ้งไป

ดังนั้นในเดือนแรกของพรรษาท่านจึงได้ทำการบูรณะพระอารามทั้ง ๑๘ แห่ง โดยมีพระเจ้าอชาตศัตรูทรงถวายการช่วยเหลือในครั้งนั้น แล้วจึงได้เริ่มกระทำการปฐมสังคายนา โดยมีพระเจ้าอชาตศัตรูเป็นองค์อุปัฏฐากการทำสังคายนาในครั้งนั้น โดยโปรดเกล้าฯ ให้สร้างสถานที่นั่งประชุมสำหรับภิกษุทั้งหลายผู้ทำสังคายนาที่ปากถ้ำสัตตบรรณ ข้างภูเขาเวภารบรรพต

พระอานนท์บรรลุอรหันต์

ในวันก่อนการทำสังคายนา ท่านพระอานนท์คิดว่า พรุ่งนี้เป็นวันประชุม แต่การที่เรายังเป็นเสขบุคคลอยู่นั้นจะไปเข้าร่วมประชุมนั้นไม่เหมาะสม

ในคืนนั้นจึงเร่งทำความเพียรจนเกือบตลอดราตรีก็ยังไม่บรรลุธรรม ครั้นในเวลาใกล้รุ่งจึงเอนกายลงด้วยตั้งใจว่า เราเร่งทำความเพียรจนเกินไป จึงดำริที่จะนอนพักสักครู่หนึ่ง แต่ขณะที่เอนตัวลงศีรษะยังไม่ทันถึงหมอน และเท้ายังไม่ทันพ้นจากพื้น ในระหว่างนั้นจิตได้หลุดพ้นจากอาสวะ บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์

ในการสังคายนานั้น มีพระมหากัสสปเถระเป็นประธาน มีหน้าที่ซักถามเกี่ยวกับพระธรรมวินัย โดยพระอุบาลี เป็นผู้ชี้แจงเกี่ยวกับข้อบัญญัติพระวินัย และพระอานนท์เป็นผู้ชี้แจงเกี่ยวกับพระสูตรและพระอภิธรรมในการสังคายนา

เหล่าพระสงฆ์มีมติให้สังคายนาสุตตันตปิฎกก่อน โดยเริ่มจากสังคายนาทีฆนิกาย สังคายนามัชฌิมนิกาย สังคายนาสังยุตตนิกาย สังคายนาอังคุตตรนิกาย ไปตามลำดับ ครั้นสังคายนาทีฆนิกายแล้ว

พระธรรรมสังคาหกเถระกล่าวว่า นิกายนี้ชื่อทีฆนิกาย แล้วมอบท่านพระอานนท์ ให้ไปสอนลูกศิษย์ของท่าน

ต่อจากการสังคายนาคัมภีร์ทีฆนิกายนั้น พระธรรมสังคาหกเถระ ทั้งหลายได้สังคายนามัชฌิมนิกาย แล้วมอบแก่ศิษย์ของพระธรรมเสนาบดีสารีบุตรเถระว่า ท่านทั้งหลายจงบริหารคัมภีร์มัชฌิมนิกายนี้ต่อจากการสังคายนาคัมภีร์มัชฌิมนิกายนั้น

พระธรรรมสังคาหกเถระ ทั้งหลายได้สังคายนาสังยุตตนิกาย แล้วมอบแก่พระมหากัสสปเถระให้ไปสอนลูกศิษย์ของท่าน ต่อจากการสังคายนาคัมภีร์สังยุตตนิกายนั้น พระธรรมสังคาหกเถระทั้งหลายได้สังคายนาอังคุตตรนิกาย แล้วมอบแก่พระอนุรุทธเถระให้ไปสอนลูกศิษย์ของท่าน

ในการสังคายนานั้นได้กำหนดแยกธรรมออกเป็นหมวดหมู่ เมื่อสังคายนาแล้วจึงร้อยกรองไว้ว่า นี้พระธรรม นี้พระวินัย นี้ปฐมพุทธพจน์ นี้มัชฌิมพุทธพจน์ นี้ปัจฉิมพุทธพจน์ นี้พระวินัยปิฎก นี้พระสุตตันตปิฎก นี้พระอภิธรรมปิฎก นี้ทีฆนิกาย นี้มัชฌิมนิกาย นี้สังยุตตนิกาย นี้อังคุตตรนิกาย นี้ขุททกนิกาย นี้องค์ ๙ มีสุตตะเป็นต้น นี้ ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์

นอกจากนั้นก็ยังแยกเป็นประเภทที่ควรรวบรวมไว้ แม้อื่นๆ ซึ่งมีหลายชนิด มีอุทานสังคหะ วัคคสังคหะ เปยยาลสังคหะ นิบาตสังคหะ เช่น เอกนิบาต และทุกนิบาต เป็นต้น สังยุตตสังคหะ และปัณณาสกสังคหะที่ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก ได้ร้อยกรองอยู่ ๗ เดือนจึงสำเร็จ

ในเวลาจบการร้อยกรองพระพุทธพจน์นั้น มหาปฐพีนี้เหมือน

เกิดความปราโมทย์ และให้สาธุการว่า พระมหากัสสปเถระ ทำพระศาสนาของพระทศพลนี้ให้สามารถยั่งยืนต่อไปได้ตลอดกาล ๕,๐๐๐ พระวรรษา ดังนี้ ปฐพีก็หวั่นไหวเอนเอียง สะเทือนสะท้านเป็นอเนกประการ ทั่วทั้งไตรภพ และเหตุอัศจรรย์ทั้งหลายเป็นอันมากก็ได้ปรากฏแล้ว

พุทธบัญชา

หลังจากพระพุทธเจ้านิพพาน ๘ ปี พระมหากัสสปพร้อมด้วยพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ ได้อัญเชิญพระอุรังคธาตุมาสู่สุวรรณภูมิ พระเถระทั้งหลายจะผ่านมาทางเมืองหนองหารหลวงของพญาสุวรรณภิงคาร

เมื่อพญาคำแดง เมืองหนองหารน้อยทราบข่าวพระเถระ พระองค์จึงได้นำเอาข้าวของเงินทองขนบรรทุกบนหลังช้างหลังม้า แล้วพระองค์เสด็จขึ้นทรงช้างมงคล พาทหาร บริวารเสด็จมาสู่เมืองหนองหารหลวง เพื่อจะนำเอาพระอุรังคธาตุ ไปสู่พระนคร

ชาวเมืองหนองหารหลวงเห็นดังนั้น ก็พากันแตกตื่นเข้าใจว่าข้าศึกยกเข้ามารบกวน จึงได้นำความเข้าไปกราบทูลพญาสุวรรณภิงคาร พญาสุวรรณภิงคารจึงตรัสส่งให้อำมาตย์ออกไปตรวจตราดู ก็รู้ว่าพญาคำแดง ซึ่งเป็นพระอนุชาของพระองค์นำเครื่องไทยทานเสด็จมา อำมาตย์จึงได้นำความเข้ามากราบทูล เมื่อพระองค์ทรงทราบว่าพระอนุชาเสด็จมาทรงยินดียิ่งนัก จึงตรัสสั่งให้อำมาตย์ผู้ใหญ่ออกไปต้อนรับเชิญเสด็จเข้ามาให้ทันในเพลานั้นเพื่อรอถวายนมัสการพระมหากัสสปพร้อมด้วยพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์

สร้างพระธาตุภูเพ็ก และพระธาตุนารายณ์เจงเวง

ระหว่างนั้นพญาทั้งสองจึงสั่งให้ไพร่พล ก่ออุโมงค์บนยอดดอยแท่น (ภูเพ็ก) ที่พระศาสดาเคยเสด็จมาประทับแต่เมื่อครั้งก่อน

ไพร่พลโยธาทั้งหลาย เมื่อได้ยินรับสั่งดังนั้น จึงพูดกันขึ้นเป็นเชิงแข่งขัน พนันว่า ฝ่ายชายจะก่ออุโมงค์บนดอยแท่น ฝ่ายหญิงก็ให้ก่ออุโมงค์ขึ้นอีกแห่งหนึ่งในที่นั้นเหมือนกัน แข่งขันกันกับฝ่ายชาย และให้ข้อสัญญากันไว้ทั้ง ๒ ฝ่ายว่า นับตั้งแต่วันรุ่งขึ้นพอเห็นลายมือ ให้ลงมือก่อไปจนถึงดาวเพ็ก (ดาวประกายพฤกษ์) ขึ้นของคืนวันนั้นให้แล้วเสร็จ ถ้าหากว่าฝ่ายใดเสร็จทันตามข้อสัญญานั้น สถานที่นั้นจะได้เป็นที่ประดิษฐานพระอุรังคธาตุ พญาสุวรรณภิงคาร พญาคำแดง ทั้ง ๒ พระองค์ ก็ทรงเห็นชอบด้วย

ครั้นถึงวันกำหนด จึงลั่นฆ้องขึ้นให้เป็นสัญญาณแก่กัน ฝ่ายหญิงชาวเมืองหนองหารหลวงและหญิงชาวเมืองหนองหารน้อยจึงรวมกำลังกัน โดยมีพระนางเจงเวง มเหสีของพญาสุวรรณภิงคารเป็นผู้นำ โดยได้เลือกทำเลที่ราบ เพื่อก่ออุโมงค์แข่งขันกับฝ่ายชาย

ฝ่ายหญิงทั้งหลายได้กล่าวว่า ถึงแม้ผู้ชายใช่จะมีกำลังเสมอด้วยพระนารายณ์นั้นเล่า ก็มีมือ ๒ มือ และมีนิ้วข้างละ ๕ นิ้วเหมือนกัน (อิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ได้เข้ามาในดินแดนแถบ

นี้ก่อนพุทธศาสนาแล้ว) กล่าวดังนั้นแล้ว ก็ลงมือก่อ

ฝ่ายชายอวดอ้างว่า ตัวมีกำลังยิ่งกว่าฝ่ายหญิง ประมาทจึงก่อบันไดขึ้นไปก่อน ไม่ยอมก่อตัวปราสาท

ทันใดนั้น ยังมีชายผู้เฒ่าคนหนึ่งอยู่ในหมู่นั้นด้วย จึงพูดขึ้นว่าให้ก่ออุโมงค์ให้ทันดาวเพ็กขึ้นเสียก่อน เมื่อหินมีเหลือจึงค่อยก่อบันไดต่อไป เขาทั้งหลายก็มิได้เชื่อฟังถ้อยคำ พวกผู้ชายจึงกล่าวแก่ผู้เฒ่านั้นว่า ทำไมจะไม่ทัน เขาทั้งหลายกล่าวดังนี้ แล้วจึงลงมือก่ออุโมงค์นั้นก่อเป็นรูปเตาขึ้นไว้ทั้ง ๔ ด้าน ได้เพียงเท่านั้น

เมื่อฝ่ายหญิงเห็นฝ่ายชายจะก่อเสร็จก่อน จึงใช้อุบายออกไปพูดจาเล้าโลมเย้าหยอกพวกชายที่กำลังขนหินอยู่นั้น ชายเหล่านั้นเห็นฝ่ายหญิงมากระทำเช่นนั้น ก็พากันวางหินกองไว้ ณ ที่นั้น แล้วพากันขึ้นไปบนภูที่ก่ออุโมงค์ ทำโคมจุดไฟขึ้นแขวนไว้ จึงกล่าวกันว่าดาวเพ็กขึ้นแล้ว ๆ แล้วก็พากันตามฝ่ายหญิงไป แม้ผู้ที่ก่ออยู่บนดอยนั้นรู้ ก็ตามกันลงไปหมดสิ้น

อุโมงค์ที่ผู้ชายทั้งหลายก่อ นั้นไม่เสร็จ ส่วนอุโมงค์ที่ผู้หญิงทั้งหลายก่อนั้น ผู้ชายทั้งหลายพากันไปก่อช่วย จึงได้เสร็จก่อนดาวประกายพฤกษ์ขึ้น

พอเวลาใกล้รุ่ง พระมหากัสสปเถระเจ้าพร้อมด้วยพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ นำเอาพระอุรังคธาตุอัญเชิญไปประดิษฐานไว้บนแท่นอุโมงค์ที่ยังไม่เสร็จนั้นก่อน จึงได้เข้าไปบิณฑบาตในเมืองหนองหารหลวง

พญาสุวรรณภิงคาร พญาคำแดง พร้อมด้วยชาวเมืองทั้งหลายพร้อมกันใส่บาตร แล้วจึงได้จัดเครื่องสักการบูชา เป็นต้นว่า ดอกไม้ธูป เทียนให้พร้อมสรรพ พญาสุวรรณภิงคารเสด็จพาเหล่าบริวารตามพระอรหันต์ขึ้นไปบนเขา นมัสการพระอุรังคธาตุและทักษิณาวัตร ๓ รอบ แล้วจึงได้สระสรงสุคันธรสพระอุรังคธาตุ

ขณะนั้นพระองค์ทอดพระเนตรอุโมงค์เห็นไม่เสร็จ ทรงกริ้วแก่ชาวเมืองทั้งหลาย เมื่อทรงทราบรายละเอียด จึงกริ้วแก่พวกผู้หญิงทั้งหลาย จึงตรัสว่าจะทรงกระทำโทษแก่หญิงทั้งหลาย

ครั้งนั้น พระมหากัสสปเถระเจ้า ทรงรำพึงถึงวิรุทธปัญหาธรรมจึงได้นำมาเทศนาแด่พญาสุวรรณภิงคารว่า “กึสุ อุณโห ชาโต อคฺคินา กึสุ มณินา อติโรจติ อสริโร จรติ อจิตฺตโก นโร ชามิ”

ดูกร มหาราช พระพุทธเจ้าทรงตรัสเทศนาธรรมวิรุทธปัญหาอันนี้ว่า อะไรร้อนไปยิ่งกว่าไฟ อะไรรุ่งเรืองสว่างยิ่งไปกว่าแก้วมณีอะไรไม่มีตัวตนรู้เดินเที่ยวไปมาได้ อะไรไม่มีจิตใจรู้กินยังคนได้นั้นเล่ามหาบพิตร

พญาสุวรรณภิงคารทรงตอบปัญหาของพระมหากัสสปเถระ

เจ้าไม่ได้ จึงได้รับสั่งถามพระมหากัสสปเถระเจ้าว่า ปัญหานี้ขอพระผู้เป็นเจ้าจงอธิบายให้ข้าพเจ้าแจ้งด้วยเทอญ

พระมหากัสสปเถระเจ้าจึงอธิบายถวายเป็นข้อ ๆ ไปว่า

สิ่งที่ร้อนยิ่งไปกว่าไฟนั้น ได้แก่ ราคะตัณหา

สิ่งที่รุ่งเรืองสว่างยิ่งไปกว่าแก้วมณีนั้น ได้แก่ สติปัญญา

สิ่งที่ไม่มีตัวตนรู้ เดินเที่ยวไปมาได้นั้น ได้แก่ นามธรรม

สิ่งที่ไม่มีจิตใจรู้กินยังคนได้นั้น ได้แก่ ความชรา

ที่ว่าราคะตัณหาร้อนยิ่งกว่าไฟนั้น เมื่อบังเกิดขึ้นแล้ว จะเอาน้ำมาดับสักเท่าใด ก็ไม่สามารถจะดับได้ ส่วนไฟนั้น เมื่อบังเกิดลุกลามขึ้น สามารถจะเอาน้ำมาดับได้ พระพุทธเจ้า และพระปัจเจกพุทธเจ้าพร้อมด้วยพระขีณาสพทั้งหลาย ประดุจดั่งตัวอาตมาทั้งหลายนี้ ได้ตัดเสียแล้วยังตัณหา ก็บัดนี้ผู้หญิงทั้งหลายเข้ามาคลุกคลีเย้าหยอกยังชายทั้งหลาย ๆ มิได้สังวรจิตใจของตนด้วยดี อุโมงค์จึงไม่แล้วเสร็จ ด้วยเหตุนี้ พญาสุวรรณภิงคารได้ทรงสดับยังปัญหา ก็ทรงดับเสียได้ยังความกริ้วแก่คนทั้งหลาย

บรรจุพระอังคารธาตุ

พระมหากัสสปเถระเจ้าจึงทูลต่อไปว่า อุโมงค์อันนี้ถึงแม้ก่อเสร็จแล้ว ก็จะไม่ได้ประดิษฐานพระอุรังคธาตุไว้ในที่นี่ เมื่อสมัยพระพุทธเจ้ายังมีพระชนม์ชีพอยู่ ได้เสด็จมาสถิตยังแท่นที่นี้ก็จริง แต่พระพุทธองค์ทรงรับสั่งอาตมาไว้ว่า ให้อาตมานำเอาพระอุรังคธาตุนี้ไปประดิษฐานที่ภูกำพร้า

ทันใดนั้น พญาสุวรรณภิงคารจึงตรัสว่า ถ้าเช่นนั้นข้าพเจ้าจะ

ขอแบ่งเอาพระอุรังคธาตุไว้ครึ่งหนึ่ง แล้วข้าพเจ้าจะก่ออุโมงค์นี้ให้แล้วเสร็จ จะได้ฐาปนาพระอุรังคธาตุไว้ในที่นี้

พระมหากัสสปเถระเจ้าทูลห้ามว่า ขอมหาบพิตรอย่าได้ผิดพุทธบัญชาของพระศาสดาเลย ไม่เป็นมงคลแก่บ้านเมือง โบราณธรรมพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ทรงตรัสไว้ว่า ท้าวพญามหากษัตริย์องค์ใดไม่เชื่อพุทธวจนะ ทรงเข้าพระทัยเองว่าเป็นกุศล เทวดาทั้งหลายพร้อมด้วยมเหสักข์ อารักข์ที่รักษาภูมิสถานบ้านเมือง และรักษาพระบรมธาตุพระพุทธเจ้า ย่อมติเตียนและโกรธามากนัก ไม่ให้มีความเจริญแก่บ้านเมืองอย่างแท้จริง

พญาสุวรรณภิงคารได้ฟังดังนั้น จึงทรงเห็นควรตามพระมหากัสสป ท่านพระมหากัสสปจึงได้แบ่งส่วนพระอังคารธาตุ (เถ้ากระดูก) ให้พญาสุวรรณภิงคารแทน

ฝ่ายพญาสุวรรณภิงคารจึงแบ่งไปใส่ไว้อุโมงค์ที่ก่อกันขึ้นทั้งสองแห่ง ซึ่งพระมหากัสสปเถระได้เรียกชื่ออุโมงค์นารายณ์ตาม

คำหญิงทั้งหลายกล่าวเมื่อแรกจะก่อนั้นว่า “ใครจะมีกำลังเสมอด้วยพระนารายณ์นั้นเล่า ผู้ชายก็มีมือข้างละ ๕ นิ้วเหมือนกันนั้นแหละ”

อุโมงค์นี้ผู้เฒ่าคนแก่ทั้งหลายจึงให้ชื่อว่า “อุโมงค์อิตถีมายา”

พญาสุวรรณภิงคารจึงตรัสว่า ท่านทั้งหลายอย่าได้ค้านคำพระมหากัสสปเถระเลย ให้เรียก “พระธาตุนารายณ์” ตามคำของพระอรหันต์นั้นเทอญ

ส่วนอุโมงค์ที่ผู้ชายก่อไม่สำเร็จนั้นให้ชื่อว่า “ภูเพ็กมุสา” ตามเหตุอันนั้น

พญาทั้ง ๕

จากนั้นพระมหากัสสปและพระอรหันต์ทั้งหลายพร้อมพญาทั้ง ๒ พี่น้อง ก็ได้ดำเนินต่อไปยังภูกำพร้า

ท้าวพญาทั้งหลาย มีพญาจุลณีพรหมทัต พญาอินทปัฐ พญานันทเสน รู้ข่าวว่า พระมหากัสสปเถระจะอัญเชิญพระอุรังคธาตุของพระศาสดามาประดิษฐานไว้ที่ภูกำพร้า ดังนั้น พญาจุลณีพรหมทัต พญาอินทปัฐ พญานันทเสน ทั้ง ๓ พระองค์พร้อมด้วยไพร่พลโยธาเสด็จมาประทับและพักที่ฝั่งแม่น้ำธนนที ใต้ปากเซ

ที่นั้น พญาสุวรรณภิงคาร พญาคำแดง ได้ทอดพระเนตรเครื่องศาตราวุธยุทธภัณฑ์และไพร่พลโยธาของพญาทั้ง ๓ ก็บังเกิดความสงสัย ด้วยเหตุว่าพญาทั้ง ๒ พี่น้อง มิได้ตระเตรียมไพร่พล

โยธา และมิได้นำเอาเครื่องศาตราวุธยุทธภัณฑ์มาด้วย

ครั้งนั้น พระมหากัสสปเถระเจ้ารู้ในน้ำพระทัยของพระราชาทั้ง ๒ พระมหากัสสปเถระเจ้าก็มีความยินดีที่จะมิให้น้ำพระทัยของพระราชาทั้งหลายกระด้างกระเดื่องต่อกัน พระมหาเถระเจ้ามีความปรารถนาอยู่แต่จะให้พระราชาทั้ง ๕ มีน้ำพระทัยอันเบิกบาน จึงได้ออกไปเชิญท้าวพญาทั้ง ๕ เข้ามาประทับสนทนาซึ่งกันและกัน ณ ท่ามกลางพระอรหันต์ทั้งหลาย

แล้วจึงตรัสสั่งสอนพญาทั้ง ๕ ว่า “คจฺฉนฺติ นรคจฺฉนฺติ” นี้ แปลว่า ผู้ประเสริฐต่อผู้ประเสริฐ เดินทางมาเจอะกันเข้า ยังซ้ำประเสริฐกว่าก่อน

บทนี้พระมหาเถระเจ้ามองเห็นในท้าวพญาทั้ง ๕ ได้สร้างสมบุญสมภารมาแล้ว แสนมหากัปป์ ซ้ำได้มาเจอะกัน ยิ่งซ้ำประเสริฐยิ่ง ๆ ขึ้นไปกว่าแต่ก่อน

บทว่า “โกเว นรโกเว” นี้ แปลว่า ผู้ฉลาดต่อผู้ฉลาดเทียวทางมาเจอะกันเข้า ก็ยิ่งซ้ำฉลาดรู้ดีงามยิ่งกว่าแต่ก่อน

บทว่า “เญยฺยา นรเญยฺยา” นี้ แปลว่า ผู้รู้ต่อผู้รู้ เทียวทางมาเจอะกันเข้า ก็ยิ่งรู้หลักนักปราชญ์เพิ่มเติมขึ้นไปยิ่งกว่าเก่า

บทว่า “สากนฺติ นรสากนฺติ” นี้ แปลว่า ผู้รักต่อผู้รัก เทียวทางมาเจอะกันเข้า ก็ยิ่งซ้ำรักกันยิ่งกว่าเก่า

พระมหากัสสปอธิบายคาถาบทนี้ว่า ต่างคนต่างเป็นท้าวพญามีบุญญาธิการสั่งสมเป็นกัปป์กัลป์ เป็นผู้ฉลาดรู้หลักรักตน เข้าใจในวัฏฏะสงสาร มีหัวใจเป็นมงคล และรักและตั้งมั่นในแก้วทั้ง ๓ (พระรัตนตรัย) เพื่อเป็นปัจจัยไปสู่พระนิพพาน ไม่มีความชื่นชม

ในการสงคราม

บทว่า "โจรํ นรโจรํ" นี้ แปลว่า ผู้เป็นโจรต่อผู้เป็นโจรเทียวทางมาเจอะกันเข้า ยิ่งซ้ำชวนกันประพฤติเป็นโจร เที่ยวฆ่าฟันแย่งชิงยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน

บทว่า "เถโน นรเถโน" นี้ แปลว่า ผู้ชำนาญในการลักขโมย เทียวทางมาเจอะกันเข้า ก็ยิ่งซ้ำชวนกันไปเที่ยวสักขโมยยิ่งกว่าแต่ก่อน

บทว่า "นรา นุเร นุเร" นี้ แปลว่า คนทั้งหลายผู้ที่เป็นสัปปุรุษมีความเพียรเทียวทางมาเจอะกันเข้า ก็ยิ่งซ้ำชวนกันกระทำความเพียรยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน

อธิบายว่าพญาทั้ง ๓ ที่มานี้ ถึงแม้จะมีเครื่องศาตราวุธกระทำยุทธสงครามมาด้วยก็จริง ก็หาใช่พระราชาทั้ง ๓ มีพระราชประสงค์เช่นนั้น หากแต่พระราชาทั้ง ๓ เป็นสัตบุรุษผู้มีความเพียรเสมอกัน

ครั้งนั้น พญาสุวรรณภิงคาร พญาคำแดง พญาจุลณีพรหมทัต พญาอินทปัฐ และพญานันทเสน ได้ทรงสดับพระมหากัสสปเถระเจ้าอธิบายในคาถานั้นๆ มีพระทัยชุ่มชื่นและมีความเสน่หากลมเกลียว ผูกพันซึ่งกันและกัน

สร้างพระธาตุพนม

พญาทั้ง ๕ จึงตรัสสั่งให้บริวารแห่งตน ไปขนเอาหินมาก่ออุโมงค์เพื่อประดิษฐานพระอุรังคธาตุ พระมหากัสสปเถระเจ้าพร้อมด้วยพระอรหันต์ทั้งหลาย จึงทูลว่าหินเหล่านั้นจะไม่เหมาะไม่ควร (เรื่องความคงทน) ให้ปั้นดินดิบก่อเป็นอุโมงค์แล้วเอาไฟเผา

ท้าวพญาทั้ง ๕ จึงตรัสสั่งให้คนทั้งหลายปั้นดินดิบ และให้ทำแม่พิมพ์เท่าฝ่ามือพระมหากัสสปเถระเจ้าเป็นแบบตัวอย่าง

เอาเทอญ เพื่อความถาวรในพระพุทธศาสนาภายหน้า

พระอรหันต์ทั้งหลายกล่าวดังนี้ ท้าวพญาทั้ง ๕ จึงตรัสสั่งให้คนทั้งหลายปั้นดินดิบ และให้ทำแม่พิมพ์เท่าฝ่ามือพระมหากัสสปเถระเจ้าเป็นแบบตัวอย่างปั้นดินดิบนั้น

เมื่อปั้นได้พอแล้ว พญาสุวรรณภิงคาร พระองค์เริ่มขุดหลุมด้วยพระองค์เองก่อน พญาจุลณีพรหมทัต พญาอินทปัฐ และพญานันทเสน จึงขุดเป็นลำดับต่อไป เสนาอำมาตย์และอาณาประชาราษฎร์ทั้งหลายจึงได้ขุดต่อไป

หลุมนั้นลึก ๒ ศอกของพระมหากัสสปเถระเจ้า กว้าง ๒ วาของพระมหากัสสปเถระเจ้า เท่ากันทั้ง ๔ ด้าน ท้าวพญาทั้ง ๔ จึงแบ่งปันกันก่อองค์ละด้าน (พญาสุวรรณภิงคารขุดตรงกลางจึงเหลือ ๔ ด้าน)

พญาจุลณีพรหมทัตทรงก่อด้านตะวันออก และทรงบริจาคพระราชทรัพย์และวัตถุสิ่งอื่นรองบูชาไว้ภายใต้ด้านที่พระองค์ทรงก่อนั้น เงิน ๕,๕๕๐ หน่วย โดยในหน่วยหนึ่งเท่ากับ ๔๐๐ บาท ทองคำ ๕๕๐ หน่วย หน่วยหนึ่งหนัก ๓๐๐ บาท ฆ้อง ๑๙ กำ ๙

ลูก ๑๗ กำ ๗ ลูก

พญาอินทปัฐทรงก่อด้านใต้ และทรงบริจาคพระราชทรัพย์บูชาไว้ เงินหนึ่งโกฏิ มงกุฎทองคำหนัก ๓๓,๓๓๐ บาท ทรงหล่อเป็นรูปเรือรองไว้ภายใต้ด้านที่พระองค์ก่อ

พญาคำแดงทรงก่อด้านตะวันตก และทรงบริจาคพระราชทรัพย์บูชา เป็นต้นว่า กระโถนทองคำลูกหนึ่ง หนัก ๖๐,๐๐๐ บาท แล้วเอาแหวนใส่ในกระโถนนั้นให้เต็ม เงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท มงกุฎแก้วมรกตคู่หนึ่ง พานทองคำคู่หนึ่ง พานทองคำ ๙,๐๐๐ ลูก แล้วเอาหินมุกด์มาทำเป็นหีบใส่ข้าวของนั้น ๆ นำลงไปรองไว้ภายใต้ด้านที่พระองค์ก่อ

พญานันทเสนทรงก่อด้านเหนือ พระองค์ทรงบริจาควัตถุข้าวของ เป็นต้นว่า ขันทองคำลูกหนึ่ง หนัก ๙,๐๐๐ บาท แล้วเอาแหวนทองคำบรรจุลงในขันนั้นให้เต็มบริบูรณ์ ขันเงินลูกหนึ่ง หนัก ๙,๐๐๐ บาท แล้วเอาปิ่นทองคำบรรจุลงในนั้นให้เต็มบริบูรณ์ ลูกเงิน ๒ ลูก หนัก ๑๙,๐๐๐ บาท แล้วนำม้าบรรจุลงในลูกเงินให้เต็มทั้ง ๒ ลูก ๆ ละ ๕๐ คู่ ๆ หนึ่งหนัก ๒๐บาท เงิน ๙๐,๐๐๐ บาทบรรจุลงในฆ้อง ๑๗ กำ ๗ ลูก ๑๕ กำ ๕ ลูก ๑๓ กำ ๓ ลูก บูชารองไว้ภายใต้ด้านที่พระองค์ก่อ

พญาสุวรรณภิงคาร ทรงได้ก่อสร้างส่วนบนพระเจดีย์ที่เป็นฐานรองรับปล้องไฉนของเจดีย์ที่เรียกว่า “ฝาละมี” พระองค์ทรงบริจาควัตถุข้าวของถวายบูชา เป็นต้นว่า มงกุฎทองคำคู่หนึ่ง หนักมงกุฎละ ๓๐,๐๐๐ บาท สังวาลย์ทองคำคู่หนึ่ง หนักสังวาลย์ละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท กระโถนทองคำลูกหนึ่ง หนัก ๙๐,๐๐๐ บาท แล้วเอาแหวน

ทองคำและกระจอนหู บรรจุลงในกระโถนให้เต็ม พานทองคำลูกหนึ่ง หนัก ๗๐,๐๐๐ บาท บรรจุลงในพานนั้นให้เต็ม ลูกทองคำ ๙ ลูก ๆ หนึ่ง หนัก ๒,๐๐๐ บาท ลูกเงิน ๙ ลูก หนักลูกละ ๕,๐๐๐ บาท ลูกนาก ๗ ลูก หนักลูกละ ๕,๐๐๐ บาท รองไว้ ณ ภายใต้อุโมงค์ท่ามกลางท้าวพญาทั้งหลาย

พระบรมสารีริกธาตุแสดงปาฏิหาริย์

เมื่อพญาทั้ง ๕ จะทรงก่ออุโมงค์นั้น พระมหากัสสปเถระเจ้าจึงบอกให้เอาไหน้ำใหม่มาตั้งไว้ด้านละลูก จารึกคาถามงคลโลกใส่ลงไว้ในไหทุกลูก แล้วสวดราหุลปริตตสูตร

ให้ท้าวพญาทั้ง ๕ มีพญาสุวรรณภิงคารเป็นประธาน ทรงตักน้ำในไหนั้นประพรมอุโมงค์ ให้ตลอดทั้ง ๔ ด้าน แล้วทำประทักษิณเวียนขวา ๓ รอบ

พญาจุลณีพรหมทัตทรงตักเอาน้ำในไหประพรมด้านตะวันออก แล้วจึงให้ก่อขึ้น พญาอินทปัฐ พญาคำแดง และพญานันทเสน ก็ทรงกระทำเหมือนดังพญาจุลณีพรหมทัตนั้น เมื่อทรงก่อด้านใดก็เอาน้ำประพรมด้านนั้น แล้วจึงให้ก่อขึ้นไป

ท้าวพญาทั้ง ๕ พร้อมกันก่ออุโมงค์เป็นรูปเตาขึ้นไป แต่พื้นดินเป็นสี่เหลี่ยม สูงขึ้นไปวาหนึ่งแล้วหยุดไว้ ต่อแต่นั้นขึ้นไป พญาสุวรรณภิงคาร ทรงก่อเป็นรูปฝาตลอดขึ้นไปจนถึงที่สุดปลายยอดได้วาหนึ่งของพระมหากัสสปเถระเจ้า วัดแต่ฐานขึ้นไปถึงยอดสุดได้ ๒ วา ของมหากัสสปะเถระเจ้า แล้วทำประตูเตาไว้ทั้ง ๔ ด้าน จึงให้เอา ไม้จวง ไม้จันทน์ ไม้กลัมพัก ไม้คันธรส ไม้ชมภู ไม้นิโครธ

และไม้รัง มาทำเป็น ฟืนเผา ๓ วัน ๓ คืน สุกดีแล้ว ให้ขนเอาหินที่เป็นมงคลมากลบลงในหลุมนั้น

พระมหากัสสปเถระเจ้า พร้อมด้วยพระอรหันต์กับทั้งท้าวพญาทั้ง ๕ จึงไปนำเอาพระอุรังคธาตุเข้าไป "ฐาปนา" ไว้ในอุโมงค์นั้น แล้วให้ปิดประตูไว้ทั้ง ๔ ด้าน

ขณะนั้นพระอุรังคธาตุที่หุ้มห่อไว้ด้วยผ้ากัมพล ทรงกระทำปาฏิหาริย์เสด็จออกมาประดิษฐานอยู่บนฝ่ามือขวาของพระมหากัสสปเถระเจ้า

พระอรหันต์พร้อมด้วยท้าวพญาทั้ง ๕ กับทั้งเสนาอำมาตย์ เห็นเป็นอัศจรรย์ ดังนั้น ก็เปล่งออกยังเสียงสาธุการขึ้นพร้อมกัน

จากนั้น พระอุรังคธาตุก็กระทำปาฏิหาริย์เสด็จกลับไปประดิษฐานในอุโมงค์ ผ้ากัมพลก็คลี่คลายขยายออกรองรับพระอุรังคธาตุก็เสด็จเข้าไปประดิษฐานอยู่ดังเก่า

ท้าวพญาทั้ง ๕ จึงได้พร้อมกันสร้างบานประตูอุโมงค์ด้วยไม้ประดู่ ใส่ดานปิดไว้

ปริศนาธรรม

พญาสุวรรณภิงคาร พระองค์ได้ให้สร้างรูปม้าพลาหกตัวหันหน้ามาทางทิศเหนือ เพื่อแสดงว่าพระอุรังคธาตุพระพุทธเจ้าได้เสด็จมาทางทิศเหนือนั้น และออกมากระทำ

ปาฏิหาริย์ และเพื่อให้เห็นว่าพระพุทธเจ้าทรงพุทธพยากรณ์ไว้ว่า ศาสนาจะเจริญรุ่งเรืองจากทิศเหนือจรดไปทิศใต้

พระมหากัสสปเถระเจ้า ก็ได้ให้สร้างรูปม้าอาชาไนย ไว้อีกตัวหนึ่งคู่กัน โดยหันหน้าด้านเหนือเช่นกัน เพื่อเป็นปริศนาธรรมให้รู้ว่า พญาศรีโคตบูรนั้น จะได้ฐาปนาพระอุรังคธาตุไว้ค้ำชูพระพุทธศาสนาตลอด ๕,๐๐๐ พระวรรษา

ม้าอาชาไนย และม้าพลาหกนี้ ปัจจุบันอยู่ข้างบันไดทางขึ้นหอพระแก้ว

เสาอินทขิล

พญาทั้ง ๕ ทรงแต่งให้คนทั้งหลายไปนำเอาหินมาจากแดนไกล เพื่อทำเสาหลักชัยหรือที่เรียกกันว่า “เสาอินทขิล” ไว้ในพระศาสนา เพื่อเป็นศุภนิมิตให้พระธาตุยืนยงคู่พระศาสนาจนครบ ๕,๐๐๐ พระ

วรรษา ตามพุทธดำรัส โดย

- เสาที่ ๑ ให้คนไปนำหินที่เมืองกุสินารายมาก้อนหนึ่ง สลักเป็นเสา และทำเป็นรูปอัจฉมุขี (ลักษณะคล้ายสิงห์) ไว้ที่โคนเสา ๑ ตัว ฝังไว้ทิศทางเหนือ หมายถึงเมืองมงคลในชมพูทวีป

- เสาที่ ๒ ให้คนไปนำหินที่เมืองพาราณสี สลักเป็นเสา และทำเป็นรูปอัจฉมุขีไว้ที่โคนเสา ฝังไว้ทิศตะวันออกเฉียงใต้ หมายถึงความเป็นสิริมงคลต่อแคว้นทั้งหมดทั้งปวง

- เสาที่ ๓ ให้คนไปนำหินที่เมืองลังกา สลักเป็นเสาฝังไว้ด้านตะวันตกเฉียงใต้

- เสาที่ ๔ ให้คนไปนำหินที่เมืองตักศิลาก้อนหนึ่ง สลักเป็นเสาฝังไว้ด้านตะวันตกเฉียงเหนือ

ครั้งนั้น พระมหากัสสปเถระเจ้า พร้อมด้วยพระอรหันต์ ๕๐๐ จึงกระทำทักษิณาวัตร ๓ รอบ ท้าวพญาทั้งหลายจึงได้พร้อมกันอธิษฐานข้าวของเงินทองพร้อมด้วยเครื่องอุปโภคทั้งสิ้น ประดิษฐานสักการบูชารองไว้ภายใต้พื้นอุโมงค์

ขณะนั้น พญาทั้ง ๕ จึงได้อธิษฐาน โดยพญาสุวรรณภิงคารและพญาคำแดงทั้ง ๒ พระองค์ทรงอธิษฐานปรารถนาว่า ขอให้ได้บวชในพระพุทธศาสนาสำเร็จเป็นพระอรหันต์ และขอให้ข้าพเจ้าทั้ง ๒ พี่น้องนี้จงอย่าได้พลัดพรากจากกันไปได้เทอญ

พญาอินทปัฐอธิษฐานขอให้ได้บวชในพระพุทธศาสนาสำเร็จเป็นพระอรหันต์เช่นกัน

ส่วนพญาจุลณีพรหมทัต และพญานันทเสน ทรงได้อธิษฐานตั้งความปรารถนา ขอสำเร็จโพธิญาณ

ครั้งนั้น พระอรหันต์ทั้ง ๕๐๐ มีพระมหากัสสปเถระเจ้าเป็นประธาน พร้อมกันอนุโมทนาในความปรารถนาของพระราชาทั้ง ๕ ว่า ขอให้ความปรารถนานั้นๆ จงสัมฤทธิ์ตามพระราชประสงค์ทุกประการเทอญ

ชาติที่สอง
กำเนิดกุมารทั้งสาม

หลังจากสร้างพระธาตุพนมเสร็จเพียงไม่กี่ปี พญาทั้ง ๕ ก็ทยอยเสด็จสวรรคตตามบุพกรรมของแต่ละองค์ในชาตินั้น

ครั้นพุทธกาลล่วงแล้ว ๑๗ พรรษา (พ.ศ.๑๗) เมื่อนั้น พระมหากัสสปเถระยังคงดำรงธาตุขันธ์อยู่ ที่ถ้ำปิปผลิคูหา ณ เชิงเขาภารบรรพต ท่านได้เข้าสมาบัติ ทรงอริยญาณวิถี ตรวจบุพกรรมของท่าน ว่ายังมีบุพกรรมใดหลงเหลืออยู่หรือไม่

เมื่อท่านตรวจบุพกรรมแล้ว จึงได้ทราบว่ายังมีบุพกรรมร่วมกับเจ้าพญาทั้งสามอยู่ และเห็นถึงหน้าที่อันยิ่งใหญ่ ที่จะต้องดูแลทะนุบำรุงพระศาสนาให้ดำรงสืบไปจนครบ ๕๐๐๐ ปี และบัดนี้พญาทั้งสามได้ถือกำเนิดใหม่ขึ้นครบทั้งสามคนแล้ว โดยเกิดที่เมืองอินทปัฐนคร ๑ คน และเกิดที่แถบเมืองลาว อีก ๒ คน

ในส่วนพญาทั้ง ๓ คือ พญาอินทปัฐ พญาสุวรรณภิงคาร และพญาคำแดง เมื่อได้ถือกำเนิดขึ้นในชาติที่สองนี้ เป็นราชกุมารที่อายุไล่เลี่ยกัน โดยพญาอินทปัฐท่านเกิดที่เมืองอินทปัฐนครเช่น

เดิม โดยเกิดใหม่เป็นบุตรของบุตรชายตนเองที่ขึ้นครองราชย์ มีพระนามว่า “รัตนกุมาร”

พญาสุวรรณภิงคารและพญาคำแดงท่านได้เกิดเป็นพี่น้องกันที่เมืองลาว (ปัจจุบันเป็นเขตภูเขาควาย เมืองเวียงจันทน์) เป็นบุตรของกษัตริย์ โดยพญาสุวรรณภิงคารท่านมีชื่อว่า “มหากุมาร” เป็นพี่ (ในทั้งหมด ๓ องค์ท่านก็อาวุโสที่สุด) พญาคำแดงท่านมีชื่อว่า จุลกุมาร เป็นน้อง

ดังนั้นราชกุมารทั้งสาม คือ ๑. รัตนกุมาร แห่งเมืองอินทปัฐนคร ๒. มหากุมาร และ ๓. จุลกุมาร แห่งเมืองลาว

ในวันที่กุมารทั้งสามถือกำเนิด ได้มีสิ่งอัศจรรย์อันเป็นมหามงคลเกิดขึ้นในแผ่นดิน พระอาทิตย์ทรงกลด เกิดแผ่นดินสั่นสะเทือน ความอุดมสมบูรณ์บังเกิดขึ้นในแผ่นดิน ด้วยมหาอานิสงส์ที่ท่านทั้งสามได้บำเพ็ญมามากหาประมาณมิได้ในแสนกัปป์กัลป์ ทำให้ท่านทั้งสามมีลักษณะงดงาม ผิวพรรณผ่องใสสง่างาม สร้างความปิติยินดีแก่พระประยูรญาติและขัตติยวงศ์

และด้วยแรงแห่งอธิษฐานบารมี ด้วยแรงแห่งสัจจะบารมี ที่กุมารทั้งสามได้บำเพ็ญมาแต่ครั้งอดีต ที่ได้ตั้งจิตร่วมกันในการสร้างพระอุรังคธาตุ และอธิษฐานขอให้ได้บวชในพระพุทธศาสนาสำเร็จเป็นพระอรหันต์

สู่กาสาวพัสตร์

ดังนั้น ใน พ.ศ.๒๖ เมื่อกุมารทั้งสามอายุ ๘-๙ ขวบปี พระมหากัสสปเถระได้พิจารณาเห็นแล้วด้วยอริยญาณวิถี ว่า

ถึงเวลาอันสมควรที่กุมารทั้งสามจะเข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์แล้ว จึงได้มีบัญชาให้พระอรหันต์ทั้งสามองค์ซึ่งเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยปฏิสัมภิทาญาณ ล่วงเข้าสู่ดินแดนสุวรรณภูมิแหลมทอง เพื่อไปรับตัวกุมารทั้งสามมาบรรพชา อุปสมบท และอบรมสั่งสอนให้เป็นกำลังหลักของพระพุทธศาสนาสืบไป

โดยพระเถระทั้ง ๓ ที่รับบัญชาจากพระมหากัสสปมีนามว่า ๑. พระพุทธรักขิต ๒. พระธรรมรักขิต ๓. พระสังฆรักขิต (ชื่อทั้งสามนี้เป็นชื่อของพระอรหันต์ทั้งสามองค์ที่มารับกุมารทั้งสามไปบวช และเมื่อพระอรหันต์ทั้งสามองค์เข้านิพพานแล้ว พระกุมารทั้งสามก็ได้อุปสมบทเป็นภิกษุ ก็ได้ใช้ชื่อทั้งสามนี้แทน ดังนั้นชื่อพระอรหันต์ทั้งสามองค์ที่มารับ กับชื่อหลวงปู่ใหญ่ทั้งสามองค์นี้จะซ้ำกัน)

เมื่อพระอรหันต์ทั้งสามองค์ได้มาถึงยังแถบสุวรรณภูมิแหลมทองแล้ว เป็นช่วงต้นเดือนอ้าย พุทธกาลล่วงแล้ว ๒๖ พรรษา พระเถระทั้งสามจึงได้แบ่งหน้าที่กัน โดยพระพุทธรักขิต ท่านได้ดำเนินเข้าไปยังเมืองอินทปัฐนคร เพื่อรับตัวรัตนกุมาร แห่งเมืองอินทปัฐนคร พระธรรมรักขิต และพระสังฆรักขิตท่านดำเนินเข้าไปยังแถบเมืองลาวเพื่อรับตัวมหากุมาร และจุลกุมาร

พระอรหันต์ทั้งสามองค์เมื่อได้แยกย้ายเข้าไปในเมืองแล้วก็ได้ใช้กุศโลบายตามสมควร เพื่อให้พระมหากษัตริย์และพระประยูรญาติเกิดศรัทธาตั้งมั่นในบวรพุทธศาสนา ตั้งแต่อบรมเทศนาสั่งสอนแสดงธรรม แสดงอิทธิวิธี เหาะเหินเดินอากาศ ฯลฯ เพื่อให้กษัตริย์เหล่านั้น แจ้งในธรรม เกิดศรัทธาและยินยอมให้ราชกุมารออกบรรพชา

จนชั่วระยะเวลาหนึ่ง เมื่อพระมหากษัตริย์และพระประยูรญาติของทั้งสองนคร ได้เปี่ยมศรัทธาในบวรพุทธศาสนา และเข้าใจในวิถีของพระกุมารแล้ว พระอรหันต์ทั้งสามองค์จึงได้นำพระกุมารทั้ง ๓ มาที่พระธาตุพนม

บรรลุสมาบัติ ๘

ขณะนั้นเองเมื่อพระกุมารทั้งสามมาถึง และได้ก้มกราบถวายสักการะนมัสการพระธาตุพนม ด้วยมหากุศลและบุญญาธิการทั้งหลายที่พระกุมารทั้งสามได้สั่งสมมาทั้งแสนมหากัปป์ เกิดปาฏิหาริย์ในบุญญาบารมี อธิษฐานบารมีที่ได้บำเพ็ญไว้ ทำให้พระกุมารทั้งสามเกิดภาพนิมิตรู้แจ้งถึงความเป็นไปในสังสารวัฏ

แผ่นฟ้าหมุนคว้าง แผ่นดินหมุนวน เหมือนกระจกที่กางกันไว้แตกระเบิดออก ความแจ่มแจ้งในแต่ละภพแล่นเข้าสู่คลองจักษุ ภาพแล้วภาพเล่าเรื่องแล้วเรื่องเล่า ด้วยเวลาอันรวดเร็วและชัดเจนยิ่ง จนชาติสุดท้ายที่ได้เห็นคือภาพของพญาทั้ง ๕ ร่วมกันสร้างพระธาตุพนม และได้ตั้งอธิษฐาน

เมื่อพระกุมารทั้ง ๓ ลืมตาปัญญาญาณแห่งการรู้แจ้งเริ่ม

บังเกิดขึ้น พระกุมารทั้งสามได้เกิดบรรลุฌาณ ๔ ในขณะนั้นเอง จากนั้นพระอรหันต์ทั้งสามจึงได้กระทำการบรรพชาให้แก่พระกุมารทั้งสามที่พระธาตุพนม

ขณะที่พระกุมารทั้งสามปลงผมใกล้เสร็จเกิดการตรึกตรองข้อธรรมต่อยอดทางปัญญา เสมือนพลังงานพายุหมุนวนจนทะลวงขึ้นสู่นภาอากาศ เวลานั้นเองเมื่อกระทำการบรรพชาพระกุมารทั้งสามใกล้จะแล้วเสร็จ พระกุมารทั้งสามก็บรรลุสมาบัติ ๘ ในฉับพลันทันตา โดยระยะเวลาใกล้เคียงกัน

ถวายตัวเป็นศิษย์พระมหากัสสป

เมื่อเณรทั้งสามรูปเสร็จสิ้นพิธีบรรพชาแล้ว พระอรหันต์ทั้งสามองค์จึงนำตัวเณรทั้งสามรูป กลับสู่ชมพูทวีปเพื่อกราบพบ “หลวงปู่มหากัสสปะ” (เป็นคำที่หลวงปู่ใหญ่ทั้งสามองค์เรียกพระมหากัสสป แต่ในบางครั้งหลวงปู่ทั้งสามองค์ก็เรียกพระมหากัสสปว่า “หลวงปู่ใหญ่”)

โดยทั้งหมดได้ใช้อิทธิฤทธิ์เหาะกลับมาทางอากาศมาที่กุกกุฏสัมปาตบรรพต ตั้งอยู่แถบใกล้เมืองราชคฤห์มหานคร ในเดือนยี่ปีเดียวกัน (พ.ศ.๒๖)

และเมื่อมาถึง เณรทั้งสามจึงได้บวชเณรอีกครั้ง (เพื่อให้ถูกต้องตามพุทธบัญญัติ) โดยท่านหลวงปู่มหากัสสปะได้ให้เณรทั้งสามรูปบวชโดยลำดับนั้น ด้วยการประทานโอวาท ๓ ข้อ คือ

๑. เธอพึงศึกษาอย่างนี้ว่า เราจักเข้าไปตั้งความละอาย และความเกรงไว้ในภิกษุทั้งที่เป็นผู้เฒ่า ทั้งที่เป็นผู้ใหม่ ทั้งที่เป็นผู้

ปานกลาง อย่างแรงกล้า เธอพึงศึกษาอย่างนี้แหละ

๒. เธอพึงศึกษาอย่างนี้ว่าเราจักฟังธรรมอันใดอันหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยกุศล เราเงี่ยหูลงฟังธรรมนั้นทั้งหมด ทำในใจให้สำเร็จประโยชน์ รวบรวมไว้ทั้งหมดด้วยใจ เธอพึงศึกษาอย่างนี้แล

๓. เธอพึงศึกษาอย่างนี้ว่า ก็สติที่เป็นไปในกายของเรา ซึ่งประกอบด้วยความสำราญ จักไม่ละเราเสีย เธอพึงศึกษาอย่างนี้แล

เมื่อเณรทั้งสามรูปได้บวชโดยรับโอวาทธรรม ๓ ประการและถือธุดงค์วัตร ๑๓ คือ ถือบังสุกุลิกธุดงค์ เตจีวริกธุดงค์ บิณฑบาติกาธุดงค์ สัปปทานจาริกธุดงค์ เอกาสนิกธุดงค์ ปัตตบินฑิกธุดงค์ ขลุปัจฉาภัตติกธุดงค์ อารัญญิกธุดงค์ รุกขมลิกธุดงค์ อัพโภกาสิกธุดงค์ โสสานิกธุดงค์ ยถาลันตติกธุดงค์ เนสัชชิกธุดงค์ กับท่านหลวงปู่มหากัสสปแล้ว ก็ได้อยู่ดูแล อุปัฏฐากรับใช้ และศึกษาข้อพระธรรมและพระไตรปิฎก เณรทั้งสามเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วแตกฉานในพระไตรปิฎก เป็นที่พอใจแก่หลวงปู่มหากัสสปเป็นยิ่งนัก

สำเร็จอรหันต์

ในช่วงก่อนเข้าพรรษาของปีนั้น สามเณรทั้งสามได้เร่งทำความเพียรอย่างยิ่งยวด และก่อนเข้าพรรษาในคืนหนึ่งเป็นวันอุโบสถศีล ขึ้น ๑๕ ค่ำ แสงจันทรากระจ่างฟ้า

ในราตรีนั้น เมื่อสามเณรทั้งสามเจริญวิปัสสนาแล้ว หลวงปู่มหากัสสปะได้อบรมข้อธรรมเรื่องทางสายกลาง เมื่อนั้นเอง สามเณรทั้งสามสำเร็จเป็นอรหันต์ ผู้ถึงพร้อมด้วยปฏิสัมภิทาญาณ

ในช่วงเวลาไล่เลี่ยกัน โดยสามเณรรัตนกุมารสำเร็จก่อน ต่อมามหากุมารสำเร็จเป็นองค์ที่ ๒ และจุลกุมารสำเร็จเป็นองค์ที่ ๓ (มหากุมารแท้จริงมีอาวุโสกว่าแต่สำเร็จเป็นองค์ที่ ๒ เพราะพิจารณาธรรมนานกว่า สำเร็จช้ากว่า จุลกุมารยิ่งพิจารณาธรรมนานกว่าจึงสำเร็จเป็นองค์ที่ ๓)

ขณะนั้น เหล่าก้อนเมฆบนท้องฟ้าหลบหายไปสิ้น แสงจันทรากลมโตเต็มดวงส่องสว่างมายังพื้นปฐพี ได้ทรงกลดเป็นวงกว้างส่องสว่างไปทั่วบริเวณ แผ่นฟ้าแผ่นดินสะเทือน เทพเทวดาอนุโมทนาสาธุการนับแสนโกฏิจักรวาล หลังออกพรรษาในปีนั้นหลวงปู่มหากัสสปะพร้อมคณะสงฆ์จำนวนหนึ่ง จึงได้พาเณรทั้งสามองค์ออกธุดงค์วัตรเป็นครั้งแรก

ตามรอยบาทพระศาสดา

ครั้งแรกแห่งการธุดงค์วัตร หลวงปู่มหากัสสปะได้พาไปที่สวนลุมพินีวัน อันเป็นสถานที่ๆ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประสูติและทรงดำเนินย่างพระบาท ๗ ก้าวพร้อมเปล่งอาภิสวาจา

เมื่อสามเณรทั้ง ๓ มาถึง หลวงปู่มหากัสสปะได้ยกข้อธรรมขึ้นมาสั่งสอน และให้แยกย้ายกับเจริญกรรมฐานวิปัสสนาอยู่ ๓ เดือน

จากนั้นทั้งคณะก็ได้จาริกไปยังกรุงกบิลพัสดุ์ และได้ฟังหลวงปู่มหากัสสปะเทศนาบรรยายธรรมแห่งสถานที่ต่างๆ ของเจ้าชายสิทธัตถะ เช่น พิจารณาปราสาท ๓ ฤดู พิจารณาบริเวณที่เจ้าชายสิทธัตถะพบกับเทวทูตทั้ง ๔ พิจารณาประตูเมืองที่เจ้าชายสิทธัตถะ

หลวงปู่มหากัสสป ได้ปลุกพญากาพนาคราชขึ้นมา เพื่อวิสัชนาธรรมถึงครั้งที่ พระพุทธองค์ลอยถาดทองเสี่ยงทาย

เสด็จหนีออกบรรพชา เจริญวิปัสสนาที่บริเวณที่ริมฝั่งแม่น้ำอโนมานที ที่เจ้าชายสิทธัตถะตัดพระเมาลี และออกบวช

จากนั้น จาริกไปยังมคธชนบท บรรลุถึงตำบลอุรุเวลา เสนานิคม ซึ่งเป็นสถานที่บำเพ็ญทุกขกิริยา หลวงปู่มหากัสสปะได้พาจารึกไปยังฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ทรงลอยถาดเสี่ยงพระบารมี หลวงปู่มหากัสสปะได้ปลุกพญากาพนาคราชขึ้นมา เพื่อวิสัชนาธรรมถึงครั้งที่พระพุทธองค์ลอยถาดทองเสี่ยงทาย

หลวงปู่มหากัสสปะได้พาคณะเดินทางต่อไปเพื่อเจริญกรรมฐานยังต้นพระศรีมหาโพธิที่ตรัสรู้อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ หลวงปู่มหากัสสปะได้พาสามเณรทั้งสามจารึกไปยังที่ต่าง ๆ มากมาย ล้วนเป็นที่สำคัญยิ่ง ทั้งป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ซึ่งเป็นที่แสดงปฐมเทศนาแก่ปัญจวัคคีย์ วัดเวฬุวัน ที่แสดงยมกปาฏิหาริย์ นครสาวัตถี ใต้ไม้คัณฑามพพฤกษ์ (ไม้มะม่วง) สถานที่ปรินิพพานของพระพุทธองค์ ที่เมืองกุสินารา ฯลฯ

ตลอดระยะเวลาหลายปี หลวงปู่มหากัสสปะได้พาเณรทั้งสามออกธุดงค์วัตร จาริกไปยังเมืองต่างๆ หลวงปู่มหากัสสปะบำเพ็ญบารมีมามากสุดประมาณ ไม่ว่าจะไปยังเมืองใด เหล่ากษัตริย์ของแต่ละเมืองจะถวายการต้อนรับอย่างสมพระเกียรติ

ในแต่ละครั้งที่ออกธุดงค์วัตร ถ้าถึงช่วงเข้าพรรษาหลวงปู่มหากัสสปะก็จะพาเณรทั้งสามเข้าจำพรรษาตามวัดต่างๆ ที่กำเนิดขึ้นแต่ครั้งพุทธกาลเพื่อศึกษาข้อมูล ร่วมบูรณะ หรือวางระบบ รากฐานจัดการสิ่งต่างๆ เมื่อออกพรรษาท่านก็ไปต่อ บ้างครั้งก็ให้ภิกษุอื่นตามธุดงค์วัตรด้วย บ้างครั้งก็ไปกับเณรทั้งสามเท่านั้น

หลวงปู่มหากัสสปะยังได้เคยพาเณรทั้งสามรูปไปกราบพบพระอรหันต์ที่มีความสำคัญหลายๆ องค์ เพื่อให้เณรทั้งสามรับฟังคำสั่งสอนเทศนา เช่น เคยพาเณรทั้งสามไปกราบพบพระอานนท์หลายครั้งหลายคราว

อุปสมบท

จนกระทั้งเณรทั้งสามมีอายุครบ ๒๐ ปี หลวงปู่มหากัสสปะ จึงได้อุปสมบทเป็นภิกษุโดยวิธี รับโอวาทธรรม ๓ ประการ รับพระกรรมฐานและธุดงควัตร ๑๓ จากหลวงปู่มหากัสสปะ และเณรทั้งสามรูปได้ฉายาทางธรรมโดย

๑. รัตนกุมาร เมื่ออุปสมบทเป็นภิกษุแล้วได้ฉายาว่าพระพุทธรักขิต

๒. มหากุมาร เมื่ออุปสมบทเป็นภิกษุแล้วได้ฉายาว่าพระธรรมรักขิต

และ ๓. จุลกุมาร เมื่ออุปสมบทเป็นภิกษุแล้วได้ฉายาว่าพระสังฆรักขิต

ช่วงที่ท่านทั้งสามอุปสมบทใหม่ ๆ ก็ได้เดินธุดงค์ไปในเขตชมภูทวีป พม่า และจีน เป็นเวลานานจึงได้กลับมา หลังจากกลับมาพระมหากัสสปมีอาการอาพาธหนัก หลวงปู่ใหญ่ทั้งสามก็ได้เฝ้าปรนนิบัติรับใช้พระมหากัสสป และปฏิบัติธรรม ฟังเทศนา

หลวงปู่มหากัสสปะเข้านิพพาน

หลังพุทธกาลมาโดยตลอดเป็นเวลา ๔๐ ปี หลวงปู่มหากัสสปะเป็นเสมือนสังฆราชาแห่งสงฆ์ทั้งหลาย เมื่อหลวงปู่มหากัสสปะอาพาธหนักท่านจึงได้เรียกพระภิกษุ ทั้ง ๓ รูป คือ ๑. พระพุทธรักขิต ๒. พระธรรมรักขิต ๓. พระสังฆรักขิต เข้ามารับโอวาทครั้งสุดท้าย และได้มีบัญชาให้ท่านทั้งสามดูแลพระภิกษุ สามเณรตามอารามทั่วไป ดูแลพระศาสนาในที่ต่าง ๆ ให้ยั่งยืนสืบไป

โดยท่านได้แบ่งหน้าที่ให้พระพุทธรักขิต ดูแลสังขารของท่านที่เขากุกกุฏปาตบรรพต เป็นยอดสูงสุดในแถบนั้นอยู่เทือกเดียวกับหิมาลัย และดูแลศาสนาฝ่ายมหายาน (ท่านรู้ด้วยอริยญาณวิถี ว่าศาสนาจะแตกออกเป็นนิกายใหม่) และทางชมพูทวีปตอนใต้

พระธรรมรักขิต และพระสังฆรักขิต ช่วยกันดูแลฝ่ายเถรวาททั้งหมด

แล้วสั่งสอนต่อภิกษุทั้งหลายว่าอย่าประมาท อุตส่าห์พยายามอย่าให้ขาดเวลา จงปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระบรมศาสดา ตัวท่านนั้นสิ้นอายุแล้ว จะนิพพาน ณ เพลาเย็นวันนี้แล้ว

อนึ่งเล่าพระภิกษุทั้งหลาย จะใคร่เห็นเราในขณะเมื่อเข้าสู่พระนิพพาน จงไปประชุมอยู่แทบเชิงเขากุกกุฏปาตบรรพตนั้นเถิด พระมหาเถระบอกเล่าพระสงฆ์ดังนี้แล้ว จึงจะบิณฑบาต ท่านจึงออกจากเวฬุวนาราม เพื่อไปบิณฑบาต เข้าสู่เมืองราชคฤห์ เที่ยวบิณฑบาตพอสมควรแล้วจึงกลับมาสู่ที่สำราญ กระทำภัตกิจ

เมื่อกระทำภัตกิจเสร็จแล้วจึงดำริว่า พระเจ้าอชาตศัตรูมีอุปการะแก่ท่านเป็นอันมาก มีศรัทธาบริจาคจตุปัจจัยถวายพระสงฆ์มิได้ขาด เคารพนบนอบในพระรัตนตรัย ช่วยท่านในการปฐมสังคายนา จึงจะไปบอกเล่า ให้พระเจ้าอชาตศัตรูรู้ก่อนจึงจะสมควร คิดแล้วท่านจึงเข้าไปในเมืองราชคฤห์ มุ่งสู่หน้าพระลานหลวง

เวลานั้นพระเจ้าอชาตศัตรูบรรทมอยู่ ท่านจึงได้แจ้งแก่บรรดาอำมาตย์ทั้งหลายว่า ท่านประสงค์จะมาลาพระเจ้าอชาตศัตรูเพื่อเข้าสู่พระนิพพานในเวลาเย็นวันนี้ จากนั้นท่านก็กลับสู่เวฬุวนาราม วัตรปฏิบัติสิ่งใดที่ควรจะกระทำ ท่านก็ทำสำเร็จเสร็จสิ้นเรียบร้อยทุกประการ

แล้วจึงจากเวฬุวันพร้อมพระสงฆ์เป็นอันมาก เดินทางไปยังกุกกุฏบรรพต ไปถึงเมื่อเวลาเย็น แล้วท่านก็แสดงปาฏิหาริย์ต่าง ๆ พร้อมเทศนาโปรดมหาชนทั้งปวง ให้ลุล่วงเข้าสู่อริยภูมิเป็นอันมาก

จากนั้นท่านได้อำลาพระสงฆ์ทั้งหลายว่า ให้อุตสาหะเจริญสมณธรรม อย่าประมาทในคำสั่งสอนของพระบรมศาสดา เราจะลาท่านทั้งหลายเข้าสู่พระนิพพานแล้ว จากนั้นท่านจึงเข้าไปสู่ระหว่าง

ภูเขาทั้งสามลูก แล้วพระมหาเถระจึงขึ้นสู่ที่ไสยาสน์ เข้าสู่ผลสมาบัติ เมื่อออกจากผลสมาบัติแล้ว จึงตั้งอธิษฐานไว้ว่า

ท่านเข้าสู่นิพพานแล้วเมื่อใด ภูเขาทั้งสามลูกนี้จงมาประชุมกันเป็นลูกเดียว ให้ปรากฏเป็นห้องหับอยู่ภายในภูผา อุปมาดังห้องที่ไสยาสน์

เมื่อพระมหาเถระอธิษฐานแล้ว จึงเอนองค์ลงเหนือแท่นที่ไสยาสน์โดยบูรพเบื้องทักขิณา ลำดับหัตถบาทเป็นระเบียบ บ่ายพระเศียรสู่อุดรทิศา ก็ดับเบญจขันธ์ เข้าสู่พระอมตมหานิพพาน สูญสิ้นทั้งวิบากขันธ์และกรรมมัชรูปไม่เหลือ มิได้สืบต่อรูปกายให้ปรากฏในภพหน้า ก็ปรากฏชื่อว่า อนุปาทิเสสปรินิพพาน

บุพกรรมเกี่ยวเนื่องกับพระศรีอาริยเมตไตรย

หลวงปู่มหากัสสปะแม้ได้นิพพานแล้ว แต่สรีระสังขารของท่านยังคงไว้ เพื่อรอสมเด็จพระศรีอาริยเมตไตรยซึ่งเป็นพระพุทธเจ้าองค์ต่อไป มาตรัสรู้อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ แล้วนำพระศพพระมหากัสสปมาเผาบนฝ่ามือท่าน ด้วยเตโชกสิน (กสินไฟ) จึงจะทำลายสรีระสังขารของหลวงปู่มหากัสสปะอย่างสมบูรณ์

ดังนั้น ขณะนี้ระหว่างรอสมเด็จพระศรีอาริยเมตไตรย พระพุทธรักขิตมีหน้าที่ดูแลสังขารของท่านไปจนสิ้นพุทธกาลนี้ก่อน

มูลเหตุที่หลวงปู่มหากัสสปะกับพระศรีอาริยเมตไตรยเกี่ยวเนื่องกันคือ

ชาติหนึ่งพระโพธิสัตว์ทรงบังเกิดเป็นมนุษย์ตระกูลกษัตริย์ ที่นครสิริมดี ทรงพระนามว่า พระเจ้าสัตตุตาปนะ ทรงมีพระราชสมบัติ

แล้วนำพระศพพระมหากัสสป มาเผาบนฝ่ามือท่านด้วยเตโชกสิน (กสินไฟ) จึงจะทำลายสรีระสังขารของ หลวงปู่มหากัสสปอย่างสมบูรณ์

เพียบพร้อม แวดล้อมด้วยข้าราชบริพารที่จงรักภักดี ทรงครองราชย์ด้วยทศพิธราชธรรม ประชาราษฎร์อยู่ร่มเย็นเป็นสุขโดยทั่วหน้า

พระเจ้าสัตตุตาปนะโปรดการประพาสคล้องช้างเป็นอย่างยิ่ง วันหนึ่งทรงทราบข่าวเรื่องมีช้างเผือก จึงเสด็จไปคล้องได้มาโดยไม่ยาก โปรดให้นำมาขึ้นระวางเป็นช้างมงคลคชสาร ทรงมีรับสั่งให้นายหัตถาจารย์ (ควาญช้างผู้เชี่ยวชาญตำราคชเวท) ฝึกหัดให้ช้างเชื่อง ชำนาญพิธีใช้งานได้อย่างดีภายใน ๗ วัน

พอวันที่ ๘ พระองค์ทรงประทับบนหลังช้างมงคลคชสารเสด็จชมเมืองจนถึงเวลาเย็น ทรงสดับข่าวว่า ในราตรีก่อนมีช้างป่าโขลงใหญ่บุกเข้าทำลายอุทยานพังยับเยิน จึงทรงช้างไปทอดพระเนตร

ทันทีที่เข้าเขตพระราชอุทยาน ช้างมงคลคชสารของพระองค์ซึ่งเยื้องย่างเป็นสง่าอย่างดีก็พลันมีอาการเปลี่ยนแปรไป สลัดนายหัตถาจารย์ตกลง แล้วตั้งหน้าวิ่งเตลิดเข้าป่า แม้พระราชาจะทรงลงทัณฑ์โดยพระขอคมกริบเพื่อบังคับ ช้างทรงก็ไม่เกรงกลัว ยังคง

วิ่งตะลุยฝ่าดงไม้ไม่คิดชีวิต

พระเจ้าสัตตุตาปนะ ทรงเห็นว่าพระองค์อาจถูกกิ่งไม้ทำอันตรายถึงแก่พระชนม์ชีพ จึงทรงคว้ากิ่งมะเดื่อ โหนพระวรกายขึ้นประทับอยู่บนกิ่งไม้พ้นอันตรายในครั้งกระนั้น จึงทรงพิโรธอย่างมาก

เมื่อทรงซักถามนายหัตถาจารย์ถึงสาเหตุ นายหัตถาจารย์กราบทูลว่า เป็นเพราะช้างมงคลคชสารได้กลิ่นนางช้างที่ราวป่าด้วยอำนาจมนต์ (ราคะ) ดำกฤษณา จึงเกิดมัวเมาด้วยไฟราคะ ลืมสิ้นทุกสิ่งทุกอย่างแม้แต่ความเจ็บปวดจากขอสับ เมื่อได้พบนางช้างและเสพสังวาสเสร็จกิจตามประสงค์แล้ว จะเชื่องและกลับมาอยู่ในอำนาจมนต์ตามเดิม

เหตุการณ์เป็นไปตามที่นายหัตถาจารย์กราบทูล ในวันถัดมาช้างมงคลคชสารก็กลับมานายหัตถาจารย์ทูลว่า “ขึ้นชื่อว่ามนต์ดำกฤษณานี้ ย่อมมีคมเฉียบแหลมยิ่ง เกินกว่าคมแห่งพระแสงขอเป็นร้อยเท่าพันทวี อนึ่ง ถ้าจะว่าข้างร้อนเล่า ขึ้นชื่อว่าร้อนแห่งเพลิง คือมนต์ดำกฤษณานี้ ย่อมร้อนรุ่มอยู่ในทรวงของสัตว์อย่างเหลือล้น ยิ่งกว่าความร้อนแห่งเพลิงตามปกติเป็นไหนๆ อนึ่ง ถ้าจะว่าไปข้างเป็นพิษเล่า ขึ้นชื่อว่าพิษคือมนต์ดำกฤษณานี้ ย่อมมีพิษซึมซาบฉุนเฉียวเรี่ยวแรงรวดเร็วยิ่ง เกินกว่าพิษแห่งจตุรพิธภุชงค์ คือ พิษแห่งพญานาคราชทั้งสี่ชาติ สี่ตระกูลเป็นไหนๆ เพราะเหตุนี้พระองค์จึงมิสามารถหยุดยั้งด้วยกำลังพระแสงขอได้ พระเจ้าข้า!”

“แล้วไฉนพญาคชสารนี้ จึงกลับมาโดยลำพังใจของตนเอง” พระราชาทรงถามขึ้นหลังจากที่ฟังนายหัตถาจารย์อธิบายเป็นเวลา

นาน

'การที่พญาคชสารกลับมาในครั้งนี้ ใช่ว่าจะมาโดยเจตนาก็หาไม่ แต่เป็นเพราะกำลังอำนาจมนตรามหาโอสถของข้าพระพุทธเจ้า"

เมื่อทรงสดับดังนั้นแล้ว พระองค์จึงตรัสสั่งให้นายหัตถาจารย์แสดงกำลังมนตรามหาโอสถให้ทรงทอดพระเนตร ส่วนนายหัตถาจารย์ก็ได้ให้บริวารไปนำเอาก้อนเหล็กก้อนใหญ่มา แล้วให้ช่างทองเอาใส่เตาสูบ เผาด้วยเพลิงให้ก้อนเหล็กนั้นสุกแดงแล้วจึงเอาคีมคีบออกจากเตา เรียกช้างมงคลคชสารเข้ามาแล้วร่ายมนต์พลางบังคับให้คชสารจับเอาก้อนเหล็กแดงนั้นด้วยคำกำชับสั่งว่า

"ดูกรพญานาคินทร์ผู้ประเสริฐ จงหยิบเอาก้อนเหล็กนั้น ณ บัดนี้ แม้นเรายังไม่ได้บอกให้วาง ท่านจงอย่าได้วางเลยเป็นอันขาด"

ครั้นช้างมงคลคชสารได้ฟังคำสั่งบังคับ ก็ยื่นงวงออกมาจับเอาก้อนเหล็กที่ลุกเป็นไฟ แม้ว่าจะร้อนงวงเหลือหลายจนงวงไหม้เป็นเปลวควันขึ้นก็ดี ก็ไม่อาจจะทิ้งก้อนเหล็กนั้นเสียได้ด้วยกลัวต่ออำนาจมนตราของนายหัตถาจารย์เป็นกำลัง

เมื่อพระราชาทอดพระเนตรเห็นงวงช้างมงคลคชสารถูกเพลิงไหม้เช่นนั้น ก็ทรงสงสารเวทนาและเกรงช้างมงคลคชสารจะถึงแก่ความตาย จึงดำรัสสั่งให้นายหัตถาจารย์บอกให้ช้างมงคลคชสารทิ้งก้อนเหล็กนั้นเสีย

ทรงหวนคิดถึงอำนาจมนต์ดำกฤษณาของช้างมงคลคชสารพร้อมกับคำชักอุปมาอธิบายของนายหัตถาจารย์ ทรงยิ่งสังเวชในใจหนักหนา จึงเปล่งสังเวชเวทีว่า

"โอหนอ...น่าสมเพชหนักหนา ด้วยฝูงสัตว์มาติดต้องข้องขัด

เพราะเพลิงราคะมีกำลังหยาบช้า กล้าแข็ง ร้อนรุ่มสุมทรวง สัตว์ทั้งหลายอยู่อย่างนี้

อยู่ด้วยมนต์ดำกฤษณา อันมีพิษพิลึกน่าสะพรึงกลัวร้ายกาจยิ่งนัก ราคะ คือความกำหนัดนี้ ย่อมมีมหันตโทษมหาศาล เพราะเพลิงราคะมีกำลังหยาบช้ากล้าแข็ง ร้อนรุ่มสุมทรวงสัตว์ทั้งหลายอยู่อย่างนี้ สัตว์ทั้งหลายจึงต้องถูกกิเลสราคะย่ำยีบีฑา นำทุกข์มาทุ่มถมให้จมอยู่ในอู่แอ่งอ่าวโลกโอฆสงสารไม่มีวันสิ้นสุดลงได้

เพราะราคะกิเลสนี้แล สัตว์ทั้งหลายจึงต้องไปตกหมกไหม้อยู่ในมหานรกทั้งแปดขุม และสัตว์ทั้งหลายบางหมู่ต้องไปเกิดอยู่ในกำเนิดเดียรัจฉาน สัตว์ทั้งหลายต้องบ่ายหน้าไปสู่อบายภูมิ

ก็เพราะมนต์ดำกฤษณานี้เป็นประการสำคัญ สัตว์ทั้งหลายที่เบียดเบียนบีฑาซึ่งกันและกัน ก็เพราะอำนาจมนต์ดำกฤษณาทำให้ต้องระทมตรมทุกข์ถึงซึ่งความพินาศนานับประการ ไม่เว้นแม้แต่บุตรธิดา มารดาบิดา ภรรยาสามีที่รักเป็นหนักหนา ก็ยังต้องเบียดเบียนบีฑาฆ่ากันเพราะอำนาจดำนี้มานักต่อนัก

มิใยถึงคนอื่นที่มิใช่ญาติเล่า ก็ยิ่งฆ่ากันเป็นมีอำนาจดำกฤษณานี้เป็นเหตุพื้นฐาน บางครายอมจ่ายทรัพย์สินไปในทางไร้ประโยชน์

บางทียอมเสื่อมจากยศและเกียรติคุณ บางทีย่อมประกอบกรรมอกุศลทำให้สิ้นสุข และเมื่อจิตใจเบือนจากกุศลย่อมไปสู่ทุคติภพ บางทีให้ลุอำนาจแก่ ความโลภ โกรธ หลง จนต้องเจริญโทษทุกภพทุกชาติที่เกิด ให้ถือกำเนิดในอบายภูมิทั้งสี่ เพียงเท่านี้ก็หาไม่ บางคราย่อมทำตนให้พินาศจากศีลสมาทาน บางกาลทำให้คนเสื่อมจากฌานภาวนาสมาธิจิตเป็นนิจกาล

ราคะกิเลสจึงเป็นเหตุให้เกิดทุกข์มหันตโทษให้เสวยทุกขเวทนา เป็นเหตุให้สัตว์ทั้งหลายต้องมีความเศร้าหมองต่าง ๆ มากมาย”

เมื่อตรัสเช่นนั้นแล้ว ก็มอบรางวัลให้แก่นายหัตถาจารย์เป็นอันมาก แล้วคำนึงในพระราชหฤทัยว่า “สัตว์ทั้งหลายในโลกนี้จักพ้นจากอำนาจมนต์ดำกฤษณาอันเป็นทุกขภัยในวัฏฏะนี้ได้ด้วยประการใด?”

แล้วจึงเห็นแจ้งในพระราชหฤทัยว่า ธรรมทั้งหลายอื่นนอกจาก “พุทธกรณธรรม” แล้วก็ไม่เห็นว่าสิ่งอื่นจะเปลื้องตนให้พ้นจากวัฏสงสารได้

ดังนั้น พระองค์จึงหยั่งพระราชหฤทัยลงเที่ยงแท้ถือเอา “พระพุทธภูมิ” ปณิธานว่า

“เราได้ตรัสรู้ซึ่งพระโพธิญาณแล้ว ก็จักทำสัตว์ทั้งหลายให้รู้ด้วย เราพ้นจากทุกข์ในวัฏสงสารเมื่อใด ก็จักทำสัตว์ทั้งหลายให้พ้นจากทุกข์ในวัฏสงสารเมื่อนั้นด้วย”

ครั้นทรงกระทำปณิธานปรารถนาเฉพาะพระพุทธภูมิในพระราชหฤทัยด้วยประการฉะนั้นแล้ว ก็ทรงสละราชสมบัติ ดำรงเพศเป็นพระดาบสบำเพ็ญพรต ปฏิบัติชอบอยู่ตราบสิ้นอายุขัย แล้วก็ได้

ขึ้นไปบังเกิดในสวรรค์เทวโลก เสวยสุขอยู่สิ้นกาลนาน

- พระเจ้าสัตตุตาปนะ คือ พระสมณโคดมสัมมาสัมพุทธเจ้า
- ช้างมงคลคชสาร คือ หลวงปู่มหากัสสปเถระเจ้า
- นายหัตถาจารย์ควา
- ช้าง คือ พระศรีอาริยเมตไตรยสัมมาสัมพุทธเจ้า

ผลจากการกระทำในชาตินี้ นำไปสู่บุพกรรมระหว่างนายหัตถาจารย์ และช้างมงคลคชสาร จึงรอการตรัสรู้ของพระศรีอาริยเมตไตรยสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยเหตุนี้

สังคายนา

หลวงปู่ใหญ่ทั้งสาม ๑. พระพุทธรักขิต ๒. พระธรรมรักขิต ๓. พระสังฆรักขิต ได้ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายมาโดยตลอด ท่านเป็นกำลังสำคัญในการทำสังคายนาพระไตรปิฎกในทุก ๆ ครั้ง ตั้งแต่การสังคายนาครั้งที่สอง

เมืองเวสาลี สถานที่ทำทุติยสังคายนา

การทำสังคายนาครั้งที่สองเกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ.๑๐๐ ที่วาลิการาม เมืองเวสาลี แคว้นวัชชี ประเทศอินเดีย โดยมีพระยสกากัณฑกบุตรเป็นผู้ชักชวน

พระเถระผู้ใหญ่ที่เข้าร่วมทำสังคายนาครั้งนี้ได้แก่ พระสัพพกามี พระสาฬหะ พระขุชชโสภิตะ พระวาสภคามิกะ (ทั้งสี่รูปนี้เป็นชาวปาจีนกะ) พระเรวตะ พระสัมภูตะ สาณวาสี พระยสะ กากัณฑกบุตร และพระสุมนะ (ทั้งสี่รูปนี้เป็นชาวปาฐา) ในการนี้พระเรวตะ

ทำหน้าที่เป็นประธานผู้คอยซักถาม และพระสัพพกามีเป็นผู้นำในการวิสัชนาข้อวินัย

การทำสังคายนาครั้งนี้มีพระสงฆ์มาประชุมร่วมกัน ๗๐๐ รูป ดำเนินการอยู่เป็นเวลา ๘ เดือน จึงเสร็จสิ้น

ข้อปรารภในการทำสังคายนาครั้งนี้เกิดขึ้นเมื่อ พระยสะกากัณฑกบุตร พบเห็นข้อปฏิบัติย่อหย่อน ๑๐ ประการทางพระวินัยของภิกษุวัชชีบุตร เช่น ควรเก็บเกลือไว้ในเขาสัตว์เพื่อรับประทานได้ ควรฉันอาหารยามวิกาลได้ ควรรับเงินทองได้ เป็นต้น

พระยสะกากัณฑกบุตร จึงชวนพระเถระต่าง ๆ ให้ช่วยกันวินิจฉัย แก้ความถือผิดครั้งนี้

การสังคายนาครั้งที่สาม

การทำสังคายนาครั้งที่สามเกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๔ ที่อโศการาม กรุงปาฏลีบุตร แคว้นมคธ ประเทศอินเดีย โดยมีพระโมคคลีบุตรติสสเถระ เป็นประธาน การทำสังคายนาครั้งนี้มีพระสงฆ์มาประชุมร่วมกัน ๑,๐๐๐ รูป ดำเนินการอยู่เป็นเวลา ๙ เดือน จึงเสร็จสิ้น

ข้อปรารภในการทำสังคายนาครั้งนี้เกิดขึ้นเมื่อพวกเดียรถีย์หรือนักบวชศาสนาอื่นมาปลอมบวช แล้วแสดงลัทธิศาสนาและความเห็นของตนว่าเป็นพระพุทธศาสนา พระโมคคลีบุตรติสสเถระ จึงได้ขอความอุปถัมภ์จากพระเจ้าอโศกมหาราช สังคายนาพระธรรมวินัย เพื่อกำจัดความเห็นของพวกเดียรถีย์ออกไป

ในการทำสังคายนาครั้งนี้ พระโมคคลีบุตรติสสเถระ ได้แต่งคัมภีร์กถาวัตถุ ซึ่งเป็นคัมภีร์หนึ่งในพระอภิธรรมไว้ด้วย และเมื่อทำ

สังคายนาเสร็จแล้ว ก็มีการส่งคณะทูตไปประกาศพระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ

การสังคายนาครั้งที่สี่

การทำสังคายนาครั้งนี้เกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๔๖๐ ที่อาโลกเลณสถาน มตเลชนบท ประเทศศรีลังกา โดยมีพระรักขิตมหาเถระเป็นประธาน การทำสังคายนาครั้งนี้ เพื่อต้องการจารึกพระพุทธวัจนะให้เป็นลายลักษณ์อักษร

ในการสังคายนาทุกครั้ง หลวงปู่ใหญ่ทั้งสามองค์จะมีส่วนสำคัญในการร่วมทำสังคายนามาโดยตลอด ในส่วนมากท่านทั้งสามก็จะถือธุดงค์จารึกไปด้วยกันทั้งสามรูป เพื่อเจริญวิปัสสนา และโปรดสัตว์ตามสมควร

และในหลาย ๆ ครั้ง ท่านทั้งสามก็ได้แยกกันไปเผยแพร่พระพุทธศาสนา หากท่านทราบโดยอริยญาณวิถี ว่าผู้ใดมีวาสนาจะได้บรรลุธรรม ท่านก็จะไปโปรดผู้นั้น และเมื่อท่านไปโปรดบุคคลในพื้นที่ใด ๆ เมื่อคนเหล่านั้นมีศักยภาพพอท่านก็จะให้บุคคลเหล่านั้นดูแลพระศาสนาในพื้นที่ของตน เป็นการบ่มเพาะเมล็ดพันธ์ทางศาสนา ให้แผ่กิ่งก้านสาขาเกิดร่มเงาให้ได้เป็นที่พึ่งพิงแห่งหมู่ชน แล้วท่านก็จะธุดงค์ไปยังที่อื่น ๆ ต่อไป

หลวงปู่ใหญ่ทั้งสามได้มีความวิริยะ อุตสาหะ เผยแพร่พระศาสนาอย่างเต็มกำลังความสามารถ ท่านได้ดำริให้หมู่ชนทั้งหลายรวมกลุ่มสร้างเมืองขึ้นในหลาย ๆ เมือง เพื่อจะเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่พระศาสนาในแต่ละพื้นที่ โดยแต่ละที่ก็เกิดขึ้น ตั้งอยู่

ได้มีการชุมนุมเหล่าลูกศิษย์อยู่เสมอ เพื่อที่หลวงปู่ใหญ่ทั้งสามจะได้อบรม สั่งสอนข้อวัตรปฏิบัติเพิ่มเติม และมอบหมายหน้าที่ต่อไป

ดับไปตามกฎแห่งไตรลักษณ์ มีการอพยพละทิ้งถิ่นฐานกันในแต่ละยุคสมัย เพราะภัยสงครามบ้าง ภัยธรรมชาติบ้าง แต่หลวงปู่ทั้งสามท่าน ก็ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ท่านก็เผยแพร่พระธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เต็มกำลังเต็มบารมีของท่าน

ในยุคหลังๆ ตั้งแต่ พ.ศ.๑๕๐๐ ปีล่วงมา หลวงปู่ใหญ่ทั้งสามจึงได้แยกย้ายกันไปเผยแผ่พระศาสนา มีลูกศิษย์มากมาย แบ่งเป็นสายพระธรรมทูตหลายสาย จนเป็นคณะธรรมทูต

แล้วในช่วงหลังนี้ เคยมีผู้ได้ประสบพบเจอหลวงปู่ใหญ่ แล้วมีการกล่าวว่า หลวงปู่ใหญ่มี ๓๖ องค์ ซึ่งก็คือสายพระธรรมทูต ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่ใหญ่ทั้งสาม คือ ๑. พระพุทธรักขิต ๒. พระธรรมรักขิต ๓. พระสังฆรักขิตนี้เอง

ได้มีการชุมนุมเหล่าลูกศิษย์อยู่เสมอ เพื่อที่หลวงปู่ใหญ่ทั้งสามจะได้อบรมสั่งสอนข้อวัตรปฏิบัติเพิ่มเติม และมอบหมายหน้าที่ต่อไป

ช่วงระยะหลังมานี้ เมื่อบ้านเมืองมีความเจริญขึ้นมาก และ

หลวงปู่ใหญ่ทั้งสามท่านได้เห็นว่า ศาสนาตั้งมั่นเจริญอยู่ได้พอสมควร หลวงปู่พระพุทธรักขิตท่านจึงได้ไปจำพรรษาที่แถบชมพูทวีป เพื่อดูแลพระสรีระสังขารของพระมหากัสสป ท่านได้เป็นผู้ดูแลพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ตลอดจนพระศาสนาทางชมพูทวีปตอนใต้

ส่วนหลวงปู่พระธรรมรักขิต ท่านได้ย้ายมาจำพรรษาที่ภูเขาควายน้อย เขตเมืองเวียงจันทร์ ประเทศลาว (หลวงปู่ต้นบุญ สมัยที่ท่านบรรพชาเป็นสามเณร ท่านได้ถวายการรับใช้หลวงปู่ใหญ่พระธรรมรักขิต ที่ภูเขาควายนี้เป็นเวลาเกือบ ๓ ปี)

และหลวงปู่พระสังฆรักขิต ท่านได้มาจำพรรษาอยู่ที่เขาพิลาศโรงธรรม ในดงพญาไฟ (ในหมู่ลูกศิษย์ของหลวงปู่ใหญ่ทั้งสามจะเรียกลูกศิษย์ของพระสังฆรักขิตที่ดงพญาไฟนี้ว่า “ศิษย์ในดง”) ปัจจุบันคือเขตรอยต่อของ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา (ปัจจุบันทางราชการเปลี่ยนชื่อเป็นดงพญาเย็นแล้ว)

โดยหลวงปู่ใหญ่ทั้งสององค์ช่วยกันดูแลฝ่ายเถรวาททั้งหมด

หลวงปู่ใหญ่ทั้งสามได้บำเพ็ญกรณียกิจ เพื่อความเจริญมั่นคงแห่งพระศาสนาและสงเคราะห์เหล่ามหาชนทั้งหลาย โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ และด้วยจิตใจที่แน่วแน่มั่นคง เพื่อนำความยั่งยืนมั่นคง ในพระพุทธศาสนาให้บังเกิดขึ้นในภายภาคหน้าสืบไป.

ยินดีในทุกข์

ยามใดที่เธอยินดีในความทุกข์ที่เกิดขึ้น
ยามนั้น ปัญญาของเธอกำลังเบ่งบาน
จงยิ้มรับกับทุกข์ที่เกิดขึ้น
เพราะนั่นคือเส้นชัยของเธอ
ทุกข์มิได้มีให้วิตก
ทุกข์ทั้งหลายที่มี ก็เพียงเพื่อให้เกิดปัญญา
จิตที่เร่าร้อนด้วยความโง่เขลา
ย่อมเป็นเหยื่อของมัจจุราช

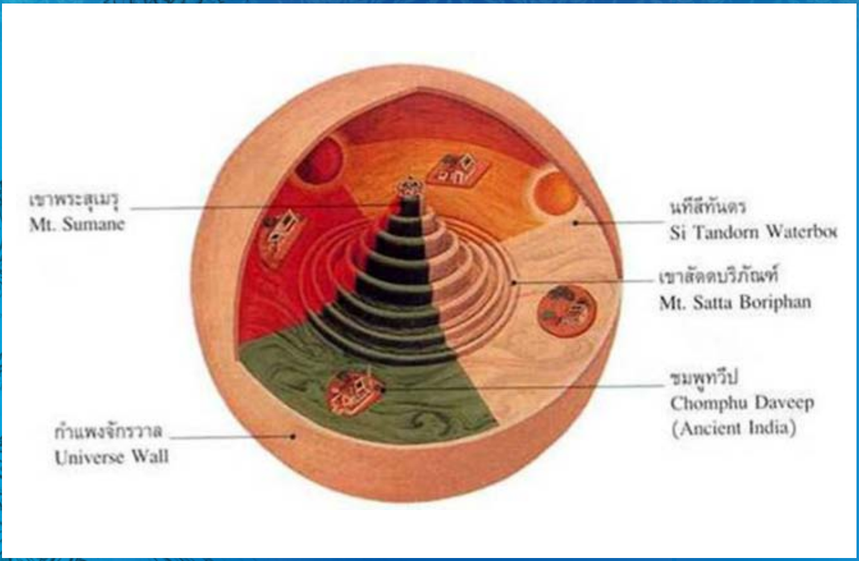
รูปต้นแบบบุษบกพระสิเนรุราช

บุษบกพระสิเนรุราช

วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราชได้จัดสร้างบุษบกพระสิเนรุราช เพื่อใช้เป็นบุษบกสำหรับประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่บรรจุอยู่ในผอบทองคำ ภายในพระมหาธาตุเจดีย์ศรีทศพลญาณเฉลิมราชชัยมงคล

บุษบกนี้สร้างโดยจำลองรูปแบบของเขาพระสิเนรุ (สันสกฤต) หรือเขาพระสุเมรุ (บาลี) ซึ่งเป็นแกนกลางของจักรวาลและเป็นที่ตั้งของสวรรค์ชั้นต่าง ๆ ขึ้นไปจนถึงชั้นที่เป็นธรรมของจักรวาล ซึ่งบุษบกจะประดิษฐานอยู่บนยอดของเขาพระสิเนรุ เพื่อเป็นการรำลึกและบูชาคุณของพระพุทธเจ้าซึ่งถือเป็นมงคลสูงสุดในจักรวาล และเป็นการบูชาคุณของธรรมะที่พระพุทธองค์ได้ตรัสรู้และสั่งสอน ซึ่งถือเป็นแกนหลักของจักรวาลที่ทำให้โลกนี้มีความมั่นคงดำรงค์อยู่ได้ด้วยธรรมของพระองค์

บุษบกพระสิเนรุราชที่ทางวัดจัดสร้างในครั้งนี้ มีความสูง ๒๙๒ เซนติเมตร หล่อด้วยทองเหลือง โดยส่วนยอดของบุษบกนั้นหล่อด้วยทองคำและเงินบริสุทธิ์

ประวัติเขาพระสุเมรุ

พระสิเนรุ (Sineru) หรือเขาพระสุเมรุ (Sumeru)

ตามความเชื่อในเรื่องพุทธจักรวาลนั้น จักรวาลมีโครงสร้างเป็นทรงกลมซึ่งมีเขาพระสุเมรุเป็นแกนกลาง จึงกล่าวได้ว่าเขาพระสุเมรุเป็นภูเขาที่เป็นหลักของโลกและเป็นแกนกลางของจักรวาล โดยในตำนานการกำเนิดของเขาพระสุเมรุนั้น พระศิวะมีพระประสงค์จะประดิษฐานภูเขาใหญ่ให้เป็นหลักของโลก พระองค์จึงทรงเอา พระจุฑามณี (ปิ่นปักผม) ปักลงที่ใจกลางของจักรวาล แล้วบันดาลให้เป็นเขาพระสุเมรุ หลังจากนั้นจึงทรงเอาสังวาลย์มาวนรอบเขาพระสุเมรุ ๗ รอบ แล้วบันดาลให้เป็นเทือกเขา ๗ ทิว เรียกว่า สัตบริภัณฑคีรี เพื่อให้เป็นที่สถิตย์ของทวยเทพทั้งหลายในจักรวาล

ตามตำนานเขาพระสุเมรุนี้ลอยสูงจากพื้นน้ำ ๘๔,๐๐๐ โยชน์ โดยมีเขา ๓ ลูกรองรับเป็นฐานอยู่ข้างใต้เรียกว่า ตรีกูฏ (สามเส้า หรือสามยอด) และมีเทือกเขาล้อมรอบเขาพระสุเมรุ ๗ ทิว รวมเรียกว่าสัตตบริภัณฑคีรี ซึ่งประกอบไปด้วย

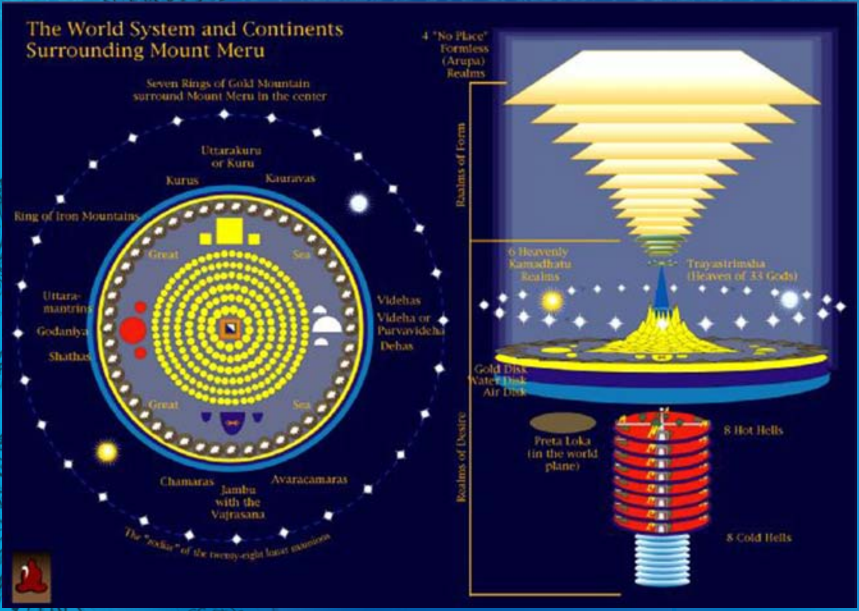
๑. ทิวเขายุคนธร เป็นคันขอบของเขาพระสุเมรุ และเป็นที่ทรงไว้ของพระอาทิตย์ และพระจันทร์

๒. ทิวเขากรวิก เป็นที่อยู่ของนก “กรวิก”

๓. ทิวเขาอิสินธร เป็นทิพยพิมานของมหิทสรเทวบุตร

๔. ทิวเขาสุทัศนะ เป็นที่เกิดของทิพยโอสถ ว่านยาวิเศษ

๕. ทิวเขาเนมินธร เป็นที่เกิดของปทุมชาติขนาดใหญ่เท่ากงรถและกงเกวียน

๖. ทิวเขาวินันตกะ เป็นที่อยู่ของมารดาพญาครุฑ
๗. ทิวเขาอัสสกัณณะ เป็นที่เกิดของไม้กำยาน

ระหว่างเทือกเขาแต่ละทิวจะถูกสลับคั่นด้วยแม่น้ำสีทันดรทั้งเจ็ด รวมเรียกว่า “มหานทีสีทันดร” และถัดจากเขาอัสสกัณณะซึ่งมีความสูงน้อยที่สุดออกมาเป็นทะเลน้ำเค็ม ที่เรียกว่า “โลณสมุทร” ซึ่งที่สุดขอบของโลณสมุทรจะมีภูเขาเหล็กกั้นไว้ เรียกว่าขอบจักรวาล พ้นไปจากนี้นอกนั้นเป็นเขตนอกขอบจักรวาล ซึ่งโลณสมุทรรอบเขาพระสุเมรุในทิศต่าง ๆ คือ เหนือ ใต้ ออก ตก ก็จะมีลักษณะและรายละเอียดที่แตกต่างกันไป

ชมพูทวีป คืออินเดีย อยู่ตอนใต้เขาพระสุเมรุ รูปเหมือนเกวียน มีต้นไม้หว้ามาก

ทิศเหนือมีมหาสมุทร ชื่อ - ปิตสาคร มีน้ำสีเหลือง

ทิศตะวันตกมีมหาสมุทรชื่อ - ผลิกสาคร มีน้ำใสสะอาดเหมือนแก้วผลึก

ทิศตะวันออกมีมหาสมุทรชื่อ - ขีรสาคร เกษียรสมุทร น้ำสีขาว

และทิศใต้มีมหาสมุทรชื่อ - นิลสาคร มีน้ำสีเขียว

ซึ่งในแต่ละมหาสมุทรก็มีทวีปและเกาะซึ่งอยู่ตรงทิศทั้งสี่ของเขาพระสุเมรุด้วยคือ

อุตรกุรุทวีป อยู่เหนือของภูเขาพระสุเมรุ มีพื้นที่เป็นรูปสี่เหลี่ยม เนื้อที่กว้าง ๘,๐๐๐ โยชน์ เป็นที่ราบ มีต้นไม้นานาชนิด คนรูปร่างงาม ในแผ่นดินอุตรกุรุมีต้นกัลปพฤกษ์ต้นหนึ่ง ถ้าอยากได้อะไร ก็ไปนึกเอาที่ต้นกัลปพฤกษ์

ชมพูทวีป คืออินเดีย อยู่ตอนใต้เขาพระสุเมรุ รูปเหมือนเกวียน มีต้นไม้หว้ามาก ในทวีปนี้ ด้านตะวันออกมีต้นชมพู (บ้างก็เรียกไม้หว้า) สูง ๑๐๐๐ โยชน์ กว้างโดยรอบ ๑๐๐๐ โยชน์ น้ำของชมพูไหลลงมาเป็นแม่น้ำสู่ทิศตะวันตก เป็นน้ำกายสิทธิ์ ถูกสิ่งใดสิ่งนั้นกลายเป็นสีทอง มีนามว่า พังครนที เป็นน้ำไหล ลงมาเป็นแม่น้ำชมพู ประชาชนใช้น้ำนี้กินไม่เกิดดรคภัยไข้เจ็บ ไม่มีกลิ่นตัว ไม่รู้สึกเหนื่อยและไม่ชรา น้ำลาดดินสองข้างฝั่ง ได้รับโอชะดูดน้ำชมพูไว้ต้องลมโชยงวดเป็นทอง เรียกว่า ทองชมพูนุช ซึ่งพวกนักสิทธิ์เอาไปทำเป็นเครื่องประดับ

ปุพพวิเทหะ ตั้งอยู่ทางตะวันออกของเขาพระสุเมรุ มีรูปเหมือน

พระจันทร์เต็มดวง เนื้อที่กว้าง ๗๐๐๐ โยชน์ มีเกาะ ๔๐๐ เกาะ คนหน้ากลมเหมือนดวงจันทร์

อมรโคยาน ตั้งอยู่ทางตะวันตกของเขาพระสุเมรุ มีรูปเหมือนพระจันทร์ ครึ่งซีก เป็นแผ่นดินกว้าง ๙๐๐๐ โยชน์ ประกอบด้วยเกาะ และแม่น้ำใหญ่น้อย มีไม้กระทุ่มประจำทวีปนี้ คนหน้าเหมือนดั่งเดือนแรม จมูกโด่ง คางแหลม

ที่ยอดเขาพระสุเมรุนั้นเป็นที่ตั้งของสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ซึ่งเป็นสวรรค์ชั้นที่ ๒ จากสวรรค์ทั้ง ๖ ชั้น โดยในสวรรค์ชั้นนี้มีนครไตรตรึงส์ซึ่งเป็นเมืองของพระอินทร์ อยู่ใจกลางสวรรค์ และนอกจากนครไตรตรึงส์แล้วในสวรรค์ชั้นนี้ยังมีเมืองอีก ๓๒ เมืองอยู่รอบนครไตรตรึงส์ โดยตั้งอยู่ทิศละ ๘ เมืองซึ่งมีเทวดา ๓๒ องค์เป็นผู้ครองเมืองแต่ละเมือง

สวรรค์ทั้ง ๖ ชั้นที่กล่าวมาได้แก่

๑. สวรรค์ชั้นจตุมหาราชิก อยู่ต่ำกว่ายอดเขาพระสุเมรุ ๔๖,๐๐๐ โยชน์ โดยสวรรค์ชั้นนี้เป็นที่อยู่ของท้าวจตุโลกบาลทั้ง ๔ อันได้แก่

"ท้าวกุเวร" หรือบางทีเรียก ว่า ท้าวเวสสุวรรณ รักษาทางทิศอุดร มีพวกยักษ์เป็นบริวาร

"ท้าวธตรฐ" รักษาทางทิศบูรพา มีพวกคนธรรพ์เป็นบริวาร

สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ มีวิมานอยู่บนเขาพระสุเมรุ มีพระอินทร์เป็นใหญ่

"ท้าววิรุฬหก" รักษาทางทิศทักษิณ มี พวกุมภัณฑ์ (อสูรจำพวกหนึ่ง) เป็นบริวาร

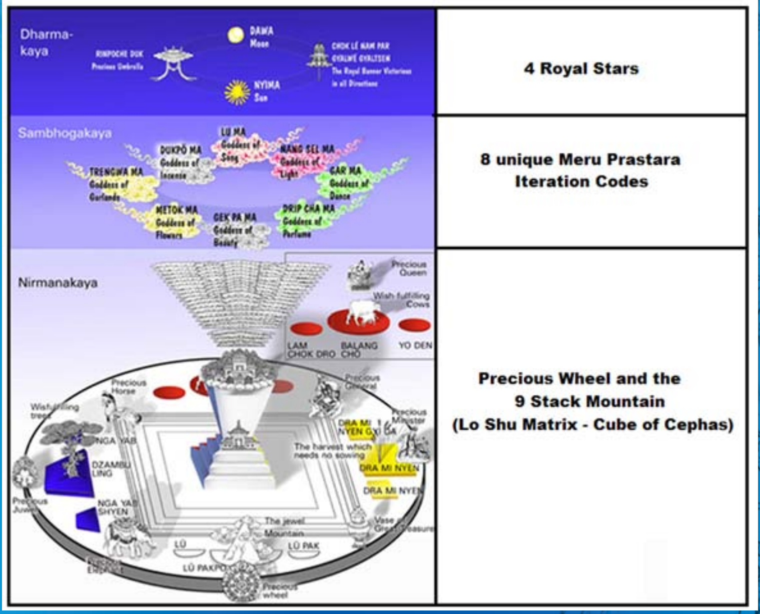
"ท้าววิรุฬปักษ์" รักษาทางทิศประจิม มีฝูงนาคเป็นบริวาร

๒. สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ มีวิมานอยู่บนเขาพระสุเมรุ มีพระอินทร์เป็นใหญ่

๓. สวรรค์ชั้นยามะ มีท้าวสยามเทวราชเป็นผู้ปกครอง

๔. สวรรค์ชั้นดุสิต มีท้าวสันนุสิต เป็นใหญ่ สวรรค์ชั้นนี้กล่าวกันว่ามีความศักดิ์สิทธิ์ คือ เป็นที่เกิดแห่งพระโพธิสัตว์ในชาติที่กำลังบำเพ็ญบารมี และยังเป็นสวรรค์ชั้น ที่พุทธบิดามารดา และผู้มีบุญวาสนาอื่น ๆ อีกมาก เคยถือกำเนิดเป็นเทวดา ในสวรรค์ชั้นนี้

๕. สวรรค์ชั้นนิมมานรดี มีท้าวสุนิมมิตเป็นผู้ปกครอง เทวดา

ผู้สถิตในสวรรค์ชั้นนี้มีบุญญานุภาพ มาก มีความประสงค์สิ่งใด ก็เนรมิตได้สมความปราถนา

๖. สวรรค์ชั้นปรนิมมิตวสวัสดี มีท้าวปรินิมมิตวสวัสดี ปกครอง สวรรค์ชั้นนี้มีความเป็นอยู่ สุขสบายกว่าทุกชั้น แม้จะเนรมิตอะไร ก็มีเทวดาชั้นที่ ๕ เนรมิตให้

และเหนือปรนิมมิตวสวัตตีคือ รูปภูมิ ๑๖ ชั้น และอรูปภูมิ ๔ ชั้น

ศาสนสถาน

การสร้างศาสนถานภายในวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช ได้เริ่มตั้งแต่ที่หลวงปู่ต้นบุญ ได้รับมอบหมายให้มาพัฒนาวัดร้างแห่งนี้

โดยเริ่มจากปรับปรุง ซ่อมแซมศาลา ปรับพื้นที่ สร้างพระพุทธศิริราชนาคพันธ์ปริวัตร (หลวงพ่อทันใจ) พระพุทธเจ้า ๕ พระองค์ (ปูน) พระมหาธาตุเจดีย์ศรีนาคพันธ์ปริวัตร พระมหาธาตุเจดีย์ศรีทศพลญาณเฉลิมราชชัยมงคล พระพุทธเจ้า ๕ พระองค์ (สำริด) สร้างถนนคอนกรีต ติดตั้งเสาไฟฟ้าและเดินสายไฟฟ้า สร้างอาคารสำนักงาน เรือนพักญาติธรรม หอฉัน กุฏิพระสงฆ์ กุฏิแม่ชี และสร้างห้องสุขาที่ได้มาตรฐาน เป็นต้น

ขณะนี้ทางวัดกำลังดำเนินการก่อสร้าง หอ ระฆัง กำแพงแก้วรอบพระมหาธาตุเจดีย์ศรีทศพลญาณเฉลิมราชชัยมงคล โรงเก็บน้ำ (แท็งค์น้ำ) ลานเจดีย์ วิหารวิสุทธิมรรค

การสร้างศาสนสถานต่างๆ ภายในวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช ยังคงต้องดำเนินต่อไปให้สำเร็จ เพื่อให้วัดนี้เป็นศูนย์กลางทางพุทธศาสนา ที่พุทธศาสนิกชนในอำเภอเกษตรวิสัย และจังหวัดใกล้เคียงจะได้มาปฏิบัติธรรม เพื่อความหลุดพ้นจากสังสารวัฏนี้

ประตูพระมหาธาตุเจดีย์ศรีทศพลญาณ ทวารบาล (Dvarapala)

หลังจากที่วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราชได้สร้างองค์พระมหาธาตุเจดีย์ศรีทศพลญาณเฉลิมราชชัยมงคลเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ขณะนี้ทางวัดกำลังดำเนินการจัดทำประตูเจดีย์ ซึ่งประตูนี้จะเป็นประตูที่จะเปิดเข้าไปยังห้องโถงภายในพระมหาธาตุเจดีย์ฯ ที่ซึ่งเป็นที่ตั้งของบุษบกพระสิเนรุราช อันเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่บรรจุอยู่ในผอบทองคำ อันเป็นหัวใจสำคัญของพระมหาธาตุเจดีย์ศรีทศพลญาณเฉลิมราชชัยมงคล

ประตูเจดีย์คู่นี้เป็นประตูที่มีความสำคัญกับพระมหาธาตุเจดีย์ฯ เป็นอย่างยิ่ง เพราะประตูคู่นี้นอกจากจะเป็นประตูของเจดีย์แล้ว ยัง

จะเป็นที่สถิตย์ของนาคะเทวะ ๒ องค์ที่จะมาทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลพระมหาธาตุเจดีย์ศรีทศพลญาณฯอีกด้วย ดังนั้นในการเลือกแบบและเลือกไม้จะต้องเลือกให้ถูกต้องตามของแต่ละองค์

ต้นแบบประตูเจดีย์ศรีทศพลญาณฯ

ขนาดของประตู ๑ บานอยู่ที่ขนาดสูง ๓ เมตร กว้าง ๖๐ เซนติเมตร หนา ๑๐ เซนติเมตร ซึ่งไม้ที่ใช้ในการทำประตูเป็นไม้เก่าที่ผ่านการปรับธาตุจากกาลเวลามาเรียบร้อยแล้ว โดยไม้ที่จะนำมาแกะสลักเป็นบานประตูรูปองค์จันทะรานาคะเทวีเป็นไม้ตะเคียนทอง ส่วนไม้ที่จะนำมาแกะสลักเป็นบานประตู รูปองค์สุริยันตะนาคะเทวาเป็นไม้ประดู่

ประวัติทวารบาล

"ทวารบาล" มาจากคำว่า "ทวาร" ที่แปลว่า "ประตู" และ "บาล" ซึ่งแปลว่า "รักษา, ปกครอง"

"ทวารบาล" จึงมีความหมายว่า "ผู้รักษาประตู" ซึ่งจากคำแปลก่อให้เกิดการตีความต่อประติมากรรมประเภททวารบาล ว่า คือ รูปของสัตว์ อสูร เทพ เทวดา และมนุษย์ หรือสิ่งมีชีวิตใด ๆ ก็ตาม ที่ตั้งอยู่บริเวณบานประตู ช่องทางผ่านเข้าออก ช่องหน้าต่าง

หรือราวบันได แต่หากประติมากรรมชนิดเดียวกันนี้ไปตั้งอยู่บริเวณอื่นที่มิใช่ประตู หรือช่องหน้าต่าง หรือทางเข้าออก ก็ไม่สามารถจะกล่าวว่าเป็นทวารบาล

สำหรับกำเนิดของการสร้างทวารบาลนั้น น่าจะเกิดมาจากความเชื่อที่ว่า “เทวดา” เป็นผู้กระทำให้เกิดสิ่งต่าง ๆ เหนือธรรมชาติ และได้รับการพัฒนามาเป็นความเชื่อในเรื่องของเทพผู้พิทักษ์รักษาประตูหรือสถานที่

จากคติความเชื่อเทพผู้พิทักษ์รักษาประตูนี้ ได้นำมาใช้กับงานประติมากรรม สถาปัตยกรรม และจิตรกรรม ด้วยเหตุที่ชาวฮินดูต้องการให้มีเทพปกปักรักษาสถานที่สำคัญทางศาสนา เนื่องจากมนุษย์ทั่วไปไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะป้องกันภัยจากสิ่งที่มองไม่เห็นด้วยตา ทั้งนี้ เนื่องจากศาสนสถานเหล่านั้นสร้างขึ้นตามคติว่าเป็นสถานที่อันเทพเจ้าสูงสุดประทับอยู่ จึงได้จำลองเขาไกรลาสมาไว้ยังโลกมนุษย์แล้วเกิดคติการสร้างทวารบาลขึ้นมา

ส่วนเรื่องราวของ"ทวารบาล" (Dvarapala) จากคติความเชื่อเก่าแก่ของฮินดู มีความเชื่อกันว่า ทวารบาลคือ "บริวารเอก" แห่งองค์พระศิวะ ที่มีหน้าที่ดูแลวิมานของพระองค์บนยอดเขาไกรลาส เป็นเทพเจ้าผู้ทรงอำนาจ เป็นผู้พิทักษ์รักษาสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ จึงมักนิยมสลักรูปทวารบาลไว้ที่หน้าศาสนสถาน เพื่อจุดประสงค์ให้เทพทวารบาลปกป้องมิให้ความชั่วร้าย ทั้งที่มองเห็นและไม่เห็นผ่านเข้ามา เฉกเช่นกับการปกปักษ์รักษาวิมานแห่งองค์พระศิวะ

คติความเชื่อในไศวะนิกาย ผู้บูชามหาเทพ ได้อธิบายรูปของเทพทวารบาลทั้ง ๒ องค์ไว้ว่า ทางด้านขวาของประตู เป็นที่สถิตของ "นันทิเกศวร" ผู้มีใบหน้ายิ้มแย้ม สวมกะบังหน้าและชฎามงกุฎรูปกรวยเป็นเครื่องประดับ ที่หูทั้งสองข้างประดับด้วยตุ้มหูขนาดใหญ่ สวมกรองศอแผ่นขนาดใหญ่มีอุบะสั้นๆ ห้อยประดับ ที่แขนและเท้าประดับด้วยกำไลรัดต้นแขน กำไลมือและกำไลข้อเท้า มีลักษณะของความเมตตาเป็นที่รับรู้

ส่วนเทพทวารบาลที่สถิตอยู่ทางด้านซ้ายของทวาร คือ "มหากาล" หรือ "อสูรทวารบาล" มีลักษณะใบหน้าที่ดุร้าย นัยน์ตาโปน จมูกแบน ริมฝีปากหนา

แสดงอาการแสยะยิ้ม มีเคราเล็กน้อย อาภรณ์เครื่องประดับสวมกะบังหน้าและชฎามงกุฎ ปล่อยผมยาวคลุมไหล่ สวมต่างหูทรงกลมขนาดใหญ่ สร้อยคอทำเป็นแผงรูปสามเหลี่ยมขนาดใหญ่มีอุบะเล็ก ๆ ห้อยประดับ ที่แขนและท้ามีกำไลรัดต้นแขน กำไลข้อมือและกำไลข้อเท้าประดับ จำหลักอยู่ในท่ายืนกุมกระบองไว้ด้านหน้าวางอยู่ที่กึ่งกลาง

ชื่อของ "มหากาล พระกาฬ พระกาล กาล" แปลความหมายว่า "เวลา - กาลเวลา" ที่มืดมิดไม่อาจมองเห็นหรือหยั่งรู้ ไม่อาจฉุดรั้งหรือต้านทาน พระกาลจะกลืนกินทุกสรรพสิ่งโดยไม่มีใครรู้ตัว ทุกชีวิตจึงไม่เคยหลุดพ้นจากอำนาจแห่งกาลเวลา กาลเวลาจึงเป็น "สมมุติ - เทพ" ที่น่าเกรงกลัวและหวาดหวั่นของมนุษย์ ด้วยอำนาจ

Dvarapala of Ratchaburi : Voranai Pongsachalakorn

แห่งกาลที่ไม่มีที่สิ้นสุด มนุษย์จึงได้สร้างรูปแห่งกาลเวลาขึ้นมาเป็นเทพเจ้าพระกาลผู้มีกายสีดำทะมึน และเป็นเทพแห่งที่ตาย ของทุกสรรพสิ่ง

เมื่อตระหนักถึงพลังอำนาจพระกาลจึงถูกเลือกมาเป็นเทพผู้พิทักษ์วิมานพระศิวะ คู่กับ “นนทิเกศวร” เทพบุตรผู้ถือกำเนิดจากสีข้างขององค์พระศิวะ มีพระนามว่า “มหากาฬ – กาล” ตามเทวาลัยพระศิวะจึงปรากฏรูปสลักเทพทวารบาลทั้งสององค์ ตั้งอยู่ตรงด้านหน้าของประตูทางเข้า เป็นรูปลักษณะของเทพบุตรแทนเทพทวารบาลนนทิเกศวร และรูปยักษ์แทนเทพทวารบาลมหากาฬ

ลานรอบพระมหาธาตุเจดีย์
ศรีทศพลญาณเฉลิมราชชัยมงคล

การสร้างพระมหาธาตุเจดีย์ศรีทศพลญาณเฉลิมราชชัยมงคล (ภายนอก) เสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่กำลังดำเนินการก่อสร้าง กำแพงแก้วรอบพระมหาธาตุเจดีย์ การเทปูนบริเวณลานรอบพระมหาธาตุเจดีย์ฯ ก็เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อจัดกิจกรรมสวดมนต์ หรือเพื่อให้พุทธศาสนิกชนสามารถเดินเข้าไปกราบสักการะพระมหาธาตุเจดีย์ศรีทศพลญาณเฉลิมราชชัยมงคลได้อย่างสะดวกสบาย ไม่ต้องเดินย่ำดินโคลนในหน้าฝน ซึ่งดินจะแฉะ ทำให้เกิดเป็นหลุม เป็นบ่อ จนไม่สามารถจัดกิจกรรมบริเวณรอบพระมหาธาตุเจดีย์ฯ

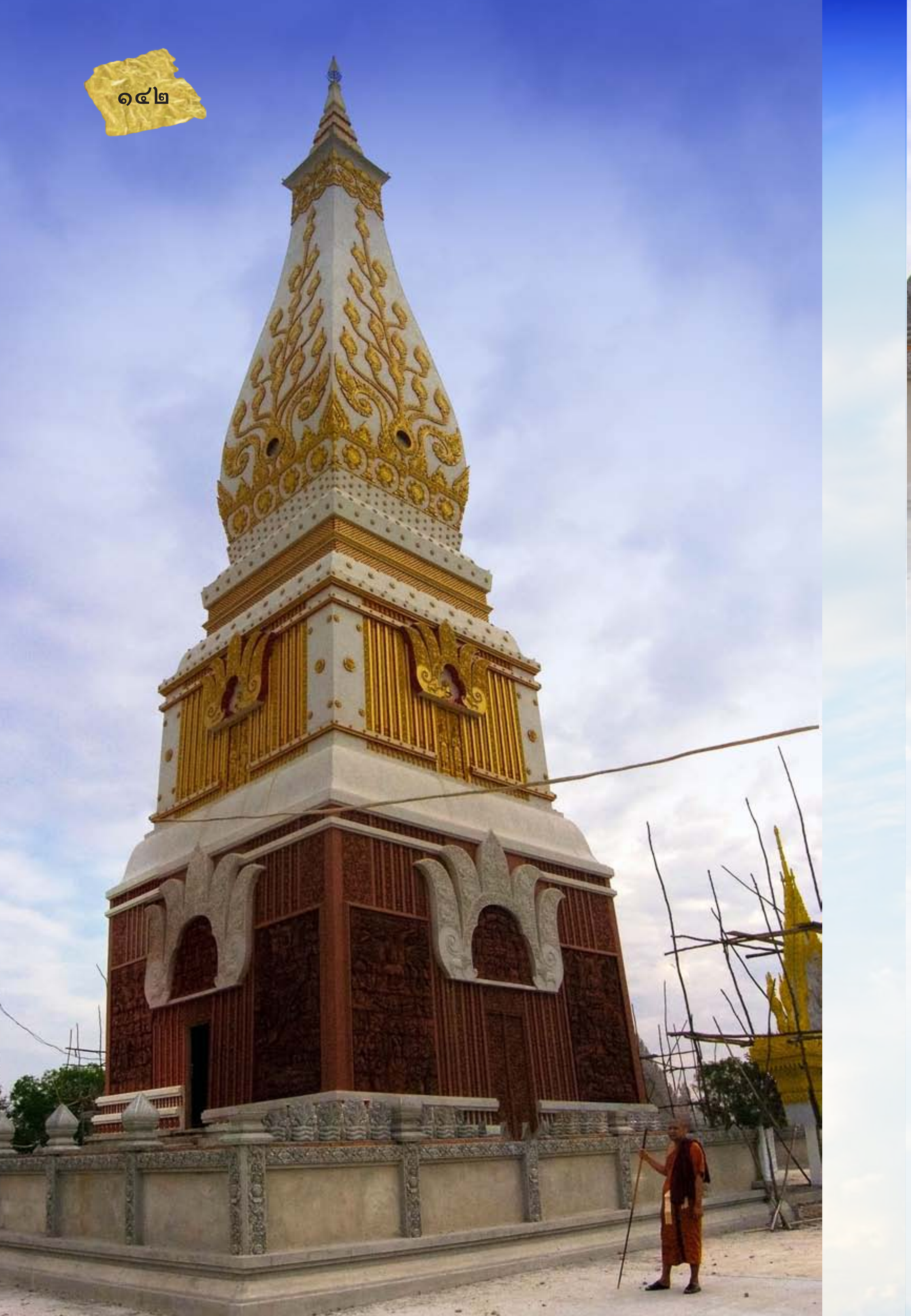
ดังนั้นทางวัดจึงได้ดำเนินการเทคอนกรีตเสริมเหล็กเพื่อความแข็งแรง โดยรอบบริเวณพระมหาธาตุเจดีย์ฯ ค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ประมาณ ๖,๓๐๐,๐๐๐ บาท จึงขอเชิญผู้มีจิตศรัทธาร่วมเป็นเจ้าภาพสร้างลานคอนกรีตเสริมเหล็ก ตารางเมตรละ ๓๐๐ บาท สามารถติดต่อบริจาคได้ที่สำนักงานวัด หรือ พระธีรพงษ์ ธีรปัญโญ หรือ คุณมาวิน โมระพัตร หรือโอนเงินเข้าธนาคารบุญ (รายละเอียดท้ายเล่ม) ในแต่ละเดือน ซึ่งท่านจะได้รับอานิสงส์ ทุกเดือน

อานิสงส์แห่งการสร้างลานเจดีย์

ลานเจดีย์เป็นสถานที่ที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรมทางพุทธศาสนานัปปการ เช่น ตักบาตร แสดงธรรม เป็นต้น ดังนั้นการร่วมสร้างลานเจดีย์ จะได้อานิสงส์คือ

๑. จะเป็นผู้มีบริวารมาก
๒. เป็นที่รักของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย
๓. มีผิวพรรณวรรณะผ่องใส
๔. มีสุขภาพแข็งแรง
๕. มีกัลยาณมิตรที่ดี
๖. เป็นผู้มีจิตใจสดใสชื่นบาน
๗. สามารถลดความเห็นแก่ตัว เข้าถึงธรรมได้โดยง่าย
๘. นึกถึงบุญคราวใด สุคติก็เป็นที่ไป

กำแพงแก้ว

สืบเนื่องจากทางวัดได้ดำเนินการสร้าง**พระมหาธาตุเจดีย์ศรีทศพลญาณเฉลิมราชชัยมงคล** โดยลักษณะรูปพรรณสัณฐานจำลองแบบจากพระธาตุพนม เสร็จเรียบร้อยแล้ว (ภายนอก)

ดังนั้นหลวงปู่ต้นบุญจึงได้ดำริให้สร้างกำแพงโดยรอบองค์พระมหาธาตุเจดีย์ฯ ประดับด้วยองค์พญานาคราชประจำทั้ง ๔ ทิศ ทิศละ ๑๐ ช่อง ด้านในกำแพงแก้วเป็นภาพแห่งสุริยะจักรวาลเทวดานพเคราะห์ ที่ให้คุณและโทษแก่จักรราศีต่าง ๆ ด้านซุ้มประตูทำเป็นหน้าจั่ว ๔ ด้าน ๔ ทิศ ประทับองค์มหานาคราช ซึ่งเป็นต้นตระกูลของพญางูทั้งสี่ตระกูล

อานิสงส์
ในการสร้างกำแพงแก้ว

อานิสงส์นี้จะส่งผลให้ผู้สร้างมีชีวิตและทรัพย์สินมั่นคง ปลอดภัยจากอันตรายทั้งปวง ทั้งโลกนี้และโลกหน้า ถือเป็นการค้ำชูพระพุทธศาสนาให้มั่นคง

ทางวัดกำลังดำเนินการก่อสร้างกำแพงแก้ว และซุ้มประตู และยังขาดปัจจัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยซุ้มประตูพญางูทั้งสี่ตระกูล มีค่าใช้จ่ายประตูละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท กำแพงช่องละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท จึงขอเชิญผู้มีจิตศรัทธาเป็นเจ้าภาพร่วมกันสร้างมหากุศลในการสร้างกำแพงแก้ว.

วิหาร “วิสุทธิมรรค”

ทางวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช โดย**หลวงปู่ต้นบุญ ติกฺขปัญโญ** กำลังดำเนินการจัดสร้างวิหารวิสุทธิมรรคขึ้นเพื่อประดิษฐาน พระพุทธเจ้าทั้ง ๕ พระองค์ ซึ่งดำเนินการเททองหล่อ (หล่อด้วยสำริด) เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ด้วยแรงแห่งศรัทธาของพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย อันมีชาวบ้านโพนตูม และหมู่บ้านใกล้เคียง ทั้งในจังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดอื่น ๆ

โดยวิหารจะมี ขนาดกว้าง ๙ เมตร ยาว ๒๕ เมตร มีมุขยาวอีก ๒ เมตร เสาวิหารมีทั้งหมด ๒๗ ต้น มีมุขทั้ง ๒ ด้าน มีบันไดทางขึ้นทั้ง ๓ ด้าน หลังคามุงกระเบื้อง และประดับด้วยฉัตรบนหลังคา เพราะฉัตรเป็นเครื่องประดับอาคาร เพื่อสมพระเกียรติในการประดิษฐานพระพุทธเจ้าทั้ง ๕ พระองค์

อานิสงส์การสร้างวิหาร

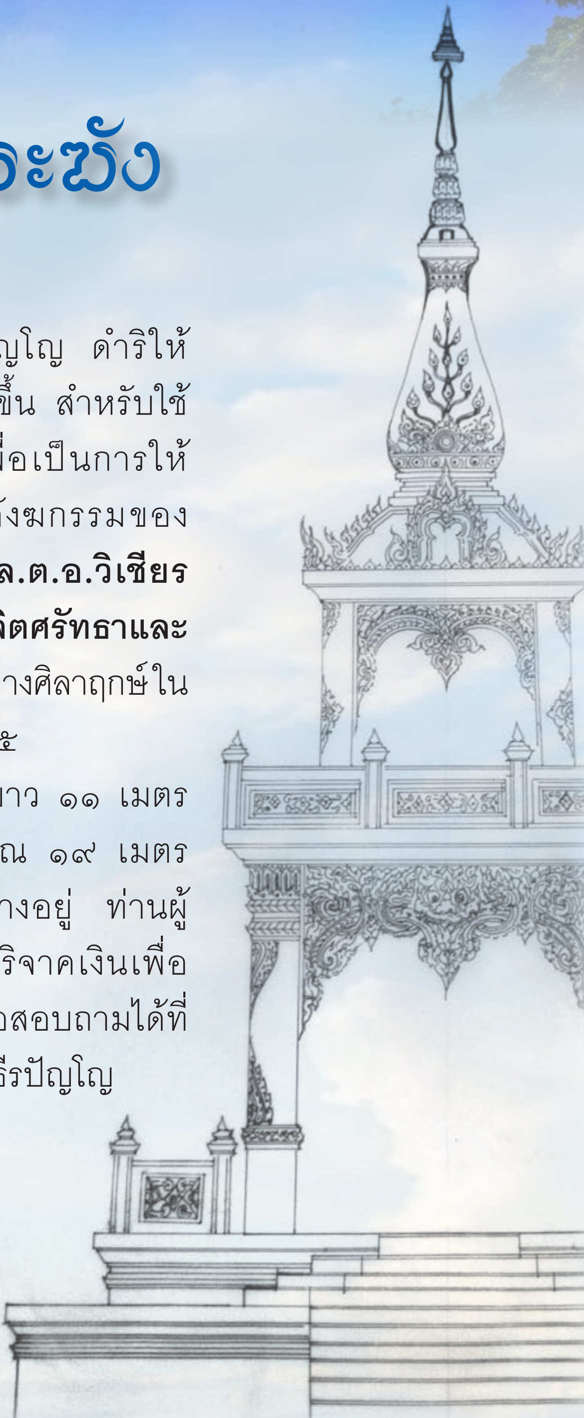
การสร้างวิหาร ศาลา กุฏิ และเสนาสนะต่างๆ เช่น กำแพง ลานธรรม ถวายเป็นสมบัติในพระพุทธศาสนา ถือว่าเป็นวิหารทาน พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ว่าการถวายวิหารทานมีอานิสงส์มาก ดังนี้

"แม้ถวายทานแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๑๐๐ ครั้ง ยังมีอานิสงส์ไม่เท่าถวายสังฆทานครั้งเดียว"

"แม้การถวายสังฆทาน ๑๐๐ ครั้ง ยังมีอานิสงส์ไม่เท่าถวายวิหารทาน ครั้งเดียว"

หอระฆัง

หลวงปู่ต้นบุญ ติกฺขปัญโญ ดำริให้ดำเนินการจัดสร้างหอระฆังขึ้น สำหรับใช้เป็นที่ประดิษฐานระฆัง เพื่อเป็นการให้อาณัติสัญญาณในการทำสังฆกรรมของพระภิกษุสามเณร **โดย พล.ต.อ.วิเชียร พจน์โพธิ์ศรี พร้อมคณะผู้มีจิตศรัทธาและศิษยานุศิษย์** ได้ร่วมกันทำพิธีวางศิลาฤกษ์ในวันเสาร์ที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๕

หอระฆังนี้มี ขนาดฐานยาว ๑๑ เมตร กว้าง ๑๑ เมตร สูงประมาณ ๑๙ เมตร ขณะนี้กำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่ ท่านผู้มีจิตศรัทธาท่านใดจะร่วมบริจาคเงินเพื่อสร้างหอระฆัง สามารถติดต่อสอบถามได้ที่สำนักงาน หรือพระธีระพงษ์ ธีรปัญโญ

อานิสงส์ในการสร้างหอระฆัง

เกิดภพชาติใดจะมีบ้านหลายชั้น มองเห็นทิวทัศน์ได้กว้างไม่แออัด หูจะไม่หนวก จะได้ยินเสียงชัดเจน มีเสียงอันไพเราะ เป็นที่น่าเกรงขาม น่าเชื่อถือ น่าเคารพ มีร่างกายที่สูงโปร่ง สง่างาม ไม่พิการ

ผู้ใดที่มีหนี้กรรมอยู่ก็จะหมดไป เมื่อละจากภพนี้ไปแล้ว จะมีวิมานหลายชั้น

ใช่ว่าไม่รู้

ราคะ โทสะ โมหะ...
ทำลายจิตปณิธานของผู้บำเพ็ญมามากต่อมากแล้ว
กามกิเลสทั้งหลายฉุดดึงผู้บำเพ็ญให้จมอยู่ในสงสาร
เธอทั้งหลายแจ้งอยู่มิใช่หรือในภาวะนี้
แล้วเหตุใดเธอทั้งหลายยังยินดีพอใจในสิ่งเหล่านี้
อย่างนี้มิใช่ว่ารู้แล้วยังขืนทำหรือเปล่า

โรงเก็บน้ำ (แท็งค์น้ำ) สำหรับใช้ภายในวัด

จากเนื้อที่ของวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราชทั้งหมดประมาณ ๓๐๐ ไร่ แต่ไม่มีน้ำที่สะอาดพอกับการใช้สอย ด้วยคุณภาพน้ำบาดาลยังไม่ได้มาตรฐาน ญาติโยมส่วนใหญ่ที่มาปฏิบัติธรรมที่วัดจะแพ้น้ำบาดาลที่วัด เป็นผื่น คัน ตามเนื้อตัว ดังนั้น หลวงปู่ต้นบุญจึงให้เริ่มดำเนินการก่อสร้างโรงน้ำประปาขนาดใหญ่ทางทิศใต้ของวัด เพื่อให้วัดมีน้ำสะอาดเพียงพอสำหรับใช้ทั้งอุปโภคและบริโภค ทุกท่านสามารถร่วมบุญมหากุศลในการสร้างโรงเก็บน้ำได้ โดยสามารถติดต่อได้ที่สำนักงานวัด หรือพระธีระพงษ์ ธีรปัญโญ

อานิสงส์ในการสร้างที่เก็บน้ำ

บุญกุศลจากการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล และถังเก็บกักน้ำไว้แก่พระศาสนาเป็นบุญที่หาทำได้ยากยิ่ง มีผลเสมอเป็นทานที่ได้ถวายต่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บังเกิดความร่มเย็นทั้งกาย วาจา ใจ มีความสุขความเจริญ ความอุดมสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเดินทางไปอยู่ ณ ตำบลใด จะบังเกิดความเจริญก้าวหน้าใน ศีล สมาธิ ปัญญา ในภายภาคหน้า สามารถทำให้กฏแห่งกรรมทุเลาเบาบางลงได้ แม้ในครั้งพุทธกาล พระพุทธองค์ก็เคยสงเคราะห์สามเณร ผู้ได้ชื่อว่าเป็นผู้มีลาภน้อย เพราะเหตุที่ไม่เคยสั่งสมบุญมาก่อนในอดีต ด้วยการให้ตักน้ำใส่ตุ่มเพื่อให้พระภิกษุได้บริโภคเป็นประจำ จนในที่สุด ด้วยผลบุญนั้นจึงทำให้ท่านเป็นผู้มีลาภมากและบรรลุอรหันต์ในที่สุด

โรงน้ำประปาขนาดใหญ่

กุฏินิโรธ

การก่อสร้างกุฏินิโรธหลังใหม่นี้ ได้เริ่มสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ปัจจุบันการก่อสร้างกุฏินิโรธ ภายนอกเสร็จเรียบร้อย เป็นอาคารชั้นเดียว บริเวณด้านหน้าหันไปยังสระน้ำ และสามารถมองเห็นพระมหาธาตุเจดีย์ศรีทศพลญาณ คณะกรรมการวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช ขออนุโมทนาบุญกับทุกท่าน ที่ได้ร่วมสร้างกุฏินิโรธนี้ โดยเฉพาะครอบครัว จิตรเดชาวัฒน์ และคณะ

กุฏิพระสงฆ์

เนื่องจากกุฏิหลังคาจากสำหรับพระภิกษุ สามเณร ได้ชำรุดทรุดโทรมจนไม่สามารถพักอาศัยได้ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ หลวงปู่ต้นบุญ จึงเห็นสมควรให้สร้างกุฏิใหม่ ๑๒ หลัง ที่มั่นคงแข็งแรงกว่าเดิม โดยให้มีเสาปูน และโครงหลังคาเหล็กเพื่อป้องกันยามเกิดพายุ ลมพัดจนหลังคากุฏิ ปลิว พัง ทลาย เสียหาย และให้พระสงฆ์ ได้มีที่พักที่สะดวกสบาย เหมาะสมกับอัตถภาพ ปัจจุบันสร้างเสร็จเรียบร้อย ทางวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช ขออนุโมทนาบุญกับทุกท่าน ที่ได้ร่วมสร้างกุฏิพระสงฆ์ทั้ง ๑๒ หลังนี้

อานิสงส์ในการสร้างกุฏิ

ผู้ที่ทำบุญด้วยการสร้างกุฏิถวายแด่พระสงฆ์ จะได้รับอานิสงส์กลับคืนมา ในเรื่องของความเป็นอยู่

ไม่ว่าจะเกิดภพชาติใด จะมีชีวิตที่สุขสบาย ไม่ลำบาก มีบ้านเรือนเป็นของตนเอง ไม่ต้องไปเช่าบ้านอยู่หรือเร่ร่อนพเนจร มีความร่มเย็นเป็นสุข เหมือนดังกุฏิที่เราได้สร้างถวายย่อม คุ้มแดดคุ้มฝน เป็นที่พำนักพักพิงให้แก่ ภิกษุทั้งหลาย และยังส่งอานิสงส์ใหญ่ให้แก่ญาติที่เสียชีวิตไปแล้วหรือแม้ตนเองเมื่อจากโลกนี้ไปก็จะมีวิมานทิพย์ เสวยสุขในภูมินั้นๆ

ถนนคอนกรีต

อาณาเขตภายในวัดส่วนใหญ่เป็นดินแดง ไม่มีถนนคอนกรีต ทำให้การเดินทางภายในวัด ไม่สะดวก โดยเฉพาะในยามที่ฝนตก ดินจะเฉอะแฉะ เดินไปมาด้วยความยากลำบาก หลวงปู่ต้นบุญ จึงให้สร้างถนน อีก ๔ สาย ภายในวัด เพื่อให้พระสงฆ์สามารถเดินไปยังบริเวณกุฏินิโรธ กุฏิพระในเขตสังฆาวาสได้โดยสะดวก

อานิสงส์ของการสร้างถนนเข้าวัด

ส่งผลให้มีลู่ทางในการทำมาหากิน มีช่องทางเสมอ เดินทางก็ปลอดภัยแคล้วคลาด ไม่มีอุปสรรค คล่องตัว สะดวกสบายขึ้น ไม่ว่าจะทำอะไรก็ไม่ติดขัด มีหนทางโล่งเตียน

อตีเตกาเลนิทาน

เมื่อพระกปิลัตเถระอธิษฐานให้น้ำในมหาสมุทรแข็งกระด้าง เพื่อให้พระภิกษุสาวกเดินไปมาได้สะดวก ครานั้นคณะสงฆ์เห็นฤทธานุภาพของท่านพระกปิลัตเถระแล้ว พากันเลื่อมใสในธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ่งนัก เพราะสามารถบันดาลให้ผู้ประพฤติปฏิบัติให้บรรลุกฤษฎาภินิหารต่าง ๆ จึงปรารภกันถึงเรื่องราวแห่งพระกปิลัตเถระ

สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า เสด็จมาประทับเหนืออาสนะ ทรงดำรัสถาม เมื่อทราบเรื่องแล้ว ได้ตรัสพระธรรมเทศนาว่า

"อตีเตกาเล" ในอดีตกาลครั้งศาสนา พระกกุสันโธสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น พระกปิลัตเถระเกิดในตระกูลคนเข็ญใจ มีอาชีพในทาง

รับจ้างพอเลี้ยงอัตภาพให้เป็นอยู่ไปวันหนึ่ง ๆ ได้เห็นทางโคจรบิณฑบาตของภิกษุสงฆ์มีเปียกความชื้นแฉะ จึงนำทรัพย์ที่ตนรวบรวมไว้เพียงเล็กน้อยมาสร้างทางถวายให้เป็นทานแก่พระผู้เป็นเจ้า

"กลิ์กตฺวา" ครั้นบุรุษเข็ญใจนั้นใกล้จะถึงแก่ความตาย ก็เกิดอัศจรรย์นิมิตเป็นมหามงคล คือ เห็นสะพานเงิน สะพานทอง ทอดลงมาแต่เทวโลกจะรับบุรุษเข็ญใจนั้นให้ขึ้นไปสู่สวรรค์ บุรุษเข็ญใจจึงพูดว่าประเดี๋ยวจะขึ้นไป

คำที่กล่าวนั้นก็ปรากฏแก่คนทั้งหลาย อยู่มาประมาณครู่หนึ่งก็ถึงอนิจกรรมทำลายขันธ์ ขณะนั้นเสียงดุริยางค์ดนตรีก็ดังสนั่นหวั่นไหวก้องเวหา ประชาชนต่างก็ได้ยินเสียงทิพย์ดนตรีอันเทพนิมิตให้เกิดมีทุกถ้วนหน้า ส่วนบุรุษเข็ญใจนั้น ครั้นทำลายขันธ์แล้วก็ไปเกิดบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เสวยทิพย์สมบัติอันมโหฬารประกอบไปด้วยแก้ว ๗ ประการ

ตลอดมาจนถึงศาสนาพระตถาคตนี้ เทพบุตรองค์นั้นจึงจุติจากวิมานลงมาเกิดเป็นมนุษย์ ออกมาบวชในพุทธศาสนา บำเพ็ญเพียรได้สำเร็จพระอรหัตตผล ประกอบไปด้วยวิชชาและอภิญญา จึงบันดาลให้น้ำในมหาสมุทรแข็งกระด้างราวกับว่าพื้นปฐพี ก็ด้วยอานิสงส์ที่ได้สร้างสะพานแต่ครั้งศาสนาแห่งพระกกุสันโธสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นแล มาแสดงวิบากผลให้ปรากฏแก่ท่าน พระมหากปิลัตเถระดังนี้

อานิสงส์ การทำบุญต่างๆ

ช่วยพ่อแม่ที่เกิดเป็นเปรตให้พ้นทุกข์

กรุงพาราณสีในอดีตมีพระราชาองค์หนึ่ง พระนามว่ากิตวะ มีพระราชโอรสองค์หนึ่ง เป็นผู้บ้าอำนาจ ถือตัวว่าเป็นใหญ่

วันหนึ่งหลังจากที่พระองค์ทรงออกกำลังกายในพระราชอุทยานเสร็จแล้ว ก็ได้ขี่ช้างเสด็จกลับเข้าพระราชวัง ระหว่างทางได้ทรงทอดพระเนตรเห็นพระปัจเจกพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งพระนามว่า "สุเนตต์" กำลังเดินบิณฑบาตอยู่ในพระนคร

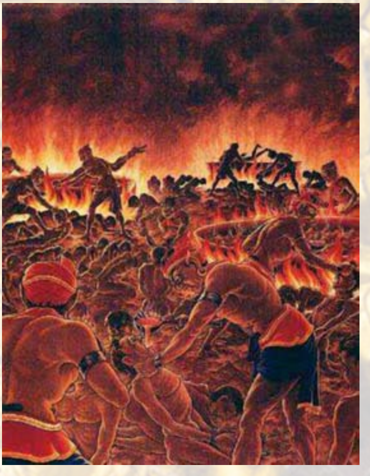
เมื่อพระราชโอรสเห็นพระปัจเจกพุทธเจ้าไม่ทำความเคารพพระองค์เหมือนคนทั่วไป จึงมีจิตคิดประทุษร้ายว่า

"สมณะโล้นนี้ ไม่ทำความเคารพเราเลย"

จึงทรงลงจากคอช้างเดินตรงเข้าไปหาพระปัจเจกพุทธเจ้าแล้วถามว่า

"ท่านได้บิณฑบาตบ้างไหม?" ว่าแล้วก็เอื้อมมือไปดึงบาตรจากมือพระปัจเจกพุทธเจ้าแล้วจับทุ่มลงที่พื้นดิน จนบาตรแตกเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย

การที่พระองค์มีความอาฆาต มีจิตคิดประทุษร้ายต่อพระปัจเจกพุทธเจ้าเช่นนี้เป็นการกระทำที่ไม่สมควรเป็นอย่างยิ่ง เพราะพระปัจเจกพุทธเจ้ารูปนี้เป็นผู้มีความสงบ เสงี่ยม มีจิตผ่องใส มีศีลบริสุทธิ์ มีความเมตตากรุณาต่อสรรพสัตว์ทุกหมู่เหล่า ผลกรรมที่ทำจึงเกิดขึ้นแก่พระราชโอรสทันตาเห็น คือหลังจากที่พระองค์ได้ทุ่มบาตรลงพื้นดินจนแตกและได้ตรัสกับพระปัจเจกพุทธเจ้าว่า

"ท่านไม่รู้จักเราผู้เป็นพระราชโอรสของพระเจ้ากิตวะหรืออย่างไร ท่านมองดูเราอยู่อย่างนี้ จะทำอะไรเราได้ ถ้าทำไม่ได้ก็หลีกไปซะ"

ขณะที่พระราชโอรสเดินกลับไปนั้น ร่างกายก็เกิดความเร่าร้อนขึ้นมาอย่างหนัก เปรียบเหมือนความเร่าร้อนแห่งไฟในนรกทีเดียว ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะวิบากแห่งกรรมที่ทำกับพระปัจเจกพุทธเจ้านั่นเอง พระราชโอรสร้อนไปทั่วทั้งกาย กระวนกระวายอย่างหนักในที่ สุดทนความร้อนไม่ไหวจึงขาดใจตาย แล้วไปบังเกิดในอเวจีมหานรก!!

พระองค์ทรงนอนหงาย นอนคว่ำ กลิ้งเกลือก พลิกขวา พลิกซ้าย ดิ้นทุรนทุรายไปมาอยู่อย่างนั้น หมกไหม้อยู่ในนรกถึง ๘๔,๐๐๐ ปี

จึงจุติจากอัตภาพนั้นแล้วไปเกิดเป็นเปรตผู้มีแต่ความหิวกระหายอีกตลอดกาลนานอันหาประมาณมิได้ จุติจากอัตตภาพเปรตนั้นแล้วจึงไปเกิดในเกวัฏฏคาม ใกล้กุณฑินคร ในสมัยพุทธกาล

ตระกูลที่เขามาเกิดนั้นเป็นตระกูลชาวประมง และในชาตินี้เขาสามารถระลึกชาติได้ ทุกครั้งที่ระลึกถึงทุกข์ที่ตนเองเคยประสบมาในอดีต ก็เกิดความกลัวขึ้นมาอย่างหนัก จนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เขาจึงไม่กล้าแม้แต่จะไปจับปลากับพวกญาติเพราะกลัวบาป

เวลาที่พวกญาติออกไปจับปลา เขาก็แอบหลบไม่ให้ใครเห็น ไม่อยากจะไปฆ่าปลา เขาแอบไปรื้อตาข่ายที่พวกญาติดักปลาไว้บ้าง จับปลาเป็นๆ มาปล่อยบ้าง แต่ในที่สุดพวกญาติก็จับได้และเกิดความไม่พอใจการกระทำของเขามาก จึงขับไล่เขาออกจากบ้าน ถึงแม้คนอื่นจะเกลียดเขาอย่างไร แต่เขาก็ยังมีพี่ชายอยู่คนหนึ่งที่ยังรักเขาอยู่เสมอ

ในขณะนั้นพระอานนท์อาศัยอยู่ในกุณฑินคร อยู่ในสานุบรรพต เมื่อบุตรของชาวประมงถูกพวกญาติทอดทิ้ง เที่ยวเร่ร่อนไปตามที่ต่างๆ จนกระทั่งมาถึงที่อยู่ของพระอานนท์ เขาได้เข้าไปหาท่านในขณะที่ท่านกำลังฉันภัตตาหารอยู่พอดี ท่านถามเขาแล้วก็รู้ว่าเขาต้องการอาหารจึงให้อาหารแก่เขา

หลังจากที่เขาบริโภคเสร็จแล้ว ท่านทราบว่าเขาสนใจในธรรมกถา จึงถามว่าจะบวชไหม เขาได้ตอบตกลงที่จะบวช พระอานนท์จึงได้บวชให้ ครั้นบวชแล้วจึงได้พาไปเฝ้าพระพุทธเจ้า

พระพุทธเจ้าตรัสกับพระอานนท์ว่า “เธอช่วยอนุเคราะห์สามเณรนี้หน่อยเถิด สามเณรรูปนี้ไม่เคยทำบุญกุศลไว้เลย จึงมีลาภน้อย”

ด้วยความที่พระพุทธเจ้าทรงมีเมตตาต่อสามเณร ต้องการจะช่วยสามเณรให้ได้ทำบุญ จึงแนะนำให้ไปตักน้ำดื่มใส่หม้อไว้ให้เต็ม เพื่อให้ภิกษุบริโภค บรรดาอุบาสก อุบาสิกาทั้งหลายเห็นดังนั้น จึงช่วยกันถวายปัจจัยให้แก่สามเณรเป็นอันมาก

ต่อมาสามเณรได้บวชเป็นพระและบรรลุอรหันต์ในที่สุด ท่านได้อยู่ที่สานุบรรพตร่วมกับพระภิกษุอีก ๑๒ รูป ส่วนพวกญาติของท่านประมาณ ๕๐๐ คน ไม่เคยสร้างกุศลกรรมอะไรไว้เลย สร้างแต่บาปกรรม เป็นผู้มีความตระหนี่ถี่เหนียว หลังจากตายแล้ว จึงไปเกิดเป็นเปรต

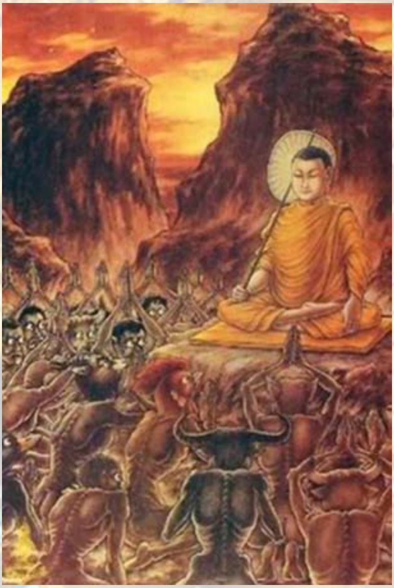

มารดาบิดาของท่านที่ตายไปเป็นเปรตไม่กล้าเข้าไปหาท่าน เพราะระลึกได้ว่าแต่ก่อนได้ขับไล่ท่านออกจากบ้าน จึงส่งพี่ชายที่รักใคร่กันเข้าไปหา

เปรตผู้เป็นพี่ชายซึ่งเปลือยกายรีบไปนั่งคุกเข่าประนมมืออยู่ต่อหน้าพระเถระ แต่ท่านไม่ใส่ใจเปรตนั้น ได้แต่นิ่งแล้วเดินเลยไป เปรตนั้นจึงบอกพระเถระว่า

"ข้าพเจ้าเป็นพี่ชายของท่าน ตายไปเกิดเป็นเปรต ข้าแต่ท่านผู้เจริญ มารดาบิดาของท่านเกิดในยมโลก เสวยแต่ทุกขเวทนา เพราะบาปกรรมที่ทำไว้มาก หลังจากตายจากโลกนี้ไปแล้ว จึงไปเกิดเป็นเปรต เปรตผู้เป็นมารดาบิดาของ

ท่านทั้งสองมีช่องปากเท่ารูเข็ม ลำบากมาก เปลือยกาย ซูบผอม มีความเกรงกลัว สะดุ้งหวาดเสียวมาก มีการงานทารุณ ไม่กล้ามาปรากฏตัวให้ท่านเห็น ขอท่านจงเป็นผู้มีความกรุณาอนุเคราะห์แก่มารดาบิดาเถิด จงให้ทานแล้วอุทิศส่วนกุศลไปให้พวกเราด้วย พวกเราผู้มีการงานอันทารุณ จักยังอัตตภาพให้เป็นไปได้ เพราะทานที่ท่านได้ทำบุญอุทิศให้”

เมื่อพระเถระบิณฑบาตกลับมาแล้ว จึงได้กล่าวขอภัตตาหารจากพระทุกรูปเพื่อทำสังฆทานให้แก่ญาติ พระทุกรูปจึงได้ให้ภัตตาหารแก่ท่าน หลังจากทำสังฆทานอุทิศไปให้มารดาบิดาและพี่ชายแล้ว โภชนะอันประณีตสมบูรณ์ ก็เกิดขึ้นแก่เปรตเหล่านั้นทันที

เปรตผู้เป็นพี่ชายก็มีผิวพรรณดี มีกำลังวังชา มีความสุข ได้ไปปรากฏตัวให้พระเถระเห็นและบอกว่า “พวกข้าพเจ้าได้อาหารทุกอย่างที่ท่านอุทิศไปให้แล้ว แต่ยังขาดเสื้อผ้าอยู่”

พระเถระจึงไปหาเศษผ้าจากกองหยากเยื่อมาเย็บต่อกันทำเป็นจีวรแล้วถวายพระสงฆ์ที่มาจากทิศทั้งสี่ พอถวายเสร็จ ผ้าทั้งหลายก็ได้เกิดขึ้นแก่เปรตเหล่านั้นทันที

แต่พวกเปรตก็มาแจ้งอีกว่ายังขาดบ้านเรือนอยู่อาศัย พระ

เถระจึงสร้างกุฏิมุงด้วยใบไม้แล้วถวายแด่พระสงฆ์ที่มาจากสี่ทิศ เพื่ออุทิศไปให้มารดาบิดาและพี่ชาย และทันทีที่ถวายเสร็จพวกเปรตก็ได้ปราสาทและเรือนอย่างดี ซึ่งไม่เหมือนกับในโลกมนุษย์ เรือนของพวกเขางามรุ่งเรืองสว่างไสวไปทั่วทั้ง ๘ ทิศ เหมือนเรือนในเทวโลก

ครั้นได้บ้านเรือนแล้ว แต่ยังขาดน้ำดื่ม พวกเปรตก็มาบอกกล่าวให้พระเถระฟัง ท่านจึงตักน้ำเต็มธรรมกรก แล้วถวายสงฆ์ที่มาจากสี่ทิศอุทิศส่วนกุศลไปให้อีก น้ำก็เกิดมีขึ้นทันที

สุดท้าย พวกเขามาบอกว่าเวลาจะไปไหนมาไหนเดินทางลำบาก อยากได้พาหนะสักอย่าง พระเถระจึงได้นำรองเท้าไปถวายแก่พระสงฆ์ แล้วพาหนะก็เกิดมีขึ้นแก่เปรต

เปรตทั้งหมดเมื่อได้ตามที่ต้องการแล้ว ก็เข้าไปหาพระเถระพร้อมกับกล่าวว่า “ท่านได้ช่วยเหลือพวกข้าพเจ้า ได้ให้ข้าว ผ้านุ่ง ผ้าห่ม บ้าน น้ำดื่ม และพาหนะแก่พวกข้าพเจ้า เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าทั้งหลายจึงมาเพื่อจะไหว้ ท่านผู้เป็นมุนี มีความเมตตากรุณาต่อสัตว์โลกหาประมาณมิได้”

ในขณะที่เรายังมีชีวิตอยู่ ไม่ควรจะประมาท ควรรีบขวนขวายทำบุญกุศลไว้ให้มาก ๆ หลังจากตายไปแล้วหากไปเกิดในนรก เป็นเปรต ก็จะไม่มีโอกาสได้ทำบุญเหมือนในโลกมนุษย์ ทำได้เพียงรอผลบุญที่คนอื่นทำไปให้เท่านั้น หากไม่มีใครทำบุญอุทิศไปให้ก็ต้องทนทุกข์ทรมานอยู่อย่างนั้น จนหมดเวรหมดกรรม

หากไม่อยากเป็นเช่นนั้นก็จงรีบทำบุญ ให้ทาน รักษาศีลตั้งแต่วินาทีนี้ ก่อนที่จะไม่มีโอกาสได้ทำอีกต่อไป

(จากหนังสือธรรมลีลา ฉบับที่ 100 มี.ค. 52 โดยมาลาวชิโร)

ศาสนกิจ

ในแต่ละปี หลวงปู่ต้นบุญ จะได้รับกิจนิมนต์ และดำเนินงานต่าง ๆ มากมาย แทบทุกวัน

ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเพื่อสืบสานวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของชาวอีสาน เช่น งานบุญประทายข้าวเปลือก งานวันแม่ การอบรมศีลธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชน และผู้ใหญ่ทั่วไป รวมทั้งงานทางพุทธศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา เป็นต้น

นอกจากนี้หลวงปู่ต้นบุญยังเมตตานำคณะลูกศิษย์เดินทางแสวงบุญ ตามรอยพระธรรมฑูตไปประเทศต่าง ๆ เช่น ประเทศสาธารณรัฐประชาชนลาว ประเทศพม่า หรือชื่อทางการว่าสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ประเทศอินเดีย ประเทศเนปาล เป็นต้น

ดังนั้นจะเห็นว่าหลวงปู่ต้นบุญได้อุทิศตน เพื่อสืบสานงานพุทธศาสนา เป็นผู้ชี้นำให้พุทธศาสนิกชน ได้เข้าใจในพระธรรม และเดินตามรอยบาทของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างต่อเนื่อง

ขอนำศาสนกิจต่าง ๆ ที่หลวงปู่ได้ดำเนินงาน ในปี พ.ศ.๒๕๕๕ มาให้อ่านพอสังเขป ดังนี้

เดือนมีนาคม ธุดงค์ป่าช้า จ.สกลนคร
เดือนเมษายน งานโพธิญาณแห่งการตื่นรู้
เดือนพฤษภาคม ตามรอยพระธรรมฑูต ไปประเทศพม่า
เดือนสิงหาคม หลวงปู่เข้านิโรธ
เดือนกันยายน หลวงปู่เข้านิโรธ
เดือนตุลาคม หลวงปู่เข้านิโรธ
(ถึงเดือนพฤศจิกายน)
เดือนพฤศจิกายน งานทอดกฐิน และแสวงบุญ ที่ประเทศอินเดีย เนปาล
เดือนธันวาคม งานบุญประทายข้าวเปลือก

เหตุแห่งทุกข์

ปัญหาทั้งหมดไม่ได้เกิดขึ้นที่เหตุแห่งทุกข์
แต่ปัญหาเกิดจากความไม่เข้าใจในทุกข์
เกิดจากการไม่ยอมรับในทุกข์
เกิดจากความยึดมั่นในทุกข์
...เท่านั้นเอง

ธุดงค์ป่าช้าที่สกลนคร

เรื่อง : เด็กโง่ภูแซ ภาพ : เชิดวุฒิ สกลยา

เกิดมาในชีวิตไม่เคยไปธุดงค์ป่าช้ามาก่อน อย่าว่าแต่ไปเลย แค่คิดก็ไม่เคย เพราะตั้งแต่จำความได้ก็เป็นคนกลัวผีขนาดหนัก แถมรักสบายอีกต่างหาก

ตอนเข้าวัดใหม่ ๆ จะเดินไปตรงไหนทีก็ต้องมองหาเพื่อนตลอด แต่พอกาลเวลาผ่านมา หลังจากปฏิบัติธรรมตามที่หลวงปู่สอนไปเรื่อย ๆ ก็เริ่มมีพัฒนาการ เริ่มเดินไปไหนคนเดียวได้ตอนมืด ๆ บางทีก็ไปเดินจงกรมคนเดียว ส่วนหนึ่งอาจเพราะเริ่มคุ้นสถานที่

เมื่อหลวงปู่บอกว่าจะมีไปธุดงค์เลยสนใจ ในคณะจะมีพระร่วมด้วยประมาณ ๑๐ รูป ที่เหลือเป็นฆราวาสประมาณเกือบ ๒๐ คน และน้องหมา ๑ ตัว (ตามเจ้าของไปธุดงค์ด้วย) โดยมีน้องในวัดตามมาช่วยดูแลเรื่องอุปกรณ์และอาหารการกิน ไปธุดงค์ทั้งสิ้น ๔ ป่าช้า โดยออกเดินเท้าจากวัดพระธาตุศรีจำปามหารัตนาราม

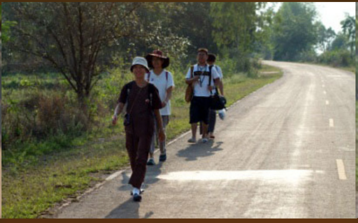

อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร โดยหลวงปู่จะให้คณะเดินธุดงค์ไปก่อน พระสงฆ์เดินนำและพวกเราเดินตาม และหลวงปู่จะตามไปเจอที่ป่าช้า หลวงปู่จะไปชี้บริเวณให้กางกลด และจะแสดงธรรมให้พวกเราฟัง

ตอนแรกเรารู้สึกอุ่นใจที่มีครูบาอาจารย์ตามไปดูแล แต่ทุกครั้งที่แสดงธรรม หลวงปู่จะเล่าเรื่องวิญญาณ ทำให้พวกเรากลัวหนักขึ้นไปอีก ก่อนให้แยกย้ายไปปฏิบัติ จนเราแอบคิดในใจว่าแค่นี้ก็กลัวจะแย่แล้ว ปู่ไม่ต้องมาเล่าเลยก็ได้ บางทียังมีการเอารูปวิญญาณหน้าเละๆ มาเปิดให้ดูอีกต่างหาก จากความอุ่นใจเลยกลายเป็นความหวาดระแวงในใจ แต่ประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้นี่คุ้มค่ายิ่งนัก ต้องกราบขอขมา และกราบขอบพระคุณหลวงปู่เลยทีเดียว

พอเริ่มออกเดินเท้าไปตามถนน ระหว่างทางก็จะมีบรรยากาศเป็นธรรมชาติ ทั้งทุ่งข้าว ฝูงวัวฝูงควายบ่อบัวและได้สัมผัสถึงชีวิต

ของชาวบ้าน แม้แดดจะร้อนแต่ก็มีลมพัดเป็นระยะ ๆ เราเริ่มสังเกตดูจิตตัวเองตั้งแต่เริ่มเดินทาง โดยกำหนดอยู่กับลมหายใจ บางท่านก็เมตตามาแนะนำเราให้กำหนดด้วยคำภาวนา “พุทโธ” เราก็เก็บคำแนะนำไว้ บอกตัวเองว่าจะเอาไว้ใช้ยามคับขัน สังเกตตัวเองเห็นว่าเวลาไปเจอบ่อบัว เราจะยินดีเป็นพิเศษและจะอ้อยอิ่งเดินช้า ๆชมวิวจนเดินรั้งท้าย คนเราก็มักเป็นเช่นนี้ มักเสียเวลากับสิ่งที่เราพอใจยินดี ความที่เป็นคนเมืองมาตลอดจึงพยายามเติมเต็มสิ่งที่ขาดคือวิวธรรมชาติ จึงรู้สึกตื่นตาตื่นใจเป็นพิเศษกับวิวสองข้างทาง จนมาถึงป่าช้าแรก

ป่าช้าแรก

สำนักสงฆ์นาคนิมิต บ้านสมสะอาด

ที่นี่มีเมรุเผาศพที่มีศพเพิ่งเผาเสร็จ หลวงปู่ท่านมาประกาศบอกให้ไปดู เราเลยไปยืนดูและเห็นว่าถูกเผาไปหมดเหลือแต่กะโหลกศีรษะ ตอนแรกเราไปเลือกจุดปักกลดเอง อยู่ใกล้ ๆ กับกลดคนอื่น พอปักเสร็จ หลวงปู่ก็ประกาศว่าห้ามปักกลดใกล้กัน และมาชี้จุดให้เราไปปักกลด โดยเราสังเกตว่ามีป้ายหลุมศพอยู่แต่เลือนหมดแล้ว เราก็ย้ายตามปู่บอก หลวงปู่ท่านแนะนำให้

เมรุเผาศพ

หลวงปู่ชี้จุดปักกลด
โดยพยายามเลือกบน
หลุมฝังศพ และอยู่ในป่า

จุดธูปขออนุญาตบอกกล่าวสิ่งศักดิ์สิทธิ์เจ้าที่เจ้าทางก่อนด้วย ที่สำนักสงฆ์แห่งนี้มีหมูป่าน่ารักสองสามตัววิ่งเล่นอยู่ไปมา เห็นแล้วเพลิดเพลินลืมความกลัวไปได้

พอตอนค่ำพวกเราก็มารวมตัวกันทำวัตรที่ศาลา หลวงปู่ท่านก็มาเล่าว่าขณะที่ท่านมองพวกเราอยู่นี้มีแขกไม่ได้รับเชิญมานั่งฟังร่วมกับเราอีกเป็นร้อย รวมทั้งศพที่เพิ่งเผาไปด้วย และมียายท่านหนึ่งที่ธุดงค์มาด้วยก็บอกว่าเห็นอยู่เหมือนกัน หลังจากนั้นพวกเราก็แยกย้ายเข้ากลด บางท่านก็ปฏิบัติต่อที่ศาลา หลังจากเราเข้ากลดเราก็ไปนั่งสมาธิและแผ่ส่วนบุญ พอล้มตัวลงนอนตกกลางดึกก็ได้ยินเสียงคล้ายเสียงนกร้องเรียกชื่อเรา

“เอ็ก...เอ็ก...เอ็ก”

เล่นเอาหลับ ๆ ตื่น ๆ ทั้งคืน (จริง ๆ แล้วอาจบังเอิญที่นกร้องเป็นปกติ แต่ความปรุงแต่งของจิตเรา ให้คิดว่าร้องเรียกเรา)

เช้ามา พระท่านก็ออกไปบิณฑบาต พวกเราก็มาคุยกัน มีบางท่านก็เล่าว่าได้ยินเสียงเหมือนคนมาเดินตรวจตราไปรอบ ๆ กลด ประมาณว่าตัวใหญ่มากเหมือนอึ่งอ่างยักษ์ และมีเพื่อนผู้หวังดีที่มีจิตสัมผัสพิเศษก็เมตตามาบอกเราว่า รู้มั้ย...ที่ ๆเราไปปักกลดที่แรกน่ะ เราเห็นว่ามีวิญญาณอยู่ ๒ ตน และที่ ๆเราย้ายไปปักกลดใหม่ตามหลวงปู่บอกนั้นก็มีวิญญาณเหมือนกัน แต่เป็นวิญญาณพระสงฆ์ ยิ่งเราอุทิศบุญให้ท่าน ๆก็อุทิศกลับมาให้เราด้วย....

เราผู้ไม่รู้อะไรเลย ก็ได้แต่ฟัง ในกลุ่มที่มาธุดงค์นี้ หลายท่านไม่เคยเจอกันมาก่อนเลย แต่หลังจากผ่านสถานการณ์มาด้วยกัน **การเอื้อเฟื้อดูแลกันก็เกิดขึ้น มิตรภาพบังเกิด สิ่งนี้มีค่ามากกว่าอะไรทั้งหมด**

เมื่อทานข้าวแล้ว พวกเราก็ร่วมกันทำบุญชำระหนี้สงฆ์ก่อนออกเดินธุดงค์ต่อไป ซึ่งนับว่าเป็นโอกาสอันดีที่ได้มาทำบุญให้กับสถานที่ ๆ น้อยนักจะมีคนต่างถิ่นเดินทางมาถึง

หลวงปู่นมัสการเจ้าอาวาส

ป่าช้าที่สอง
ที่พักสงฆ์เทพนิมิตประชารังสรรค์
บ้านแร่

พวกเราพึ่งมารู้หลังจากได้มานมัสการท่านเจ้าอาวาสว่าท่านเป็นลูกศิษย์หลวงตามหาบัว หลังจากที่หลวงตามรณภาพ ท่านเจ้าอาวาสก็ได้มาสร้างสำนักสงฆ์ที่นี่ ซึ่งอยู่ระหว่างเริ่มสร้าง จึงมี

ภาพแม่โด่งทดลองเดินหลังจากขึงเชือกเสร็จ พยายามสร้างความคุ้นเคยก่อนเดินตอนกลางคืน

สภาพเป็นป่ารกชัฏ บรรยากาศช่างวังเวง มืดมิดยิ่ง

และแล้วหลวงปู่ก็เริ่มพาพวกเราบุกเข้าไปในป่าและชี้จุดให้ปักกลด ขอแสดงให้ชมด้วยภาพค่ะ แน่นอนว่าที่นี่ไม่มีไฟฟ้านอกจากหวั่นๆ กับสิ่งที่เรามองไม่เห็นแล้ว ยังต้องหวาดหวั่นกับสัตว์เลื้อยคลานอีกต่างหาก แถมมีคนมาเล่าให้ฟังอีกด้วยว่าครั้งที่แล้วที่มาธุดงค์กัน มีคนเจอจะจะกันที่นี่ นี่เอง โดยเจอตัวเป็นงูมารัดแต่หัวเป็นกะโหลก มาแลบลิ้นเลียหน้าแผลบ ๆ คนที่เจอร้องลั่นป่าเลย

หลังจากชี้จุดให้ปักกลดแล้วเท่านั้นยังไม่พอ หลวงปู่ท่านยังให้น้อง ๆ มาขึงเชือกตามทางเดินในป่าอันรกชัฏ และบอกพวกเราว่าให้มาเดินตอนมืด โดยจับเชือกเดิน และอย่าเดินด้วยกัน ให้เดินทีละคน

บริเวณที่หลวงปู่ชี้จุดให้เรา

ปักกลดนั้น อยู่ในป่า และมีจอมปลวกอยู่รอบๆ หลายจอมปลวกด้วยกัน และไม่สามารถมองเห็นกลดอื่นเลย ด้วยว่าหลวงปู่บอกทุกคนว่าให้ปักกลดห่างกัน และไม่ให้เห็นกัน

นอกจากนี้ น้องไก่ผู้เมตตาก็มากระซิบบอกว่า...แถวที่พี่ปักกลดนี่แหละพี่ ที่ครั้งก่อนเขาเจอกัน... (ช่างน่ารักจริง ๆ เลยน้องไก่)

ตกกลางคืน พวกเราก็ไปรวมตัวกันทำวัตรกลางป่า นั่งปฏิบัติกัน เพื่อนผู้มีจิตสัมผัสเห็นสิ่งลี้ลับก็บอกเราว่า เห็นเทวดามาฟังพวกเราสวดมนต์เต็มเลย ขอท่านถ่ายภาพแต่ท่านไม่ให้ถ่าย

ส่วนเราก็หาโอกาสออกไปจับเชือกเดินตามที่หลวงปู่บอก สิ่งที่

พบคือความกลัวในจิตตัวเอง โดยเฉพาะกลัวงู มันจะคอยปรุงแต่งตลอด พอไปสัมผัสอะไรหน่อยก็ระแวง ไม่พอ คอยแต่จะอุปทานว่าจะมีใครมาจับมือ หลังจากนั้นก็เข้าไปปฏิบัติต่อในกลด และพอล้มตัวลงนอนก็ได้ยินเสียงเหมือนมีตัวอะไรอยู่ใต้กลด เข้าใจว่าเป็นปลวก เลยต้องย้ายกลดออกมาเล็กน้อย แถมได้ยินเหมือนมีตัวอะไรวิ่ง ๆ อยู่นอกกลด เลยหลับ ๆ ตื่น ๆ ทั้งคืน

ตื่นเช้ามาพระท่านก็ออกไปบิณฑบาตกับชาวบ้าน ส่วนพวกเราหลังจากทานข้าวแล้ว ก็ได้มีโอกาสทำบุญชำระหนี้สงฆ์กับลูกศิษย์หลวงตาบัว ซึ่งนับเป็นโอกาสอันดีและหาได้ยากยิ่ง หลังจากนั้นก็ออกธุดงค์ต่อ

ป่าช้าที่สาม
สำนักสงฆ์ดอนเจ้าปู่สีดา

ที่นี่จะมีศาลเจ้าปู่สีดาและบริเวณใกล้ ๆ ศาลก็จะมีต้นตะเคียนอยู่หลายต้น พวกเราก็เข้าไปสักการะ

แต่บริเวณที่ให้ไปปักกลดนี้ต้องเดินข้ามสะพานเข้าไป เนื่องจากเป็นเกาะกลางน้ำ ที่นี่หลวงปู่ไม่ได้มาชี้จุดเหมือนทุกที่ ท่านบอกว่าให้เลือกกันเอง เราจึงเลือกบริเวณที่เป็นลานโล่ง ๆ แต่บริเวณใกล้เคียงนั้นมีจอมปลวกขึ้นอยู่บนต้นไม้และเหมือนจะมีการบูชาคล้าย ๆ กับเป็นศาล

ตอนกลางคืน พวกเราก็มารวมตัวกันสวดมนต์เหมือนทุกที่ เนื่องจากมีพระท่านเห็นงู หลวงปู่ท่านเลยเตือนพวกเราให้ระวัง ในขณะที่หลวงปู่แสดงธรรมอยู่นั้น ในคณะก็มีคนมาบอกเราว่า

ได้ยินเสียงเหมือนมีคนคุยกัน แต่ลอยมาจากวงนอกซึ่งไม่มีคนอยู่เลย

หลังจากแยกย้ายกันเข้ากลด เราก็นั่งสมาธิและแผ่กุศลเหมือนทุกที่ พอตกดึกก็ได้ยินเสียงโครมครามดังลั่น เสียงเหมือนจะดังมาจากทางจอมปลวกนั้น พร้อมทั้งเสียงเหมือนมีอะไรกลิ้งมาตามพื้น และมีเสียงเหมือนคนตัวหนัก ๆ เดินตามมา จนมาแถว ๆบริเวณที่เรากางกลดอยู่ ความกลัวแล่นมาจู่โจมอย่างฉับพลัน กลัวเกินกว่าจะส่องไฟฉายออกดูว่ามันคืออะไร ตอนนี้เองเรารีบท่อง

“พุทโธ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ” อย่างน้อยก็ยังมีหลักยึดในเวลาต้องการที่พึ่ง ท่องไปซักพัก เราก็รู้สึกว่านี่มันเป็นการกดทับความกลัวด้วย “พุทโธ” เหมือนกับหลอกจิตให้ไปจดจ่อกับ “พุทโธ” เราก็เลยหยุดภาวนาและมาดูจิตตัวเอง เห็นว่ามันกลัวและปรุงแต่งไปต่าง ๆ นานา คิดกระทั่งว่าเรามานอนขวางทางเจ้าที่รึเปล่า ท่านเลยอาละวาด

ยิ่งปรุงก็ยิ่งกลัว ยิ่งเห็นกลัวมาก เลยถามตัวเองว่าทำไมต้องกลัว

ด้วย ลองสาวไปดูรากเหง้าความกลัว อ้อ! นี่เรากลัวตายนี่หว่า ตัวกูของกู นี่มันอัตตาตัวตนชัด ๆ นอนกลัวไปพิจารณาไปจนเช้ามืด

พอออกจากกลดมาเจอกัลยาณมิตรทั้งหลาย โอ้โห! ทุกคนก็พูดถึงเสียงดัง เสียงเดิน คาดเดากันไปต่าง ๆ นานา แต่สำหรับเรา ประเด็นมันไม่ได้อยู่ตรงนั้นแล้ว มันกลายเป็นเรื่อง "ตัวกูของกู" นี่แหละ

หลังจากทานข้าวเช้า พวกเราก็ร่วมกันทำบุญชำระหนี้สงฆ์ และออกเดินทางต่อ

ป่าช้าวัดป่าช้า บ้านอุ่มไผ่

เจ้าอาวาสวัดที่นี่ท่านเป็นลูกศิษย์สายพระอาจารย์ฝั้น หลังจากได้สักการะท่านแล้ว ท่านก็ได้เมตตาเล่าให้เราฟังว่าที่นี่เป็นเมืองเก่าและมีภพซ้อนภพอยู่ นอกจากนั้นที่นี่ยังมีวิญญาณหลายตนที่เขาจะอยู่ประจำ หลังจากนั้น พวกเราก็เริ่มออกสำรวจพื้นที่ เป็นครั้งแรกที่เราได้เห็นบริเวณที่ใช้เผาศพที่เผากับดิน คือไม่มีเมรุ ที่นี่ก็เช่นกัน ในป่าบริเวณที่เรากางกลด จะมีจอมปลวกรายล้อมอยู่

ตอนกลางคืนพวกเราก็ร่วมกันสวดมนต์เช่นเคย หลวงปู่ท่าน

ก็เล่าว่าตอนสมัยที่ท่านไปธุดงค์ ท่านจะสวดมนต์บทจุลชัยยะมงคลคาถา (บทสวดชัยน้อย) เป็นการกันไม่ให้มีสิ่งใดมารบกวน และก็เหมือนทุกที่ ท่านก็จะเล่าเรื่องวิญญาณ และที่สำคัญมีการเปิดหน้าจอให้ดูหน้าเละ ๆ เล่นเอาเราตกใจหมดเลย พอแยกย้ายกันเข้ากลดแล้ว เราก็รีบไปสวดบทชัยน้อยทันที สวดผิด ๆ ถูก ๆ ก็ยังดีกว่าไม่สวด ขออุ่นใจไว้ก่อน ไม่เชื่ออย่าลบหลู่ และเราก็เอาอุบายหน้าผีเละ ๆ นั้น มาใช้ประกอบการพิจารณาให้เห็นความไม่เที่ยงของกายสังขารไหน ๆ อุตส่าห์มาอยู่ป่าช้าทั้งที คงไม่มีที่ไหนเหมาะ ให้พิจารณามรณานุสติเท่าที่นี่อีกแล้ว ก็เลยนอนพิจารณาไปเรื่อย ๆ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ถึงแม้จะได้ยินแว่ว ๆ เหมือนเสียงเดินอยู่ด้านนอก ก็ไม่ได้สนใจอีกแล้ว

ตอนเช้ามา พวกเราก็ได้ร่วมกันทำบุญ ซึ่งเราก็แอบปลื้มเนื่องจากว่าไม่ง่ายเลยที่จะได้มาร่วมกันทำบุญในสถานที่นี้ วัดที่เป็นวัดป่าจริง ๆ ถ้าไม่ได้มาธุดงค์ มีหรือจะได้มายังที่นี้

หลังจากกลับมาจากธุดงค์ มีคนถามเราว่าไปป่าช้าได้เห็นผีมั้ย สำหรับเรา ประเด็นไม่ได้อยู่ว่าเห็นผีหรือไม่ **เราได้พบสิ่งล้ำค่าในชีวิต จุดต่ำสุดคือจุดที่สูงสุด**

อย่างแรก คือได้เห็นผีในใจตนเอง เห็นจิตตนเอง เห็นความกลัว เห็นการปรุงแต่ง ยึดในสิ่งสมมุติจากอุปทานของตน และที่สำคัญได้เห็นการยึดตัวยึดตน ตัวกูของกู ถ้าไม่ยึดทำไมถึงต้องกลัวด้วย

เล่า สิ่งนี้มีค่ากว่ามากนัก เราได้มองในมุมมองที่เราไม่เคยมองมาก่อน

อย่างที่สอง คือได้พบกัลยาณมิตร ที่คอยช่วยเหลือเกื้อกูล ดูแล ห่วงใย มีความรักสามัคคี ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

อย่างที่สาม คือได้ทำบุญในศาสนสถานกับพระสายปฏิบัติที่อยู่ห่างไกลเมืองและกำลังอยู่ระหว่างพัฒนา ซึ่งโดยปกติ เราคงไม่มีโอกาสได้มา รู้สึกดีใจที่ได้มีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา และยังได้สัมผัสกับชีวิตชนบท ได้ทำบุญร่วมกันกับชาวบ้าน

อย่างที่สี คือได้มีโอกาสแผ่เมตตาอุทิศผลบุญให้สรรพสัตว์สรรพวิญญาณทั้งหลาย รวมทั้งผู้พิทักษ์วัดวาพระพุทธศาสนา สร้างเมตตาจิตขึ้นในใจตน

ท้ายนี้ ลูกขอกราบแทบเท้าขอบพระคุณหลวงปู่ที่ให้โอกาสทำให้ลูกได้พบสิ่งล้ำค่านี้ และยังได้อดทนอบรมสอนสั่งลูกผู้โง่เขลาเบาปัญญา ถึงแม้หนทางนี้ยังอีกยาวไกล ลูกได้เลือกที่จะเดินบนเส้นทางนี้ และจะพยายามอย่างถึงที่สุดเท่าที่กำลังความสามารถสติปัญญาจะพาไปได้ ลูกจะไม่ทำให้หลวงปู่เสียเวลากับลูกไปเปล่าๆ อย่างน้อยก็ขอให้ได้แบ่งเบาภาระหลวงปู่บ้าง ได้ช่วยงานพระพุทธศาสนา ช่วยเหลือสรรพสัตว์ เดินตามรอยพระมหาโพธิสัตว์และบรมครูทั้งหลาย อย่าได้เสียชาติเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนาเลย...สาธุ

งานโพธิญาณ แห่งการตื่นรู้

เดือนเมษายน ของทุกปีจะมีงานมุฑิตาสักการะหลวงปู่ต้นบุญ พร้อมทั้งมีงานทอดผ้าป่าสามัคคี

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นปีพุทธชยันตี หลวงปู่ต้นบุญได้ดำริให้จัดงานโพธิญาณแห่งการตื่นรู้ โดยเริ่มระหว่างวันพุธที่ ๑๑ เมษายน ถึงวันพฤหัสบดีที่ ๑๒ เมษายน

ทางวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช ได้จัดให้มีกิจกรรมสาธาณกุศล คือ การรับบริจาคโลหิต ในวันพุธที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๕ ในศาลา มีชาวบ้าน ทหาร และพุทธศาสนิกชนได้ร่วมกันบริจาคเลือดให้กับสภากาชาด จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นจำนวนมาก

เวลาประมาณ ๒๐.๐๐ น. ทุกคนพร้อมกันเข้าร่วมพิธีเทวาภิเษก และพิธีเททองหล่อพระศรีอริยเมตไตรย หลังจากเสร็จพิธีหล่อ ผู้ที่บวชเนกขัมมะ เป็นจำนวนมาก ก็ได้ร่วมกันสวดพุทธาภิเษก ตลอดคืน

เช้าวันพฤหัสบดีที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๕ พุทธศาสนิกชนทุกท่าน ได้ใส่บาตรพระภิกษุสามเณรแล้ว จากนั้น หลวงปู่ต้นบุญได้อัญเชิญ พระบรมสารีริกธาตุ มาให้พุทธศาสนิกชน และให้เจ้าภาพผอบ ได้สักการะ และเพื่อบรรจุในผอบที่ทำด้วยทองคำ เงิน และนาก ทั้งหมด ๕ ชุด โดยจะอัญเชิญผอบไปบรรจุบนพระเกศพระพุทธเจ้า ทั้ง ๔ พระองค์ และพระศรีอริยเมตไตรยในวันต่อไป

คณะเจ้าภาพผ้าป่ากองใหญ่ ทั้งหมดจำนวน ๒๘ กอง ได้ ร่วมกันถวายผ้าไตรและปัจจัย ถวายผ้าป่าสามัคคี แด่พระพุทธเจ้า ๒๘ พระองค์ และพระโพธิสัตว์

ตามเส้นทางพระธรรมฑูต ที่ประเทศพม่า ปี ๒๕๕๕

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ระหว่างวันที่ ๔ ถึงวันที่ ๙ พฤษภาคม หลวงปู่ต้นบุญพาคณะลูกศิษย์เดินทางแสวงบุญไปตามเส้นทางพระธรรมฑูตไปประเทศพม่า

ซึ่งหลวงปู่ได้พาไปกราบสักการะจนครบ ๕ มหาบูชาสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สุดของพม่าเช่นปีก่อน ๆ

- สักการะพระมหาเจดีย์ชเวดากอง ที่เมืองย่างกุ้ง
- สักการะพระธาตุมุเตา คู่บ้านคู่เมืองหงสาวดี
- สักการะพระธาตุอินทร์แขวน
- สักการะมหาเจดีย์ชเวสิกอง ดินแดนศักดิ์สิทธิ์อายุกว่าพันปี ที่เมืองพุกาม

- สักการะพระมหามัยมุนี พระพุทธรูปทองคำเนื้อนิ่ม ที่เมืองมัณฑเลย์

ในปี ๒๕๕๖ นี้ บรรดาลูกศิษย์ ที่ไม่เคยไปประเทศพม่า ก็ได้ขอความเมตตาจากหลวงปู่ ให้ช่วยพาคณะลูกศิษย์ไปแสวงบุญ ตามเส้นทางพระธรรมฑูตที่ประเทศพม่าอีก แต่ปีนี้ค่าที่พัก ค่าอาหาร และค่าเครื่องบินภายในประเทศพม่ามีราคาสูงมากกว่าปี ๒๕๕๕ ซึ่งกำหนดเดินทางประมาณต้นเดือนพฤษภาคมนี้

ขอนำความประทับใจของลูกศิษย์มาให้อ่านกัน จะได้ทราบว่าไปประเทศพม่าไม่ได้ลำบากเหมือนการไปประเทศอินเดีย

ความประทับใจ
ในการไปประเทศพม่า ปี ๒๕๕๕

ประสบการณ์และความประทับใจในการไปประเทศพม่ากับหลวงปู่ต้นบุญใน ปี ๒๕๕๕ ก็เริ่มจากตั้งแต่วันที่เตรียมตัวก่อนไปพม่าครับ

คือพอไปถึงกรุงเทพ ก็ได้เข้าไปกราบหลวงปู่ต้นบุญ พร้อมกับได้นำปัจจัยที่ได้เตรียมมาจากสงขลาที่หลายท่านได้ร่วมทำบุญมาไปถวายหลวงปู่ ซึ่งหลวงปู่รับปัจจัยที่ถวายแล้วก็บอกว่า

“นำปัจจัยนี่แหละไปซื้อของร่วมถวายพระศรีอริยเมตไตรยที่พระมหาธาตุเจดีย์ชเวสิกอง ถ้าปัจจัยไม่พอก็ให้ร่วมทำบุญเพิ่มเข้าไปเลย”

ผมก็รับคำบัญชา แต่ไม่รู้ว่าจะไปซื้อที่ไหน จึงขอให้ไกไปช่วยซื้อด้วยกัน ที่จำได้คือซื้อ แจกัน กระถางธูป เชิงเทียน หนังสือวิสุทธิมรรค ทศชาติชาดก มิลินทปัญหา อภิธรรม ๗ คัมภีร์ แล้วก็นำของทั้งหมดมาใส่กล่องแพ็คให้เรียบร้อย จะได้ไม่มีปัญหาในการขนและโหลดของเพื่อเดินทางในวันรุ่งขึ้น

เมื่อถึงประเทศพม่า ไกด์ที่ได้รับการสั่งสอนจากหลวงปู่ รับรองดีมาก และพูดไทยชัดด้วย การเดินทางไม่มีปัญหา รถบัสอย่างดีนั่งสบาย เดินทางระหว่างเมืองย่างกุ้ง พุกาม มัณฑเลย์ ก็นั่งเครื่องบิน โรงแรมนอนสบาย อาหารอร่อย

คนพม่าก็น่าจะเป็นภาพสะท้อนคนไทยเมื่อเมื่อก่อนที่เข้าวัดกันเป็นปกติ ในวัดส่วนใหญ่จะเห็นทั้งเด็กวัยรุ่นวัยเรียนมาสวดมนต์กัน และคนทั่วไปจะแต่งชุดประจำชาติมาถวายของกับพระพุทธรูปหรือกับพระมหาธาตุเจดีย์ พระที่พม่าไม่โกนคิ้ว และสัมผัสผู้หญิงที่เป็นญาติได้ มีสามเณรีด้วย ไม้ทานาคาที่ชาวพม่าใช้ทาหน้า ก็ใช้ดีนะครับ

วันแรกหลวงปู่ได้บอกว่าให้บำเพ็ญบารมี (ผมแปลว่ากำลังใจ) เข้านะ ซึ่งตอนแรก ผมคิดแต่จะถ่ายรูปกับจะเที่ยวอย่างเดียวเลย ไม่ได้พิจารณาธรรมมากนัก หลังจากฟังคำหลวงปู่เตือนแล้ว ผมจึง

ไปช่วยแม่ ๆ ที่มาด้วยกัน ไปถือของ ถ่ายรูป อำนวยความสะดวกให้นะ ผมก็พยายามยึดถือเป็นหลักปฏิบัติให้เกิดเป็นนิสัยตั้งแต่ตอนนั้น

ทุกครั้งที่ไปสวดมนต์ที่พระมหาธาตุเจดีย์ต่าง ๆ หลวงปู่จะแนะนำให้เอามือข้างหนึ่งสัมผัสพื้น ที่ประทับใจที่สุดก็ที่พระมหาธาตุเจดีย์ชเวดากอง มือข้างที่สัมผัสพื้นรู้สึกถึงความว่าง ความโล่งความโปร่งที่กว้างขวางมากอยู่แป๊บนึง ก็ช่วยให้ใจรู้สึกว่างขึ้นด้วยเลยครับ

ส่วนที่พระมหาธาตุเจดีย์ชเวสิกอง คณะลูกศิษย์ได้ช่วยกันจัดการนำเครื่องไทยธรรมที่เตรียมมา ตั้งถวายองค์พระศรีอริยเมตไตรย คืนนั้นเป็นคืนที่พระจันทร์เต็มดวงและพระจันทร์อยู่ใกล้โลกด้วย ทำให้พระจันทร์ดวงใหญ่กว่าปกติในรอบหลายปี องค์พระมหาธาตุฯ เป็นสีทองอร่าม โดยเฉพาะยามค่ำคืนที่ถูกแสงไฟสาดส่อง

มีความประทับใจอีกเรื่อง คือตอนไปชมการล้างพระพักตร์พระมหามัยมุนีในตอนเช้าตรู่ เมื่อมองพระพักตร์ท่านนาน ๆ แล้วเหมือนท่านยิ้มให้ แล้วก็รู้สึกเหมือนเป็นรอยยิ้มของเด็ก ๆ ที่สดใส

ในการเดินทางขึ้นไปพระธาตุอินทร์แขวนนั้นต้องนั่งรถบรรทุกไม่มีหลังคา โดยนั่งบนแผ่นไม้กระดาน เป็นความสนุกสนานปนหวาดเสียว เพราะมองเห็นหน้าผาด้านข้างถนน ทุกคนจะเอียงตัวไปตามกันเพราะแรงเหวี่ยงตอนเลี้ยวหักศอกขึ้นเขา พอสุดทางที่รถจะขึ้นได้ ก็ต้องไปต่อด้วยเสลี่ยง หรือเดินขึ้นไป ผมกับอีกหลายท่านเลือกที่จะเดินขึ้นไป ผมได้มีโอกาสเดินขึ้นไปพร้อมกับคอยดูแลพี่ทิพซึ่งเดินไปพักไป เหนื่อยพอสมควรครับ แต่พอไปนมัสการพระธาตุ

อินทร์แขวน ก็หายเหนื่อย

องค์พระธาตุเจดีย์สีทอง ประดิษฐานอยู่บนก้อนศิลาใหญ่ปิดทอง ตั้งอยู่บนหน้าผาอย่างหมิ่นเหม่เหมือนลอยอยู่บนอากาศ พระธาตุอินทร์แขวนนี้เป็น ๑ ใน ๕ สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สุดในพม่า

คืนนั้นหลวงปู่พาคณะฯ สวดมนต์ บางคนก็ซื้อระฆังเล็กๆ เขียนชื่อแล้วนำไปถวายโดยแขวนที่รั้วซึ่งกั้นโดยรอบพระธาตุฯ ผมได้นำทองคำเปลวไปปิดที่หินศิลาใหญ่นี้ด้วย บรรดาแม่ ๆ ก็ฝากผมไปปิดทองให้ เพราะที่นี่ไม่อนุญาตให้ผู้หญิงเข้าไปบริเวณด้านใน

พอเช้าวันรุ่งขึ้นคณะศิษย์ก็รีบตื่นแต่เช้าเพื่อไปถวายข้าวพระธาตุอินทร์แขวนกัน อากาศเย็นสบายมาก ทานข้าวเช้าเสร็จแล้ว ผมก็เดินลงมาขึ้นรถกลับย่างกุ้ง

การไปพม่าครั้งนี้ หลวงปู่บอกว่า หลวงปู่ให้คะแนนแต่ละคนไว้ด้วย ผมก็ไม่รู้ว่าผมได้เท่าไหร่ แต่คงพอที่จะได้รับคัดเลือกให้ไปอินเดียนั่นแหละครับ

ขอความสุขจงมีแก่ท่านทุกเมื่อ ขอน้อมบุญกุศลที่ได้ทำในประเทศพม่าให้กับผู้อ่านทุกท่านนะครับ

วศิน เตชะวิวรรธน์

ด้วยความเชื่อที่ว่าการได้ใส่บาตรกับพระที่ออกจากนิโรธนั้น จะได้รับอานิสงส์มหาศาล แม้ปรารถนาสิ่งใดก็จะสมปรารถนาได้ตามนั้น หลวงปู่ต้นบุญ จึงเมตตาเพื่อให้ทุกคนได้อานิสงส์นั้น โดยกำหนดการเข้านิโรธ ในช่วงเข้าพรรษา ๓ เดือน ๆ ละ ครั้ง

งานนิโรธ

ในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นเดือนแรกของการเข้านิโรธ แม้หลวงปู่ต้นบุญเพิ่งออกจากโรงพยาบาล กลับมาพักฟื้นที่วัด ร่างกายยังอ่อนเพลีย ยังไม่แข็งแรงดี และกุฏินิโรธหลังใหม่ก็ยังไม่เรียบร้อย แต่หลวงปู่ต้นบุญก็ไม่เปลี่ยนกำหนดการเข้านิโรธ ครั้งแรกในปีนี้ ด้วยท่านไม่ต้องการให้ลูกศิษย์ที่ตั้งใจรอผิดหวัง

การเข้านิโรธ ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันพฤหัสบดี ที่ ๒๓ – วันอาทิตย์ที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๕

บรรดาลูกศิษย์ และชาวบ้านต่างมาน้อมส่งหลวงปู่เข้านิโรธ

ตั้งแต่วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๕ พอถึงเช้าตรู่วันอาทิตย์ที่ ๒๖ สิงหาคม ผู้คนมากมายหลั่งไหลกันเข้ามาที่วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช นำอาหารที่เตรียมใส่บาตรมารอกันเป็นแถวอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

เมื่อทุกคนใส่บาตรหลวงปู่เรียบร้อยแล้ว ก็พาไปที่ศาลา รอหลวงปู่ต้นบุญมาแสดงธรรมเทศนา ซึ่งได้เรียบเรียงเป็นตัวอักษรเรียบร้อยแล้ว ในบทธรรมปรับจิต

การเข้านิโรธ ครั้งที่ ๒ ระหว่าง วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ – วันอาทิตย์ที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕

ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ กันยายน ชาวบ้านจากหมู่บ้านโพนตูมและหมู่บ้านใกล้เคียง ได้มาน้อมส่งหลวงปู่ต้นบุญเข้านิโรธ เหมือนเช่นเดือน สิงหาคม จนถึงวันอาทิตย์ที่ ๓๐ ลูกศิษย์ทั้งจากกรุงเทพฯ

และจังหวัดใกล้เคียง ก็มาเฝ้ารอเพื่อที่จะใส่บาตรหลวงปู่ที่หน้ากุฏินิโรธ เป็นจำนวนมาก

วันนั้น บางคนได้รับพระบรมสารีริกธาตุขณะที่หลวงปู่เดินบิณฑบาต ทำให้ต่างปีติยินดีกัน ผู้ที่ยังไม่ได้รับพระบรมสารีริกธาตุก็จะรีบปูผ้าขาว เพื่อให้หลวงปู่เดินบนผ้าขาวของตน ซึ่งในบางครั้งพระบรมสารีริกธาตุก็จะเสด็จ

ไม่มีใครทราบว่าเมื่อใดพระบรมสารีริกธาตุเสด็จ คงมีแต่หลวงปู่องค์เดียวเท่านั้นที่ทราบและสามารถอาราธนาอัญเชิญพระธาตุมาประทานให้กับผู้มีศีลมีธรรม

การเข้านิโรธ ครั้งที่ ๓ ระหว่าง วันพุธที่ ๓๐ ตุลาคม ถึงวันเสาร์ที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

การเข้านิโรธครั้งที่ ๓ นี้ มีผู้คนมากมายมาน้อมส่งหลวงปู่ต้นบุญเหมือนเช่นเคย โดยเฉพาะวันออกนิโรธ เกิดปาฏิหาริย์ผู้คนมามามายหลายพันคน มาจากทั่วทุกสารทิศ เข้าแถวรอเพื่อที่จะใส่บาตรหลวงปู่ต้นบุญ เป็นแถวยาวจากกุฏินิโรธมาจนถึงศาลาบริเวณลานพระมหาธาตุเจดีย์ศรีนาคพันธ์ปริวัตร และภายในศาลาก็มีคนรอใส่บาตรกันเต็มศาลา หลวงปู่บิณฑบาต ตั้งแต่ ๖ โมงเช้า จนถึง เกือบ ๑๐ โมงเช้า หลวงปู่ก็ยังคงยิ้มอย่างใจดี ทั้งๆ ที่ท่านคงอ่อนเพลีย แต่มีเมตตาอย่างสูง ต่อผู้ที่มารอใส่บาตร ไม่ว่าอากาศจะร้อนเดินไกล ใช้เวลานานแค่ไหน ท่านก็ยังยิ้มให้กับทุกคน

หลวงปู่ได้แสดงธรรมโปรดลูกศิษย์เช่นเคย ซึ่งทำให้ทุกคนซาบซึ้งในพระธรรมของพระพุทธองค์ จึงได้เรียบเรียงไว้ในบทธรรมปรับจิต

นับได้ว่า เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างอัศจรรย์ ไม่มีใครเคยเห็นคนมารอใส่บาตรมากมายขนาดนี้มาก่อน และปรากฏว่า มีผู้ได้รับพระบรมสารีริกธาตุ ขณะที่หลวงปู่เดินบิณฑบาตมากมาย มีหลายคนเพิ่งมาใส่บาตรหลวงปู่ในงานนิโรธเป็นครั้งแรก ทำให้เกิดความประทับใจ เกิดศรัทธามากขึ้น

ตามวิถีแห่งพุทธะ
อินเดีย - เนปาล

ระหว่างวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน – ๓ ธันวาคม ๒๕๕๕

การเดินทางไปแสวงบุญที่ประเทศอินเดีย มีญาติธรรมหรือลูกศิษย์หลายคนได้เคยไปมาแล้วหลายครั้ง

แต่มีลูกศิษย์หลวงปู่อีกหลายท่านไม่เคยไป จึงมักจะเรียนถามหลวงปู่ต้นบุญว่า “ปีนี้หลวงปู่จะพาคณะลูกศิษย์ไปแสวงบุญที่ประเทศอินเดียไหมเจ้าคะ” แต่หลวงปู่ไม่เคยตอบตกลงสักที ในที่สุดวันที่รอคอยก็ได้มาถึง...

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ หลวงปู่ต้นบุญเมตตาพาคณะลูกศิษย์ไปร่วมฉลองพุทธชยันตี ๒,๖๐๐ ปี แห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ที่ประเทศอินเดีย และเนปาล ระหว่างวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน – ๓ ธันวาคม ๒๕๕๕

โดยไปนมัสการสังเวชนียสถานทั้ง ๔ สถานที่ประสูติ ตรัสรู้ ปฐมเทศนา และปรินิพพาน ดังพุทธวจนะที่พระพุทธเจ้าตรัสกับพระอานนท์ว่า

"ดูก่อนอานนท์ ชนเหล่าใดเที่ยวจาริกไปยังเจดีย์ ๔ สถานที่เหล่านั้นแล้วมีจิตเลื่อมใส ชนเหล่านั้นทั้งหมดเบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตก จักไปถึงสุคติโลกสวรรค์"

โดยมีแผนการเดินทาง...ตามวิถีแห่งพุทธะ ในประเทศอินเดียและเนปาล ดังนี้

ลุมพินี...สถานที่ประสูติของพระสิทธัตถะราชกุมาร จุดแรกของการกำเนิดผู้ที่ประเสริฐที่สุดในโลก

พุทธคยา...ดินแดนศักดิ์สิทธิ์ สะดือโลก จุดกำเนิดองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

สารนาถ...ดินแดนกำเนิดพระสงฆ์องค์แรกในพุทธศาสนา จุดปฐมเทศนาครั้งแรกของชาวพุทธ

ราชคฤห์...ดินแดนแห่งการกำเนิดพระสูตร ที่ประชุมสังคายนา เกิดวัดแห่งแรกในพุทธศาสนา

สาวัตถี...เมืองแห่งมหาอุบาสก อุบาสิกา สถานที่ที่พระพุทธเจ้าจำพรรษานานที่สุด

ไวสาลี...เมืองหลวงของอาณาจักรวัชชี เมืองแห่งการปลงอายุสังขารขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

กุสินารา...นครแห่งมหาปรินิพพาน ที่ถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ ที่แจกพระบรมสารีริกธาตุ

วันเสาร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
พุทธคยา

คณะของเราออกเดินทางแต่เช้า โดยการเดินทางครั้งนี้มีฆราวาสร่วมเดินทาง ๕๐ คน พระสงฆ์ ๕ รูป แม่ชี ๒ รูป ขึ้นเครื่องที่สนามบินสุวรรณภูมิ เพื่อไปลงที่พุทธคยา

เมื่อหลวงปู่ต้นบุญและคณะมาถึงพุทธคยา ตอนบ่ายหลังจากแวะรับประทานอาหาร พระธรรมวิทยากรก็พาเข้าไปบริเวณทางเข้า ทุกคนต้องถอดรองเท้าฝากไว้ก่อนเข้าประตูไปด้านใน

พอเข้าไปถึง ก็จะเห็นพระมหาเจดีย์พุทธคยางดงาม และสง่าอยู่ตรงหน้า มีคนมากมายต่อคิวกันเข้าไปกราบสักการะพระพุทธเมตตา ที่งามมาก มีความรู้สึกว่าท่านเมตตามากจริง ๆ พระพุทธรูป

องค์นี้เป็นที่นับถือว่าศักดิ์สิทธิ์ยิ่ง ทั้งชาวพุทธและฮินดู ใครได้มาอธิษฐานจิตขอพรสิ่งใดมักจะได้สมความปรารถนา ซึ่งประดิษฐานภายในพระมหาเจดีย์พุทธคยา โดยพระมหาเจดีย์พุทธคยานี้ สร้างอยู่ใกล้กับต้นโพธิ์

พระธรรมวิทยากร พาคณะชมรัตนฆรเจดีย์ ลานจงกรมรูปดอกบัว ต้นมุจลินท์ โดยรอบพระมหาเจดีย์พุทธคยา ทำให้เห็นคนไม่ว่าเชื้อชาติใด แขก จีน ธิเบต ไทย ลาว พม่า ต่างก็สวดมนต์โดยไม่สนใจกัน เสียงก็ดัง ต่างคนต่างสวด ต่างภาษา แต่ทุกคนมีจิตใจเดียวกัน คือน้อมระลึกถึงองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

จากนั้นก็ร่วมกันถวายผ้าห่ม ณ ต้นพระศรีมหาโพธิ์ เดินเวียนเทียนรอบพระมหาเจดีย์ฯ แล้วเดินทางกลับโรงแรม

คืนนั้น มีหลายท่านได้ไปนั่งสมาธิภาวนาที่ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์แบบข้ามคืนจนถึงยามรุ่งอรุณ ขออนุโมทนาบุญกับทุกท่านที่ได้บำเพ็ญภาวนาในค่ำคืนนั้น

วันอาทิตย์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙
พุทธคยา

ช่วงเช้า พอมีเวลา ทางคณะได้มีโอกาสมาสักการะพระมหาเจดีย์พุทธคยาอีกครั้ง คราวนี้พอมีที่ว่างด้านข้างต้นพระศรีมหาโพธิ์ หลวงปู่พาสวดมนต์เป็นพุทธบูชา สรรเสริญพระพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ โดยได้มุมหนึ่งด้านซ้ายของต้นพระศรีมหาโพธิ์ (สถานที่ตรัสรู้ของพระพุทธองค์ คนโบราณเชื่อกันว่าสถานที่นี้เป็นแผ่นดินศักดิ์สิทธิ์ที่สุดในโลก เพราะเป็นที่ซึ่งพระพุทธเจ้าทุกพระองค์จะมาทรงตรัสรู้)

แล้วเรื่องมหัศจรรย์ก็เกิดขึ้น ขณะที่กำลังสวดมนต์กันอยู่นั้น พระบรมสารีริกธาตุหลายองค์เสด็จมาบนพื้นด้านหน้าของหลวงปู่ต้นบุญ พระนิพนธ์ (ครูบานก) ท่านก็เห็นกับตา ทำให้ทุกคนตื่นเต้นและปีติกันใหญ่

จากนั้นก็ไปแวะชมวัดนานาชาติ อันได้แก่ วัดภูฏาน วัดทิเบต และที่ขาดไม่ได้ก็คือวัดญี่ปุ่น ที่มีพระพุทธรูปศิลาสไตล์ญี่ปุ่นองค์ใหญ่มาก รายล้อมด้วยพระอรหันตสาวก ๑๐ อันดับ ซึ่งคุณเชิดวุฒิ ตากล้องประจำตัวหลวงปู่ต้นบุญได้ช่วยถ่ายรูปให้กับหลายท่านที่มาทริปนี้ ทำให้หนังสือเล่มนี้ มีภาพสวย ๆ มาให้ชมกัน

บางท่านแวะช้อปปิ้งก่อนขึ้นรถกลับโรงแรมเพื่อรับประทานอาหาร เสร็จแล้วก็ได้เวลาเดินทางต่อไปยังเมืองราชคฤห์

วันจันทร์ที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ที่ราชคฤห์ เขาคิชฌกูฏ และมหาวิทยาลัยนาลันทา

ราชคฤห์ เป็นเมือง ๑ ใน ๔ ของเมืองมหาอำนาจแห่งชมพูทวีป เป็นเมืองที่พระพุทธเจ้าเลือกใช้เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธศาสนา เป็นเมืองที่มีประวัติเกี่ยวกับพระพุทธศาสนามากที่สุด

ทุกคนตื่นแต่เช้า พระธรรมวิทยากรพาเราไปขึ้นเขาคิชฌกูฏ ส่วนมากจะเดินขึ้นเขากันไป ยกเว้นบรรดาแม่ๆ เช่น แม่บุษบา แม่วิไลที่นั่งเสลี่ยง รวมทั้งหลวงปู่ต้นบุญด้วย

ทางเดินขึ้นเขาคิชฌกูฏค่อนข้างลาดชันพอประมาณ ระยะทางโดยรวมประมาณ ๗๕๐ เมตร ใช้เวลาประมาณ ๒๐ นาที พอไปถึงข้างบนยอดเขา เพื่อสักการะคันธกุฎี หลวงปู่ได้พาคณะลูกศิษย์สวดมนต์ เพื่อสักการะและทำสมาธิภาวนา ณ กุฏิพระพุทธองค์ จากนั้นก็เดินกลับลงมา พอมาถึงถ้ำสุกรขาตาที่พระสารีบุตรบรรลุพระอรหันต์ หลวงปู่กล่าวนำให้ทุกคนกราบนมัสการพร้อมกับน้อมระลึกว่ากำลังกราบพระพุทธเจ้า ที่พระองค์ประทับอยู่เบื้องหน้าพวกเรา พร้อมด้วยพระสารีบุตร

ด้วยบุญกุศลบารมีของหลวงปู่ และสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ทุกคนเกิดปีติ น้ำตาไหลกันเกือบทุกคน เมื่อออกจากถ้ำทุกคน

ต่างแยกย้ายกันเดินลงจากเขา บางท่านก็แวะกราบสักการะถ้ำพระมหาโมคคัลลานะ และกุฏิพระอานนท์ พร้อมชมจุดที่พระเทวทัตกลิ้งหินลงมาใส่พระพุทธองค์จนห้อพระโลหิต ชมทิวทัศน์ของเมืองราชคฤห์จากมุมสูง

เดินทางสู่นาลันทาซึ่งเป็นเมืองที่ห่างจากนครราชคฤห์ประมาณ ๑๖ กิโลเมตร และเป็นถิ่นกำเนิดของพระสารีบุตร กับพระมหาโมคคัลลานะ

พอไปถึงรถบัสจอดเรียบร้อย พวกเราได้เปลี่ยนบรรยากาศมานั่งรถม้า (รถม้าคันหนึ่ง นั่งได้ประมาณ ๓ หรือ ๔ คน) เข้าสู่วิหารหลวงพ่อองค์ดำ (ปางนั่งสมาธิขนาดใหญ่พอสมควร ไม่ได้ตั้งอยู่บนฐานสูง) ที่ชาวไทยและชาวพุทธทั้งหลายเลื่อมใสในความศักดิ์สิทธิ์ สร้างจากหินดำ ประดิษฐานอยู่หลังมหาวิทยาลัยนาลันทา เล่าขานกันว่าศักดิ์สิทธิ์มาก ทางการอินเดียเคยพยายามจะย้ายไปรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์ แต่ทุกครั้งที่ดำเนินการมักจะเกิดเหตุอาเพศเสมอ...

ขณะรถม้าวิ่งไป ก็จะมีเด็ก ๆ ตัวดำ ๆ วิ่งเกาะรถม้า แล้วพูดว่า

มหาราชา มหารานี ด้วยแววตาวิงวอนขอเศษเงิน

หลังจากรอรถม้าพาคนมาจนครบ ต่างคนก็รีบปูผ้ารองนั่ง หยิบหนังสือสวดมนต์มาเตรียมตัวสวดมนต์กันอย่างรู้หน้าที่

จากนั้น เดินทางด้วยรถม้าสู่มหาวิทยาลัยนาลันทา ซากมหาวิทยาลัยที่รุ่งเรืองโด่งดังที่สุดในโลก เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์ที่ยิ่งใหญ่เกรียงไกรในอดีตของพระพุทธศาสนา ซึ่งได้ถูกทำลายโดยชาวเติร์กมุสลิม และยังฆ่าคณาจารย์และนักศึกษาที่เป็นพระภิกษุจำนวนหมื่นจนหมดสิ้น แถมยังเผาอาคารทั้งหมดเหลือไว้แต่ซากปรักหักพังปรากฏเป็นรูปฐานและผนังของอาคารยาวเหยียดในอาณาบริเวณอันกว้างใหญ่

ทางคณะได้สวดมนต์แผ่เมตตาให้กับพระภิกษุทั้งหลายที่ได้เสียชีวิตที่นี่ด้วย

ที่แห่งนี้ยังเป็นบ้านเกิดและนิพพานของพระโมคคัลลานะ พระอัครสาวกเบื้องซ้าย พระสารีบุตร พระอัครสาวกเบื้องขวา ผู้ซึ่งเป็นเลิศที่สุดทางด้านปัญญา ที่นี่ยังมีพระสถูปเจดีย์ที่บรรจุอัฐิธาตุของพระสารีบุตรปรากฏอยู่

เดินทางจากนั้นมุ่งหน้าสู่วัดเวฬุวัน หรือมหาวิหารเวฬุวัน ที่ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของวัดแห่งแรกในพุทธศาสนา ซึ่งพระเจ้าพิมพิสารทรงยกพระราชอุทยานสวนไม้ไผ่ถวายเป็นที่ประทับแห่งแรกแด่พระพุทธเจ้าและสาวก เป็นที่ชุมนุมพระสาวกอรหันต์ ๑,๒๕๐ รูป ในวันเพ็ญแห่งเดือนมาฆะ ที่เรียกการประชุมนี้ว่า จาตุรงคสันนิบาต มูลเหตุแห่งพิธีมาฆบูชา ในปัจจุบันยังปรากฏเป็นอุทยานประวัติศาสตร์แห่งหนึ่งของอินเดีย ทำสมาธิภาวนา...

ชมชีวกัมพวัน ของหมอชีวกโกมารภัจจ์ เป็นซากอารามที่หมอชีวกโกมารภัจจ์ยกสวนมะม่วงถวาย ในคราวที่พระเทวทัตประทุษร้ายพระองค์ โดยกลิ้งหินลงใส่พระพุทธองค์ ทำให้สะเก็ดหินกระเด็นถูกพระบาทของพระพุทธองค์ จนห้อพระโลหิต

จากนั้นเดินทางกลับราชคฤห์

วันอังคารที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
ราชคฤห์ ไวสาลี กุสินารา

ยามเช้า เดินทางสู่เมืองเวสาลี เมืองหลวงของอาณาจักรวัชชี หนึ่งใน ๑๖ แคว้นของชมพูทวีปสมัยโบราณ เมืองนี้มีชื่อหลายชื่อ คือไพสาลี ไวสาลี

พระธรรมวิทยากร ได้พาแวะทำบุญที่วัดไทยไวสาลี เจ้าอาวาส และพระเณรจำนวนประมาณทั้งหมด ๑๗ รูปได้ออกมารับผ้าป่า พร้อมทั้งสวดมนต์บทองคุลิมาล ทำนองพระอินเดียสวด ไพเราะมาก จนทำให้หลายคนฟังแล้วเกิดปีติ น้ำตาซึมกันทีเดียว

จากนั้นได้ข้ามแม่น้ำคงคา บนสะพานมหาตมะ คานธีเสต ซึ่งเป็นสะพานที่ยาวที่สุดในอินเดียสู่กุสินารา ดินแดนแห่งเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธปรินิพพาน มหานครแห่งแคว้นมัลละ ย้อนรอยที่พระพุทธองค์เสด็จจาริกด้วยพระบาทเปล่าจากเวสาลีมาที่กุสินารา พระองค์ใช้เวลาถึง ๙๐ วัน เป็นเส้นทางที่พระพุทธเจ้าได้เสด็จผ่านเป็นครั้งสุดท้ายก่อนปรินิพพาน พระพุทธองค์มาประทับจำพรรษาหลายครั้ง และจำพรรษาเป็นพรรษาสุดท้ายที่นี่

และเป็นที่ทรงประทานอนุญาตการบวชภิกษุณีสงฆ์ครั้งแรก

ในโลก เมืองนี้เป็นศูนย์กลางการเผยแพร่พุทธศาสนาที่สำคัญแห่งหนึ่ง และเป็นต้นกำเนิดของการทำน้ำมนต์ในพุทธศาสนา เนื่องจากได้เกิดทุพิกขภัยร้ายแรงทั่วเมืองไวสาลีมีคนตายมากมาย กษัตริย์ลิจฉวีจึงได้นิมนต์ให้พระพุทธเจ้าได้มาโปรดชาวเมือง พระพุทธเจ้าจึงนำเหล่าภิกษุ ๕๐๐ รูป เดินทางไปโปรดที่เมืองเวสาลี และโปรดให้พระอานนท์ทำน้ำพระพุทธมนต์ประพรมให้ชาวเมืองลิจฉวีจนทั่วเมือง

ได้ไปชมและศึกษาบริเวณเมืองไวสาลี-ซากพระราชวังของเจ้าลิจฉวีในอดีต สระโบกขรณีมงคลที่ใช้พระราชพิธีมุรธาภิเษก กูฏาคารศาลาวัดป่ามหาวัน อารามที่กษัตริย์ลิจฉวีสร้างถวายพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตั้งอยู่ในป่ามหาวัน ทางเหนือของอาณาจักรวัชชี ในป่าหิมาลัย และพระพุทธองค์ทรงประทับอยู่ในพรรษาที่ ๕ ปัจจุบันเหลือเพียงซากโบราณสถานที่ประกอบไปด้วยสังฆาราม ห้องพัก ห้องประชุม

ชาวคณะทุกคนต่างเดินชมและถ่ายรูปกับเสาอโศกที่มีรูปสิงห์ที่สมบูรณ์ที่สุด และงดงามที่สุดของอินเดีย อยู่ในลักษณะนั่งหันหน้าไปทางทิศตะวันออก และที่นี่ยังเป็นที่ที่พระพุทธเจ้าประทานการบวชภิกษุณีให้พระนางปชาบดีโคตมีและศากิยานีบริวาร และยังมี

วาลิการาม สถานที่ทำสังคายนาครั้งที่ ๒ ฯลฯ

พอทานข้าวกลางวันเสร็จ ก็เดินทางสู่เมืองกุสินารา สถานที่เสด็จดับขันธปรินิพพานของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ระยะทางประมาณ ๒๗๐ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๕ ชั่วโมง ในระหว่างเดินทาง ทุกคนก็พอจะคาดเดาได้ว่าระหว่างทางนั้น รถจะต้องจอดเพื่อให้พวกเราได้แวะชมวิวข้างทางเพื่อปลดปล่อยทุกข์

วันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๕๕
กุสินารา

เช้าวันนี้ ทุกคนจะได้ถวายผ้าห่มพระพระพุทธไสยาสน์ปางปรินิพพาน ที่สาลวโนทยาน

สาลวโนทยานนี้เดิมเป็นอุทยานของมัลกษัตริย์ มหาปรินิพพานสถูป สถานที่พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธ์ปรินิพพาน ณ ใต้ต้นรังคู่

เป็นสถานที่รองรับหมู่พระอรหันต์ครั้งใหญ่ที่สุด เป็นพุทธสถานที่พระพุทธองค์ประทานการบวชให้สาวกองค์สุดท้าย เป็นที่ทรงแสดงพระธรรมเทศนาปัจฉิมโอวาทคือ “ท่านทั้งหลายจงอยู่โดยความไม่ประมาทเถิด”

คณะได้เตรียมผ้าห่มมาถวาย โดยทุกคนได้ร่วมกันจับผ้าสีทองเพื่อน้อมถวายในการห่มองค์พระพุทธไสยาสน์เป็นแถวยาวตลอด โดยมีหลวงปู่นำสวดมนต์อิติปิโส จนถึงมหาสังฆารามอนุสรณ์สถานดินแดนพุทธปรินิพพาน มีลักษณะเป็นทรงบาตรคว่ำสูงใหญ่ มีฉัตร ๓ ชั้น ตอนบนสุดได้พังลงมาเมื่อปลายปี ๒๕๐๖ ปัจจุบันเห็นเพียงครึ่งท่อน

จากนั้นเข้าสู่ พุทธวิหารปรินิพพาน สถานที่ประดิษฐานพระพุทธไสยาสน์ปางปรินิพพาน ขนาดความยาว ๒๓ ฟุต ๙ นิ้ว องค์ท่านงดงามสมส่วน ดวงตาหรี่ลงเกือบหลับสนิท สีหน้าแสดงความ

หมดกังวล ชาวพุทธที่ได้มีโอกาสเข้าไปกราบไหว้ดังราวกับว่าได้มานมัสการพระบรมศพของพระศาสดาจริง ๆ และทำให้หวนนึกถึงความเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เพราะแม้แต่พระพุทธองค์ยังต้องจากไป เราจึงควรดำรงชีวิตอยู่ด้วยความไม่ประมาทตามพระปัจฉิมโอวาทของพระพุทธองค์

หลวงปู่ต้นบุญนำสวดมนต์และกล่าวคำอธิษฐานถวายผ้าทุกผืนที่นำมาเรียบร้อยแล้ว ก็พากันออกมาด้านนอก ด้านหลังของสถูป ทุกคนรู้หน้าที่คือปูผ้ารองนั่งแล้วหยิบหนังสือสวดมนต์มาเตรียมไว้ หลวงปู่ได้พาสวดมนต์ และได้มีการสวดขออโหสิกรรมด้วยซึ่งค่อนข้างยาว เสร็จแล้วต่างคนก็แยกย้ายไปเวียนเทียนรอบพระสถูปเพื่อเป็นพุทธบูชา (โชคดีที่นี่มีห้องน้ำไว้บริการด้วย)

จากนั้นได้ไปสักการะมกุฎพันธนเจดีย์ สถานที่ถวายพระเพลิงพระสรีระของพระพุทธเจ้า ซึ่งปัจจุบันเป็นซากเจดีย์ทรงกลม และพราหมณ์เจดีย์ ซึ่งเป็นสถานที่แจกพระบรมสารีริกธาตุของเหล่ามัลกษัตริย์เพื่อนำไปประดิษฐานในที่ต่าง ๆ หลังจากเสร็จพิธี

ถวายพระเพลิงพระสรีระของพระพุทธองค์ พวกเราร่วมกันสวดมนต์และปฏิบัติบูชา

เสร็จจากรับประทานอาหารกลางวัน ก็ออกเดินทางสู่เนปาล ระยะทางประมาณ ๑๖๐ กิโลเมตร (ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๔ ชั่วโมง) เดินทางถึงที่พักระหว่างทาง แวะพักวัดไทยนวราชรัตนาราม ๙๖๐ พวกเราได้แวะดื่มน้ำชา กาแฟ เสิร์ฟพร้อมโรตี ซึ่งเป็นวันที่ทุกคนได้ทานโรตีกรอบ ๆ แสนอร่อย ถูกปากคนไทย และช้อปปิ้งของที่ระลึกของอินเดีย เช่น ผลิตภัณฑ์หิมาลายา พระพุทธรูป BABY BUDDHA ปางประสูติ และทำภารกิจส่วนตัว เดินทางผ่านด่านโสเนารี เพื่อข้ามแดนเข้าประเทศเนปาล ซึ่งเป็นเวลาดึกพอสมควร จึงเข้าพักที่โรงแรม KASAI ซึ่งเป็นโรงแรมของชาวญี่ปุ่น ห้องพักกว้างขวาง ทำให้นอนห้องละ ๓ คน อบอุ่นดี

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๕๕
กุสินารา - ลุมพินี

รุ่งเช้า พระธรรมวิทยากรนำคณะเดินทางสู่กรุงกบิลพัสดุ์ เมืองแห่งศากยวงศ์ มีพระเจ้าสุทโธทนะเป็นกษัตริย์ปกครองบ้านเมือง ปัจจุบันมีสภาพเป็นโบราณสถาน มีซากประตูเมืองฝั่งทิศตะวันตกที่พระมหาบุรุษเสด็จประพาสเมืองพบเทวทูต ๔ ซากปราสาท ๓ ฤดู ซากประตูเมืองฝั่งทิศตะวันออกที่พระมหาบุรุษเสด็จออกผนวช แล้วจึงเดินทางไปวัดนิโครธาราม ที่เจ้าศากยวงศ์และโกลิยวงศ์สร้างถวายพระพุทธเจ้าในคราวเสด็จนิวัติพระนคร

วันนี้พระธรรมวิทยากรพาพวกเราสู่สวนลุมพินีวัน ซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอไภรวา แคว้นอูธ ประเทศเนปาล เพื่อสักการะสถานที่ประสูติของพระพุทธองค์

สวนลุมพินีวัน ในอดีตเป็นอุทยานตั้งอยู่กึ่งกลางระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์ และกรุงเทวทหะ ในแคว้นสักกะ บนฝั่งแม่น้ำโรหิณี พระนางสิริมหามายาพระพุทธมารดาซึ่งประทับอยู่กรุงกบิลพัสดุ์ขณะที่ทรงพระครรภ์แก่ได้เสด็จประพาสสวนพร้อมด้วยข้าราชบริพาร ระหว่างทางเกิดประชวรจะมีพระประสูติกาล ราชบริพารจึงจัดที่ประสูติถวายภายใต้ต้นสาละ พระนางประสูติพระโอรส คือพระสิทธัตถะกุมาร ณ สถานที่นี้

วิหารมหามายาเทวี ภายในมีศิลาสลักภาพพุทธประวัติปางประสูติ เป็นรูปพุทธมารดาอยู่ในพระอิริยาบถยืน พระหัตถ์ขวาเหนี่ยวกิ่งไม้สาละอยู่พร้อมกับพระสนม มีรูปเจ้าชายสิทธัตถะออกมาทางปัสสะขวาของพระพุทธมารดา และแผ่นศิลาภายในวิหาร ที่สันนิษฐานว่าเป็นแผ่นหินที่แสดงรอยพระบาทในคราวประสูติของเจ้าชายสิทธัตถะ ปัจจุบันถูกเก็บรักษาไว้ที่เดิมโดยครอบด้วยกระจกกันกระสุน

คณะของเราได้ไป พุทธอุทยานสวนลุมพินี ที่สร้างขึ้นเป็นอนุสรณ์สถานที่สร้างขึ้นปีฉลองพุทธชยันตี ๒,๕๐๐ ปี เดินมาจนถึงวัดมหามายาเทวีวิหาร ต่างก็เข้าแถวเดินเข้าไปภายในวิหารมหามายาเทวี พร้อมกับสวดมนต์บทอิติปิโส ภายในมีศิลาสลักภาพพุทธประวัติปางประสูติ เป็นรูปพุทธมารดาอยู่ในพระอิริยาบถยืนพระหัตถ์ขวาเหนี่ยวกิ่งไม้สาละอยู่พร้อมกับพระสนม ด้านหน้าเป็น

รูปเจ้าชายสิทธัตถะ (พระกุมาร) กำลังย่างพระบาท มีคนเข้าแถวกันยาวเพื่อกราบสักการะแผ่นศิลา ขนาด ๕ x ๕ นิ้ว มีรอยพระบาทประทับไว้ (ขุดค้นพบปี พ.ศ. ๒๕๓๙) พอเดินไปถึง ได้มองเห็นรอยพระบาท ที่สันนิษฐานว่าเป็นแผ่นหินที่แสดงรอยพระบาทในคราวประสูติของเจ้าชายสิทธัตถะ (ปัจจุบันถูกเก็บรักษาไว้ที่เดิมโดยครอบด้วยกระจกกันกระสุน) พร้อมกับกราบสักการะก็เกิดปีติขึ้นทันที บางคนก็เกิดปีติตั้งแต่ก้าวขึ้นไปกราบห่างประมาณเกือบ ๑๐ เมตร

เมื่อสักการะแล้วก็ให้เดินออกอีกประตู และชมสระโบกขรณี ซึ่งเป็นที่สรงน้ำของพระนางสิริมหามายาเทวี ก่อนจะมีประสูติกาลพระกุมาร และหลังประสูติกาล จากนั้นพากันเดินไปที่เสาศิลาจารึกพระเจ้าอโศก

เมื่อทุกคนมาพร้อมกันที่เสาศิลาจารึกพระเจ้าอโศก ซึ่งมีอายุกว่า ๒,๓๐๐ ปี พบข้อความภาษาพราหมีจารึกไว้ว่าเป็นสถานที่ประสูติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงปู่ได้แนะนำให้ทุกคนอธิษฐานจิตให้ดี ตั้งสัจจะว่าจะทำสิ่งดี ๆ ในอนาคต เปรียบเสมือนว่าเป็นการเกิดใหม่ มีชีวิตใหม่ที่ดีขึ้น จะได้รับสิ่งดี ๆ นับแต่วันนี้เป็นต้นไป พร้อมกับบริจาคเงินใส่เข้าไปด้านในรั้ว และได้ถวายผ้าสีทองพันรอบรั้วเสาศิลานี้

จากนั้นทุกคนได้เดินมาปูเสื่อนั่งใต้ต้นไม้ใหญ่ หลวงปู่นำสวดมนต์ และกล่าวคำขอขมา ขออโหสิกรรม

บ่ายวันนี้พวกเราเดินทางสู่เมืองสาวัตถี ฐานที่มั่นแห่งกองทัพธรรม สมัยพุทธกาล เป็นเมืองหลวงของแคว้นโกศล มีพระเจ้าปเสนทิโกศลเป็นกษัตริย์ครองเมือง เป็นศูนย์กลางเผยแพร่พระพุทธศาสนาที่สำคัญที่สุด เป็นเมืองที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงจำพรรษาอยู่นานถึง ๒๕ พรรษา

พระพุทธองค์ทรงประทับบำเพ็ญพุทธกิจในเมืองนี้ถึง ๑๙ พรรษา และอยู่ที่วิหารบุพพารามของนางวิสาขาอีก ๖ พรรษา

พระองค์ได้ทรงแสดงพระสูตร พระวินัย และชาดกที่สำคัญ ๆ เช่น เรื่องนางจิญจมาณวิกา, นันทมาณพ, โจรองคุลีมาล, ปฏาจารา การเกิดขึ้นแห่งยักษิณี, พระเทวทัตถูกแผ่นดินสูบ, มงคลสูตร กรณียเมตยสูตร เป็นต้น

วันศุกร์ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
ลุมพินี - กุสินารา

เมื่อเรากลับมาพักที่กุสินาราอีกครั้ง ทำให้เช้าวันนี้ คณะของเราเลือกที่จะไปที่ สาลวโนทยาน อีกครั้ง เพื่อสักการะมหาปรินิพพานสถูป คราวนี้ คนน้อยไม่มากนัก แต่ก็มีคนเข้ามาสักการะมากมายหลายเชื้อชาติ มีทั้งคนจีนด้วย พวกเราต่างก็แยกย้ายเข้าไปสักการะพร้อมกับสวดมนต์นั่งสมาธิทั้งด้านใน บางคนก็ออกมานั่งสมาธิด้านนอกกัน ทุกคนเร่งความเพียร เพื่อใช้เวลาทุกนาทีอย่างมีคุณค่าและคุ้มค่าที่มาอินเดียในครั้งนี้

ตอนบ่าย จึงออกเดินทางสู่เมืองพาราณสี ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๘-๙ ชั่วโมง เป็นการเดินทางที่นานที่สุดสำหรับการมาทริปนี้ ถนนขรุขระยิ่งกว่าทางไปวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราชเสียอีก โชคดีที่ตลอดการเดินทาง หลวงปู่ได้บรรยายธรรม สนทนาธรรม และนำสวดมนต์บทต่าง ๆ ไปจนถึงกรุงพาราณสี

กรุงพาราณสี เมืองศักดิ์สิทธิ์ของศาสนาฮินดู ก่อนสมัยพุทธกาลพาราณสีเป็นเมืองหลวงของแคว้นกาสี มีความเจริญรุ่งเรืองมากเป็นแหล่งชุมนุมของเหล่าปุโรหิตาจารย์ ฤๅษี ดาบส นักพรต นักบวชนักปราชญ์ นักศึกษา นักทัศนาจร และคณะผู้แสวงบุญที่มีศรัทธาต่อพระพุทธองค์ เพราะที่นี่ได้เกิดพระรัตนตรัยขึ้นเป็นครั้งแรก รวมถึงผู้ที่บูชาองค์ศิวะมหาเทพ และพระแม่คงคา สายน้ำแห่งความศักดิ์สิทธิ์ ดังคำกล่าวของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการว่า

“พาราณสี คืออินเดียแท้ ใครมาอินเดียแล้ว ไม่เห็นพาราณสี ก็

เท่ากับว่าไม่ได้เห็นอินเดีย ใครอยากรู้ว่าอินเดียที่แท้จริงเป็นอย่างไร ต้องมาดูที่เมืองพาราณสี”

และพาราณสียังเป็นเมืองที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

วันเสาร์ที่ ๑ ธันวาคม ๕๕
กุสินารา - พาราณสี

เช้าวันนี้ คณะของเราไป วัดเชตวันมหาวิหาร วัดที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในเมืองสาวัตถี ซึ่งเป็นวัดที่สร้างโดยอนาถบิณฑิกะมหาเศรษฐี กล่าวกันว่าต้องขนเงินมาปูพื้นที่ให้เต็มสวนจึงจะซื้อที่แห่งนี้เพื่อสร้างอุทิศถวายแด่พระพุทธเจ้า

สักการะสวดมนต์ เจริญสมาธิ ภาวนา ณ บริเวณ มูลคันธกุฎีที่พระพุทธองค์ทรงจำพรรษา สักการะธรรมศาลาที่ใหญ่ที่สุด

ธรรมสภา และสักการะกุฏิของพระอรหันต์องค์สำคัญๆ เพื่อขอพรต่างๆ เช่น เมื่อไปสักการะที่กุฏิพระอานนท์ ก็ขอพรให้ได้เป็นผู้ที่มีความจำเป็นเลิศ หรือไปกุฏิพระสารีบุตร ก็ขอพรให้มีปัญญาเป็นเลิศ หรือขอพรให้หายจากโรคภัยไข้เจ็บที่กุฏิท่านองคุลีมาล บ้างก็ไปขอโชคลาภที่กุฏิพระสิวลี กุฏิพระมหาโมคคัลลานะ และกุฏิพระมหากัสสป ซึ่งพระมหากัสสปท่านเป็นพระอาจารย์ของหลวงปู่ใหญ่บรมครูโลกอุดร และอารามฝ่ายพระภิกษุที่เคยจำพรรษาในครั้งพุทธกาล

นอกจากนั้น วัดเชตวันมหาวิหารนี้ ยังมีสถูปที่บรรจุพระธาตุของพระอรหันต์ทั้งหลาย และยังมีบ่อน้ำที่พระพุทธเจ้าใช้เป็นที่สรงน้ำตลอดระยะเวลาที่จำพรรษาอยู่

พวกเราได้สักการะต้นอานันทโพธิ์ ที่มีอายุยืนยาวมาจนถึงปัจจุบัน สถานที่นี้จึงเป็นสถานที่สำคัญและศักดิ์สิทธิ์อย่างยิ่งที่ชาวพุทธควรจะไปกราบสักการะและปฏิบัติธรรม

ออกจากวัดเชตวัน ก็ไปชมคฤหาสน์ของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี พวกเราได้บริจาคเงินใส่ในบริเวณบ้านท่านด้วย และได้ไปชมสถานที่พระพุทธองค์แสดงยมกปาฏิหาริย์ ที่อยู่บนเนินเขา หรือ

ภูเขาที่ไม่สูงนัก

พระธรรมวิทยากรพาคณะไปสักการะบูชามูลคันธกุฎี ที่พระพุทธเจ้าเคยประทับจำพรรษาแรก ธัมเมกขสถูป สถานที่แสดงธรรมอนันตลักขณะสูตร จนอัญญาโกณฑัญญะได้เกิดดวงตาเห็นธรรม

วันอาทิตย์ที่ ๒ ธันวาคม ๕๕
พาราณสี

คณะของเราได้ไปช้อปปิ้งในช่วงเช้าอย่างสนุกสนาน บรรดาสาว ๆ ได้ลองใส่ชุดส่าหรี เป็นสาวชาวภารตะกัน อย่างคุณฉัตรชนก คุณมิว คุณเกศ และไกด์

หลังจากใช้เวลาในการช้อปปิ้งกันเสร็จเรียบร้อย พระธรรมวิทยากรนำคณะของเราไปสู่เมืองสารนาถ เข้าชมพิพิธภัณฑ์สารนาถ ชมพระพุทธรูปปางปฐมเทศนาที่ได้ชื่อว่าสวยที่สุดในโลก และมีความศักดิ์สิทธิ์ ทุกคนประทับใจ บางคนสัมผัสได้ถึงกระแสพลานุภาพของพระพุทธรูปองค์นี้ และมีพระพุทธรูป และหินแกะสลักรูปต่าง ๆ เป็นศิลปะเก่าแก่ที่งดงาม

ออกจากพิพิธภัณฑ์สารนาถ เดินไปไม่ไกล ก็ได้ไปที่ซึ่งในพุทธกาลเรียกว่า “ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน” สถานที่แสดงปฐมเทศนาพระธัมมจักกัปปวัตตนสูตร สักการะธัมเมกขสถูปที่พระพุทธเจ้าทรง

แสดงปฐมเทศนาแก่ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ และพระรัตนตรัยได้เกิดขึ้นสมบูรณ์ครั้งแรกในโลกที่นี่

หลวงปู่ต้นบุญได้นำสวดมนต์ และที่สำคัญคือการสวดขอขมาอโหสิกรรม จากที่ได้สอบถามผู้ร่วมสวดมนต์ ต่างก็เกิดปิติ น้ำตาไหล ขนลุกบ้าง เป็นความรู้สึกที่ได้น้อมขอขมาขออโหสิกรรมจากใจ แล้วหลวงปู่ได้นำคณะลูกศิษย์ร่วมเวียนเทียนรอบธัมเมกขสถูป พร้อมกับถวายปัจจัยเป็นพุทธบูชา แทนดอกไม้ ธูปเทียน โดยได้เสียบตามร่องหินของสถูป ซึ่งมีปัจจัยเป็นธนบัตรที่ทุกคนได้ร่วมถวายเป็นจำนวนมาก หลายร้อยฉบับ หลวงปู่ได้ทำถวายอย่างไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย จนเสร็จสมบูรณ์ เป็นความประทับใจอย่างมากที่ครูบาอาจารย์ได้ทำให้ลูกศิษย์เห็นถึงความเพียรในการทำถวายเป็นพุทธบูชา

วันจันทร์ที่ ๓ ธันวาคม ๕๕
พาราณสี

เวลา ๐๔.๐๐ น. วันนี้เป็นอีกวันที่ทุกคนรอคอย แม่น้ำคงคา... สถานที่ที่เหมาะสำหรับชาวพุทธจะได้เรียนรู้ชีวิตของมนุษย์อย่างแท้จริง เป็นคัมภีร์ชีวิตที่ยากจะหาที่ไหนชมได้ เราจะได้ชมกองไฟศักดิ์สิทธิ์ที่ไม่เคยดับมอดตลอดระยะเวลากว่า ๔,๐๐๐ ปี

ทุกคนพร้อมเพรียงกันที่รถ พระธรรมวิทยากรพาคณะเรานั่งรถมาจนใกล้ท่าน้ำมากที่สุด จากนั้นต้องเดินมาที่ท่าเพื่อลงเรือล่องแม่น้ำคงคา ซึ่งชาวฮินดูเชื่อถือว่าเป็นแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์ เพราะ

ไหลมาจากมวยผมขององค์พระศิวะ

ริมฝั่งแม่น้ำคงคาอันศักดิ์สิทธิ์ บริเวณที่ท่ามณิกรรณิการ์ หรือท่าตุ้มหูพระศิวะ ที่ได้ชื่อว่าท่าตุ้มหูพระศิวะ เพราะมีเรื่องเล่ากันมาว่า ท่านี้เป็นท่าน้ำที่พระศิวะมาอาบน้ำ เมื่อทรงอาบน้ำเสร็จก็ขึ้นมาจากแม่น้ำ ปรากฏว่าตุ้มหูของพระองค์หล่นหาย หาเท่าไรก็ไม่เจอ

พอเดินมาถึง ก็เห็นฤๅษีกำลังนั่งสวดมนต์เพื่อไหว้สุริยะเทพ แล้วพอพวกเรามากันครบ ก็แยกย้ายกันนั่งเรือ โดยแบ่งเป็น ๒ ลำ เรือก็แล่นไปช้า ๆ ไม่ไกลจากริมฝั่ง แล้วทุกคนก็ลอยกระทงที่มีเทียนดอกไม้เพื่อขอขมาต่อพระแม่คงคา ขณะที่นั่งบนเรือมีนกนางนวลฝูงใหญ่บินมาใกล้มาก และได้ชมพระอาทิตย์ขึ้นริมฝั่งแม่น้ำคงคาเป็นภาพที่สวยงามตามธรรมชาติ

แต่เมื่อหันไปมองที่ริมฝั่ง ชาวอินเดียก็ลงอาบน้ำชำระร่างกายเพื่อรักษาโรคภัย หรือทำพิธีอาบน้ำล้างบาป และคนอีกกลุ่มกำลังเผาศพ และเขี่ยซากที่เหลือลงไปลอยในแม่น้ำคงคา ซึ่งเชื่อว่าจะได้ส่งผู้ตายขึ้นสวรรค์ ภาพที่เห็นกับตานั้นให้ความรู้สึกแตกต่างจากภาพในรูปที่เคยเห็น ชวนให้นึกปลงสังขารยิ่งนัก

ชีวิตคนเราสุดท้ายคือเชิงตะกอน สักวันก็จะถึงเวลาที่ร่างของเราจะไปอยู่บนเชิงตะกอนเช่นนั้นเหมือนกัน เราจึงควรเร่งปฏิบัติธรรม เพราะเราไม่อาจรู้ได้ว่าวันสุดท้ายของเราในชาตินี้จะจบเมื่อใด ลมหายใจสุดท้ายของเราจะหยุดเวลาใด...

ในที่สุด ก็ถึงเวลาที่ต้องจากดินแดนแห่งพุทธะที่ประเทศอินเดียเพื่อเดินทางกลับประเทศไทย ซึ่งถือได้ว่าเป็นดินแดนแห่งพุทธะเช่นเดียวกัน

การเดินทางตามวิถีแห่งพุทธะครั้งนี้ อาจจะไม่สบายมาก แต่ก็ไม่ได้ลำบากอย่างที่คิดไว้ก่อนเดินทาง ซ้ำยังสร้างความประทับใจ สุขใจ อิ่มเอมใจ ความปีติอย่างไม่รู้ลืมเลือน ทำให้ทุกคนมีความรู้สึกว่า ถ้ามีโอกาสจะขอติดตามหลวงปู่ต้นบุญไปแสวงบุญที่อินเดียอีก

ไม่เคยคิดอยากจะไปอินเดีย ด้วยข้อมูลที่ได้รับฟังมา ทั้งปัญหาในเรื่องห้องสุขา กับความสกปรก แต่แล้วด้วยบารมีของหลวงปู่ทำให้ได้ไปในครั้งนี้ ขอกราบเท้าหลวงปู่ผู้ส่องทาง นำทางให้ไปสร้างบุญบารมี พร้อมกับขอขมา ขออโหสิกรรม กับเจ้ากรรมนายเวรที่เราได้เคยล่วงเกินไว้ในอดีตชาติ พร้อมกับขอน้อมถวายบุญกุศลที่ได้ทำมาน้อยนิด แด่หลวงปู่ใหญ่ หลวงปู่สิงขร หลวงปู่ต้นบุญ ที่ศรัทธาอย่างมั่นคง

ขอแนะนำผู้ที่ยังไม่เคยไปอินเดียว่า ขอให้ท่านพิจารณาเดินทาง...ตามวิถีแห่งพุทธะที่ประเทศอินเดีย – เนปาล กับหลวงปู่ต้นบุญสักครั้งในชีวิต ความประทับใจ ความปีติ ย่อมเกิดขึ้นกับท่านอย่างแน่นอน

เรียบเรียงโดย มณีทอแสง

สาวกพระสุมงคลโพธิญาณ

**หมายเหตุ ถ้าลำดับเวลา หรือชื่อสถานที่ผิดพลาดประการใด ก็ขออภัยมา ณ ที่นี้*

สวัสดี
ขอความดีจงมีแก่ท่านทุกเมื่อ

ประสบการณ์ ความประทับใจ และสิ่งที่ได้จากการไปอินเดียครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่ยังไม่ได้ไปอินเดีย เพราะโปรแกรมทัวร์มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ทั้งการเลื่อนวัน เลื่อนเวลา เปลี่ยนสายการบิน เป็นการทดสอบศรัทธาว่ามีกำลังใจกล้าแข็งไม่หวั่นไหวแค่ไหน แต่ส่วนตัวผมไม่ได้เป็นไรมาก เพราะผมมีเวลาว่างมาก เปลี่ยนยังไงผมก็ไปได้อยู่แล้วทั้งนี้ทั้งนั้น ต้องขอบคุณผู้ประสานงานอย่างพี่ทิพย์ที่ต้องเป็นที่รองรับอารมณ์จากผู้ร่วมคณะทัวร์ ทั้ง ๆ ที่บางอย่างก็เพิ่งรู้แล้วก็

รีบแจ้งให้ทราบ เมื่อถูกถามว่าทำไมเป็นแบบนั้นแบบนี้ ด้วยหน้าที่จะตอบว่าไม่รู้ก็ไม่ได้ ก็เลยต้องหูชาไปพักใหญ่ ๆ จนถึงวันที่ได้ออกเดินทางนั่นแล

เมื่อถึงอินเดีย สิ่งที่สมคำร่ำลือคือฝุ่นอากาศแห้ง ผมก็หลับในรถ แล้วไม่ได้ปิดปากเลยเจ็บคอตั้งแต่วันแรก ก็เลยรู้ว่าอะไรที่ป้องกันได้ก็ป้องกันก่อน หลังจากนั้นถ้าขึ้นรถครั้งไหน ก็จะเอาผ้าปิดปากทุกครั้งไป แม้จะหลับเผลออ้าปากบ้างก็ไม่น่าเกลียด สวดมนต์ในรถก็ป้องกันฝุ่นเข้าปากได้บางส่วน เพื่อให้ไม่เจ็บคอมากกว่าเดิม เที่ยวก็สนุก แล้วก็ไม่ทำตัวเป็นภาระให้ผู้อื่นต้องกังวลว่าเราไม่สบาย ฉะนั้นกันไว้ก่อนดีกว่า

กับเรื่องห้องน้ำ ตรงไหนที่จอดรถเพื่อจัดการปลดทุกข์ ผมก็จะลงไปด้วย ปวดมากปวดน้อยก็ปล่อยไว้ก่อน กับได้ยืดเส้นสายบ้างก็จะไม่เมื่อยเกินไปเวลานั่งรถนาน ๆ เคยกังวลและสงสัยมานานแล้วว่าถ้าปวดหนักแล้วไม่มีห้องน้ำจะทำไง เวลาเดินธุดงค์เขาทำกันยังไง เมื่อถึงเวลาที่ไม่มีทางเลือกก็ต้องทำครับ

คือเมื่อตัดสินใจได้แล้วว่าต้องทำ ให้รีบลงจากรถ อย่ามัวแต่นั่งทนอายและกังวลอยู่ เพราะเราจะได้เลือกทำเลดีดีได้ก่อน เมื่อเรากำลังทำธุระอยู่ สิ่งที่เราไม่อยากให้มีคือมีคนมาก็จะมีคนมาครับ ถึงจะมาทัวร์เดียวกันจะยิ้มให้ก็อาย จะบอกว่ามีคนอยู่อย่าเข้ามา

ก็เห็นแก่ตัวเกินไป ดังนั้นเราก็รีบทำธุระของเราให้เสร็จครับ เมื่อมีประสบการณ์ปล่อยกลางทุ่งไป ๒ ครั้งก็คลายความกังวลเรื่องนี้ไปเลยครับ จะไปธุดงค์ผจญภัยที่ไหนผมไม่กังวลเรื่องห้องน้ำอีกแล้วครับ ถ้าจะเตรียมตัวให้ดีขึ้นก็ต้องพกช้อนพรวนดินเผื่อได้ขุดหลุมแล้วกลบ

ทีนี้เรื่องอาหาร ได้ทานอาหารที่โรงแรมทุกมื้อ กับที่วัดไทยกุสินารา ๒ มื้อ กับอาหารว่าง ๒ ครั้ง ที่วัดไทย ๙๖๐ ผมได้เป็นแชมป์ทานโรตีกรอบไป ๑๔ ชิ้น เนื่องด้วยว่าครั้งแรกก่อนเข้าเนปาลผมทานไป ๑๐ ชิ้น เพราะทานเผื่อแม่ ๆ ที่ถือศีล ๘ ยืนยันว่าทานได้ครับ รสชาติดี ครั้งหลังกลับจากเนปาลก็ด้วยว่ามีสุภาพบุรุษสองท่าน คือพ่อติ่ง กับอาเตี๋ยว พี่เอกซ์มาทานด้วย แล้วก็อยากลองดูว่าใครทานได้มากกว่า บวกกับมีพี่ ๆ อุตสาห์ไปนำมาให้ผมทาน ผมก็เลยทานให้หมดเลยเพื่อตอบแทนน้ำใจ น้ำใจจากทุกท่านก็เลยเป็นน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นทุกวันนี้ อาหารก็เลยอร่อยทุกมื้อครับ

ที่พักสบายทุกที่ครับ โดยเฉพาะที่เนปาล สุขภัณฑ์มีการอุ่นให้ที่นั่งร้อน แล้วก็มีที่ล้างออกมาฉีดจากสุขภัณฑ์ด้วย ไฮเทคมาก ๆ ครับ

มาเข้าเรื่องธรรมะที่ได้เรียนรู้กันบ้างครับ

ผมได้เรียนรู้จากน้องโป่ง คือวันที่จะขึ้นเขาคิชฌกูฏ เราสองคนพี่น้องก็นั่งเล่นในห้องจนถึงเวลานัดแล้วก็ออกมาครับ ระหว่างเดินมารู้สึกว่าผมมากับคณะทัวร์ที่เรียบร้อยมากครับ ทุกคนนั่งกันเงียบไม่มีเสียงเลย ผมออกมาเจอตรงโถงด้านหน้าถึงรู้ว่าไม่มีใครอยู่แล้วก็คิดต่อว่าช่างตรงเวลาจริง ๆ ขึ้นรถกันหมดแล้ว เราก็รีบดีกว่า เขาได้ไม่รอกันนาน

พอออกประตูไปเห็นแต่ความว่างเปล่าถึงรู้ว่าเขาไม่รอครับ ไปกันหมดแล้ว ไม่ได้คิดมาก่อนเลยว่าจะถูกทิ้ง ตอนนั้นงงมาก มองหน้าโป่งแล้ว จะทำไง ก็คิดได้ว่าเขาไปเดี๋ยวก็กลับมา เที่ยงก็บอกโป่งว่ากลับไปที่ห้องแล้วกัน แต่โป่งบอกไม่ได้ มาเที่ยวแล้วก็ต้องไปให้ครบ ก็เลยไปพยายามพูดกับเด็กผู้ชายที่ดูแลเคาน์เตอร์สามคน เขาก็ถามว่ารู้เบอร์ไกด์ไหม เราทั้งคู่ก็ไม่รู้ แล้วเบอร์คนอื่นรู้ไหม เราก็ไม่รู้อีก ตอนนั้นก็คิดจะบอกโป่งว่าพอเถอะ เราไม่ตรงเวลาเองไปรอหน่อยก็ได้

แต่อยู่ ๆ ก็มีความคิดหนึ่งขึ้นมาว่า ถ้าเราขัดแย้งกันเอง คนที่จะช่วยเขาก็จะไม่อยากช่วย งั้นมาพยายามด้วยกันให้ถึงที่สุดนี่แหละจะเป็นยังไงค่อยว่ากัน โป่งก็เสนอว่างั้นมีทางอื่นที่จะไปไหม เขาก็บอกว่ามีลาเทียมเกวียน ผมก็คิดว่าไม่ไหว กว่าจะไปถึงคนอื่นคงจะเตรียมกลับแล้ว แล้วมีรถไหม เขาก็ว่าไม่มีรถยนต์เลย

ตอนนั้นอีกคนก็พยายามโทรทุกเบอร์ที่มีและหาได้ จนโทรติดเบอร์ไกด์ ไกด์บอกว่า เพราะมีรถ ๒ คัน คันนี้ก็นึกว่าอยู่คันโน้น สุดท้ายก็คุยตกลงว่ารถบัสจะกลับมารับ แต่น้องอีกคนก็ใจดีเอารถมอเตอร์ไซด์มาส่ง ก็ไปพบรถบัสที่ครึ่งทาง แล้วก็ขึ้นเขาตามทันคณะของเรา

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนอินเดียที่มีน้ำใจช่วยโดยไม่เอยปากขอเงินเลยยังมีอยู่ ผมเลยให้ทิปไป ๑,๐๐๐ รูปี บอกว่าไปแบ่งกันสามคน ตอนนั้นก็คิดว่าไม่เป็นไร พันรูปีเอง คิดกลับเป็นเงินไทยตั้งประมาณห้าร้อยบาท เป็นครั้งแรกที่ให้ทิปเยอะขนาดนี้

อีกอย่างคือเราอย่าเพิ่งยอม รับสภาพอะไรง่ายเกินไปโดยไม่ลองพยายามดูก่อน เพราะเราก็จะเลือกทางที่ง่ายที่สุดโดยไม่ลองทางที่ยากเลย ข้อสำคัญไม่ได้อยู่ที่ว่าผลของความพยายามต้องออกมาตามที่คิด สำคัญที่เราพยายามนั่นแหละ เราลองพยายามทำ พยายามแก้ พยายามลองผิด พยายามลองถูก แม้ทุก ๆ ครั้งผลจะออกมาไม่ดีเลย แต่เราก็ได้ลองทดสอบด้วยตัวเอง อะไรที่ไม่ใช่ก็

จะหลีกเลี่ยงทางนั้นไม่ไปพยายามอีก ก็พยายามหาหนทางเส้นทางใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อทำให้ดีขึ้น เพราะเราได้ฝึกนิสัยคือ มีความพยายามติดตัวเราไปแล้วนั่นเอง

ทีนี้ธรรมะที่ได้เรียนรู้จากการไปทำสมาธิที่พุทธคยาในยามค่ำคืน ตั้งแต่สามทุ่มถึงตีสี่ ตอนแรกก่อนจะไปในรถบัสที่นั่งมาก็เห็นมีคนจะไปทำสมาธิทั้งคืนด้วย ก็คิดว่ามีเพื่อนไปพร้อมกันแล้ว ถึงจะไม่ได้เจออีกกลุ่มที่จะไปทำสมาธิจากบัสสองก็ไม่เป็นไร แต่แล้วหลายคนก็เปลี่ยนใจเมื่อเจอสภาพอากาศที่เย็น กับเมื่อหลวงปู่บอกว่า ถ้าไม่ตั้งใจไปปฏิบัติธรรม เทพทั้งหลายเขาไม่พอใจ เลยไม่มีใครไปเลย

ตัวผมเอง ด้วยความที่ตั้งใจแล้ว บวกกับเชื่อมั่นว่าพ่อแม่ครูบาอาจารย์หลวงปู่ต้นบุญสอนมาดี ผมคงไม่ทำให้เสียชื่อ คงทำให้เทพเขาพอใจได้ ก็ยังยกมืออยู่คนเดียว หลวงปู่ก็ถามว่าไม่เปลี่ยนใจนะ ถ้าไม่เปลี่ยนใจก็ดีแล้ว เมื่อถึงโรงแรมก็รีบเตรียมตัว ไกด์ก็รีบให้ผมไป ผมก็รีบ ดีที่ไม่ลืมอะไร ผมต้องนั่งรถรับจ้างกับไกด์

เมื่อถึงพุทธคยาและต้องเดินเข้าไปคนเดียวแล้ว คนเยอะดีครับ เป็นคนไทยก็หลายกรุ๊ป ก็เดินสำรวจหาทำเลเหมาะ ๆ ว่าที่ไหนถึงจะไปทำสมาธิดี

ตอนนั้นก็มีงานเลี้ยงฉลองของอิสลาม แต่ดันมาฉลองหน้าพุทธคยา ไม่มีที่อื่นจะไปแล้วหรือไงเนี่ย เสียงดังรบกวนได้ดีเลยล่ะ แล้วก็มีจุดธูป จุดกำยาน ควันเยอะบางจุด อากาศก็หนาว พื้นก็เย็น

ยุงก็เยอะ เดินวนหนึ่งรอบ ไม่เห็นที่ไหนที่ดีกว่าที่ครูบานกแนะนำเลย ตรงด้านหน้าต้นพระศรีมหาโพธิ์ ที่เป็นที่สวดมนต์ของพระจีนก็พอมีโต๊ะ มีผ้าปูรอง กันลม กันความเย็นจากพื้นได้บ้าง แล้วก็เจอกับพี่ ๆ ที่มาจากบัสสองพอดี ก็เลยชวนมานั่งสมาธิที่เดียวกัน

ตอนแรกรู้สึกใจยังไม่ค่อยสงบ เลยไปเดินจงกรมก่อน เดินได้เกือบชั่วโมงมั้ง ก็ยังไม่รู้สึกอยากนั่งสมาธิอยู่ดี เลยไปเดินเวียนเทียนรอบเจดีย์พุทธคยา เดินอยู่หลายรอบมาก เดินจนพวกอิสลามเลิกงานเลี้ยง เดินด้วยความคิดว่าเดินให้เมื่อยจนอยากนั่งจะได้นั่งนาน ๆ เลย พอเมื่อยได้ที่แล้วก็มานั่งครับ พอนั่งก็รู้สึกง่วง ก็กะว่าจะก้มมาข้างหน้าให้หายเมื่อยหลังสักนิด ถ้าหลับในท่านี้ได้ก็ดีแล้วก็นั่งหลับในท่านั้นจริง ๆ ครับ โดยไม่รู้สึกหนาวเลย

พอรู้สึกตัวอีกทีก็ถูกความเมื่อย ความง่วง ความเย็น ยุง รบกวนตลอดเวลาที่เหลือ จนถึงเวลาที่จะกลับมาโรงแรมเลยครับ

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผมวางแผนผิดไปหน่อย ช่วงแรกคงมีความคึกและตื่นเต้นมาก เลยไม่อยากนั่งนิ่ง ๆ เมื่อเดินเยอะตอนแรกตอนนั่งก็จะเมื่อยเกินไป แล้วตอนง่วงก็จะไม่อยากเดิน เพราะเดินตอนแรกเยอะแล้ว ประเมินดูแล้วช่วงที่เดินทำได้ดีครับ แต่ช่วงที่นั่งแทบจะหลับตลอดเลย หวังว่าเทวดาทั้งหลายคงเห็นใจว่าช่วงแรกผมตั้งใจทำแล้วนะ อย่าได้ถือสาหาความช่วงที่หลับเลย

อีกอย่างคือ เมื่อเราจะมาหาความสงบ แต่ปัจจัยภายนอกทั้งหลายไม่เอื้อต่อความสงบเลย ทั้งเห็นคนเยอะ เสียงดังจาก

งานฉลอง กลิ่นธูปและกำยาน ความหนาวเย็น ความคันจากยุงกัด เราควบคุมอะไรสิ่งเหล่านั้นได้บ้าง สิ่งเดียวที่เราควบคุมได้คือใจของเรา พยายามทำใจให้รับสภาพความเป็นจริงในขณะนั้น ๆ ไม่ไปปรุงแต่งต่อ ไม่ต้องคิดว่าเสียงดังดีหรือไม่ดี เสียงดังคือเสียงดัง

ต่อมาเป็นธรรมะที่หลวงหลวงปู่สอนบนรถ ที่ผมจำได้คือ

ถ้าอยากให้พระพุทธศาสนาเจริญในอินเดียอีก อันดับแรกคือการทำให้ดูเป็นตัวอย่าง คือการที่เขาอยู่แบบไหนเราอยู่ได้ แล้วเราก็มีวัตรปฏิบัติที่มีระเบียบวินัย ในทางเดียวกัน ไม่แยกว่า พุทธไทย พุทธจีน ให้พวกเขาเกิดคำถาม ให้เขามาดู มาลองปฏิบัติ ว่าความทุกข์ของพวกเขาสามารถใช้วิธีทางพระพุทธศาสนาแก้ได้จริง ๆ

คำสอนต่อมาคือ การปฏิบัติต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน โดยการ "ให้ใจ" คือความจริงใจ มีน้ำใจ ทำด้วยความรู้สึกอยากให้เขามีความสุขและพ้นจากทุกข์

"ให้อภัย" คือการไม่ถือโทษโกรธเคือง ไม่คิดว่าเขาทำให้เกิดภัย เกิดความทุกข์ร้อนอะไรแก่เรา

"ให้ธรรมะ" คือการแลกเปลี่ยนมุมมอง ความคิดเห็น ให้กำลัง

ใจ วิธีคิดที่สามารถแก้ปัญหาได้ มาบอกเล่าประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน

สุดท้ายที่จำได้คือ การให้ของเราช่วยให้เขาพ้นทุกข์ได้ไหม พวกที่มาขอทานที่อินเดียเนี่ย เราให้ไปแล้วเขาซาบซึ้งไหม เมื่อเราให้ไปแล้วรู้สึกว่าได้สละออกไหม รู้สึกว่ายินดีที่ได้ให้ไหม

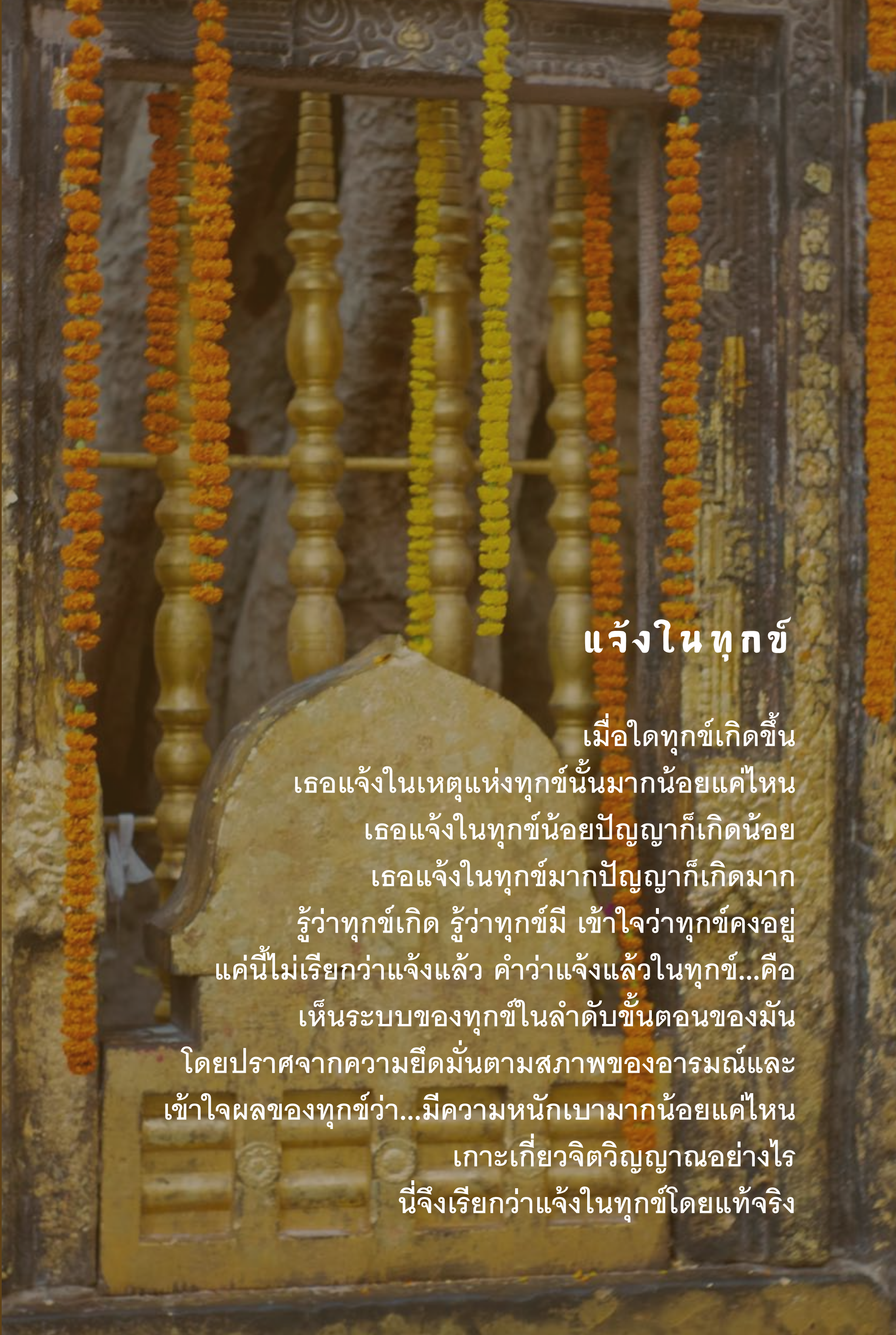
เมื่อถึงวันสุดท้าย ผมยังรู้สึกอยากเที่ยวต่ออยู่เลย แต่หลาย ๆท่านอยากกลับแล้ว ทางทัวร์ก็เลยแถมให้บางท่านได้อยู่ต่ออีกวันเนื่องจากหาตั๋วเครื่องบินได้ไม่ครบ

ไปแสวงบุญที่อินเดียกับหลวงปู่สนุกมากครับ ได้เปิดหูได้เปิดตา ได้ร่วมทำบุญร่วมทำกุศลกับหลวงปู่ที่เป็นเนื้อนาบุญอันประเสริฐ และกับท่านทั้งหลายที่ไปด้วยกัน

ถ้าหลวงปู่เป็นต้นบุญ ผมก็จะเป็นลูกของต้นบุญนั้น เพราะลูกไม้จะได้หล่นไม่ไกลต้น ผมจะปฏิบัติตามที่หลวงปู่สั่งและสอนครับ

ครั้งหน้าไปไหนผมขอตามไปด้วยนะครับ (ได้ยินมาว่าส่วนใหญ่เวลาไปกับหลวงปู่เทวดาคัดสรรคนด้วย ผมจะเร่งทำบุญ ทำกุศลสะสมไว้ก่อนจะได้ไม่พลาดตกรอบคัดเลือก)

โดยวศิน เตชะวิวรรธน์

แจ้งในทุกข์

เมื่อใดทุกข์เกิดขึ้น
เธอแจ้งในเหตุแห่งทุกข์นั้นมากน้อยแค่ไหน
เธอแจ้งในทุกข์น้อยปัญญาก็เกิดน้อย
เธอแจ้งในทุกข์มากปัญญาก็เกิดมาก
รู้ว่าทุกข์เกิด รู้ว่าทุกข์มี เข้าใจว่าทุกข์คงอยู่
แค่นี้ไม่เรียกว่าแจ้งแล้ว คำว่าแจ้งแล้วในทุกข์...คือ
เห็นระบบของทุกข์ในลำดับขั้นตอนของมัน
โดยปราศจากความยึดมั่นตามสภาพของอารมณ์และ
เข้าใจผลของทุกข์ว่า...มีความหนักเบามากน้อยแค่ไหน
เกาะเกี่ยวจิตวิญญาณอย่างไร
นี่จึงเรียกว่าแจ้งในทุกข์โดยแท้จริง

บุญประทายข้าวเปลือก

เป็นงานบุญประจำปีที่คณะสงฆ์วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราชและชาวบ้านตำบลทุ่งทอง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้จัดขึ้นทุกปีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐

ในช่วงต้นเดือนธันวาคม หลังฤดูการเก็บเกี่ยวชาวบ้านต่างจะพากันนำข้าวเปลือกของตนมาถวายวัดโดยพระสงฆ์จะทำพิธีเจริญพระพุทธมนต์อนุโมทนาบุญเป็นสิ่งตอบแทน คือเป็นมหามงคลอันสูงสุด และตามความเชื่อโบราณก่อน

จะนำข้าวไปใช้ต้องขอขมาพระแม่โพสพก่อน ซึ่งเป็นเทวดาผู้รักษาไร่นาให้ความอุดมสมบูรณ์พืชไร่แก่มนุษย์

คนผู้ใหญ่แต่เก่าก่อนนับถือแม่โพสพมาก มักกราบไหว้ท่านก่อนเปิบข้าวคำแรกเข้าปาก และสั่งสอนลูกหลานให้นั่งล้อมวงเปิบข้าวพร้อม ๆ กัน และต้องสำรวมกิริยามารยาทระหว่างเปิบข้าวให้เรียบร้อยอย่าให้มีเม็ดข้าวหายหกตกหล่น แม้ข้าวเหลือก้นจานสังกะสีก็

ต้องกินให้หมด ห้ามเททิ้งลงถึงโสโครกให้เอาใส่ปากหม้อข้าวทับบนข้าวที่หุงมื้อต่อไป หรือไม่ก็ต้องนำไปผึ่งแดด ทำเป็นข้าวตากแห้งเอาไว้

เคยเห็นปู่ย่ากินข้าวอิ่มหนำสำราญแล้ว ต้องยกมือไหว้เพื่อสำแดงความกตัญญูรู้บุญคุณข้าว จึงต้องขอบคุณ เหล่าชาวนาเมื่อแรกทำนา จนกระทั่งถึงเวลาไถคราดเก็บเกี่ยวรวงข้าวด้วยเคียวเหล็ก ก็จะต้องประกอบพิธีเซ่นบูชาแม่โพสพทุกระยะไป เช่น ก่อนหน้าเวลาฤกษ์แรกนาจะปลูกศาลเพียงตา สูงระดับสายตาคนขึ้น ณ ที่ใดที่หนึ่งที่กำหนดไว้เป็นที่แรกนา ตระเตรียมเครื่องสังเวยบูชาแม่โพสพให้ครบถ้วนพร้อมทั้งกล่าวคำขวัญเป็นถ้อยคำไพเราะอ้อนวอนแม่โพสพให้คุ้มครองรักษาต้นข้าว ขอให้ปีนี้จงทำนาได้ผล ไม่ว่าจะเป็นนาหว่าน นาดำ เพราะแม่โพสพเป็นหญิงขวัญอ่อนง่าย ต้องทำพิธีเรียกขวัญเสมอ

การมีส่วนร่วมของชุมชน

เพื่อสืบสานขนบธรรมเนียนประเพณีวัฒนธรรมอันดีของชาวอีสานซึ่งได้เน้นกิจกรรมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม ในการจัดงานในครั้งนี้ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งทองและ สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ดอำเภอเกษตรวิสัยเขต ๓ /กำนัน/ผู้ใหญ่

บ้านตำบลทุ่งทองทั้ง ๙ หมู่ และชาวบ้านทุกครัวเรือน ที่ให้การสนับสนุนด้วยดีงานสามารถจัดได้อย่างลงตัว ซึ่งในปี ๒๕๕๕ ได้มีกิจกรรมในระหว่างวันที่ ๗ – ๙ ธันวาคม ๒๕๕๕ ณ วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช บ้านโพนตูม ตำบลทุ่งทอง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีกิจกรรมการประกวดสรภัญญะประเภทเยาวชนและกลุ่มแม่บ้าน กิจกรรมลงแขกเกี่ยวข้าว กิจกรรมพิธีบายศรีสู่ขวัญข้าว กิจกรรมฟ้อนรำบวงสรวงพระแม่โพสพ

ประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าว

เมื่อข้าวในนาแตกรวงจนเป็นเมล็ดแก่ได้ที่ จะลงมือเก็บเกี่ยวได้ในระหว่างเดือนอ้ายกับเดือนยี่ การเกี่ยวข้าวแต่โบราณจะมี **“การลงแขกกินแรงกัน”** หญิงสาวชายหนุ่มยินดีมาร่วมเกี่ยวด้วย

เพราะจะได้มีโอกาสมาชุมนุมรื่นเริง การเกี่ยวข้าวมักเกี่ยวแต่เช้า โดยเกี่ยวข้าวเรียงกันเป็นหน้ากระดาน ใครเกี่ยวได้แนวจรดคันนาแล้วก็หยุดพัก รอคอยคนอื่นซึ่งเกี่ยวแนวของตนมายังไม่ถึง เมื่อเกี่ยวเสร็จทุกคนแล้วจึงจะไปเกี่ยวตอนอื่น ๆ ต่อไป เพราะฉะนั้นถ้าใครเกี่ยวช้าก็มาเป็นทีหลัง จะมีการแกล้งล้อกันโดยคนที่อยู่ใกล้คนที่เกี่ยวช้าจะแกล้งเกี่ยวให้แนวของตนเฉออกไป เพื่อให้แนวของคนเกี่ยวช้าขยายเนื้อที่ออกไปกว้าง ต้องเสียเวลาเกี่ยวมากขึ้นเรียกว่า **“เกี่ยวอ้อมเกาะ”** ใครต้องเกี่ยวอ้อมเกาะจะถูกเพื่อนทั้งหญิงชายหัวเราะเยาะเล่นสนุกอย่างที่ร้องกันว่า **“คว้าเถิดหนาแม่คว้ารีบตะบังให้ถึงคันนา จะได้พูดจากันเอย”**

เวลาเย็นเลิกเกี่ยวข้าวแล้ว จะเล่น **"เพลงเกี่ยวข้าว"** เรียกว่า **"เต้นกำรำเคียว"** คือ ถือกำข้าวมือหนึ่ง ถือเคียวอีกมือหนึ่ง เวลาร้องก็ออกท่าทางรำและเต้นเป็นจังหวะของทำนองที่ร้องระหว่างที่ร้องเต้นกำรำเคียวกันอยู่นี้เจ้าของนาจะมัดรวมกำข้าวที่กอง ๆ อยู่ให้เป็นฟ่อน และรวบรวมเข้าหมู่เข้ากอง แล้วหาบขนไปสู่ลานบ้านเรือนของตน เมื่อขนข้าวไปสู่ลานเสร็จแล้วต้องเก็บรวงข้าวที่ตกอยู่ในนาเรียกอัญเชิญ **"ข้าวแม่โพสพ"** เวลาเก็บข้าวจะกล่าวว่า "แม่โพสพเจ้าข้า เชิญมาขึ้นยุ้งฉาง อย่าหลงอยู่ในทุ่งในทางในนาในไร่ ให้หนูกัดนกคาบ เชิญไปอยู่ที่สำราญเป็นสุข เลี้ยงลูกเลี้ยงหลานให้เจริญ มาเถิดมากู๊"

ประเพณีจัดงานประกวดสรภัญญะ

การจัดประกวดสวดมนต์หมู่ ทำนองสรภัญญะ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ให้การสนับสนุนเพื่อทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรมประจำภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยไว้ ทางวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราชได้สืบสานงานประเพณีจัดงานประกวดสรภัญญะ เป็นประจำทุกปี

สรภัญญ์ (สะ-ระพัน หรือ สอ-ระ-พัน) อุบาสกอุบาสิกกาในภาคอีสานนิยมสวดกันในวันอุโบสถศีล (วันพระ) ภาษาถิ่นเรียกว่าฮ้องสรภัญญ์

โดยทำนองสรภัญญะเป็นการสวดมนต์ในทำนองสังโยค คือการสวดเป็นจังหวะสำหรับเนื้อหาจะเกี่ยวข้องกับศาสนา บาปบุญคุณโทษ นิทานชาดก เป็นต้น

กิจกรรมประกวดสรภัญญะประเภทเยาชนและกลุ่มแม่บ้าน

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ทางคณะกรรมการได้กำหนดเงินรางวัลชนะเลิศพร้อมโล่เกียรติยศ และรางวัลให้กับทุกคณะที่เข้าร่วมการประกวดครั้งนี้ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการประกวดในปีต่อ ๆ ไป

ในการประกวดประเภทนี้ได้กำหนดบทไว้ ๔ บท

1. บทบูชาดอกไม้ กลอนบทนี้แสดงให้เห็นถึงการบูชาดอกไม้ที่ทุกคนเตรียมมาและถืออยู่ในมือแล้วการบูชาด้วยดอกไม้เป็นอามิสบูชาเป็นการบูชาเบื้องต้นที่ศาสนิกชนควรจะทำ

2. บทแนะนำตัว กลอนบทนี้แสดงให้เห็นว่ามาจากหมู่บ้านไหน มากันกี่คน ที่หมู่บ้านมีของดีอะไร เป็นการแนะนำให้ไปเที่ยวไปมาหาสู่กันได้

3. กลอนพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ เป็นกลอนที่กล่าวถึงเนื้อหาของพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ ว่ามีกี่ประการ

4. บทลาและอวยพร เป็นการส่งท้าย ผู้ร้องสรภัญญ์จะบอกลาพระสงฆ์และผู้ฟังทุกคน ด้วยการอวยพรให้มีความสุข อยู่ดี มีแฮง (มีแรง)

คณะผู้เข้าประกวดประเภทเยาวชน

การประกวด คณะที่ได้รับรางวัล มีดังนี้ คือ

ชนะเลิศอันดับ ๑ คณะสาวน้อยเพชรชมพู บ้านดอกรักน้อย ต.กำแพง อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด

เงินรางวัล ๗,๐๐๐ พร้อมโล่เกียรติยศ จากพระธรรมฐิติญาณ เจ้าคณะภาค ๑๐ (ธ) เจ้าอาวาสวัดบึงพระลานชัย

รองชนะเลิศอันดับ ๑ คณะโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม อ.ปทุมรัตน์ จ.ร้อยเอ็ด

เงินรางวัล ๕,๐๐๐ พร้อมโล่เกียรติยศ หลวงปู่ต้นบุญ ติกขปัญโญ ประธานฝ่ายสงฆ์วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช

ชนะเลิศอันดับ ๒ คณะน้องใหม่ขวัญใจทุ่งทอง บ.โพนตูม ต.ทุ่งทอง อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด

เงินรางวัล ๓,๐๐๐ พร้อมโล่เกียรติยศ นายทองดี นามวงษ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งทอง

คณะกรรมการตัดสิน : อาจารย์ กศน. เกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

คณะผู้เข้าประกวดประเภทกลุ่มแม่บ้าน

การประกวด คณะที่ได้รับรางวัล มีดังนี้ คือ

ชนะเลิศอันดับ ๑ คณะลำเพิญสยาม บ้านลำเพิญ ต.กุดขาคีม อ.รัตนบุรี จ.สุรินทร์

เงินรางวัล ๗,๐๐๐ พร้อมโล่เกียรติยศ จากพระธรรมฐิติญาณ เจ้าคณะภาค ๑๐ (ธ) เจ้าอาวาสวัดบึงพระลานชัย

รองชนะเลิศอันดับ ๑ คณะโพธิ์ศรีสวัสดิ์ บ้านโพธิ์ศรีสวัสดิ์ ต.โพนสูง อ.ปทุมรัตน์ จ.ร้อยเอ็ด

เงินรางวัล ๕,๐๐๐ พร้อมโล่เกียรติยศ จากหลวงปู่ต้นบุญ ติกขปัญโญ ประธานฝ่ายสงฆ์วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช

รองชนะเลิศอันดับ ๒ คณะลูกแก้วในแดนธรรม บ้านซึกวึก ต.ทุ่งทอง อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด

เงินรางวัล ๓,๐๐๐ พร้อมโล่เกียรติยศ จากหลวงปู่ต้นบุญ ติกขปัญโญ ประธานฝ่ายสงฆ์วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช

รางวัลชมเชย รางวัลละ ๑,๐๐๐ บาท

การประกวด คณะที่ได้รับรางวัล มีดังนี้ คือ

คณะหงส์ทอง บ้านหนองสระหงส์ ต.กำแพง อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด

คณะสามัคคีธรรมเสียงทอง บ้านขนวน ต.โนนสง่า อ.ปทุมรัตน์ จ.ร้อยเอ็ด

คณะดอกรักน้อยเสียงสวรรค์ บ้านดอกรักน้อย ต.กำแพง อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด

คณะทุ่งรวงทอง บ้านโพนหิน ต.ทุ่งทอง อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด

คณะสาวน้อยทุ่งกุลา บ้านเขวาหรดี ต.ทุ่งทอง อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด

คณะดอกบัวทอง บ้านหนองบัว ต.ชุมพลบุรี อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์

คณะเพชรลำพับพลา บ้านเขวาตะคลอง ต.ทุ่งทอง อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด

คณะสามัคคีธรรม บ้านซึกวึก ต.ทุ่งทอง อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด

คณะวังสวรรค์ บ้านสามขา ต.โพนสูง อ.ปทุมรัตน์ จ.ร้อยเอ็ด

ตารางกิจนิมนต์ของ หลวงปู่ต้นบุญ

วันเสาร์ที่ ๙ ก.พ. ๒๕๕๖

อบรมปฏิบัติธรรม บ้านสาธุเจ้าต้นบุญ กรุงเทพฯ

วันอาทิตย์ที่ ๑๐ ก.พ. ๒๕๕๖

รับนิมนต์ที่ ร้านสะพานบุญ ชลบุรี

วันจันทร์ที่ ๑๑ ก.พ. ๒๕๕๖

รับนิมนต์ร้านน้ำพุ บางพลี

วันอังคารที่ ๑๒ - วันพุธที่ ๑๓ ก.พ. ๒๕๕๖

อบรมปฏิบัติธรรม บ้านสาธุเจ้าต้นบุญ กรุงเทพฯ

วันพฤหัสที่ ๑๔ – วันเสาร์ที่ ๑๖ ก.พ. ๒๕๕๖

อบรมปฏิบัติธรรม ที่สถานธรรมฉัตรชนก สระบุรี

วันอาทิตย์ที่ ๑๗ ก.พ. ๒๕๕๖

รับนิมนต์ที่บ้าน คุณสด บางพลี

วันจันทร์ที่ ๒๕ – วันอังคารที่ ๒๖ ก.พ. ๒๕๕๖

พิธีเทเศียรพระพุทธสิหิงค์มิ่งมงคลบรมบพิตร และทอดผ้าป่า

ณ วัดพระธาตุศรีจำปามหารัตนาราม จ.สกลนคร

วันเสาร์ที่ ๑๖ มี.ค. ๒๕๕๖

รับนิมนต์ บ้านคุณเพ็ญ ที่วัชรพล

วันอาทิตย์ที่ ๑๗ – วันอังคารที่ ๑๙ มี.ค. ๒๕๕๖
อบรมปฏิบัติธรรม บ้านสาธุเจ้าต้นบุญ กรุงเทพฯ
วันพุธที่ ๒๐ – วันเสาร์ที่ ๒๓ มี.ค. ๒๕๕๖
อบรมปฏิบัติธรรม ที่สถานธรรมฉัตรชนก สระบุรี
วันศุกร์ที่ ๕ – วันอาทิตย์ที่ ๗ เม.ย. ๒๕๕๖
งานพิธีหล่อบุษบกพระสิเนรุราช สถาปนาเสานาคาโพธิสัตว์
พิธีสักการะครูบาอาจารย์
วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ – วันเสาร์ที่ ๒๐ เม.ย. ๒๕๕๖
อบรมปฏิบัติธรรม ที่สถานธรรมฉัตรชนก สระบุรี
วันอาทิตย์ที่ ๒๑ – วันพุธที่ ๒๔ เม.ย. ๒๕๕๖
อบรมปฏิบัติธรรม บ้านสาธุเจ้าต้นบุญ กรุงเทพฯ
วันพุธที่ ๑ พ.ค. ๒๕๕๖
กิจกรรมวันแรงงาน
วันพฤหัสบดีที่ ๒ – วันจันทร์ที่ ๖ พ.ค. ๒๕๕๖
เดินทางตามรอยพระธรรมฑูต ประเทศพม่า
วันอังคารที่ ๗ พ.ค. ๒๕๕๖
แสดงธรรมที่เดอะมอลล์ โคราช
วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ – วันเสาร์ที่ ๑๘ พ.ค. ๒๕๕๖
อบรมปฏิบัติธรรม ที่สถานธรรมฉัตรชนก สระบุรี
วันอาทิตย์ที่ ๑๙ – วันอังคารที่ ๒๑ พ.ค. ๒๕๕๖
อบรมปฏิบัติธรรม บ้านสาธุเจ้าต้นบุญ กรุงเทพฯ
วันศุกร์ที่ ๒๔ – วันอาทิตย์ที่ ๒๖ พ.ค. ๒๕๕๖
อบรมปฏิบัติธรรม วันวิสาขบูชาที่วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช
วันอาทิตย์ที่ ๙ มิ.ย. ๒๕๕๖
งานที่วังน้อยอยุธยา

วันจันทร์ที่ ๑๐ - วันพุธที่ ๑๒ มิ.ย. ๒๕๕๖

อบรมปฏิบัติธรรม ที่สถานธรรมฉัตรชนก สระบุรี

วันศุกร์ที่ ๑๔ – วันอาทิตย์ที่ ๑๖ มิ.ย. ๒๕๕๖

ธุดงค์ เวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนลาว

วันจันทร์ที่ ๑๗ - วันพุธที่ ๑๙ มิ.ย. ๒๕๕๖

อบรมปฏิบัติธรรม บ้านสาธุเจ้าต้นบุญ กรุงเทพฯ

วันพุธที่ ๓ ก.ค. ๒๕๕๖

แสดงธรรมที่ บ้านคุณยายสุพิณ คุ้มบัว นครราชสีมา

วันเสาร์ที่ ๑๓ – วันจันทร์ที่ ๑๕ ก.ค. ๒๕๕๖

อบรมปฏิบัติธรรม ที่สถานธรรมฉัตรชนก สระบุรี

วันอังคารที่ ๑๖ –วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ ก.ค. ๒๕๕๖

อบรมปฏิบัติธรรม บ้านสาธุเจ้าต้นบุญ กรุงเทพฯ

วันอาทิตย์ที่ ๒๑ – วันจันทร์ที่ ๒๒ ก.ค. ๒๕๕๖

สักการะพระธาตุพนม พระธาตุเชิงชุม

พระธาตุนารายณ์แจงแวง

วันจันทร์ที่ ๑๒ ส.ค. ๒๕๕๖

กิจกรรมวันแม่

วันพุธที่ ๑๔ – วันศุกร์ที่ ๑๖ ส.ค. ๒๕๕๖

อบรมปฏิบัติธรรม ที่สถานธรรมฉัตรชนก สระบุรี

วันเสาร์ที่ ๑๖ – วันอาทิตย์ที่ ๑๘ ส.ค. ๒๕๕๖

อบรมปฏิบัติธรรม บ้านสาธุเจ้าต้นบุญ กรุงเทพฯ

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ – วันอาทิตย์ที่ ๒๕ ส.ค. ๒๕๕๖

หลวงปู่ต้นบุญเข้านิโรธ (ออกบิณฑบาต วันที่ ๒๕)

วันเสาร์ที่ ๗ – วันอังคารที่ ๑๐ ก.ย. ๒๕๕๖

สอนปฏิบัติธรรม บ้านสาธุเจ้าต้นบุญ กรุงเทพฯ

วันพุธที่ ๑๑ – วันเสาร์ที่ ๑๔ ก.ย. ๒๕๕๖

อบรมปฏิบัติธรรม ที่สถานธรรมฉัตรชนก สระบุรี

วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ – วันอาทิตย์ที่ ๒๒ ก.ย. ๒๕๕๖

หลวงปู่เข้านิโรธ (ออกบิณฑบาต วันที่ ๒๒)

วันพฤหัสบดีที่ ๓ – วันเสาร์ที่ ๕ ต.ค. ๒๕๕๖

อบรมปฏิบัติธรรม ที่สถานธรรมฉัตรชนก สระบุรี

วันอาทิตย์ที่ ๖ – วันอังคารที่ ๘ ต.ค. ๒๕๕๖

อบรมปฏิบัติธรรม บ้านสาธุเจ้าต้นบุญ กรุงเทพฯ

วันพุธที่ ๑๖ – วันเสาร์ที่ ๑๙ ต.ค. ๒๕๕๖

หลวงปู่เข้านิโรธ (ออกบิณฑบาต วันที่ ๑๙)

วันอาทิตย์ที่ ๒๐ ต.ค. ๒๕๕๖

พิธีทอดกฐินสามัคคี

วันพฤหัสบดีที่ ๗ – วันเสาร์ที่ ๙ พ.ย. ๒๕๕๖

อบรมปฏิบัติธรรม ที่สถานธรรมฉัตรชนก สระบุรี

วันอาทิตย์ที่ ๑๐ – วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ พ.ย. ๒๕๕๖

อบรมปฏิบัติธรรม บ้านสาธุเจ้าต้นบุญ กรุงเทพฯ

วันศุกร์ที่ ๑๕ – วันอาทิตย์ที่ ๑๗ พ.ย. ๒๕๕๖

แสวงบุญที่ประเทศกัมพูชา (เขมร)

วันพฤหัสบดีที่ ๕ – วันเสาร์ที่ ๗ ธ.ค. ๒๕๕๖

งานบุญประทายข้าวเปลือก

วันอังคารที่ ๑๐ – วันนศุกร์ที่ ๑๓ ธ.ค. ๒๕๕๖

อบรมปฏิบัติธรรม ที่สถานธรรมฉัตรชนก สระบุรี

วันเสาร์ที่ ๑๔ – วันอังคารที่ ๒๓ ธ.ค. ๒๕๕๖

อบรมปฏิบัติธรรม บ้านสาธุเจ้าต้นบุญ กรุงเทพฯ

วันศุกร์ที่ ๓๑ ธ.ค. ๒๕๕๖

สวดมนต์ข้ามปี

กำหนดการเข้านิโรธ
หลวงปู่ต้นบุญ ติกขปัญโญ
ณ วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช
บ้านโพนตูม ตำบลทุ่งทอง
อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

เดือนสิงหาคม ๒๕๕๖

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๖

เวลา ๐๙.๓๐ น. - ลงทะเบียนบวชเนกขัมมะ
เวลา ๑๒.๐๐ น. - พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐ น. - ทำพิธีบวชเนกขัมมะ
เวลา ๑๕.๐๐ น. - ฟังพระธรรมเทศนาจากหลวงปู่ต้นบุญก่อนเข้านิโรธ
เวลา ๑๕.๕๙ น. - หลวงปู่ต้นบุญจุดเทียนนิโรธ น้อมส่งหลวงปู่เข้านิโรธแล้วพักตามอัธยาศัย
เวลา ๑๘.๐๐ น. - อบรมการปฏิบัติธรรม
เวลา ๑๙.๐๐ น. - สวดมนต์ทำวัตรเย็น และปฏิบัติธรรม
เวลา ๒๑.๐๐ น. - พัก

วันศุกร์ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๖

เวลา ๐๕.๐๐ น. - สวดมนต์ทำวัตรเช้าและเจริญสติภาวนา
เวลา ๐๖.๓๐ น. - พระภิกษุสามเณรออกรับบิณฑบาต
เวลา ๐๘.๓๐ น. - ถวายภัตตาหารเช้าแด่พระภิกษุสามเณร
เวลา ๑๐.๐๐ น. - อบรมปฏิบัติธรรม
เวลา ๑๒.๐๐ น. - พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐ น. - อบรมปฏิบัติธรรม
เวลา ๑๗.๐๐ น - พักตามอัธยาศัย
เวลา ๑๙.๐๐ น. - สวดมนต์ทำวัตรเย็น และปฏิบัติธรรม
เวลา ๒๑.๐๐ น. - พัก

วันเสาร์ที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๖

เวลา ๐๕.๐๐ น. - สวดมนต์ทำวัตรเช้าและเจริญสติภาวนา
เวลา ๐๖.๓๐ น. - พระภิกษุสามเณรออกรับบิณฑบาต
เวลา ๐๘.๓๐ น. - ถวายภัตตาหารเช้าแด่พระภิกษุสามเณร
เวลา ๑๐.๐๐ น. - อบรมการปฏิบัติธรรม
เวลา ๑๒.๐๐ น. - พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓. ๐๐ น. - อบรมการปฏิบัติธรรม
เวลา ๑๙.๐๐ น. - สวดมนต์ทำวัตรเย็น
เวลา ๒๑. ๐๐ น. - สวดอิติปิโส ตลอดคืน

วันอาทิตย์ที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๖

เวลา ๐๔.๓๐ น. - หลวงปู่ต้นบุญ ออกจากนิโรธ
เวลา ๐๖.๐๐ น. - หลวงปู่ต้นบุญ ออกรับบิณฑบาต
เวลา ๐๗.๓๐ น. - ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสามเณร
เวลา ๐๙.๐๐ น. - ฟังพระธรรมเทศนาจากหลวงปู่ต้นบุญ
เวลา ๑๐.๒๙ น. - ดับเทียนชัยนิโรธ เสร็จพิธี

เดือนกันยายน ๒๕๕๖

วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๖

เวลา ๐๙.๓๐ น. - ลงทะเบียนบวชเนกขัมมะ
เวลา ๑๒.๐๐ น. - พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐ น. - ทำพิธีบวชเนกขัมมะ
เวลา ๑๕.๐๐ น. - ฟังพระธรรมเทศนาจากหลวงปู่ต้นบุญ
ก่อนเข้านิโรธ

เวลา ๑๕.๕๙ น. - หลวงปู่ต้นบุญจุดเทียนนิโรธ
น้อมส่งหลวงปู่เข้านิโรธแล้วพักตามอัธยาศัย
เวลา ๑๘.๐๐ น. - อบรมการปฏิบัติธรรม
เวลา ๑๙.๐๐ น. - สวดมนต์ทำวัตรเย็น และปฏิบัติธรรม
เวลา ๒๑.๐๐ น. - พัก

วันศุกร์ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖

เวลา ๐๕.๐๐ น. - สวดมนต์ทำวัตรเช้าและเจริญสติภาวนา
เวลา ๐๖.๓๐ น. - พระภิกษุสามเณรออกรับบิณฑบาต
เวลา ๐๘.๓๐ น. - ถวายภัตตาหารเช้าแด่พระภิกษุสามเณร
เวลา ๑๐.๐๐ น. - อบรมปฏิบัติธรรม
เวลา ๑๒.๐๐ น. - พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐ น. - อบรมปฏิบัติธรรม
เวลา ๑๗.๐๐ น - พักตามอัธยาศัย
เวลา ๑๙.๐๐ น. - สวดมนต์ทำวัตรเย็น และปฏิบัติธรรม
เวลา ๒๑.๐๐ น. - พัก

วันเสาร์ที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๖

เวลา ๐๕.๐๐ น. - สวดมนต์ทำวัตรเช้าและเจริญสติภาวนา
เวลา ๐๖.๓๐ น. - พระภิกษุสามเณรออกรับบิณฑบาต
เวลา ๐๘.๓๐ น. - ถวายภัตตาหารเช้าแด่พระภิกษุสามเณร
เวลา ๑๐.๐๐ น. - อบรมการปฏิบัติธรรม
เวลา ๑๒.๐๐ น. - พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐ น. - อบรมการปฏิบัติธรรม
เวลา ๑๙.๐๐ น. - สวดมนต์ทำวัตรเย็น
เวลา ๒๑.๐๐ น. - สวดอิติปิโส ตลอดคืน

วันอาทิตย์ที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๖

เวลา ๐๔.๓๐ น. - หลวงปู่ต้นบุญ ออกจากนิโรธ
เวลา ๐๖.๐๐ น. - หลวงปู่ต้นบุญ ออกรับบิณฑบาต
เวลา ๐๗.๓๐ น. - ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสามเณร
เวลา ๐๙.๐๐ น. - ฟังพระธรรมเทศนาจากหลวงปู่ต้นบุญ
เวลา ๑๐.๒๙ น. - ดับเทียนชัยนิโรธ เสร็จพิธี

กำหนดการเข้านิโรธ และพิธีทอดกฐิน เดือนตุลาคม ๒๕๕๖

วันพุธที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๖

เวลา ๐๙.๓๐ น. - ลงทะเบียนบวชเนกขัมมะ
เวลา ๑๒.๐๐ น. - พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐ น. - ทำพิธีบวชเนกขัมมะ

เวลา ๑๕.๐๐ น. - ฟังพระธรรมเทศนาจากหลวงปู่ต้นบุญ ก่อนเข้านิโรธ

เวลา ๑๕.๕๙ น. - หลวงปู่ต้นบุญจุดเทียนนิโรธ น้อมส่งหลวงปู่เข้านิโรธแล้วพักตามอัธยาศัย

เวลา ๑๘.๐๐ น. - อบรมการปฏิบัติธรรม

เวลา ๑๙.๐๐ น. - สวดมนต์ทำวัตรเย็น และปฏิบัติธรรม

เวลา ๒๑.๐๐ น. - พัก

วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๖

เวลา ๐๕.๐๐ น. - สวดมนต์ทำวัตรเช้าและเจริญสติภาวนา

เวลา ๐๖.๓๐ น. - พระภิกษุสามเณรออกรับบิณฑบาต

เวลา ๐๘.๓๐ น. - ถวายภัตตาหารเช้าแด่พระภิกษุสามเณร

เวลา ๑๐.๐๐ น. - อบรมปฏิบัติธรรม

เวลา ๑๒.๐๐ น. - พักรับประทานอาหารกลางวัน

เวลา ๑๓.๐๐ น. - อบรมปฏิบัติธรรม

เวลา ๑๗.๐๐ น - พักตามอัธยาศัย

เวลา ๑๙.๐๐ น. - สวดมนต์ทำวัตรเย็น และปฏิบัติธรรม

เวลา ๒๑.๐๐ น. - พัก

วันศุกร์ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๖

เวลา ๐๕.๐๐ น. - สวดมนต์ทำวัตรเช้าและเจริญสติภาวนา

เวลา ๐๖.๓๐ น. - พระภิกษุสามเณรออกรับบิณฑบาต

เวลา ๐๘.๓๐ น. - ถวายภัตตาหารเช้าแด่พระภิกษุสามเณร

เวลา ๑๐.๐๐ น. - อบรมการปฏิบัติธรรม

เวลา ๑๒.๐๐ น. - พักรับประทานอาหารกลางวัน

เวลา ๑๓.๐๐ น. - อบรมการปฏิบัติธรรม

เวลา ๑๙.๐๐ น. - สวดมนต์ทำวัตรเย็น

เวลา ๒๑.๐๐ น. - สวดอิติปิโส ตลอดคืน

วันเสาร์ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๖

เวลา ๐๔.๓๐ น. - หลวงปู่ต้นบุญ ออกจากนิโรธ

เวลา ๐๖.๐๐ น. - หลวงปู่ต้นบุญ ออกรับบิณฑบาต

เวลา ๐๗.๓๐ น. - ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสามเณร

เวลา ๐๙.๐๐ น. - ฟังพระธรรมเทศนาจากหลวงปู่ต้นบุญ

เวลา ๑๐.๒๙ น. - ดับเทียนชัยนิโรธ เสร็จพิธี

เวลา ๑๓.๐๐ น. - ลงทะเบียนบวชชีพราหมณ์

เวลา ๑๘.๐๐ น. - ตั้งผ้ากฐินรอบองค์พระมหาธาตุเจดีย์ ศรีทศพลญาณเฉลิมราชชัยมงคล

เวลา ๑๙.๓๐ น. - ฟังพระธรรมเทศนา

วันอาทิตย์ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๖

เวลา ๐๗.๐๐ น. - ตักบาตรพระภิกษุสามเณร

เวลา ๑๐.๐๐ น. - พิธีทอดกฐินสามัคคี รับพร เสร็จพิธี

ธรรมปรับจิต

รวบรวมเรียบเรียง : เด็กโง่ภูแซ ภาพ : เชิดวุฒิ สกลยา

การตื่นรู้

ธรรมะจากนิโรธครั้งที่ ๑ ....หลวงปู่ต้นบุญ ติกขปัญโญ
ณ วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๕

ความไม่แน่นอนเป็นพื้นฐานสำคัญของชีวิตมนุษย์

พวกเราจึงควรเก็บเกี่ยวสิ่งที่เป็นมรรคผลให้ได้มากที่สุด อย่ารอวันพรุ่งนี้หรือวันต่อ ๆ ไป อย่าเกิดมาแบบโง่ ๆ และตายไปแบบโง่ ๆ เหมือนเดิม อย่ารอให้ป่วยจึงมาปฏิบัติ สังขารมันไม่เอื้อ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย ประสาทสัมผัสจะลดความ สามารถลง เช่น ประสาทตาจะพยายามขยายม่านตาเพื่อรับภาพให้ได้มากที่สุด ประสาทสัมผัสอื่น ๆ ก็เหมือนกัน

ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ ที่ได้เริ่มบำรุงรักษาพุทธสถานแห่งนี้ ก็เตรียมใจไว้แล้วว่าจะเผชิญกับสิ่งที่ไม่ใช่ความสุขแน่นอน วันที่ได้ตกลงที่จะทำนุบำรุงรักษาสถานที่นี้ ก็ได้เตรียมใจไว้แล้วกับความทุกข์ยากและปัญหาที่ต้องเผชิญหน้า เป็น**การเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับความจริง** ต่างจากสามี-ภรรยาที่แต่งงานกันใหม่ ๆ

ไม่ได้มองความทุกข์ว่าได้เริ่มต้นขึ้นแล้ว หากแต่คิดแต่ความสุขที่ได้อยู่ร่วมกัน

หลายคนไม่ได้เตรียมรับความจริงที่จะเผชิญ เราหลอกตัวเองที่จะก้าวข้ามวันและคืน ว่าซักวันหนึ่งเราจะได้นั่นได้นี่ เรื่องดี ๆ จะเกิดขึ้น เราเฝ้าหลอกตัวเองเพื่อก้าวข้ามผ่านวันเวลาจากวันเป็นเดือนจากเดือนเป็นปี นั่นคือความเบื่อหน่ายซ้ำซากจำเจ กระบวนการที่ไม่แน่นอนเคลื่อนผ่าน ไม่ว่าจะหมุนเวียนไปอย่างไรก็คือกระบวนการเดิมที่อยู่บนความไม่แน่นอน

เราอาจจะเผชิญหน้ากับสิ่งที่ทำไว้ในพระพุทธศาสนา เราเชื่อเรื่องกรรม ว่าเราจะได้รับผลของการกระทำ กรรมจะครอบคลุมทั้งอดีต ปัจจุบัน อนาคต แต่ถ้าเรามองเรื่องพฤติกรรมมากกว่าล่ะ พฤติกรรมจะเป็นเรื่องที่มนุษย์ทำเรื่องซ้ำซาก ทำเรื่องเดิม ๆ บ่อย ๆ ซ้ำ ๆ โดยไม่รู้ตัวหรือรู้ตัวก็สอดแทรกความปรุงแต่งเพื่อหลอกล่อตัวเราให้อยู่ในขณะนั้น **เป็นรูปแบบหนึ่งของพฤติกรรมมนุษย์ คือคิดเองเออเอง** คิดว่าทำนั่นจะเป็นอย่างนี้ คิดเองเออเอง ในทางพระพุทธศาสนาคือกิเลส ราคะ โทสะ โมหะ หากมองความจริงที่แท้ มันไม่ได้มีอยู่แต่ต้น เป็นกระบวนการปรุงแต่ง เสกสรร กำหนดเนื้อเรื่องรูปแบบ โครงสร้างไว้เพื่อให้เราเผชิญ

เราสร้างรั้วเพื่อล้อมตัวเราเองไว้ เช่น ใครทุกข์เพราะการแต่งงานบ้าง ใครทุกข์เพราะติดหนี้บ้าง ถามจริง ๆ ใครเป็นคนบอกให้เราแต่งงาน ใครเป็นคนบอกให้เรายืมเงิน นี่เป็นพฤติกรรมที่เราล้อมคอกตัวเองไว้ ไม่มีใครบอก แต่เป็นสิ่งที่พวกเราเลือกเอง และ**พวกเราก็เกิดมีราคะ โทสะ โมหะ กับสิ่งที่เราเลือก เรามีความ**

เราทุกข์ เพราะความคาดหวัง ในชีวิตมากเกินไป

ยินดี พอใจ ไม่ยินดี ไม่พอใจ กับสิ่งที่เราเลือกและกรอบที่เราวางไว้หรือ

พระพุทธศาสนาสอนกระบวนการเหล่านี้ แต่เรามองแต่ปัจจุบัน เช่น มีคนบอกว่าเราโง่ เราเกิดโทสะและไปต่อยเขาบอกว่า”กูไม่ได้โง่” มันเป็นกระบวนการคิดเองเออเองกับปัจจุบัน คิดว่าเราไม่โง่ ถ้าเราคิดว่าเราโง่ก็จบแล้ว เพราะปฏิกิริยามนุษย์เร็วเกินไป เรามองไม่ทันสร้างกรงขังตัวเองไว้ เรายึดมั่นและปรุงแต่งก็เท่ากับเราล้อมคอกตัวเองไว้ ถ้าเรา**ปล่อยวางมองตามความจริง “ไม่มีโง่ ไม่มีฉลาด”** เราเลือกพฤติกรรมให้เป็นอะไรก็ได้ แต่ทำไมเราเลือกที่จะล้อมคอกตัวเราเอง ปู่พูดย้ำเสมอว่า**เราทุกข์เพราะความคาดหวังในชีวิต**มากเกินไป จบ ป.๖ คาดหวังเงินเดือนเท่าคนจบปริญญาตรี คือไม่สำรวมกับความคาดหวัง ทุกข์เพราะสิ่งที่คาดหวังมากเกินไป ทำไมไม่คาดหวัง ๒๐% **คิดแบบในหลวง “พอเพียง”**

พระพุทธเจ้าให้ดูความเป็นจริงไม่ใช่เจือปน พระพุทธศาสนาสอนให้มองสมมติสัจจะ และปรมัตถสัจจะ

๑) **สมมติสัจจะ** คือความจริงโดยสมมติ เช่น เธอกับฉันเป็นผัวเมียกัน หรือเงินที่ใช้กับของที่เรามี เราแยกไม่ออกว่านี่คือสมมติ เพราะเราเอาสมมติเป็นความจริงไปหมด เราเลยคาดหวังกับมัน “สมมติ” ไม่มีรากเหง้า เป็นของแปรปรวน สมมติใหม่ได้เรื่อยๆ เราได้อะไรกับการคาดหวังในสมมติ เราได้ทุกข์เพราะได้สมมติมาครอบครอง เราไม่ได้ทุกข์กับความจริงแท้ เราทุกข์กับสมมติที่เราถือครองคาดหวัง

๒) **ปรมัตถสัจจะ** คือความจริงตามความเป็นจริง เช่น เกิด แก่ เจ็บ ตาย

หากเป็นสิ่งที่เราเลือกแล้ว อย่ากลัว อย่าปรุงแต่ง อย่ายึดมั่น อย่าคาดหวังอีก เราเริ่มจากคาดหวังแล้วก็หวาดกลัว “เราจะได้มั้ย” “เขาจะคิดเหมือนเรามั้ย” เราก็เริ่มปรุงแต่งและเราก็ยึดมั่นว่าจะอย่างงั้นอย่างงี้ แล้วก็ทุกข์สิ เพราะจิตเราส่งไปข้างนอกตลอด มนุษย์เป็นสัตว์ที่เปิดรับอายตนะเกิน ๑๐๐% หูตาก็แพรวพราว จะไวหูไม่ว่าเรื่องดีไม่ดีจะไปก่อนเสมอ เพราะเราเปิด เมื่อไม่รู้จักควบคุมระงับผลสืบเนื่องก็เกิด ความปรุงแต่งความคาดหวังก็เกิด เช่น รถคันนี้สวย คันนี้ขี้เหร่ เราไม่เคยหัดควบคุม เราก็ตกเป็นทาส

เมื่อไรเราควบคุมมันได้ ไม่ให้เปิดมากเกินไป เราก็จะได้ชีวิตที่แท้จริงคืนมาคือ ปรมัตถสัจจะ เรารู้ว่าทุกข์เกิดที่ไหนจาก ๑ ไป ๒ ไป ๓ ไป ๔ เมื่อไรเราควบคุมมันได้ ชีวิตจิตวิญญาณก็จะมีอิสรภาพ เราจะไม่ทุกข์เพราะเปลือกนอกของสมมติ ตายเปลี่ยนสังขารมาเป็นร้อยพันหมื่นแสนล้านชาติเพราะอะไร นั่นคือทุกข์ที่

เป็นของจริง เป็นปรมัตถสัจจะ เรียนรู้เนื้อหาของความทุกข์ที่เป็นเนื้อแท้ของความทุกข์

วันนี้เราเรียนรู้กระบวนการในการทำลายกรอบ ตื่นรู้ ควบคุมตัวเองได้มากขึ้น ไม่คาดหวัง กว่าที่พวกเราจะฝ่าฟันเข้ามาในร่มเงาพระพุทธศาสนาให้ได้มากกว่านี้ เราต้องทุ่มเทกาย จิตวิญญาณปลดแอกพันธนาการในตัวเรา เพื่อเข้าใกล้อิสระภาพของตัวเองไม่มีใครช่วยเราได้นอกจากตัวเราเอง

การเปลี่ยนแปลงอยู่ที่ตัวเรา

ธรรมะจากนิโรธครั้งที่ ๒....หลวงปู่ต้นบุญ ติกขปัญโญ
ณ วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕

ช่วงระยะเวลาที่อยู่กับตัวเองทำให้เราได้เห็นบางสิ่งบางอย่างที่เรามองข้าม

ชีวิตที่อยู่ในเมืองเป็นชีวิตที่วุ่นวาย มีบางสิ่งบางอย่างที่เร่งรัดเราโดยที่พวกเราไม่รู้ตัว เหมือนเป็นวัฏจักรหรือวงจรที่คอยบีบคั้นเรา มนุษย์ที่จมอยู่ในปัจจุบันนี้เป็นแค่อะไหล่ในโครงสร้างที่ทำให้ขับเคลื่อนหมุนไป เราก็หลงไปกับกระบวนการเหล่านี้ วัน ๆ ก็หลอกล่อให้เราทำเหมือนกับว่าแม้ไม่เต็มใจ บางครั้งก็ต้องทำ หลอกจนเราเต็มใจทำ เพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบ ของกลไกนี้

สมมติไม่มองในเรื่องวัฏสงสารหรือสังสารวัฏ มองแค่ประเทศไทย มันก็เป็นระบบวัฏจักร ๆ หนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นห้างร้าน บริษัท ที่ทำงาน กระทรวง สุดท้ายก็เป็นวัฏจักรที่ผูกกันไว้ มนุษย์เรากลายเป็นอะไหล่ที่เข้าไปขับเคลื่อนให้วัฏจักรเหล่านี้หมุนไป ใครที่มีความ

โลภ โกรธ หลงมาก กิเลสมากก็เป็นผู้ควบคุมระบบ เราก็เห็นดีเห็นงามว่าการควบคุมระบบนี่ดี ควบคุมชะตาชีวิตมนุษย์ ระบบโครงสร้างของชีวิตมนุษย์ แต่ละคนก็เลยพากันมาแสวงหาอำนาจแสวงหากิเลส มีเท่าไรก็ไม่พอ แต่ละวันแต่ละคืนเฝ้าแสวงหามาครอบครองเพื่อควบคุมระบบเหล่านี้ พวกเราก็วิ่งตามโครงสร้างที่เขาหลอกล่อไว้ ถ้าเราทำอย่างงั้นจะได้ตำแหน่งนี้ จะได้ซีนั่นซีนี่ มีคนมาหาปู่ขอให้ช่วยให้ได้ตำแหน่ง อีกหน่อยก็มาอีกขอตำแหน่งสูงขึ้นอีก มันจะจบมั้ยนี่ ทำให้เราเป็นข้าทาส มีเราหรือไม่ก็ไม่สำคัญเพราะใครก็สามารถมาเป็นอะไหล่ตัวนี้ได้ ขณะที่เราออกจากระบบอย่างหนึ่ง ก็ไปอยู่ในระบบอีกอย่างหนึ่ง ไม่จบ ตราบใดที่ระบบการกินการใช้ของมนุษย์ยังเป็นเหยื่อของระบบโฆษณาชวนเชื่อ แล้วเรา

เราผ่านวันและคืน สรรพวัตถุเรื่องราวมหาศาล จนเรามานั่งคิดว่า เรากำลังวิ่งตามอะไร

ก็เชื่อเขา เขาบอกอร่อยก็เชื่อเขา ไม่ว่าเราจะเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าแค่ไหน สุดท้ายก็ต้องตื่น เพราะเขาใส่โปรแกรมไว้ว่ามันคือภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ เอ็งต้องทำอย่างงั้นอย่างงี้ จริง ๆแล้วแค่กินอิ่มท้องเฉย ๆ ไม่ต้องใช้ของมากมายขนาดนั้นก็ได้ ที่อยู่ที่อาศัยต้องใหญ่โตรโหฐาน ก็มันหลอกล่อเราว่ามีสิ่งที่ดีกว่าและดีที่สุด

เราผ่านวันและคืน สรรพวัตถุเรื่องราวมหาศาลจนเรามานั่งคิดว่า**เรากำลังวิ่งตามอะไร** เราเหนื่อยโดยที่เรายังไม่ได้รับผลตอบแทน คนบางคนมีบ้านมีรถ พอหันไปมองดูกู้ก็กู้มาทั้งนั้น พอต่อไปบ้านเราก็เก่า รถเราก็เก่า ขณะที่เงินฝากธนาคารก็มีแต่ลดค่าลง (ลองเทียบกับราคาทองคำดู ทองหนึ่งบาทสมัยก่อนสี่ห้าพัน เดี๋ยวนี้สองหมื่นกว่า) คิดดูดี ๆว่าสิ่งที่เรามีและเราเป็นทำให้เราเหนื่อย ขณะที่ได้มาแล้วจะดีใจก็ไม่ใช่ จะเสียใจก็ไม่เชิง เรามีหมดทุกอย่างแต่มันก็ยังไม่ดีพอสำหรับเรา เลยทำให้เรา**แสวงหาไม่จบ**

ไม่สิ้น ไม่รู้จะดิ้นรนขวนขวายไปทำไม **ต้องปล่อยวางให้ได้**

ปัญหาที่สำคัญคือ คนไม่รับผิดชอบในปัญหาที่ตัวเองก่อ โยนความรับผิดชอบ โยนปัญหา โยนภาระ โยนสิ่งที่ตัวเองต้องการให้คนอื่นแก้ หรือพยายามให้คนอื่นหยิบยื่นให้เสมอ ออกนิโรธมา มีแต่คนขอพรหน่อย พวกเราเอาไปพวกเราก็ไม่เปลี่ยนความคิดอยู่ดี สิ่งที่ให้มันก็ไม่เกิดประโยชน์ เป็นแค่น้ำสะอาดขันหนึ่งเอาไปเทรวมกับน้ำเน่าที่มีอยู่แล้ว เปลี่ยนอะไรได้ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ให้ไปไม่ได้หมายความว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลง **การเปลี่ยนแปลงอยู่ที่ตัวเรา** หลวงปู่ช่วยนี่หน่อย ช่วยนั่นหน่อย ถามจริง ๆ ช่วยอะไรได้ พวกเราก็จะให้ช่วยอยู่นั่น เรื่องบางอย่างมันเกินความสามารถของเรา บางอย่างมันไม่ใช่กิจของสงฆ์ ใช่ไหมล่ะ ขอให้ช่วยขายของ ช่วยให้ได้ตำแหน่ง และอื่น ๆ อีกมากมาย ไม่ได้มาบวชเพื่อจะมาขายของให้พวกเรานะ

เคยถามตัวเองมั้ยว่าต้องการอะไรกันแน่ เงิน ๆ ๆ ที่จำเป็นต้องหาต้องใช้เอาให้พอประมาณก็พอ มีก็ไม่ได้ว่าหรอก พอให้กินให้ใช้ หาหมอ ทำบุญ มีมากเกินไปก็ตระหนกตื่นกลัว กลัวคนมายืม คนนั้นมาขอ ถ้าจะให้ถูก ไม่ต้องมาขอพร ขอพรไม่ได้ผล อย่าได้ประมาท ความแปรปรวนเกิดขึ้นได้ง่าย ใช้ชีวิตกับปัจจุบันก็พอ อย่าไปคาดหวังกับอนาคตมาก

ทาสความคิด

ธรรมะสอนลูก ๆ ในวันพระ....หลวงปู่ต้นบุญ ติกขปัญโญ
เมื่อเดือน กันยายน ๒๕๕๕

ในเรื่องการประพฤติปฏิบัติธรรม คนเราต้องศึกษาสังเกต ปัจจัยต่าง ๆ เช่น เวลา สภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ ความพร้อมของตัวเรา ไม่ใช่ไปมองจุดมุ่งหมายไกลเกินไป เลยไม่ได้ประโยชน์ที่แท้จริง

ให้มองสั้น ๆ มองเป้าหมายใกล้ ๆ เอาความสำเร็จระยะสั้น ๆ ใกล้ ๆ ก่อน เรียนรู้ว่าชีวิตไม่มีอะไรมาก **ความสุข-ความทุกข์ล้วนเป็นภาระที่เราต้องแบกรับ ความสุขถ้าไม่มีก็จะพยายามขวนขวาย ส่วนความทุกข์ก็อยากให้หมดไป** ไม่ว่าสุข-ทุกข์ล้วนเป็นภาระที่ต้องแบกหาม ให้มองภาระใกล้ ๆ สั้น ๆ ก่อน ถ้าไปสร้างเงื่อนไขไกลเกินไป พอไม่สำเร็จก็ท้อ ขยาดและกลัวว่าจะไม่สำเร็จอีก

การประพฤติปฏิบัติธรรมเป็นของละเอียด ธรรมของพระ-

มันเป็นแค่ธาตุ ๔ ขันธ์ ๕ พระพุทธเจ้ามองว่า คือความว่างเปล่า

พุทธเจ้าเป็นของละเอียด หากเราต้องการเรียนรู้ซึ่งสัจธรรมของพระพุทธองค์ ตัวของเราต้องมีวิสัยทัศน์ รูปแบบการดำเนินชีวิตเหมือนกับพระพุทธเจ้า **พระพุทธเจ้าท่านมองยังไง และเรามองอย่างไร** ทำมุมมองทุกอย่างให้มาอยู่จุดเดียวให้ได้ เราตกเป็นทาสความคิดมาเป็นสิบ ๆ ปี เราคิดนั่นทำนี่เกิดจาก**อายตนะมันเปิดส่วนที่โดนกระทบและเราเปิดโอกาสให้มากระทบ "เกี่ยวข้องกับไม่เกี่ยว" เมื่อไรที่คิดให้มันเกี่ยวก็จะเกิดการปรุงแต่ง**

โดยมากเราฝึกที่จะสร้างโครงสร้างเหล่านี้ **เพราะเราตามรู้ไม่เท่าทัน จึงเกิดมิติขึ้น** เมื่อไรเราไปสนใจ (จิตไปเพ่ง) ก็จะเกิดการปรุงแต่ง เพราะเราปรุงแต่ง เราจึงคาดหวัง เราไม่ได้มองสภาพความเป็นจริงเนื้อแท้ เราทุกข์เพราะความคิดที่ถูกกำหนดไว้แล้ว อยู่ในนี้ในจิตของเรา ถ้าเราไม่รู้ เช่น เขาพูดภาษาอื่น เราก็จะไม่ทุกข์ มองลึกลงไปอีก มันเป็นแค่ธาตุ ๔ ขันธ์ ๕ **พระพุทธเจ้ามองว่าคือความว่างเปล่า**

เราตกเป็นทาสความคิดและก็เป็นเหยื่อความคิดเหล่านั้น เราไม่เคยบริหารความคิด ไม่เคยสร้างขอบเขตข้อจำกัดของความคิด

พอมีความคิด

⬇

มีการปรุงแต่ง

⬇

มีความคาดหวัง

⬇

มีเขามีเรา มีตัวมีตน สูงต่ำ ดำขาว ถูกผิด ใช่ไม่ใช่
ยึดมั่นว่าเป็นอย่างงั้นอย่างงี้

⬇

มีความหวาดกลัว

⬇

ทุกข์

เคยถามตัวเองบ้างไหม ว่าทำไมใช้ชีวิตมาถึงขนาดนี้แล้วถึงตกเป็นทาสความคิดไม่จบไม่สิ้น เราเกิดมาเพื่อสิ่งนี้หรือ **เราเกิดมาเพื่ออะไร ต้องการอะไรในโลกนี้ พระพุทธเจ้าท่านมีมหาปณิธาน มีความมุ่งมั่นตั้งใจ ตัวเราเองมีมหาปณิธานอะไร**

เรามักมองจากมุมมองของเรา ทำไมไม่มองจากหลาย ๆ มุมมอง เราเป็นทาสความคิดแค่นี้

เรามองแค่ ๕+๕ = ๑๐

แต่จริง ๆ แล้ว ๖+๔ = ๑๐, ๘+๒ = ๑๐ และยังมีอีกเยอะแยะ

ทัศนคติ มุมมองแบบอื่น ยังมีอีกเยอะ เราถูกกรอบของวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ครอบไว้ เมื่อเห็นอะไรที่แตกต่าง เราก็มีแค่ ๒ อย่าง ยอมรับและปฏิเสธ

เราเกิดมาเพื่อเรียนรู้ ที่จะอยู่กับสุข-ทุกข์ และรู้จักที่จะปล่อยวางมัน

เราได้ประโยชน์อะไรจากมุมมองชีวิตที่แตกต่าง หรือเราจมปลักกับความคิดของเราเอง ไม่เคยเอาความคิดอื่นๆ มาเปรียบเทียบกับความคิดของเรา เมื่อใดเราคิดเดิมๆ ไม่สามารถก้าวย่างจากกรอบความคิด เราเองก็ไม่เกิดการพัฒนา

การประพฤติปฏิบัติให้ลองทำต่างเวลา ต่างสถานที่ ต่างสภาพแวดล้อม จะได้เห็นความแตกต่าง เรามีบ้านอยู่ใกล้กองขยะ แต่เราไม่เคยรู้สึก เพราะอยู่จนชิน เมื่อไรที่ก้าวย่างออกมา ก็จะเหม็น เพราะที่ผ่านมามันชิน เมื่อเห็นแล้วเราก็จะมีทางเลือก เลือกความสงบความวุ่นวาย **มองให้เห็นความแตกต่างให้ได้ เราเกิดมาเพื่อเรียนรู้ที่จะอยู่กับสุข-ทุกข์ และรู้จักที่จะปล่อยวางมัน**

หากเรายังไม่สามารถละทิ้งตัวตน อัตตา ยังมีเขามีเรา โอกาสในการเข้าถึงสัจธรรมของพระพุทธองค์ก็น้อยลง มุมมองทัศนคติ วิธีคิดยังเหมือนเดิม ยังมีความยินดี พอใจ กับความทะยานอยากทางโลก ยังเรียกร้อง ยังมีเงื่อนไข มีเหตุผลของเราเอง เรายังไม่ผ่านที่จะก้าวย่างเข้าถึงโลกจิตวิญญาณได้

สำคัญที่สุดคือทบทวนพฤติกรรมของเราเอง พวกเราเกิดมาเพื่อต้องการอะไรกันแน่ ทำความเข้าใจว่า ขณะที่ไม่มีอะไรเกิดขึ้น ไม่มีอะไรน่าสนใจ เราจะทำอย่างไร ยังเลือกทำแต่สิ่งที่ตัวเองชอบ พอใจยินดี ไม่สามารถยอมรับกับความไม่ยินดี ไม่พอใจ เรามีคำตอบก่อนปฏิบัติ **ไม่ทำตัวเป็นภาชนะที่ว่างเปล่า ไม่ระวังกาย วาจา ใจของเราเอง** จิตที่เร่าร้อน อยู่กับเนื้อหาสาระที่ไม่ได้เป็นประโยชน์ ปฏิบัติไม่เห็นผลแล้วจะอยู่อย่างไร แต่ละวันอยู่กับความจำเจ คิดว่าการปฏิบัติ ๓ วัน ๑๐ วัน จะทำให้เราเป็นอะไร ในขณะที่เราเลือกสิ่งที่เราชอบ พอใจ ยินดี ควรจะอยู่อย่างไร **ไม่ใช่เรียกร้องการเปลี่ยนแปลงจากผู้อื่น** แต่ควรเรียกร้องจากตัวเราเอง นี่คือสิ่งที่ต้องคิด พิจารณาและทบทวน จะมองอย่างไร ไม่ว่าดีและไม่ดีก็ตาม จะอยู่อย่างไร

สังสารวัฏเป็นอย่างงี้ มีทั้งความพอใจ ไม่พอใจ มีมืดมีสว่าง สูงต่ำ ดำขาว เมื่อเห็นสิ่งหนึ่งก็เห็นอีกสิ่งหนึ่ง แต่พวกเราไม่ทำความเข้าใจกับความเป็นปกติอันนั้น ปัญหาคือพวกเรายังทำไม่เป็น ยังไม่เข้าใจว่าจะบริหารความคิด การกระทำอย่างไร เบื้องต้นควรตระหนักรู้พื้นฐานว่าเรามาเพื่อเปลี่ยนแปลงตัวเราเอง อย่าผูกติดอารมณ์ด้านเดียว ไม่ว่ายินดี พอใจก็ดี หากเราพัฒนาศักยภาพให้กระจายออก (คลายกำหนัด) นั่นถึงจะเกิดประโยชน์

เมื่อใดเราเอาอัตตามองทุกข์ ก็ไม่เห็นทุกข์
เมื่อใดเราเอาอนัตตามองทุกข์
เห็นว่าไม่มีเขามีเรา
เราก็จะเข้าใจเนื้อหาของความทุกข์จริง ๆ

ทานที่ได้ผลมาก และการวางความเข้าใจ

ธรรมะจากนิโรธครั้งที่ ๓....หลวงปู่ต้นบุญ ติกขปัญโญ
ณ วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

ตอนที่ ๑ ทานที่ได้ผลมาก

คนมาทำบุญผ่อนหนักผ่อนเบาผ่อนยาวผ่อนสั้น ถ้อยทีถ้อยอาศัย มีอะไรก็แบ่งปันกัน ไม่ใช่อยู่ด้วยความโลภ โกรธ หลง อิจฉาริษยา อยู่เพราะความมักมาก ยึดมั่นถือมั่น ไม่รู้จักแบ่งปันเอื้อเฟื้อ แทนที่จะได้บุญได้กุศลกลับได้น้อย

ทานจะได้ผลมากเมื่อประกอบไปด้วย

- **การรักษาศีล** ถ้าศีลบริสุทธิ์ทำทานน้อยก็มีผลมาก ศีลจะค้ำจุนไว้ คนที่ไม่ถือศีลแต่จิตบริสุทธิ์คือจิตของเขาประกอบไปด้วยศีลอยู่แล้วก็เหมือนคนมีศีล
- **การตั้งสัจจะมั่น** อธิษฐานบุญก็ได้มาก
- **เข้าใจความหมายของสิ่งที่ตนจะให้ ให้เพื่ออะไร** คนที่

ไม่เข้าใจได้ผลน้อยมาก คนให้ทานมักหวังผล แต่ผลควรอยู่กับความพอดีและเป็นจริง คนส่วนมากให้ทานแล้วไม่อยู่กับความพอดีและเป็นจริง ให้ทานน้อยนิดแต่หวังผลมากมายมหาศาล เอาทุกอย่าง มันไม่เป็นกลางและไม่พอดี สิ่งที่เราทำกับสิ่งที่เราปรารถนาควรให้มันพอดีกัน การกระทำมันให้ผลสืบเนื่อง

มีสิ่งหนึ่งย่อมมีอีกสิ่งหนึ่ง ทำอะไรไว้ย่อมได้รับผลอันนั้นตามหลักของ "อิทัปปัจจยตา" เรื่องผลสืบเนื่อง นี่ก็เหมือนกัน ทำบุญ ๒๐ บาท ขอให้ปราศจากทุกข์โศกโรคภัย เงินทองมั่งมี เลื่อนยศเลื่อนตำแหน่ง ถูกเลขถูกหวย เอาทุกอย่าง

ฉะนั้นแล้ว เราไม่เข้าใจในสิ่งที่เราให้ เราก็ไม่ได้รับหรอก เราต้องเข้าใจว่าให้เพื่ออะไร สิ่งที่ตนกระทำนั้นจึงจะมีผลมากเพราะทำด้วยความเข้าใจ คนที่ไม่ได้วางความเข้าใจไว้เป็นหลักทำด้วยโมหะคือความหลง หลงไปกับสิ่งที่เราคิดปรุงแต่งหรือสิ่งที่เราคาดหวัง ไม่เกิดมรรคเกิดผลขึ้น

ก่อนทำบุญให้ทานต้องตระหนัก เหมือนกัน คนที่รักษาศีลหรือสมาธิภาวนาต้องตระหนัก จริงๆ เราทำเพราะอะไร เพื่ออะไร ทำเพราะความโลภ โกรธ หลง หรือทำเพราะความทะยานอยาก

เราจะเห็นได้ว่าในยุคสมัยปัจจุบัน คนที่มีความต้องการ ความอยาก อาศัยความอยากเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติมีมากกว่าคนที่เข้าใจไปปฏิบัติ เห็นเพื่อนทำอยากทำกับเพื่อน หรือตัวเองประสบความทุกข์อย่างใดอย่างหนึ่งแล้วจึงไปปฏิบัติบำเพ็ญ ซึ่งมันไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจ

การให้ทาน รักษาศีล บำเพ็ญสมาธิภาวนา จะได้ผลก็ต่อเมื่อ "เข้าใจ" รู้เหตุปัจจัย ในสิ่งที่ตนเองกระทำ

การให้ทาน รักษาศีล บำเพ็ญสมาธิภาวนา จะได้ผลก็ต่อเมื่อ "เข้าใจ" รู้เหตุปัจจัยในสิ่งที่ตนเองกระทำ ว่าทำสิ่งนี้จะได้ผลอย่างนั้น ทำสิ่งนั้นจะได้ผลอย่างนี้ เหตุผลเพราะว่าเรา**วางความพอดีไว้กับความเข้าใจ** คนที่ไม่เข้าใจก็จะคิดปรุงแต่งว่าทำอย่างนั้นจะได้ผลอย่างนี้ ขาดความพอดี

พวกเรามีการศึกษาระดับหนึ่ง อย่าไปเชื่อตามหนังสือตำราที่เขียนไว้ เพราะมักพูดแต่เรื่องที่เกิด นั่งสมาธิได้อย่างงั้นอย่างงี้ เรื่องที่ทำไม่ได้ไม่ได้พูดไว้ ตอนที่ทำเจอปัญหาอุปสรรคอาจมีบอกไว้แต่ไม่ได้บอกเวลาว่ากี่เดือนกี่ปีกี่ภพกี่ชาติ ไม่ได้พูดแต่เริ่มต้นว่าภพชาติกองสุมเท่าภูเขาเลากา ไม่ค่อยได้พูดตอนทำไม่ได้ มักพูดแต่ตอนทำได้แล้ว ประสบผลสำเร็จแล้ว

ฉะนั้นแล้ว กำลังของเราในการเข้าไปถึงหรือเข้าไปสู่กระบวนการเหล่านั้นได้ต้องใช้ระยะเวลาตั้งเยอะ อย่าไปรอความพร้อม ทำ

อย่างงั้นได้ผลอย่างงี้ จะหลุดพ้นอย่างนั้นอย่างนี้ เป็นไปไม่ได้ จะเป็นไปได้นะ **เริ่มต้นคือ วางความเข้าใจในตัวของเราให้ได้มาก**

ลำพังแค่การให้ทานยังทำได้ยาก นับประสาอะไรกับการรักษาศีล การทำสมาธิภาวนา การบำเพ็ญสมาธิภาวนาหรือการบำเพ็ญตนเป็นอุบาสกอุบาสิกาในพระพุทธศาสนาไม่ใช่เรื่องง่าย ขนาดออกมาเป็นอนาคาริกคือ พูดง่าย ๆ อย่างแม่ชี หรือพราหมณ์โกนผม ไม่ข้องแวะกับตระกูลแล้ว ทำได้ยาก เพราะชีวิตทางโลกเป็นชีวิตที่เราถูกสภาพเจือปนไปแล้ว

กว่าจะถึงปัจจุบัน เราล้วนอาศัยสิ่งเหล่านี้ มีกินมีใช้ทุกวันนี้ก็เพราะกิเลสตัณหาพาเราไป มีบ้านรถมีการมีงานเพราะความทะยานอยากทั้งนั้น **เราหายใจเข้าออกอยู่กับกิเลสตัณหา มันเป็นการยากที่จะทำได้ มันต้องใช้เวลาที่ต้องบ่มเพาะ**

ตอนที่ ๒ การวางความเข้าใจ

ในทางพุทธศาสนาแบบมหายานจะสอนให้มองแบบระยะยาว คือ “หว่านพืชแบบไม่หวังผล” ขณะที่พวกเราถูกสอนมาว่า “หว่านพืชต้องหวังผล” มองแต่ปัจจุบันนี้ เอาเดี๋ยวนี้ ต้องได้ ๆ เชื่อมั่นในศักยภาพว่ามีความสามารถ แต่ในความเป็นจริงล่ะ เรามีศักยภาพอย่างนั้นจริงหรือไม่ คนพันหมื่นแสนล้านคนร้อยพ่อพันแม่ในมนุษย์โลกนี้มีแหล่งที่มาไม่เหมือนกัน

- บางคนเป็นเทพเทวดามาเกิดเป็นมนุษย์
- บางคนเป็นมนุษย์มาเกิดเป็นมนุษย์
- บางคนเป็นเปรต อสุรกาย สัตว์นรกมาก่อน

แหล่งที่มาของจิตวิญญาณจากต่างที่มันแตกต่างกันเหลือเกิน ไม่ได้หมายความว่าคนมาฟังเทศน์จะบรรลุเหมือนกันหมด เป็นไปไม่ได้ จิตวิญญาณที่ละเอียดอ่อนและหยาบมีความต่างกัน

วันนี้เราจะมาพูดกันถึงเรื่องศักยภาพพื้นฐานเบื้องต้น แบบว่า**ปรับเปลี่ยนทัศนคติ หันมามองอีกมุมหนึ่ง** จากของเก่าที่เราเคยมอง ลองมองกลับกัน เราเคยมองแต่ว่าทำแล้วได้ บุญนี้ทำแล้วต้องได้ ถ้าทำแล้วไม่ได้จะเกิดอะไรขึ้น ลองคิดดูสิ คนที่ทำแล้วตายไปไม่เคยกลับมาเล่า ว่ารู้อย่างนี้น่าจะใส่บาตรมากกว่านี้ ไม่มี ไม่มีใครตายแล้วกลับมาบอก ฉะนั้น **เราควรมีมุมมองของความเป็นกลาง ไม่ใช่ทำแล้วอยู่กับโลภ โกรธ หลง เพราะความไม่รู้ซึ่งเป็นรากฐานของการเกิดมาเป็นมนุษย์ มันเริ่มจากความลังเลสงสัย เริ่มจากความไม่แน่ใจ ความไม่รู้จึงก่อเกิด ฉะนั้น จะได้ผลมากต้องอยู่ที่ความเข้าใจ**

ถ้าย้อนหลังไป ๒,๕๐๐ กว่าปีที่แล้ว คนไม่รู้จักพระพุทธเจ้า ไม่รู้ว่าพระที่เดินถือบาตร นุ่งห่มผ้าย้อมฝาด คือพระพุทธเจ้า เข้าใจว่าเป็นนักบวชธรรมดา ซึ่งในสมัยนั้นศาสนาพราหมณ์ปลูกฝังว่าคนเป็นนักบวชต้องผมยาว ไว้หนวดเครา นุ่งห่มผ้ามอ ๆ ใส่ประคำ บำเพ็ญบารมีแบบตบะ กั้นลมหายใจอัสสาสะปัสสาสะ พอท่านเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว ไม่มีการลง facebook บอกกัน ไม่มีใครรู้เลย ไม่มีการออกข่าวช่อง ๓, ๕, ๗, ๙ แบบปัจจุบัน ไม่มีโฆษณาชวนเชื่อใด ๆ ทั้งสิ้น

ท่านไปบิณฑบาต จะรู้ได้อย่างไรว่าเป็นพระพุทธเจ้า ท่านรู้แต่คนที่ใส่บาตรรู้ไหม ความไม่รู้ของเขากับความไม่รู้ของเรามีผล

ต่อให้เรานั่งอยู่ต่อหน้า พระพุทธเจ้า ถ้าเราไม่น้อมธรรม นั้นมาใส่ เราก็ไม่ได้อะไร

แตกต่างกันไหม วันคืนล่วงเลยผ่านไป พระพุทธศาสนาเจริญขึ้นไป คนที่ใส่บาตรไม่รู้จนไปประพฤติปฏิบัติในสำนักพระองค์แล้วจึงได้รู้ว่านั่นคือพระพุทธเจ้า สิ่งที่พระองค์ให้คือพระสัจธรรมคำสั่งสอน คนที่คิดตามพระพุทธเจ้าได้ในช่วงเวลานั้นซึ่งไม่ห่างเท่าไร ก็ยังพอสืบต่อกันได้ ยังตามเชื้อตามแถวกันได้

จนมาถึงยุคนี้ มันห่างกันมาก **เราเชื่อสิ่งที่ถูกปรุงแต่งไว้แล้ว** และสิ่งที่สอดใส่ไว้ในพระไตรปิฎกจนเป็นส่วนของกระบวนการความคิดรากเหง้าของพระพุทธศาสนาที่คนนับถือ ในขณะเดียวกัน **คนต้องมีสติในการใช้วิจารณญาณมากขึ้น** คนบางคนอ้าปากหุบปากพูดแต่เรื่องพระไตรปิฎกอยู่อย่างนั้น แต่ถามจริง ๆ มีใครปฏิบัติได้จริง ๆ ครูบาอาจารย์ตั้งแต่พระอาจารย์มั่นเป็นต้นมาหลายรูปหลายองค์ที่คนยอมรับว่าเป็นพระอรหันต์ ไม่เห็นท่านยกอ้างพระไตรปิฎกมาเป็นสาระสำคัญเลย มีพระเคยไปกราบพระอาจารย์มั่น ๑-๒ ปีก่อนท่านมรณภาพ ถามท่านเรื่องพระไตรปิฎก ท่าน

บอกว่าเอาใส่ตู้ไว้ เรามาฟังสิ่งที่ฉันปฏิบัติได้นี่ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ฉันรู้ ฉันเข้าใจ ฉันไม่ได้เข้าใจในพระไตรปิฎก แต่เข้าใจจากการปฏิบัติได้ ไม่ได้มีอยู่ที่ไหนเลย มีอยู่ในบทสวดมนต์ธรรมดาทั่วไป พระสูตรเพียงเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่พระพุทธเจ้าพูดไว้

พระอาจารย์มั่นท่านเทศน์สอนในหนังสือ **"โยนิโสมนสิการ" คือน้อมเข้ามาพิจารณา** คนที่ไม่น้อมมาพิจารณาคือ **"วิตกวิจารณ์"** ไม่เป็น มีความตระหนักรู้ มีความเข้าใจไหม คนที่ไม่รู้จักพิจารณา ต่อให้มีธรรมอยู่เต็มโลกก็ไม่เกิดประโยชน์ ต่อให้เรานั่งอยู่ต่อหน้าพระพุทธเจ้า **ถ้าเราไม่น้อมธรรมนั้นมาใส่เราก็ไม่ได้อะไร** ไม่ได้พูดถึงเรื่องวิจิตรพิสดาร ท่านพระอาจารย์มั่นแลกเปลี่ยนสนทนาธรรมกับท่านเจ้าคุณอุบาลี วัดบรมนิวาสฯ เอาธรรมที่เป็นของปฏิบัติได้และที่อยู่ในพระไตรปิฎกมาเปรียบเทียบกัน ท่านเจ้าคุณอุบาลีท่านก็เป็นพระอริยบุคคลเหมือนกัน ท่านบอกว่าพระไตรปิฎกความคลาดเคลื่อนต้องมี แต่คนเอาความคลาดเคลื่อนนั้นไว้เป็นประมาณ ยึดเอาความคลาดเคลื่อนว่าเป็นจริง เกิดการปฏิวัติด้านความคิด พุทธศาสนาก็แตกต่างกันออกไปเรื่อย ๆ มีลัทธินิกายใหม่อยู่เรื่อย ๆ บ้านเราก็มี ต่างประเทศก็มี

"วิปัสสนา" แค่นี้เอง เป็นหลักธรรมที่ไม่ได้อะไรมากมายแต่ทำให้ครูบาอาจารย์บรรลุมรรคผลนิพพานได้ ไม่ได้เป็นของที่ต้องเปิดตำรับตำราอะไรมากมายมหาศาล ที่ทำได้ก็เพราะ**รู้จักน้อมเข้ามาพิจารณา มาดู คนเราก็มีแค่นั้น คนไม่รู้จักหยุด ไม่รู้จักพิจารณาย่อมไม่ได้รับอะไร** ประโยชน์ก็ไม่เกิดขึ้นแม้แต่กระพี้หนึ่ง ฉะนั้นแล้ว ย้อนกลับไป ความเข้าใจในสิ่งที่ตนกระทำ ถ้าไม่รู้จักว่า

สิ่งที่เราทำคืออะไร เราก็จะไม่ได้รับประโยชน์ ตั้งแต่เริ่มต้นแม้แต่การให้ทานซึ่งเป็นพื้นฐาน เราไม่ได้เจาะจงว่าเป็นพระสงฆ์ ให้ใครถือว่าเป็นทานทั้งสิ้น ทานที่เป็นเบื้องต้น เบื้องกลาง เบื้องปลาย มี ๓ ระดับ ทานบารมี ทานอุปบารมี ทานปรมัตถบารมี ทานเหล่านี้ย่อมมีหลักหรือองค์ประกอบซับซ้อนขึ้น และอาศัยความตั้งมั่น เมื่อ**มีความเข้าใจ และตั้งมั่น**ก็มีผลเพิ่มขึ้น ในขณะนั่งรอใส่บาตร ถ้าจิตเราเกิดสมาธิตั้งมั่น ขึ้นกับว่าผูกไว้กับอะไร ถ้าการตั้งมั่นผูกไว้กับการอธิษฐานบุญไปเรื่อย ๆ บุญนี้ก็มีอานุภาพเกิดขึ้น ทานนั้นก็มีอานุภาพเกิดขึ้น ถ้าไปผูกไว้กับสัจจะ ถ้าเราตั้งสัจจะไว้ ตราบใดที่เกิดอะไรขึ้นเช่นแผ่นดินไหว ฝนตก เราจะไม่หวั่นไหว ผูกไว้กับอะไรก็ได้ผลอันนั้น ผูกไว้กับขันติ ผูกไว้กับความเพียรวิริยะ ไม่ว่าเกิดอะไรขึ้นเราจะยังคงทำอย่างงี้ เจ็บตรงนั้น เหนื่อยอย่างงี้ ร้อนอย่างงั้น ล้าอย่างงี้ แต่ยังคงความเพียรไว้ ย่อมบังเกิดอานิสงส์ขึ้น เพราะความเข้าใจเราจึงผูกความตั้งมั่นไว้กับสิ่งเหล่านี้และเกิดอานิสงส์ขึ้น ถ้าไม่มีความเข้าใจเสียแล้ว ทำไปก็อย่างงั้น

ในขณะที่เรานั่งอยู่นี่เราจะแผ่เมตตา เรียกว่าบ่มเพาะความเมตตาให้เกิดสำหรับคนที่อยู่ก่อนเราหลังเรา สำหรับคนที่ต้องการใส่บาตร เราให้ความเมตตา ให้ความเอื้อเฟื้อ ในขณะเดียวกันให้ธรรมแก่ผู้อื่นด้วย ชี้ชวนให้เกิดปัญญา บอกให้เขาอธิษฐานบุญอย่านั่งอยู่เฉย ๆ ตั้งจิตเป็นสมาธิ บุญนั้นอานิสงส์จะได้มากขึ้นอยู่กับการตั้งจิต ยังไม่พอเอาปัญญาแบ่งปันไปอีกหรือทำให้ผู้อื่นตื่นรู้ มีสติ อานิสงส์จะได้มากเพิ่มขึ้นไม่มีประมาณ

คนเราต้องสังเกตในสิ่งที่ตนกระทำ เมื่อไรคนหวังผลเฉพาะหน้า

คนที่ไม่รู้จักตัวเอง ทำอย่างอื่นไม่ได้

อยากได้อย่างงั้นอย่างงี้ จะได้อะไร สิ่งที่เราหวังผลล้วนแล้วแต่เป็นของยึดมั่นถือมั่น วันนี้มีตนแต่พรุ่งนี้ไม่มีตน สิ่งที่เรายึดมั่นสิ่งที่เราขวนขวายสิ่งที่เราต้องการคืออะไร ถ้าสิ่งที่เราทำไม่ได้เกิดจากความเข้าใจ สิ่งเหล่านี้เป็นโมฆะ หรือว่ามีผลน้อย **คนที่จะสร้างบารมีในพระศาสนธรรมของพระพุทธเจ้าต้องประกอบไปด้วยความเข้าใจ และความเข้าใจจะเกิดขึ้นจากการมีสติ** หากคนไม่มีสติ จะทำแบบโง่ ๆ กับความรู้ผิด ไม่ต้องมีอะไรเยอะแยะ เมื่อยอมรับว่า "กูโง่" มีอย่างเดียว ทำในสิ่งที่ควรทำเท่านั้น จะไม่ทำในสิ่งที่ไม่ควรทำ ฉะนั้นแล้ว **เราคิดเพื่อวางกรอบของตัวเราเอง วางกรอบจิตวิญญาณของเราว่านี่เป็นสิ่งที่เราจะทำและสิ่งนี้เป็นสิ่งที่เราจะไม่ทำ และอาศัยความตั้งมั่น (สมาธิ) เป็นกำลังหนุน**

เมื่อออกนิโรธครั้งก่อนพูดเรื่องการควบคุมตนเอง **ถ้าพวกเราไม่รู้จักควบคุมตนเองแล้วทำอะไรไม่ได้ เรามองดูตัวเราเอง คนที่ไม่รู้จักตัวเองทำอย่างอื่นไม่ได้** (พอดีมีเสียงเด็กร้อง หลวงปู่เลยยกเป็นตัวอย่างว่า ถ้าตามรู้ไม่ทันก็จะรำคาญและอาจปรุงไปว่าน่าตีนัก ร้องอะไรนักหนา พอเรารู้ตัวเห็นจิตเราอาจตกใจกับความคิดปรุงแต่งของเราและหยุดปรุง คนเราต้องมีสติตามรู้ให้ทัน)

เพราะปู่...จึงรู้ธรรม

สิบนิ้ว ศิษย์พนม ก้มลงกราบ
ศิโรราบ ด้วยศรัทธา มหาศรี
ศิษย์ทราบซึ้ง ถึงทาน บารมี
เลือกสิ่ง ดีรักษาศีล ภาวนา

สวดมนต์กลอน ถอนคำสาป อโหสิ
มีสติ รู้ตน แลค้นหา
เป็นคำสอน ของ “ปู่” เสมอมา
ท่านสอนว่า “ใส่ใจ” ในทุกตอน

จะทำการ สิ่งใด ใช้ “ใจ” สั่ง
พึงระวัง ตัวกิเลส อุทาหรณ์
ฝึกละเอียด ทุกขณะ ละนิวรณ์
เป็นอาภรณ์ ไม่ประมาท ทุกชาติไป

ไม่ยึดติด อนิจจัง ในสังขาร
ทั้งวงศ์วาร เกียรติยศ อันสดใส
ล้วนแล้วแต่ เป็นสมมุติ ที่สุดใคร
นำไปได้ ถึงนิพพาน นั้นไม่มี

ในนามศิษย์ จากหาดใหญ่ ห่างไกล “ปู่”
คอยเชิดชู ปู่พัฒนา เสริมราศี
จะขอรวม ร่วมบุญ บารมี
ทุกทุกที่ ถวายเป็น พุทธบูชา

อำนวยพร ให้ปู่ ผู้ประเสริฐ
ก่อกำเนิด หนุนนำ พระศาสนา
คอยสืบสาน เบื้องบาท พระศาสดา
ตามสมญา สง่างาม นาม “ต้นบุญ”

ภูมิใจที่เป็นศิษย์ “ปู่”
ชัญญา สุวรรณโณ

แก้วน้ำแห่งศรัทธา

โดย...พัชรี เกยุราพันธุ์

เมื่อปลายปี พ.ศ.๒๕๕๓ ข้าพเจ้าได้รับหนังสือ “มรรคาปาฏิหาริย์” จากเพื่อนผู้หนึ่งเป็นของขวัญวันปีใหม่ นั่นเป็นครั้งแรกที่ข้าพเจ้าได้รับรู้เรื่องราวของ “หลวงปู่ต้นบุญ” ผ่านตัวหนังสือ

หลังจากนั้นอีกนับปีเศษ เพื่อนคนเดิมนี่เองได้มาติดต่อข้าพเจ้าให้จัดทำหนังสือ “พระพุทธเจ้า ๕ พระองค์ กับโพธิญาณแห่งการตื่นรู้” ซึ่งเป็นหนังสือที่ทำขึ้นเพื่อแจกให้กับเจ้าภาพในงานเททองหล่อพระศรีอาริยเมตไตรย

จากการทำหนังสือเล่มนี้ ด้วยหน้าที่และความรับผิดชอบต่องาน ทำให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปกราบหลวงปู่เป็นครั้งแรก เพื่อนำรูปแบบการออกแบบหนังสือไปให้หลวงปู่พิจารณา ข้าพเจ้าได้มีโอกาสรับฟังคำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำหนังสือในแง่มุมต่าง ๆ สำหรับข้าพเจ้าซึ่งทำงานเกี่ยวกับการพิมพ์หนังสือมาเกือบ ๒๐ ปีนั้น พบว่าหลวงปู่สามารถเข้าใจขั้นตอนการจัดทำหนังสือและเสนอแนะแนวทางต่าง ๆ ในการทำงานได้อย่างถูกต้อง อันนี้เป็นความประทับใจปนประหลาดใจเล็กน้อย สำหรับการพบหลวงปู่เป็นครั้งแรก

หลังจากครั้งนั้น ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปกราบหลวงปู่อีก ๒ - ๓ ครั้ง กว่าหนังสือ "พระพุทธเจ้า ๕ พระองค์ กับโพธิญาณแห่งการตื่นรู้" จะเสร็จเรียบร้อย

ทุกครั้งที่ข้าพเจ้าไปกราบหลวงปู่ ก็มักจะได้พบญาติโยมที่มาจากที่ต่างๆ ทั้งไกลและใกล้มากราบหลวงปู่ และสนทนาซักถามข้อธรรมะต่างๆ มากมาย ทำให้ข้าพเจ้าพลอยได้มีโอกาสนั่งฟังธรรมะจากหลวงปู่คราวละนานๆ โดยไม่รู้สึกเบื่อ ได้ข้อคิด แนวทางในเรื่องต่างๆ หรือแม้กระทั่งได้ฟังแนวคิดการทำงาน รวมถึงภารกิจต่างๆ ของหลวงปู่

ทุกครั้งที่กลับจากการไปกราบหลวงปู่ ข้าพเจ้าสังเกตว่าตัวเองจะรู้สึกเบิกบาน อิ่มเอม เป็นความรู้สึกเหมือนเวลาที่เราได้ทำสิ่งดีๆ

เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ข้าพเจ้าได้เดินทางไปวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราชเป็นครั้งแรก เพื่อร่วมใส่บาตรหลวงปู่ เนื่องในงานออกนิโรธฯ และร่วมทอดกฐินในวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

การร่วมใส่บาตรครั้งนี้ ทำให้ข้าพเจ้าได้พบเห็นสิ่งมหัศจรรย์ครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิตเลยก็ว่าได้

เพราะในขณะที่หลวงปู่เดินบิณฑบาตอยู่นั้น ตลอดระยะทางยาวเป็นกิโล มีญาติโยมมารอใส่บาตรนับร้อยคน บนผ้าขาวที่ปูเป็นทางให้หลวงปู่เดิน มีพระธาตุร่วงมาจากจีวรของหลวงปู่เป็นระยะ ๆ ตลอดเส้นทาง แบบไม่มีปี่ไม่มีขลุ่ย แม้เวลาจะผ่านไปเป็นชั่วโมง พระธาตุยังคงร่วงลงมาตลอดเส้นทางที่หลวงปู่เดิน ราวกับเป็นเรื่องปกติธรรมดา

****โยนิโสมนสิการ -*** *การใช้ความคิดถูกวิธี ความรู้จักคิด คิดเป็น คือทำในใจโดยแยบคาย*

การใช้ความคิดถูกวิธี คือการกระทำในใจโดยแยบคาย มองสิ่งทั้งหลายด้วยความคิดพิจารณาสืบค้นถึงต้นเค้า สาวหาเหตุผลจนตลอดสาย แยกแยะออกพิเคราะห์ดูด้วยปัญญาที่คิดเป็นระเบียบ และโดยอุบายวิธีให้เห็นสิ่งนั้น ๆ หรือปัญหานั้น ๆ ตามสภาวะและตามความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัย เช่น

- *คิดจากเหตุไปหาผล*
- *คิดจากผลไปหาเหตุ*

แต่สำหรับข้าพเจ้า การได้เห็นกับตาเนื้อ หรือพูดได้ว่า “เห็นกันจะจะ” อย่างนี้ เป็นเรื่องมหัศจรรย์อย่างยิ่ง...

ช่างมหัศจรรย์เหลือเกิน...

นับจากวันที่ได้ยินได้ฟัง รวมถึงการได้ไปกราบหลวงปู่อีกหลายครั้ง แก้วน้ำแห่งศรัทธาที่เคยว่างเปล่าของข้าพเจ้าเมื่อ ๓ ปีก่อน บัดนี้มีน้ำอยู่เต็มเปี่ยม...ด้วยศรัทธาต่อหลวงปู่ต้นบุญ

ความศรัทธานี้ก่อเกิดจากองค์ประกอบ ๒ สิ่ง อย่างแรกคือ ทำตัวให้เป็นภาชนะที่ว่างเปล่าพร้อมจะเปิดรับสิ่งต่าง ๆ เพราะหากภาชนะของเราเต็มเสียแล้ว ก็คงไม่สามารถเปิดรับความรู้ คำแนะนำสั่งสอนใด ๆ ได้ นี่นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ

องค์ประกอบที่สองคือ การ**โยนิโสมนสิการ*** การน้อมเอาสิ่งต่าง ๆ ที่ ได้เห็น ได้ยิน ได้ฟัง มาคิดไตร่ตรอง แล้วเราจักได้คำตอบเหตุแห่งศรัทธาต่อหลวงปู่ด้วยตนเอง

ขอให้เพื่อน ๆ ผู้ร่วมสังสารวัฏจงถึงพร้อมด้วยองค์ประกอบทั้ง ๒ นี้ เพื่อความเจริญรุ่งเรืองในทุกด้าน...สาธุ

- *คิดแบบเห็นความสัมพันธ์ต่อเนื่อง เป็นลูกโซ่*
- *คิดเน้นเฉพาะจุดที่ทำให้เกิด*
- *คิดเห็น องค์ประกอบที่มา ส่งเสริมให้เจริญ*
- *คิดเห็น องค์ประกอบที่มา ทำให้เสื่อม*
- *คิดเห็นสิ่งที่มา ตัดขาดให้ดับ*
- *คิดแบบ แยกแยะองค์ประกอบ*
- *คิดแบบ มองเป็นองค์รวม*
- *คิดแบบ อะไรเป็นไปได้ หรือเป็นไปไม่ได้*

บารมีหลวงปู่ต้นบุญ

โดยลูกสัญญา และลูกพานิชย์

จากเด็กบ้านนอกต่างจังหวัด เข้ามาทำงานรับจ้างในโรงงานแถววนนคร

พื้นเพเป็นคนทางภาคอีสาน ซึ่งจะมีงานบุญอยู่แทบทุกเดือน เราก็ได้แต่ทำไปตามประเพณี ยังไม่เข้าใจดีว่า การทำบุญนั้นต้องทำแบบไหน อย่างไร อานิสงส์ที่จะได้มีอะไรบ้าง

จนอยู่มาวันหนึ่ง ประมาณปลายปี ๒๕๕๒ ข้าพเจ้าได้อ่านหนังสือ "มรรคาปาฏิหาริย์" ของหลวงปู่ต้นบุญ ติกฺขปัญโญ จึงเกิดศรัทธาอย่างแรงกล้า อยากจะไปกราบท่านที่วัดให้ได้ แต่ก็ไม่รู้ว่าจะไปโดยวิธีการใด ยังเก็บความรู้สึกลึก ๆ ว่าจะต้องได้ไป

ด้วยความบังเอิญหรือธรรมะจัดสรรก็ไม่ทราบ ทำให้ได้รู้จักกับเพื่อนที่อยู่บ้านซึกวึก ซึ่งเป็นคนแถววัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช ด้วยความที่มีศรัทธาในองค์หลวงปู่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นข้าพเจ้าพร้อมภรรยาและเพื่อน ๆ ได้จัดทำผ้าป่ากองหนึ่งซึ่งไม่ได้ใหญ่โตมากมายขึ้นเพื่อที่จะนำไปถวายหลวงปู่ต้น เพื่อช่วยสร้างพระมหาธาตุเจดีย์ศรีทศพลญาณเฉลิมราชชัยมงคล

วันแรก กับคำสอนแรกที่ประทับใจหลวงปู่ ซึ่งให้ในวันที่ไปถวายผ้าป่าในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ คือ

"การจะทำอะไรที่เป็นการถวายพระพุทธเจ้านั้น ต้องทำให้ปราณีตสวยงาม เพื่ออานิสงส์ผลบุญนั้นจะได้เพิ่มขึ้น"

เป็นคำสอนที่ข้าพเจ้ายังจดจำอยู่ในใจจนทุกวันนี้ เหตุจากต้นผ้าป่าที่นำไปถวายหลวงปู่นั้นพวกเราทำกันแบบชาวบ้านธรรมดา หลวงปู่จึงให้ตกแต่งใหม่ทำสวย ๆ และองค์หลวงปู่ยังใช้คำเรียกทุกคนว่าลูก ซึ่งฟังดูแล้วรู้สึกอบอุ่นเหลือเกินนั้นเป็นความประทับใจในวันแรก พร้อมทั้งได้ฟังหลวงปู่เทศน์ ได้ฟังธรรมะจาก หลวงปู่ถึงสองครั้งในวันนั้น

จากนั้นเป็นต้นมา ข้าพเจ้าก็รับซองผ้าป่างานกฐิน งานหล่อพระ งานบุญต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมใดของวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช ข้าพเจ้าพยายามมีส่วนร่วมเกือบทั้งหมด นำซองบุญไปช่วยแจก บอกบุญญาติธรรม แม้หลวงปู่จะไม่อยู่วัด แต่ก็ยังไปร่วมงานกฐินทุกปี จนมาถึงกฐินปี ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นงานออกนิโรธของหลวงปู่ในปีนี้ด้วย

ความเชื่อที่ว่า การได้ใส่บาตรกับพระที่ออกนิโรธนั้นมีอานิสงส์มหาศาล แม้ปรารถนาสิ่งใดก็จะสมปรารถนาได้ตามนั้น จิตที่ไม่เคยคิดเรื่องอื่นใดนอกจากปรารถนาใส่บาตรกับองค์หลวงปู่แม้สักครั้งเดียวก็นับว่าเป็นวาสนา ไม่เสียชาติเกิดแล้วในชาตินี้

ในวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ข้าพเจ้าทั้งสอง พร้อมญาติธรรมได้พากันไปนั่งรอใส่บาตร

หลวงปู่ตั้งแต่เช้าตรู่ เมื่อหลวงปู่เดินออกมารับบิณฑบาตรได้ระยะหนึ่ง หลวงปู่ได้เดินมาแล้วหยุด พร้อมปิดฝาบาตรตรงหน้าคณะของข้าพเจ้า แล้วหลวงปู่ก็ได้พูดว่า

"ไม่ธรรมดานะตรงนี้...ไม่ธรรมดานะตรงนี้"

คณะของข้าพเจ้าได้แต่ปลื้มปิติที่หลวงปู่ได้มายืนให้ได้ชมบารมีอย่างซึ้งใจ ทั้งดีใจ แล้วคณะเราก็ได้ใส่บาตรหลวงปู่ และด้วยความซื่อ หรือความโง่ก็ว่าได้ มีตาหามีแววไม่ ในขณะนั้นคณะของพวกเราได้สังเกตเห็นวัตถุอะไรบางอย่างไม่รู้ว่ามาจากไหน โดยเข้าใจว่าเป็นเศษแก้ว ซึ่งตอนแรกที่คณะเราปูผ้าไว้ก็ไม่เห็นมี ได้แต่ใช้นิ้วเขี่ยออกเพราะกลัวหลวงปู่จะเหยียบแก้วนั้น

แต่ทันใดนั้น ก็มีมือที่สามยื่นผ่านหน้าเรามาจากข้างหลังพร้อมหยิบเอาวัตถุที่มีลักษณะเหมือนเศษแก้วสีใส อมม่วง แล้วเขาก็บอกเราว่าพระธาตุเสด็จ เท่านั้นแหล่ะครับ ไม่ทันแล้ว หมดแล้วคนอื่นหยิบเอาไปหมดเลย อารมณ์ตอนนั้นทั้งเสียดายทั้งเสียใจระคนกัน ว่าทำไมเราถึงได้โง่ถึงเพียงนี้หนอ หลวงปู่อุตส่าห์มีเมตตาให้พระธาตุ ยังไม่รู้จักสิ่งอันเป็นมงคลอีก ได้แต่พูดกันว่าพวกเรานี้ช่างโง่นัก แล้วคนอื่นทำไมจึงต้องมาเอาพระธาตุตรงผ้าที่เราปูไว้ด้วย ครั้นจะไปหยิบเอาจากผ้าของคนอื่นนั้นก็ไม่กล้า เพราะหลวงปู่ก็คงจะเมตตาให้ลูกศิษย์เป็นราย ๆ ไป

ด้วยความเสียดาย จึงเกิดภาวะความเครียดขึ้น ความที่อยากได้พระธาตุบ้างเพื่อนำไปบูชา สักองค์ก็ยังดี จึงได้แต่ไปหาขอเอาจากคนอื่นที่เขาได้หลายองค์ ก็เลยได้มาคนละองค์ สององค์ และก็คิดกันว่าพอใจแล้ว ได้คนละองค์ก็ดีแล้ว แต่เรื่องยังไม่จบเพียงเท่านี้หลังจากที่เราใส่บาตรหลวงปู่เสร็จ คณะเราจึงได้ไปทานอาหารที่

โรงทาน เมื่อทานอิ่มแล้วจึงเดินกลับที่พัก แต่มองไปเห็นว่าหลวงปู่ยังบิณฑบาตไม่เสร็จเลย ยังมีคนรออยู่บริเวณพระธาตุเจดีย์ศรีนาคพันธ์ปริวัตร

ภรรยาของข้าพเจ้าจึงมีความปรารถนาที่อยากจะให้เพียงหลวงปู่เหยียบผ้าให้เพื่อความเป็นศิริมงคลอีกสักครั้ง เลยนำผ้าไปปูอีกซึ่งน่าจะเป็นคนสุดท้ายที่ปูผ้า และแล้วปาฏิหาริย์ก็ได้เกิดขึ้นด้วยความเมตตาอันล้นพ้นจากหลวงปู่ **พระธาตุเสด็จมาบนผ้าเป็นจำนวนมากนับร้อยองค์ บนผ้าผืนนี้**

ผู้คนที่อยู่ตรงนั้นต่างคนต่างหยิบเอาพระธาตุจากผ้า ภรรยาของข้าพเจ้าได้แต่ตื่นเต้นกับเหตุอัศจรรย์ที่เกิดขึ้นต่อหน้าต่อตาตัวสั่นเหมือนคนมีความผิด จึงได้แต่หอบผ้าขาวที่มีพระธาตุเดินมาทางข้าพเจ้า ด้วยสีหน้าดูตื่นเต้น พูดไม่เป็นศัพท์ แล้วเราก็ได้ช่วยกันนับพระธาตุที่เหลืออยู่ในห่อผ้านั้น นับได้ทั้งหมด ๕๗ องค์ครับ

นั้นเป็นความประทับใจที่สุดในชีวิตของลูกทั้งสอง ความรู้สึกอิ่มอกอิ่มใจ ปิติ ยังมีตลอดมา และนั่นนับว่าเป็นความเมตตาจากหลวงปู่ในวันนั้น ทำให้ลูกทั้งสองมีความรัก ความศรัทธาในองค์หลวงปู่ และจะขอปฏิบัติเพื่อบูชาคุณขององค์หลวงปู่ใหญ่ หลวงปู่สิงขร พร้อมหลวงปู่ต้นบุญ และจะน้อมนำคำสอนที่หลวงปู่สอนมาประพฤติปฏิบัติ จะช่วยงานสืบสานพระพุทธศาสนาเท่าที่กำลังของลูกทั้งสองนี้จะทำได้ จะขอติดตามหลวงปู่ไปทุกภพทุกชาติจนกว่าจะถึงฝั่งพระนิพพาน

พุทธัง ธัมมัง สังฆัง สะระนัง คัจฉามิ นิพพานัง ปัจจโยโหติ...

กราบนมัสการแทบเท้าองค์หลวงปู่

ลูกสัญญา ลูกพานิชย์ พร้อมญาติธรรม ชาวนวนคร

ปฏิปทา และความประทับใจ

ขอถ่ายทอดความเป็นมงคล และความประทับใจในองค์พระรูปหนึ่ง เพื่อเล่าประสบการณ์ที่ได้พบ และสัมผัสท่าน

ก่อนที่จะถ่ายทอดความรู้สึกที่ประทับใจ ขอนอบน้อมกราบเคารพสักการะคุณพระรัตนตรัย และคุณครูบาอาจารย์ทั้งหลาย มีหลวงปู่ใหญ่เทพโลกอุดร และหลวงปู่ต้นบุญ เทวดา พรหม ที่ปกป้องคุ้มครองผู้ปฏิบัติ และกระทำความดี เป็นผู้นำจิตให้หลุดพ้นทุกข์สมความปรารถนา

ก่อนที่จะได้พบหลวงปู่รูปนี้ เป็นคนชอบแสวงบุญไปกราบพระท่านที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบในทางของพระพุทธเจ้ามานานแล้ว ได้ติดตามกราบครูบาอาจารย์รูปหนึ่ง ท่านองค์นี้คือ หลวงปู่ใหญ่เทพโลกอุดร เพราะพระนามนี้พอได้ยินก็เกิดปีติประทับใจ เก็บความรู้สึกนี้อยู่ในใจลึก ๆ ด้วยความเคารพอย่างสูงสุด

ครั้งหนึ่งได้ไปทำบุญ พบพระภิกษุรูปหนึ่งซึ่งมีอายุสังขารยังน้อย ท่านมีอารมณ์แจ่มใส มีเมตตา รูปร่างสันทัด นัยน์ตาคมดำ ดวงตาใสนิ่งพร้อมที่จะรับฟังความทุกข์ของผู้ที่มากราบไหว้ด้วยความเมตตา

ท่านเป็นพระผู้ที่ให้จริง ๆ ทั้งในทางโลก และทางธรรมอย่างเท่าเทียมกัน ท่านมีวาจาที่สุภาพกับทุก ๆ คน ไม่เลือกระดับชั้น

ความมีความจน จะมีตำแหน่งใด เหมือนกับคนเป็นโรคกายจะต้องหาหมอ คนเป็นโรคใจไปหาพระ แต่หลวงปู่รูปนี้ ท่านเป็นทั้งหมอ และทั้งพระที่บำบัดทุกข์และบำรุงสุข ให้เกิดความสุขกับผู้ที่ไปกราบไหว้

ท่านผู้ประเสริฐรูปนี้ คือหลวงปู่ต้นบุญ เรียกตามความคุ้นเคยและเป็นสรรพนามที่ศิษย์พอใจในการอ่านนามหลวงปู่อย่างภาคภูมิใจ ด้วยความเคารพ ถึงแม้ท่านมีวัยของขันธ์ ๕ ยังน้อย แต่ความเป็นมงคลและเมตตาของท่านสูงสุด เป็นครูประเสริฐ ไม่ว่าทางโลกและทางธรรม นำพาลูกศิษย์ ผู้ที่เคารพ ปฏิบัติตนให้อยู่ในศีลธรรม สำนึก บาป บุญ ที่จะนำพาไปพบสุข หรือทุกข์ในภพหน้าของแต่ละคน คำสอนของท่านจะได้นำไปอบรมผู้ที่เป็นที่รักของคนนั้น ๆ เพื่อสืบทอดพระธรรมตามพระศาสดา

หลวงปู่ต้นบุญนี้ ท่านเป็นผู้ที่ไม่ดุว่าคนที่ทำผิดให้เสียกำลังใจ ท่านสอนด้วยการกระทำของท่านให้ดู บางครั้งพูดหยอกล้อกับผู้ที่ทำงานบ้าง จะได้ไม่เครียดกับงาน หลวงปู่ต้นบุญจึงเป็นพระที่สมควรกราบไหว้อย่างสนิทใจ ในมโนจิต มโนวิญญาณ อย่างภาคภูมิใจ ในปฏิปทาของพระอาจารย์รูปนี้ทางธรรม หลวงปู่ต้นบุญท่านปฏิบัติตน ตามรอยพระประทีปแก้วอย่างงดงาม และปฏิบัติธรรมอย่างอุกฤต กับหลวงปู่ใหญ่เทพโลกอุดรโดยลำพังเป็นส่วนองค์ ซึ่งปัจจุบันนี้ท่านเป็นศิษย์ที่หลวงปู่ใหญ่ติดตาม สงเคราะห์แด่องค์หลวงปู่ต้นบุญตลอดมา

ต่อมาได้ไปวัดทำบุญวันที่หลวงปู่ต้นบุญออกนิโรธสมาบัติ ท่านออกเดินรับบาตรจากญาติโยมและคณะศิษย์จำนวนมากที่เลื่อมใสในองค์ท่าน เป็นภาพที่ประทับใจไม่ลืมเลือน ยังจำภาพนี้เป็นอนุสติ

ได้ทำบุญกับพระที่สมควรกล่าวถึงว่าท่านคือพระสุปฏิปันโน หรือพระมหาโพธิสัตว์

ท่านได้ออกเดินจากสถานที่เข้านิโรธสมาบัติ พอเปิดฝาบาตร ขณะนั้นก็มีพระบรมสารีริกธาตุที่เห็นได้ชัดเจนด้วยตาเปล่า เสด็จตกตามระยะทางที่หลวงปู่ต้นบุญเดินรับบาตร จนเข้าถึงศาลาปฏิบัติธรรม ทำให้ผู้ทำบุญวันนั้นปลาบปลื้มใจทั่วหน้า ด้วยความอิ่มเอิบ

พอเข้าศาลาได้ปลดบาตรออกแล้ว ยืนจัดการให้เรียบร้อย พร้อมที่สักการะพระพุทธเจ้า และครูบาอาจารย์ ขณะนั้นข้าพเจ้าเห็นพระรูปหนึ่งซึ่งอยู่กับหลวงปู่มีวรรณะสดใสงามมาก มีนัยน์ตาแสดงถึงความเมตตา เยือกเย็น อ่อนโยน ท่านแย้มโอษฐ์น้อย ๆ เกิดความปีติซาบซึ้ง น้ำตาไหลออกมาเองโดยไม่ตั้งใจ ระงับอาการนั้นไม่อยู่

ขณะที่เห็นพระ หลับตาก็เห็น ลืมตาก็เห็นภาพนี้ไม่ลืมเลือน จึงเรียนถามท่านในใจว่า มีพระรูปใดที่ปฏิบัติตามรอยพระประทีปแก้วนี้ ที่บุคคลคณะศิษย์จะพึงพบ และถามหลักธรรมกับท่าน ที่ยังมีกายเนื้อขันธ์ ๕ อย่างปรกติธรรมดา มีจริยวัตรของท่านอย่างเข้มข้น โต้ตอบหลักธรรมได้อย่างไม่ลังเล

ท่านบอกว่า มีหลายองค์ หนึ่งในจำนวนนั้นคือหลวงปู่รูปนี้รวมอยู่ด้วย (หมายถึงหลวงปู่ต้นบุญ) ท่านอาจจะสงสัยการเห็นเช่นนี้ เราทำจิตให้นิ่ง นึกถึงคุณพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์ จิตนิ่ง เป็นสมาธิ ก็จะสัมผัสกับสิ่งเหล่านี้ได้ เห็นเทวดา พรหมได้อย่างถูกต้อง ฉะนั้นการดำรงสมณะธรรม เพื่อบรรลุเป้าหมายที่หลวงปู่ต้นบุญดำเนินตามรอยพระประทีปแก้ว และหลวงปู่ใหญ่เทพโลกอุดร

ได้อย่างงดงาม นามของหลวงปู่ต้นบุญจึงอยู่ในใจศิษย์ เป็นพระอาจารย์ นำพาลูกศิษย์ของท่านเข้าสู่แดนธรรม คือนิพพาน สาธุ สาธุ สาธุ

สมควรที่เราคณะศิษย์ และผู้ที่กราบไหว้ท่าน ควรใช้คำว่าพระอาจารย์ผู้ประเสริฐในแดนธรรม เป็นสิ่งประทับใจไม่เลือนไปจากจิตตลอดไป

ด้วยความเป็นผู้ศรัทธาในองค์หลวงปู่ ขอให้ท่านหลวงปู่ต้นบุญจงประสพสุขในแดนธรรมตามที่ตั้งปณิธานมาหลายภพหลายชาติ และได้ถึงธรรมอันสูงสุดในเร็ว ๆ นี้ด้วยเถิด

พวกเราทั้งหลายติดตามองค์หลวงปู่กันเสียจนลืมไปว่า ร่างกายของเราเป็นเรือนร่างที่อาศัยชั่วคราวเท่านั้น เหมือนกับเราเช่าบ้าน หมดเวลาเขาก็ไล่เราไป ความดีที่หลวงปู่สอนไว้ ลูกหลานน้อมเกล้ายึดคำสอนท่านเป็นอารมณ์ในการดำรงชีวิตปัจจุบัน ขอให้ทุก ๆ ท่านสิ้นทุกข์ มีความสุข เข้าถึงนิพพานในเร็วนี้ด้วยเทอญ

ขออำนาจบารมีแห่งองค์พระประทีปแก้ว และองค์หลวงปู่เทพโลกอุดร องค์หลวงปู่ต้นบุญจงเป็นพลัง

ตบะ เดชะ ชัยชนะกำลัง สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมไป อัปมาเทนะ สัมปาเทถะ ท่านทั้งหลายจงทำความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด ความกรุณาเอื้ออาทร เปี่ยมไปด้วยปัญญาคุณ ความเมตตากรุณาต่อพวกเรา จนถึงในเวลาสุดท้าย ที่พระพุทธองค์ปรินิพพาน ขอพัฒนาตน ปลุกชีวิตจิต วิญญาณ ของตน ให้เป็นผู้รู้ ตื่น เบิกบาน ในวิถีแห่งพุทธองค์เถิด

ด้วยความเคารพหลวงปู่หาประมาณไม่ได้

พรสุจิต ทรัพย์สมบูรณ์

อยู่ที่ใด

ความอาจหาญ...ของเธอไปไหนเล่า
ความศรัทธา....ของเธอไปไหนเล่า
ความรู้สึกตัวความรู้สึกตน...ของเธอไปไหนเล่า
ความละอายความเกรงกลัวต่อบาป....ของเธอไปไหนเล่า
ความเพียรและความอดทน....ของเธอไปไหนเล่า
สิ่งนี้มิใช่หรือเป็นบ่อเกิดแห่งเราอันวิเศษสุดในโลก
สิ่งนี้มิใช่หรือที่ทำคนให้เป็นอริยะ
แล้วทั้งหมดนี้ไปอยู่ที่ใดเล่า
จงพิจารณาดูเถิดว่า....อยู่ที่ใด

คณะผู้ดำเนินการฝ่ายสงฆ์

ประธานอำนวยการ
พระธรรมฐิติญาณ เจ้าคณะภาค ๑๐ (ธ)
วัดบึงพระลานชัย พระอารามหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

รองประธานอำนวยการ
พระสุทธิสารโสภณ (ธ) เจ้าคณะจังหวัดร้อยเอ็ด วัดมิ่งเมืองเสลภูมิ
พระครูศรีวิริยโสภณ เจ้าคณะอำเภอเมืองร้อยเอ็ด วัดบึงพระลานชัย
พระอารามหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

ที่ปรึกษาฝ่ายอำนวยการ
พระครูสิริรัตน์รักษ์ เจ้าคณะอำเภอเกษตรวิสัย วัดป่าบ้านสังข์
จังหวัดร้อยเอ็ด

ประธานดำเนินงาน
พระครูวินัยธรปุณณวัฒน์ ติกฺขปัญโญ (หลวงปู่ต้นบุญ)

ที่ปรึกษาฝ่ายดำเนินงาน
พระครูวินัยธรสุริยันต์ โฆษปัญโญ วัดพุทธวราราม จังหวัดมหาสารคาม
คณะศิษยานุศิษย์ของหลวงปู่ต้นบุญร่วมจัดพิมพ์หนังสือ

ประธานอำนวยการจัดพิมพ์หนังสือ
ดร. เธียรธรรม เธียรสิริไชย
คุณภณิชชา จิตรเดชาวัฒน์
คุณธันย์ณภัทร จิตรเดชาวัฒน์
คุณไชยศักดิ์- คุณศรินรัตน์ จิตรเดชาวัฒน์
คุณฤทธิ์วัฒน์ ศิลป์โสภณ

ที่ปรึกษาฝ่ายอำนวยการจัดพิมพ์หนังสือ

คุณกฤษณ์ ประธานราษฎร์นิกร
คุณฉัตรชนก ฤกษ์ปราณี
คุณธิตินันท์ - บุษบา ปาริฉัตรานนท์
คุณมีสันต์ – คุณกรรณิการ์ ทองตัน
น.อ. พิเศษ อิทธิพล - คุณชุติมา เพ็ชรราม
คุณย่าสุดใจ มากคช คุณมาลี สุวรรณรัชตมณี
คุณพรสุจิต ทรัพย์สมบูรณ์
คุณวีระ – คุณธีวรา รัยสุวรรณสกุล
คุณนพเก้า โพธิ์พัฒนชัย
คุณวิไล เพ็ชรตระกูล

ที่ปรึกษาฝ่ายดำเนินการจัดพิมพ์หนังสือ

คุณศิลป์ชัย – คุณชื่นจิตต์ นิยมศิลป์
คุณกรพชร – คุณเสาวนีย์ สุขเสริม
คุณชิตนวัฒน์ ธวัชชัยนันท์
คุณอรุณพิมล บริบูรณ์ชัยศิริ
คุณนงนุช สุระเสน
คุณปริญญา นิยมศิลป์
คุณนิภา บราวน์
คุณกุลกนิษฐ์ คุณาธิกรกิจ
คุณยายสุพิณ คุ้มบัว
คุณสงวนศักดิ์ - คุณพัชรี เกยุราพันธุ์

เหรัญญิกในการจัดพิมพ์หนังสือ

คุณสุชญา ชาติสัมปันน์

คณะกรรมการในการจัดพิมพ์หนังสือ

พ.ต.ท. อำนาจ แก้วน่าน
คุณศุภวรรธ ทัพมานนท์
คุณอัญชลี พรหมสาขา ณ สกลนคร
คุณศิวะโรจน์ พิลหาเวสส
สะราวุธ บุญสุข
คุณชนิกา รัสธรรมคุณ
คุณกฤษณ์พงษ์ สุคันโธ
คุณอุษา พิศิษฏพงศ์
คุณดาราภา ชูเชิด
คุณบุญพรหม พรหมสาขา ณ สกลนคร
คุณมัลลิกา พรหมสาขา ณ สกลนคร
คุณศรัณภัทร์- คุณพรภัสสร เพ็ชรตระกูล
คุณนุชชดา พูลทวี
คุณนภารัตน์ สุนทรธรรมกุล
คุณอรนภา บุญพิพัฒนาพงศ์
คุณณัฏฐา อึงสุวรรณชาติ

คุณพรเอม กุลถาวรากร
คุณอัคภัทร์ ไชยยอง
ว่าที่ ร.ต.ศุภโชค ลิ่วสกุลรุ่งโรจน์
คุณบุษกร ทิพยาวตาร
คุณรณพร ภูรินิตย์
คุณพรเทพ วงศ์กระแสมงคล
คุณวศิน เตชะวิวรรธน์
คุณทวี - คุณพัชรี ภู่สุวรรณ
คุณนภัสพร ปัตถา
คุณจิรภัทร ศรีไชยยันต์
คุณมณีรัตน์ ชำนาญเอื้อ
คุณจามรี เอี่ยมส่งแสง
คุณพูลสุข ธรรมวิจิตร
คุณอ่อนจันทร์ วงศ์อินทร์อยู่
คุณบัญชา เทพฉิม
คุณมุจรินทร์ ค้าผลดี
คุณปริญญา นุ่มนวล
คุณสุรศักดิ์ โคตะมี
คุณจันทร์เพ็ญ ศรีปทุมวงศ์
คุณสมหมาย เริงสำราญ
คุณสมศักดิ์ ศรีธีรเดชสกุล
คุณสันติรัฐ หาญกุล
คุณไพบูลย์ วงศ์คำจันทร์
คุณสมกุลวีร์ โพธินาม
คุณพรพรหม ไชยพงษ์
คุณบัญชา นำศรีรัตน์
คุณสุพิชฌาย์ ผลประเสริฐ
คุณเอื้อการย์ ผลประเสริฐ

คุณกัญญาภัทร กุลถาวรากร
คุณภารดี สายสมบัติ
คุณพิสิษฐ์ สิทธิธนัญชัยกุล
คุณอุทัย เชี่ยวพานิชชยากุล
คุณเจษฎ ทองประดิษฐ์
คุณกิตติยา เตชะวิวรรธน์
คุณกมลา เตชะวิวรรธน์
คุณหทัยณัฐ นภัคศรชัยนันท์
คุณโรจนินท์ - คุณณสิกาญจน์ กุลศิริธนวัฒน์
คุณสายไหม ตรังคานนท์
คุณทองปูน เดชวิทย์
คุณนพชัย - คุณรำเพย คุ้มบัว
คุณมงคล คุณรวีวรรณ เชื้อเจริญ
คุณสมพร ตากองแก้ว
คุณเหมือนทอง ทาบุดา
คุณกาญจนา พระวิสัย
คุณจารุวัลย์ ฟูจินต์พัน
คุณพรรทิภา โคตะมี
คุณจินตนา จริงจิตร
คุณไมตรี, คุณพรทิพย์ นักธรรม
คุณสุนทรี ไกรอุภัย
คุณศุภวัลย์ ศรีสำราญ
คุณบุญชู วงศ์คำจันทร์
คุณกุหลาบ โพธินาม
คุณพ่อไพรินทร์ คุณแม่สมจิตต์ แก้วรัตน์
คุณนัฐพร แก้วรัตน์
คุณชาติศักดิ์ พัฒน์เผ่าพันธุ์
คุณปติมา แก้วรัตน์

คุณชัยเดช แก้วรัตน์
คุณอภิเชษฐ พันไพศาล
คุณสมจิตร มณีวงศ์
คุณนงนภัส พรมกัณฑ์
คุณหนึ่งฤทัย พรมกัณฑ์
ด.ต.ไสว นางบุญเงิน ถิ่นแสนดี
คุณพรชัย – คุณยุรีภรณ์ ชาติสัมปันน์
คุณลือศักดิ์ – คุณเสาวลักษณ์ ธีระอัมพรกุล
คุณวิริยะ – คุณพิจิตรา วิริยะเศวตกุล
คุณพูนพงษ์ พิพัฒพลกาย
คุณธีรพล ศรีตงกิม
ชาวบ้านทุ่งทองทุกคน

คุณวรพงษ์ สอนสะอาด
คุณคำกอง ตรีภพ
คุณลำพูน พรมกัณฑ์
คุณพงษ์เทพ พรมกัณฑ์
คุณทองยุ่น ดีรัตนพร
คุณไพโรจน์ ดวงแจ่มกาญจน์
คุณจิรวุฒิ – คุณจงกชกร ชาติสัมปันน์
คุณเสกสรร ค้าผล
คุณหรรษธน สีรวิสุทธิ์

ผู้รวบรวมเรียบเรียง

พระครูวินัยธรปุณณวัฒน์ ติกฺขปัญโญ
ว่าที่ร.ต.ศุภโชค ลิ่วสกุลรุ่งโรจน์
คุณปริญญา นิยมศิลป์
คุณรณพร ภูรินิตย์

คุณสุชญา ชาติสัมปันน์
คุณบุษกร ทิพยาวตาร
คุณเจษฎ ทองประดิษฐ์

ศิลปกรรม

พระธีระพงษ์ ธีรปัญโญ
คุณเชิดวุฒิ สกลยา
คุณหิรัญญา แก้วรัตน์
ว่าที่ร.ต.ศุภโชค ลิ่วสกุลรุ่งโรจน์
คุณณัฐพรรษ ธนพลไพศาล

คุณธนาวุฒิ เหลืองอ่อน
คุณนงลักษณ์ สุขสวัสดิ์
คุณพิสิษฐ์ สิทธิธนัญชัยกุล
คุณวสุ ฝันเซียน

ธนาคารบุญ

หลวงปู่ต้นบุญ ได้ดำริให้ตั้งธนาคารบุญขึ้น เพื่อให้พุทธศาสนิกชน มีโอกาสได้ร่วมทำบุญ เพื่อสร้างมหาบารมีไว้เป็นเสบียงบุญต่อไปทั้งในชาตินี้และชาติต่อ ๆ ไป

โดยไม่จำเป็นต้องทำบุญเป็นเงินจำนวนมากในครั้งเดียว ทุกท่านสามารถสะสมบุญทีละเล็กละน้อยทุกเดือน เช่นเดียวกับการสะสมเงินฝากธนาคาร

โดยปัจจัยที่ท่านมาฝากไว้กับธนาคารบุญของวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราชนั้น ทางวัดฯ จะนำไปสร้างมหาบุญ มหากุศล กับโครงการต่าง ๆ ของวัด เช่น การสร้างพระมหาธาตุเจดีย์ศรีทศพลญาณเฉลิมราชชัยมงคล (ภายใน) การสร้างกำแพงแก้วรอบพระมหาธาตุเจดีย์จดีย์ศรีทศพลญาณฯ การสร้างมหาวิหาร วิหารวิสุทธิมรรค สร้างลานพระมหาเจดีย์ฯ สร้างถนนภายในวัด สร้างระบบไฟฟ้า สร้างโรงน้ำประปา สร้างหอระฆัง การร่วมเป็นเจ้าภาพอบรมปฏิบัติธรรม เป็นต้น

ทุกท่านสามารถบริจาคเงินฝากกับธนาคารบุญ เพื่อร่วมทำบุญทุกเดือน ตามกำลังทรัพย์ กำลังศรัทธา

โดยขอให้โอนไปที่ **บัญชีธนาคารกรุงเทพ สาขาเกษตรวิสัย**

ชื่อบัญชี พระครูวินัยธรปุณณวัฒน์ ติกขปัญโญ (เพื่อสมทบกองทุนธนาคารบุญ) เลขที่บัญชี 482-0-65237-0

เมื่อโอนแล้ว ขอให้แจ้งรายละเอียด พร้อมทั้งชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ ส่งมาทางอีเมล watpatungkula@gmail.com และ mawin.7262@gmail.com

หรือส่งไปรษณีย์มาที่ **สำนักงานวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช เลขที่ 5 หมู่ 5 บ้านโพนตูม ต.ทุ่งทอง อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด 45150 โทรสาร 0 4361 2036**

ถ้าต้องการใบอนุโมทนาบุญ ขอให้แจ้งความประสงค์มาทางวัดฯ จะจัดส่งใบอนุโมทนาบุญให้ตามชื่อที่อยู่ของท่าน

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

พระธีระพงษ์ ธีรปัญโญ โทร. 08 4331 2571

อีเมล watpatungkula@gmail.com

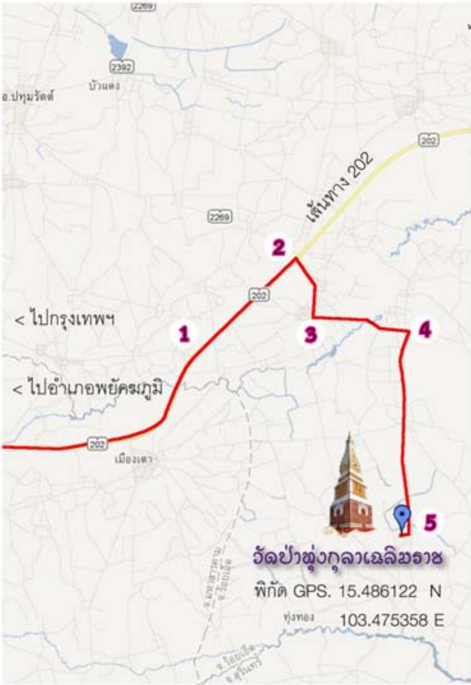
คุณมาวิน โมระพัตร โทร. 08 5463 5235

อีเมล mawin.7262@gmail.com

โดยทุก ๆ เดือน ทางวัดฯ จะนำรายชื่อแสดงบนเวบไซต์ของวัด คือ

www.watpatungkulachalermraj.com

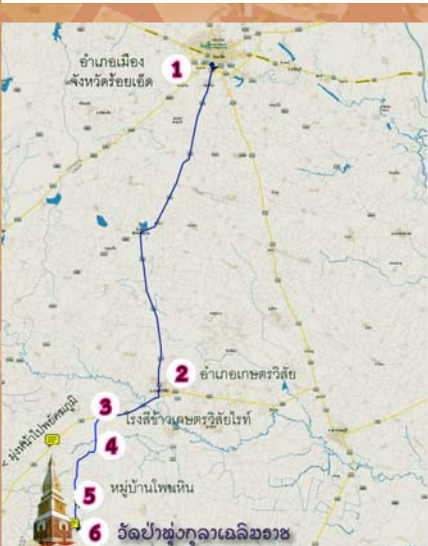
แผนที่วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช

เส้นทางจากกรุงเทพฯ

- จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางสายมิตรภาพ ผ่านสระบุรี มุ่งหน้าไปจังหวัดนครราชสีมา
- แล้วเลี้ยวซ้าย เลี่ยงเมืองนครราชสีมา ไปขอนแก่น ผ่านแยกทางเข้าพิมาย
- ก่อนถึงเมืองพลจะมีสามแยก ทางซ้ายมือจะเห็นป้าย โนนแดง – ประทาย ให้เลี้ยวขวา ไปประทาย เข้าสู่เส้นทาง 207
- ถึงทางแยกประทาย ให้วิ่งไปอำเภอพุทไธสง (วิ่งเส้นทาง 202) ถึงทางแยกพุทไธสง ให้วิ่งตรงไปอำเภอพยัคฆภูมิ

1. พอถึงสี่แยกพยัคฆภูมิ ให้วิ่งตรงไปอำเภอเกษตรวิสัย
2. พอวิ่งตรงไป สังเกตหลัก กม. 22 ขับเลยมา 500 เมตร ก่อนถึงแยก ที่แยกปทุมรัตน์ (สนามควาย) ให้เลี้ยวขวา ปากซอยมีป้อมตำรวจ ให้เลี้ยวมาบ้านโนนสวรรค์
3. เข้ามา 2.5 กม. ถึงบ้านโนนสวรรค์ วิ่งมาจะมีให้ทางโค้งมาทางซ้าย ให้ตามเส้นทางหลักจนสุดเขตหมู่บ้าน แล้วจะออกสู่ถนนปูน ตัดผ่านทุ่งนาไปอีก 4 กม.
4. จะถึงสามแยก ของหมู่บ้านดอกรัก ด้านหน้าจะเห็นป้อมตำรวจ ให้เลี้ยวขวาไปตามป้ายขนาดเล็ก ชี้ไปวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช
5. วิ่งไปอีกประมาณ 7 กม. พอออกจากหมู่บ้านโพนหิน สังเกตด้านซ้ายมือ จะมีทางแยกและป้ายชื่อวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช ให้เลี้ยวซ้ายมา เลียบคูน้ำเข้ามาประมาณ 3 กม. ถึงวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช

เส้นทางจากอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

1. จากอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้เส้นทาง 214 วิ่งไป อำเภอเกษตรวิสัย ผ่านอำเภอจตุรพักตรพิมาน
2. จากอำเภอเกษตรวิสัย ใช้เส้นทางวิ่งไปพยัคฆภูมิ วิ่งไป ประมาณ 12 กม. ถึงโรงสีข้าวใหญ่ ชื่อเกษตรวิสัยไรท์
3. สังเกตซ้ายมือ จะเห็นโรงสีข้าว ชื่อเกษตรวิสัยไรท์ อยู่ปากทางหลักกิโลเมตรที่ 12 (อีก 12 กม.จะถึงเกษตรวิสัย มาจากกรุงเทพฯ)
4. วิ่งมาประมาณ 4 กม.จะถึงสามแยก มีเสาโทรศัพท์ GSM ขวามือ ในเขตหมู่บ้านไทรทอง ให้เลี้ยวขวา
5. วิ่งมาอีกประมาณอีก 8 กม. จะถึงสามแยก (มีป้อมตำรวจอยู่ซ้ายมือ) บ้านดอกรัก ให้วิ่งตรงไป วิ่งต่อไปอีก 2 กม. จะถึงหมู่บ้านโพนหิน ออกจากหมู่บ้านโพนหินมาประมาณ 5 กม. สังเกตซ้ายมือ จะมีทางแยกเข้าวัด (มีป้ายชื่อวัด)
6. เมื่อเลี้ยวซ้ายมาแล้ว วิ่งเลียบคูน้ำเข้ามาประมาณ 3 กม. ถึงบริเวณวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช (จากปากทางโรงสีข้าวเกษตรวิสัยไรท์ ถึงวัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช ประมาณ 22 กม.)

วัดป่าทุ่งกุลาเฉลิมราช

บ้านโนนตูม ต.ทุ่งทอง อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด

โทร. ๐๘-๔๓๓๑-๖๕๗๑ www.watpatungkulachalermraj.com